

phis, fm gl. que erat caput regni) An aplos. Ois potestas a dño deo est. Item christus Pilato. Non haberes potestatem aduersum me ullam: nisi tibi datum esset desuper. Jo. xix. Unde ipsi reges mundi nõ sequentes diuinã ordinationem: sed libidinem dñiandi contra deum: et fideles suos conflauerunt vires suas. sicut patet. s. in Meroth et alijs: et post in Pharaone, qui afflixit populum dei: et seruituti subiecit. sicut patet Exo. ij. et iij. et in seq. c. et xxij. q. iij. nabuchodonosor. immo ad tantam deuenit insaniam Pharao: vt diceret Exo. v. Quis est dñs: vt audiam vocem eius: et dimittam israel: nescio dñm: et israel non dimittã. et tandem pp eius superbiam perijt cuz suo exercitu in mari rubro: prout patet in Exo. vsq; ad. xiiij. c. et postea hanc eius superbiam sequentes, ausi sunt dicere sicut dicit Ezechiel. xxix. Ecce ego ad te Pharao rex egypti draco magne, qui cubas in medio fluminum tuorum: et dicis, meus est fluius: et ego feci memetipm. Pharao autem fuit nomen omnium regum egypti ante Alexandrum. Sed post mortem Alexandri egyptus cepit habere reges Ptolomeos: sicut dicit Augustin. lib. iij. de ciui. dei. Similiter successores regu Assyriorum in tantam excreuerunt superbiam contra deum: et ei pp sim: vt essent ausi dicere sicut dicit Esa. xxxvi. Quis est ex omnibus dijs terrarum q eruerit terram suam de manu mea: vt eruat dñs hierusalẽ de manu mea? Et post. Cui exprobraſti: et que blasphemasti: et super quem exaltasti vocem tuam: et. Sicut reges Chaldeorum eleuauerunt cor suum cõtra deũ in superbia. sicut patet in Nabuchodonosor Dani. qñ per totuz. maxime. c. iij. qui punitus est donec cognouit potestatem ois regni esse a deo. vt prealleg. c. nabuchodonosor. xxij. q. iij. et c. qñ. et xi. q. iij. imperatores: de pe. di. j. S. ex his itaq; vltra medium. ver. nabuchodonosor. De eo etiam et de superbia eius Judith. iij. iij. et v. c. Patet etiam in lib. Machab. j. et ij. quõ illi q erant de posteritate Alexandri, et deuz contempserunt et eius populum persecuti sunt: et fidem dei exterminare voluerunt: et se deo adquare voluerunt. sicut Antiochus et alij. Hoc autem certuz et regulare est, q oia regna paganorum idololatriam nutriuerunt: et fides dei impugnaverunt. et hoc etiam fuit in imperio Romano vsq; ad tpa Constantini magni. Et multi etiam imperatorum post conuersiones fuerunt fautores hereticor: et pmoiores: fidei et ecclesie impugnatores. Et hec de regnis gentilium per se pra sufficiant.

Inter reges aut catholicos primus fuit Belchisedech. sicut. s. nota. in. c. xxxvi. ver. istius ergo. ex Saule tpe Abraam. de quo Gen. xiiij. et Heb. viij. in quibus dicitur q etiam fuit sacerdos. Et sic primus rex catholicus sacerdos fuit qui credit fuisse Sem: q fuit primogenitus Noe: superuixit autez Belchisedech Abrae. xxxv. annis. Deinde fuit Job de cuius perfectione habet lib. Job. per totum. Et q fuerit rex habetur Job. xxix. Quumq; sederem tanq; rex et c. Ad fuerit sacerdos habet Job. j. ibi. Consurgensq; diluculo. offerebat holocausta. et Job. xlij. Job aut seruus meus orabit pro vobis et c. Et postmodum in populo israel liberato de seruitute egyptiaca, fuerunt reges post Saul primum regem, fere per. cccclxxij. annos. Ex quibus tres boni. vnde Ecl. xlix. Preter dauid et Ezechiam et Josiam, oes reges pctm commiserunt se vel q fuerunt idololatre: vel fautores idololatriarum. Fuit igit ecclesia sine regib; catholicis, exceptis tribus predictis, postq; filij israel exiuerunt de egypto fere per. cccclxxij. annos. Antea peregrinati sunt fide-

les ab initio mundi in mundo isto, aliqui oppressi sub ipsis regibus per duo milia. cccclij. annos. Post exitum autem filioruz israel de egypto reuerunt sacerdotibus populum: sicut apparet in Moyse et Aaron vsq; ad Samuel. vt colligitur ex libris Exo. Leuit. Numeri Deutero. et Iudicum. et j. lib. Reg. vsq; ad. iij. c. Postmoduz sicut patet in preall. c. iij. populus dei aspernantes regnum Samuel, petierunt sibi regem dari. sicut habet. j. Reg. viij. de quo fuit dñs indignatus. vt ibi habet. vnde dedit eis regẽ permissiue, non pceptiue. vt habet Ose. xij. ibi. Ubi est rex tu? Ad hanc nunc saluet te in oibus vrbibus tuis et c. et sequitur. Dabo tibi regem in furore meo et c. viij. q. j. aucter. Dñum enim datum summo sacerdoti et tpale et spirituale. vt habet in Deutero. xvij. si difficile et ambiguum et c. vbi ponuntur tria genera causarum: criminalium, ciuiliu, et spiritualiu: vt exponunt ex qñ. sint legi. per venerabilem. S. rōnibus. Ad autem iudicium et ptas sit ecclesie post aduentu chri: habet Luc. xxi. ibi. Et q non hz: vendat tunicã suã: et emat gladiũ. et sequit. Ecce duo gladij hic. Tractaui de hoc late in superiorib; maxime in. c. xij. xxxvij. et. lx. vnde nõ repeto. De potestate ecclesie et regno Dani. vij. vbi loquens Daniel de quatuor monarchijs: ait. Et iudicium sedebit, vt auferat potentia et conterat: et disperat vsq; in finem. Regnum aut et ptas et magnitudo regni q est subter oẽ celum, def populo sanctorum altissimi: cuius regnum, regnum sempiternũ est: et oes gentes seruient ei, atq; obedient et c. Caput aut istius regni christus est: et viri ecclesiastici sunt ei vicarij. Sed quare oes non obediant vicario dei pci puo et alijs: assignat rō quodammodo ab aplo ad Heb. ij. ibi. Dia subiecisti sub pedibus eius. In eo eniz q oia subiecit: nihil dimisit non subiectionem ei. Nũc aut necdum videmus oia subiecta esse: non ergo mirandũ si non subiciant etiam multi vicarij eius: quoz non subiciant ipsi regi principali. iuxta illud Jo. xv. Si me persecuti sunt: et vos persequent. Et magna rō huius inobedientie est vanitas et supbia. iuxta illud Job. xj. Et vanus in superbiam erigit: et quasi pullũ onagari se liberũ natuz putat: et in canonica Jo. iij. c. j. Scripsistis forsitan ecclesie: sed is qui amat primum gerere in eis Diotrepes non recipit vos et c. xlij. di. S. hinc etiã. Diotrepes interpretat decorus insanies. Inter oia q faciunt insanire est superbia. vt habetur de Sennacherib. iij. Reg. xix. Insanisti in me: et superbia tua ascendit in aures meas et c. Sancti autez patres quum ipsi essent misericordie ministri: vsum gladij tpalis commiserunt secularibus, et committunt. Unde quum reges promouent ad regis fastigiũ: de manu consecrantis recipiunt diadema regale, sceptrũ, et nudum gladium. Adde hic quod scripsi. s. in. xij. et xxxvi. et xxxvij. c. Unde et Hier. de sacerdotib; Anathot Hier. j. et extra de ma. et obe. solite. dixit. Jude. ij. Macha. vlt. Accipe sanctum gladium mun' a deo in quo deities aduersarios populi mei israel. Si aut queratur quõ sacerdotes et leuite in veteri lege poterant iurisdictionem tpalem habere: quum nihil possent possidere de temporalibus. vt habetur Numeri xvij. ibi. Dixit dñs ad Aaron. In terra eorum nihil possidebitis: nec habebitis partem inter eos et c. et Deut. xvij. Non habebunt sacerdotes et leuite et oes qui de eadem tribu sunt, partem et hereditatem cum reliquo israel. xij. q. j. S. his ita. Responso est q et si non haberent possessiones: habebant tamen vrbes et oppida et suburbana ad habitandum pro se et

Judicia
ria ptasec
clesiastico
rum est.

Regu ca
tholicoru
primi,

An lenite
qd tpale
possederit

uis pecoribus. vt habetur Nume. xxxv. Josue. xiiij. z. xxi. z. preall. §. his ita. Sic z clerici certe approbata regule non subiecti, proprium z iurisdictionez tpa lem pnt habere. xxij. q. viij. §. ecce. z. §. hinc datur intelligi. xxij. q. iij. per totum. z. xij. q. j. per totum. z. q. iij. per totum. z. legit z. no. extra de rap. in archiep. in gl. vlt. z. extra de cle. vel mo. clericis. gl. ij. eo. ti. si eps. li. vj. z. extra de delic. pue. c. ij. vbi de hoc. z. de maio. z. obe. solite. vbi de hoc. in gl. nunquid. Quod autem vna dicat ecclesia ante christum z. post: faciunt. ff. de leg. j. q. in rerum. ff. de iudi. proponebat. ff. de v. obli. inter stipulantem. §. sacramenta. quod legit z. no. de cons. di. j. de fabrica. gl. hoc intelligit. xvj. di. habes librum. gl. non quod eadem. vij. q. j. deniq. gl. c. q. idē est pps. z. xxij. q. ij. lotharius. in gl. c. q. idem est pps. ij. q. vi. §. post secundā. z. in gl. c. contra. z. c. si eps. ibi: renouet examen. ex de iudi. consuluit. ex de feu. c. ij. §. si. xij. di. pceptis. in gl. c. q. non. xxiiij. q. j. non satis. in gl. j. non de nouo. extra de dona. p. tuas. gl. q. forte.

Tractatus specialis de schismatici contra vnam sanctam catholicam ecclesiam se erigentibus z. diuidentibus. Quod schismatici imprimunt in sacramētis characterē: si formā ecclesie seruat. Cap. 65.



Eterum qz in premissis late psecutus sum quare ecclesia dicatur vna, sancta, catholica, z. applica. Nunc dicendum est de schismaticis se ab ista sancta z. vna ecclesia separantibus. Et pmo sciendum est qd sit schisma. Secundo vnde dicat. Tertio qz pena schismatici feriant. Quarto quid iuris de ordinationibus ab eisdem factis. Quid sit schisma. Est qdem illicita discessio eorum inter quos vera z. legitima vnitas debet esse. Seu illicitus ab vnitate vel vniuersitate discessus. fm Hof. Vel dic qz schisma est illicita diuisio per inobedientiaz ab vnitate ecclesie sancte. xxij. q. iij. inter schisma. vij. quest. j. nouatianus. Ideoqz schismatici volentes ecclesiam dei scindere, peccant in fide quoad articulum illum: Credo in spiritum sanctum: z. vnam sanctam catholicam ecclesiam. ad hec. xxiiij. q. j. aduocauit. z. iij. c. pceden. Sed non est intelligendum qz ita credat in vnam sanctam ecclesiam: sicut in deum. Unde Aug. ad neophitos. z. ponitur de cons. di. iij. prima igitur. ad si. ibi: Item. Ad autem interrogauimus: credis in sanctam ecclesiam: z. remissionem peccatorum: carnis resurrectionem? no eo modo interrogauimus: vt quo in deum credis, sic in ecclesiam sanctam catholicam: qz propterea z. sancta z. catholica est: qz recte credit in deum. non ergo diximus vt in ecclesiam quasi in deum crederetis: sed intelligite nos dicere z. dixisse vt in ecclesia sancta z. catholica conuersantes, in deum crederetis. Et vnde dicatur certe hoc nomen schisma grecum est: z. dicitur a scissura. xxiiij. q. j. schisma. in prin. Quum enim fides catholica vna sit: z. vnionem designet: qz christus no duas: sed vnam tm ecclesiam sibi copulauit. xxvj. di. acutius. Unde fm Aug. Vir vnus xpus eps significat vnitatem ex oibus gentibus collectam. z. vni viro christo subditam: hec vnitas diuisionem non recipit. xxiiij. q. j. loquitur. patet qz si quis ab hac vnitate recedit: diuisus est: z. sic schismaticus. xxij. q. vij. que admodum. Vestimentum dñi ideo scissum non fuit:

sed de eo iocati sunt: qz ecclesia scindi non dz: sed tota in vnitate consistit. xvj. q. vlt. sint dñi. de hoc no. ex de elec. qz diligentia. Differt autem schisma ab heresi in principio. Nam heresis in sui principio hz peruerlum dogma: quod non hz schisma. sed si permanet: cadet in heresim: qz fingit se ab ecclesia recte recessisse: z. ideo csetur hereticus. xxiiij. q. iij. inter schisma. z. sic peccat in illum articulum: Credo in spiritum sanctum: per quez ecclesia sancta vnitur. xxiiij. q. j. si autem. Vel est inter hec duo talis differentia, qualis inter genus z. speciem: qz ois hereticus est schismaticus: si est publicus. sed non conuertit nisi schisma durauerit. Vel est differentia que inter dispositionem z. habitum. Primo enim dicit schisma: sz quū post tps pertinaciter adhererit sue secte: dicit heresis. vt hec no. in palleg. c. inter schisma. Qua pena schismatici puniunt. Et certe puniuntur a deo z. hoibus. Et enim scirent hoies qz graue, z. qz detestabile sit hoc crimen: ostendit dñs in Chore Batan z. Abiro: quos terra viuus absorbit cum tabernaculis suis z. vniuersa substantia: descenderuntqz viui in infernum operti humo. Nume. xvj. Sed z. ignis egressus a dño interfecit. ccl. viros qui offerebant incensum. vt ibi dicitur. qui ducenti. l. cum Chore Batā z. Abiron schisma fecerant contra Moysen. vt in prin. illius. c. continetur. ponit historia. j. q. j. si quis inquit. xxiiij. q. j. didicimus. Sed z. exemplo alio ostendit. quum enim decem tribus scisse essent a tribu Juda z. Beniamin: z. relicto rege suo: alium sibi foris constituisent: tanta indignatio dñi exiit aduersus illos qui schisma fecerunt: vt etiaz quū homo dei ad Hieroboam missus esset. qui ei pctā sua exprobraret: pānem apud illos edere, z. aquaz bibere vetaret: quod quum non custodisset: z. contra preceptum dñi prandisset: statim diuina censura percussus est: vt inde rediens impetu ac morsu leonis in itinere necaret. iij. Reg. iij. z. xij. iij. Reg. xij. vij. q. j. deniqz. extra de elec. licet. Unde nec dubium est sceleratius esse delictum: quod est grauius vindicatum. xxiiij. q. j. no asseram. Nec obstat qz alibi dz heresim esse maximū inter crimina. c. vi. q. j. quero. xxij. q. j. primum. in pn. ex eo qz primum locum tenet in criminibus. xxij. q. vij. quid in oibus. xxij. q. ij. primum. Naz et si crimē heresis maius sit nouo schismate: tñ ex quo schisma radicatum z. confirmatum fuerit: idem est crimen: z. vtriqz est pena eadē infligenda. xxiiij. q. iij. inter schisma. de hoc nota. in preall. c. non asseramus. Ab hoibus etiam puniunt. nam excoicantur. z. si non respuerint: deponuntur. xxij. dist. in noie. z. si aliter non pnt distinguī: inuocandum contra eos est brachium seculare. xi. q. j. petimus. extra de offi. ordi. qm in ple risqz. §. pen. z. si. z. expressum de schismaticis. xxij. q. v. non nos. Item dicitur proprie schismaticus qui non recognoscit potestates romane ecclesie. extra de ma. z. obe. solite. §. pe. vnde si aliter occupet cathedrā qz debeat: puta si minus canonicē est electus: fur est z. latro. vij. q. j. non furem. xxij. q. iij. tres personas. extra de iure patro. relatum. Etiaz si de pastore sedis aplice queras: etiam ibi multo fortius locum dz habere. extra de elec. licet de vitāda. xxij. di. in noie dñi. lxxij. di. c. j. z. c. si quis pecunia. Ideo Octavianus filius Joannis maledicti, qui vocatus fuit Victor: iniuste cathedram occupauit. Uixit autē in cathedra vsurpata annis. vij. z. mensibus. vij. huic successit Guido: qz Piscalis vocatus fuit: sed canones horum facta dānant. extra de schif. c. j. Octavianus etiam cōtra pas-

Schismatis definitio.

Schismatis z. heresicos discernen.

Schismaticos supplicia.

Aliquot schismaticorum nota.

pam Alexandrum schisma mouit, et fuit, ut legitur et no. ex de elec. q. 2. Reprobatus etiam Waldemar schismaticus fuit, ex de sacra. non iteran. c. a nobis. Fredericus etiam auus. iij. Frederici depositus ab Inno. iij. contra Inno. iij. schisma mouit. Et Otto imperator filium quem tñ Inno. idem excoicauit. Fredericus. iij. contra Greg. ix. schisma fecit. et tandem per Inno. iij. depositus fuit in concilio Lugdun. ex de reg. iij. ad apli. ce. lib. vi. Philippus de bauaria dux quodam gerens se p imperatore contra Joannem. xxiij. dictum. Jacobus de cathureo schisma fecit: et Petrum de Lorua ria pseudo fratrem minorem inthronizauit Rome, in sede beati Petri, qui tandem Petrus, qui Hicolaum. v. fecerat se vocari: ad venias predicti dñi Joānis pape venit in Auinione: resignans de facto quod de facto obtinuerat in suo papatu: et schisma abiurans: de hoc scripti. s. in. xxxv. c. ver. contra aut. et xxxix. c. ver. pōt. Debetur igitur quilibet schismaticus timere: et ad auertere, qd licet aliqui nauicula Petri fluctet: submergi tñ non pōt. xxxij. q. j. non turbat. Schismatici enim semper inter initia feruent: incrementa vero habere non pnt. vij. q. j. nonatiānus. et no. in. xxxix. c. s. Quid iuris de ordinationibus factis a schismaticis: sic est dicendum: qd carent executione taliter ordinati: et bñficia eis collata vacant: qd non tenet collatio. de hoc. ix. q. j. ordinationes. et c. a nobis. vbi de hoc no. et ex de schif. c. j. Alienationes etiam rerum ecclesiasticarum ab eisdem facte, irritae sunt. xij. q. ij. alienationes. et c. si qua de rebus. Nec enim talis platus regere potest. Ideo tpe talis plati ecclesia dicitur vacare. ex de prescrip. c. j. si quis contra hoc venit: ordinationibus vel alienationibus innitens, excoicatus est: et ij qui de tenendo schismate sponte sacramentum prebuerunt: sacris ordinibus et dignitatibus suspēsi manent. ex de schif. c. j. Ad eum aut ordinationes a schismaticis irritae sunt facte: immo et si ab excoicatis vel ab ijs qui renuntiauerunt epatui: tñ oēs characterem recipiunt. sicut et si ab hereticis ordinati forent: dummodo ordines in forma ecclesie conferant. vt. j. q. j. s. opponit. vt. q. ius. et c. q. quidam. xxxij. q. j. s. his autoritatibus. Et hoc siue scienter siue ignoranter quis recipit. Pro tanto igitur dñr irritae, qd executione carent. vt. palle. c. q. quidam. Et de hoc. ix. q. j. c. ij. et. iij. extra de eo qui renū. epa. c. ij. et. j. q. j. dñs declarauit. et p Inno. extra de schif. c. j. Potest aut eps dispensare cum illis qui ignoranter non crassa ignorantia ordines et bñficia a schismaticis receperunt. l. dist. vt. constituere. et no. extra de iudi. atq. clerici. in glos. magna. Secus si scienter sūm Dñi. et hoc pbat extra de ordi. ab epi. c. ij. In epatu autē semper papa dispēsat: siue scienter siue ignoranter quis recipit. extra de elec. q. 2. Sed mirum videt quō ordinatus a schismatico recipiat characterem. Nam depositus non videtur qd dare possit quod non hz. Quo ergo dabit schismaticus hereticus vel excoicatus characterem contra iura illa: j. q. vij. daibertum. extra de iur. patro. qd aut. extra de consue. quanto. in. si. ff. de offi. pcon. l. iij. Rñdeo quantumcumqz deponat vel excoicet, vel et renūtiat dignitati et ordini: characteri tñ ordinis epalis semel impresso renuntiare non pōt. arg. ff. de offic. presi. legatus. et de pac. ius agnationis. c. de pa. po. abdicatio. de cons. di. iij. ostendit. et c. quō. ibi. et dñi cum characterem foris accipiebat. c. nullus autem. et c. non in vobis. j. q. j. qd quidā. xxxij. q. vij. licite. extra de diuoz. quanto. s. si vero. ibi. Quia sacramentus fidei quod semel est admissus, nunqz amittit. et. xxxij. q. iij.

duplicet. ibi. Characterem dñicum portatis in sacramento quod accepistis. Et loquitur ibi Aug. ad Bonatum hereticum. et. xxxij. q. vij. quemadmodum. ibi. Rñdeo qd non facio iniuriam characteri imperatoris: quum errorem corrigo desertoris. Et ideo cum illo characterem semper remanent alique reliquie ordinis. sicut dicit de illo qui cedit actiones. ff. de pecu. q. ergo. et. ff. pro socio. l. ij. et. iij. c. de noua. l. iij. Nec enim in corporalia talis nature sunt: qd pnt in alium transferri: et nihilominus retineri: sicut doctor transfert scias in scholasticum: et eam nihilominus retinet. Tñ non dat talis ordinans quod non hz. s. characterem: non tñ efficacem transfert: qd nec efficacem habet: et ideo quoad executionē necessaria est dispensatio. extra de schif. c. ij. qd nudus character transferretur: sed per dispensationem calorem sumit: et viuificat: et sic electio nuda vestit per publicationem. extra de elec. publicato. Ille enim character spūalis est et inuisibilis: et inuisibiliter a spūsancto confertur per impositionem manuum factam iuxta ritum ab aplis introductum. scz Petro: Jacobo: Joanne: qñ miserunt Paulum et Barnabam ad pñdicandum. Act. xij. lxx. dist. porro. lxxv. di. qd die extra de sac. vnc. c. j. s. j. et de sacra. non ite. c. vlti. et de bap. maiores. s. item querit. et. s. vlti. et c. debitum. Est et alius character corporeus et visibilis. s. coctura ferri candentis, que surum faciei imprimit. extra ne cleri. vel mona. sententiam. de cri. fal. ad audientiam. Est et alius character corporeus: qd stigma vocat: qui fabricensibus imprimebat. Est autem fabricensis: qui publica arma facit: et in publicis fabricis: et non alibi: et dat primicerio qui reponat in publicis armamentis. Est et stigma insigne quorum brachia figurabantur: cui impressum nomen imperatoris erat. Vocat etiam annotatio quidā alio character qui imprimit manibus quorundam qd vocantur hydrophylati. i. custodes aquarum: dicti ab hydro, quod est aqua. et inde de hydria. vas quo aqua deferretur. Jo. ij. et phylare quod est feruare vel custodi re. inde hydrophylati. et imprimebatur nomen imperatoris in eorum manibus. de his. c. de fabricem l. stigma. lib. xi. c. de aqueductu. l. de criminibus. ad fi. et legitur et no. extra de senten. excommu. si iudex. lib. vi. et. xxxij. q. ij. hoc ipsum. Sed quoz isti characteres corporei admissi semel, nunqz amittantur: multo minus spūalis character impressus in aia deleri poterit. vt iuribus preal. et c. extra de transla. inter corporalia. j. rñ. Per predicta patet qd schismaticus ecclesiastica sacramenta confert. Unde hec sit fides tua qd heretici: et schismatici: excoicati: simoniaci in ordine, depositi, suspēsi, vel interditi, vera conferunt sacramenta: et verum corpus christi consueunt: dummodo in forma ecclesie conferant. xix. di. serui. j. q. j. dñs declarauit. et c. qd quidam. de conse. dist. iij. quomodo. et c. ostenditur. c. nullus autem. c. ab antiqua. c. ecclesia. c. satis. c. siue hereticus. Ceterum si in ijs forma ecclesie non seruetur: nihil agit: qd extra ecclesiam. i. extra formam ecclesie non est locus veri sacrificij. j. q. j. extra catholicam. de consec. dist. iij. hi vero heretici. et c. si reuera. Et tales ordinationes seruatum formam ecclesie irritae esse dicuntur quoad executionem: sed rate quoad characterem. vt. j. q. j. si qui a simoniaco. et extra de schif. c. j. vt etiam. s. dixi. et. j. q. j. qui perfectionem. et c. ventum. et c. sacramenta. c. ficti. c. nonne est. xxxij. q. j. audiuius. et de hoc per Dñi. in summa. extra de tempo. ordi. s. et a quo. Item sciendum qd licet schismatici cum vestimentis

character
spiritualicharacter
corporeusAn valis
da sine q
schismatici
ci sancine
re.amihz
indozoi
oro abh
ab imi dñ
atqz

facerdotalibus bñdictis z in altaribus cōsecratis ce
lebrazuerit: nō pp hoc erit bñdictio vel cōsecratio ite
randa. ex de sacra. non iteran. c. ij. Itē notandum qd
ecclesia schismatica ex quo cōuerfa est z recōciliata: oia
iura sua recuperare d3. s. de elec. q2 diligētia. z extra d
ma. z obe. inter quatuor. in fine. xv. q. vj. iuratos. z c.
nos sanctorum. Schismaticus aut volēs redire ad
vnitatem ecclesie. admittit: sed ad mandatū epi satis
facere tenet: z d3 recipi cuz manus impositione: vt ac
cipiat sp̄m sc̄m: qui extra ecclesiam non est nec dari
pōt. xxiiij. q. j. didicimus. z. c. pudenda. z. ca. schisma.
de conse. di. iij. hī de quibus. z. c. ab antiqua.

Leturum oēs schismatici. vt dictum est. ecclesiam
dei diuidunt in partem se dant: z ab ecclesia vnica z
catholica recedūt. xxiiij. q. iij. si q̄s a catholica. xxiiij.
q. j. aduocauit. Contra sanctam dei ecclesiam faciunt
conuenticula: que non concilia sed conciliabula sunt
appellanda. xxiiij. q. iij. clericus. Tunicam dñi incon
sultem quam milites Pilati non fuerunt ausi scin
dere: scindunt. xvj. q. vj. sicut. xxiiij. q. j. qm̄. Vestē nu
ptialem que est vnitas z charitas non habēt. Abat.
xxij. Unde super illo verbo non vestitus veste nuptia
li. Orig. Quid autem debemus intelligere p nuptia
lem vestem: nisi charitatem? q2 hanc in se dñs habuit:
quum ad sociandē ecclesie nuptias venit. Intra er
go ad nuptias: sed sine veste nuptiali: qui in ecclia fi
dem habet: sed charitatem non habet: quaz schisma
ticus habere non potest: q2 sp̄m sc̄m non habet: qui
charitas est. xxiiij. q. j. s. si autem. induti sunt schisma
tici sacco scisso z sordido non contexto z mundo: q2
separati ab ecclesia vna z munda non habente ma
culas neq; rugam. xxiiij. q. iij. recurrat. Non cōcant
cum columba q2 cum ea pacem non habent. j. q. j. res
missionem. Extra hortum conclusum spinas colli
gunt. xxiiij. q. j. oibus. Extra areaz naufragio pereūt.
xxiiij. q. j. qm̄. Extra domum agnum comedūt. Exo.
xij. ad finem. xxiiij. q. j. q2. Non sunt filij sp̄s̄i ch̄isti.
Jo. iij. q2 ab vna sponsa eius legitima ecclia. s. se fecer
unt. xxviij. di. acutus. Non est cum eis sp̄s̄i sc̄s: q2
non sunt congregati in vnum locum catholicus. Jo.
xx. xxiiij. q. j. s. ei aut. sed aduersus dñm iesum ch̄m
caput ecclesie. extra de sac. vnc. e. j. z aduersus ch̄istū
eius. i. vicariuz suum in terris. extra de elec. vbi. li. vj.
Schismatici fures z latrones sunt. vj. q. j. nouarian?
z. c. non furem. Tales prelati non intrant per ostiuz.
Lupi rapaces sunt. Oues dispergunt z occidūt. Jo.
x. xxiiij. q. iij. tres psonas. Oues aliene tales sequunt.
Errant post eos in montibus Helboe. ij. Re. j. Hel
boe decursus interpretatur: q2 schismatici extra eccle
siam decurrunt. Oues legitime non recedunt ab oui
li. i. ecclesia vna: q2 vnus pastor z vnum ouile. Jo. x.
extra de hap. licet. Nonunt vocem pastoris. ipsum se
quunt. Jo. x. xxiiij. q. iij. tres. In vnum se colligunt:
q2 non se diuidunt. sed dicunt. stemus simul. Esa. l.
xliij. di. sit rector. ver. hinc in exodo. Pastoris bacu
lo in canibus predicatoribus. vt pre. c. sit rector. latra
tibus predicantibus. contra lupum diabolum. vj. q.
j. s. hic aut. fiducialiter se committunt. v. q. v. non ois
in fi. Inuente oues ex mandriam z custodiam opilio
nis sanguinolente z dilacerate z intefecte in monti
bus sunt reperte: q2 lupus vorax diabolus eas crue
tauit: q2 primus schismaticus qui ecclesiaz persequit
z sp̄ualiter occidit: lucifer est: qui z draco dicitur: qui
tertiam partem stellarum angelorum cauda traxit.
Apoc. xij. Inter alios principales schismaticos fuit
dictus Bauarus intrusus in imperio: z caput schis

maticorum tam secularium q̄ clericorum q̄ religio
forum. qui tpe meo. sicut dixi in principio istius op̄is.
cum romanis dñm papaz Jo. xxiij. de facto deposuit:
z Petrum sepe dictum de cornaria sibi in sede Pe
tri substituit. vere veritas frigidus aquilonis absque
haustro. Lat. vj. i. calore sp̄s̄i sancti: qui ausus fuit mit
tere manum in christum dñi papam. s. contra illud. ij.
q. vj. s. de his. Nam etsi dñs papa Jo. a dño esset re
probatus vt Saul (quod absit) nunq̄m tñ manū de
positionis potuit mittere in christum dñi vicariuz. s.
christi papam predictus Bauarus: vt plene pbani
in prin. istius operis. xxv. c. ver. contra aut. Quis
enim delirus z infidelis amplius crederet dicto ba
uaro schismatico seculi quodammodo: q̄ dño pape
Jo. predicto ipsum condemnanti cum ecclesie catho
lice consilio z assensu? Sed esto q2 a papa (quod non
est verisimile in suo iure si quod bauarus haberet)
grauaretur: nunquid propterea schisma contra papā
z ecclesiam debuit concitare: z antipseudo papā aliū
subrogare? Quis dubitat quin hoc bauarus fecerit:
indignatus z contra suum dñm recalcitrans z vindi
ctam faciens? Nunquid q2 papa Jo. negauit ei iustif
sime vel (quod absit) iniuste quod petebat: hereticus
factus est: sicut eū bauarus infidelis appellat? Quis
tantam iniquitatem z infidelitatem: si attenderet: non
videret: verus enim fidelis nunq̄m quemq; maxime
suum z mundi dñm z dei vicariuz de heresi diffama
ret. Odit deus z proicit festiuitates schismaticorum.
non capit odorem cetuum suorum: aufert a se tumultum
carminum eorum: carmina lyre eorum non au
dit. Amos. v. xxiiij. q. j. odi. j. q. j. odi. Carnes sancte
non auferunt malitias eoz. Biere. xj. de conse. di. ij. q.
scelerate. q. d. sed potius augent. Panem pollutum
quantum ad se z eos sequentes offerunt. Malach. j.
xliij. di. c. vlt. Oculant filium virginis in altari: cuius
corpus mysticum quod est ecclia. xxiiij. q. ij. pro mem
bris dirumpunt: dum sanctam faciem bñdicunt q̄si
in faciem eius spuunt. z dum dei filium sumūt quasi
in luto eum projiciunt. Cōtra schismaticos ait dñs
p Osee. viij. c. multiplicauit effraim altaria ad peccā
dū. facte sunt ei are in delictum. z sequit. Hostias offe
rent: immolabunt carnes: z comedent: z dñs non su
scipiet eos. Et. c. ix. Osee. Sacrificium eoz q̄si panis
lulentium. oēs qui comedent eum. contaminabunt
q2 panis eoz aie eoz. In conuiuio eoz non est dñs:
q2 conuiuium eoz separatum est. Osee. iij. Unū ace
tosum offerunt dño. Jo. xix. q2 vultus in ara altaris ite
rum crucifigunt: sed ipse non vult bibere. de pe. di. ij.
s. quod non reprobi. Nō placent dño sacrificia schis
maticoz. Tyrianus. Vultum catholice ecclie z au
thoritatem sibi z veritatem vendicant: quū ipsi non
sint in ecclia. Bñdicunt: quum sint maledicti. Vitaz
pollent: quum sint mortui. Deum inuocant: quum
sint blasphemii. Sacerdotium administrant profani.
Componunt altare sacrilegi. Antistites diaboli au
dent eucharistiam facere. Oblationem offerunt vbi
sp̄s̄i sc̄s non est. Preces offerūt dei violatores. Fal
sa quodammodo altaria z illicita sacerdotia z sacrifi
cia quantum ad eos sacrilega offerunt z componūt:
quos constat a charitate atq; vnitate ecclesie catholi
ce recessisse. Sacrificia eorum sm Osee ix. detestatur
deus: dicens. Sacrificia eorum tanq̄ panis lucrus.
omnes qui manducant contaminabuntur. hec les
guntur. j. qd. j. si quis inquit. Binisum est cor eoz: um
interibunt: Osee. x. De talibus immolantibus scele
rate dicit dñs per Esaiam. Esa. j. Quo mihi multi

Ludouicus bauarus imperator schismaticus.

Schismaticoz sacrificia deo nō sunt accepta.

rudinem victimarum vestrarum: dicit dñs. Plenus sum. Holocaustus arietum et adipem pinguius et sanguinem vitulorum agnorum et hircorum nolui. et j. Ne offeratis ultra sacrificium frustra. Incensus abominatio est mihi. Noemeniam et sabbatum et festiuitates alienas non feram. Iniqui sunt cetus vestri. Kalendas vestras et solennitates vestras odiuit anima mea. Facta sunt mihi molesta. Laboravi sustinens. et quum extenderitis manus vestras: auertam oculos meos a vobis: et cum multiplicaueritis orationem vestram: non exaudiam. n. vestre sanguine. in parte plene sunt. Talibus est diuisa ab ecclesia dicit dñs per Malachiam. c. ij. Maledicam benedictionibus vestris. hoc est. quicquid a vobis benedixerit pro me erit maledictum. j. q. j. maledicam. et c. multi. in fine. maledicam. vel quia non benedicitis ex vero corde: vel quia iique agunt benedictum a vobis. Item Hiero. super Aggeum. j. c. Propheta qui altari terram exstructo. et domo mea diruta. hostias mihi offerens in altari: et victimis eius sanctificari te putas: scito quum sanctum est euidem quod offeratur in altari: sed non tam sanctificaris ex hostijs quibus ex mortuis operibus pollueris. j. q. j. propheta. Item Hiero. in Aggeum. ij. c. Sic populus iste hereticorum et schismaticorum est in conspectu meo dicit dñs. Omne quod fecerint quod mihi obtulerint. et j. contaminata erunt et c. j. q. j. sic populus. Item Hiero. super Amos. v. Dedit deus sacrificia hereticorum et c. j. q. j. odit. Item Hiero. super Osee. ix. Illi offerunt panem sacrilegum: et dant elemosynas: et sectari vestram humilitatem: que ego. si fiant vere. holocausta interpretor: quum autem scientiam dei reliquerint. i. fidem per quam scilicet deus frustra truca to fidei capite cetera membra habere se iactant. j. q. j. illi. Terram enim bonum est charitas et ecclesie vnitas: vt sine ea non proficit etiam martyrium. j. q. j. vide. de pe. di. ij. S. euidenter. et di. ij. si quis. Et Lyprianus contra schismaticos ait. Quam igitur sibi pacem promittunt inimici fratrum: qui sacrificia celebrare se credunt emuli sacerdotum. secum esse christum. quum collecti fuerint. opinantur. hi qui extra ecclesiam christi colligunt. tales etiam si occisi in confessione christi nominis fuerint: macula ista nec sanguine abluit. Inexpugnabilis enim et gravis culpa discordie nec passione purgat. xc. discipulus ad carnem. Item leo papa Leoni augusto. Adanifestum est per crudelissimam et insanissimam insaniam in Alexandrina sede omnem celestium sanctorum lumen extinctum: et intercepta est sacrificij oblatio. defecit christianis sanctificatio. et paricidalibus impiorum manibus omnia se subtraxerunt ministeria. j. q. j. manifestum Item schismatici magis frequentant diuina mysteria vt se iustificent: quam veri muticorum ecclesie. Sed ait Lyprianus. non statim suscipienda sunt que iactant in christi nomine: sed que gerunt in christi veritate. quare qui schismaticis patrocinantur: censura diuina in eorum penis et facinore inuoluuntur: quo eorum duces et authores. precipiente domino per Moysem Numeri. xv. separantur a tabernaculis hominum istorum durissimorum. j. q. j. si quis inquit. et xxiiij. q. j. didicimus. Item Aug. Extra catholicam ecclesiam non est locus veri sacrificij. j. q. j. extra. Hi autem schismatici alieni ab ecclesia profani sunt. Hostes ecclesie sunt. Non possunt habere deum patrem: quia non tenent vltis ecclesie vnitates. quomodo possunt tales eum aliquo conuenire: qui cum corpore et vniuersa fraternitate non conueniunt: secundum Lyprianum. xxiiij. q. j. alienus. Sed nec ipsi sanctus descendens super congregatos in vnum. Act. ij. eis datus est: quia in vnitate est spiritus vnus: non in schismate aut discordia.

xxiiij. q. j. S. ei autem. Hi sunt qui secundum canonicam inde se gregant semetipsos aiales spiritum non habentes. Jude j. xxiiij. q. j. S. si autem in prin. Un Ber. clarauallens. Adidere est etiam hols quemadmodum vniuersa corporis membra viuificet coherentia sibi: separa ergo quod vis a iunctura ceterorum: et vide an membrum illud viuificet. Sic est omnis quod dicit anathema iesu: quia anathema separatio est. ij. q. ij. engeltrudam. Sic inquam omnis qui ab vnitate diuidit: nec dubites quin ab eo recessit spiritus vite. ad hec. ij. q. ij. engeltrudam. xxiiij. q. vij. quemadmodum. Isti preterea schismatici non sunt in domo domini. secundum Hiero. quia non ambulant in eius consensu: et quia non sunt vnanimis in ea. xxiiij. q. j. oibus. Ista est domus domini. de qua dicit. Dne dilexi decore domus tue. ps. xxij. Et iterum. Leatus sum in his que dicta sunt mihi: in domum domini ibimus. ps. cxxi. et Beati qui habitant in domo tua dne: in secula seculorum laudabunt te. ps. lxxiiij. vt preall. c. oibus. Item. Eade in domum tuam. Ath. ix. et Introibo in domum tuam. ps. v. et Domus mea domus orationis vocabitur. Jo. ij. Et la. lvi. Ath. xxi. Ath. xj. Luc. xix. et Domum tuam decet sanctitudo. ps. xcij. et lib. vj. de immu. eccle. et de custo. eucha. c. ij. Et hec est domus domini firmiter edificata: que est ecclesia catholica edificata supra firmam petram christum: Ath. xvi. et xix. di. in memoriam. Et quis oibus apostolis christus post resurrectionem suam patrem preter tribuerit: et dixerit. Sicut misit me pater et ego mitto vos: accipite spiritum sanctum. Jo. xx. xxiiij. q. j. S. qui autem. tunc vt vnitate manifestaret: vnitatis eiusdem originem ab vno incipientem sua autoritate disposuit: quum dixit. Tibi dabo claves regni celorum et c. Ath. xvi. xix. di. ita. Hoc erant ceteri apostoli quod Petrus fuit: pari consortio predicti et honoris et preteritis: sed exordium ab vnitate proficit: vt ecclesia christi vna monstret. De qua in Can. vj. Vna est columba mea. perfecta mea et c. Et sacramentum vnitatis Paulus ostendit dicens. Vnum corpus: et vnus spiritus. et vna spes vocationis nostre. vnus deus. et vna fides: et vnum baptisma. Vnus deus. Eph. iij. vna ecclesia. epatus vnus. legunt hec. xxiiij. q. j. loquitur. Vna sponsa christi sine macula. sine ruga. Ephe. v. Hortus conclusus. fons signatus. puteus aque viuue. paradysus cum fructu pomorum. Can. iij. Hec est domus domini que accepit claves soluendi et ligandi. Hanc domum si quis corrigentem corripientemque contempserit: sit tibi sicut ethnicus et publicanus. legunt hec xxiiij. q. j. oibus. Nullum preterit grauius schismate: vt s. dixi: quia plus fuit quam idololatria. naz hec gladio: schisma terre hiatu et celesti igne punitum fuit: vt s. S. Ceterum in isto. c. dixi. vij. q. j. denique. xxiiij. q. j. non afferamus. Sed etiam quod sit inseparabile sacrum vnitatis et quod sine spe sit: et perditionem maximam sibi de indignatione dei incurrunt qui schisma faciunt: et relicto romano pontifice alium sibi pseudo episcopum foris constituant: declarat liber regnorum. s. alleg. vbi a tribu iuda et beniamin. x. tribus scisse fuerunt: et relicto regem suo: quis crudeli et stulto. s. Roboam filio Salomonis alterum sibi foras constituerunt: et indignus est deus inquit omni semini israel: et demoluit eos: et dedit eos in direptionem donec abijceret eos a facie sua: quia dissipatus est israel a domo dauid: et constituerunt sibi Hieroboam filium Nabath. Et tanta indignatio domini extitit aduersus illos qui schisma fecerunt: vt quum homo dei ad Hieroboam missus esset qui ei peccata sua exprobarat: atque vltionem futuram predicaret: panem apud illos edere: et aquam bibere ve-

tares: quod quum non custodisset: et contra preceptum
 dñi deceptus ab alio propheta, prandisset: statim diu-
 na censura percussus est vt inde regrediens impetu ac
 morzu leonis necaret. iij. Reg. xiiij. Et qz decem tribus
 sm Lyprianum in Samariam secesserunt: ideo dñs p-
 hibuit ciuitate samaritanorum schismaticorum ingredi: et
 in via gentium non abire: ostendens schismaticos gentili-
 bus adequari. hec legunt. iij. Reg. xv. et xiiij. et vj. q. j.
 deniqz. Ad vero schismatici eundem que nos deum pre-
 eundem fidelium, eundem spiritum sanctum, nosse dñm: nec hoc adiu-
 uare tales potest. nam Chore Bathan et Abiron cum sa-
 cerdote Aaron et Moyse eundem deum nouerunt, pari et
 religione viuentes: vnum et verum deum qui colendus
 atque inuocandus fuerat, inuocabant: tñ qz loci mini-
 sterium transgressi, et contra Aaron sacerdotem qui sacer-
 dotium legitimum habebat: sacrificia sibi licentiam
 vendicauerunt: diuinitus percussa, statim penas pro illi-
 citis conatibus penderunt: nec potuerunt rata esse et
 proficere sacrificia irreligiose et illicite contra ius di-
 uine dispositionis oblata. Turibula quoque ipsa in quibus
 incensum illicite fuerat oblatum: in memoriam
 tanti facinoris schismatici: vt postea successores a schis-
 mate precauerent: iussu dñi conflata in laminas du-
 ctiles producantur: et affigunt altari, vt hec legunt. Nu-
 me. xvj. et preall. c. deniqz. vj. q. j. xiiij. q. j. didicimus
 et s. terigi. Et tñ illi sm Lyprianus in palea. c. deniqz
 schisma proprie non fecerant: nec foras egressi contra
 dñi sacerdotes impudenter atque hostiliter rebellauerunt:
 sicut plurimi schismatici a dñi pape Jo. predi-
 cti obedientiam recedentes: et Petro de cornaria pseu-
 do pape et Bauaro tyranno usurpatore imperij: et di-
 cti Petri inthronizatori adherentes: graue schisma
 contra ecclesiam fecerunt: et celebrandi et ecclesiastica
 sacramenta tradendi sibi licentiam usurparunt. Et
 contra preceptum dñi. Exo. xij. Carnes agni immacu-
 lati extra vnam domum comedentes. xiiij. q. j. q. et
 s. dixi. vnde ibi Greg. In vno namque domo agnus
 comeditur: quia in vna catholica ecclesia vera hostia re-
 deptionis immolatur: de cuius carnibus diuina lex
 foras esse prohibet: et dari sanctum canibus vetat.
 Sola est que intra se posita valida charitatis com-
 page custodit. Non est sm Ambro. fides in schisma-
 te. nam etsi schismaticus fidem erga deum videat te-
 nere: tñ erga dei ecclesiam non tenet: quam patris ve-
 lut quosdam artus diuidi: et membra dilacerari. ete-
 nim quum pro ecclesia christus sit: et corpus christi
 sit ecclesia: non exhibet ab his fides christo: a quibus
 euacuatur passio eius. xiiij. q. j. aduocauit. Schisma-
 tici primogeniti luciferi capitis schismatici: tunicam
 dñi indecisam et desuper contextam per totum: minu-
 tatim decerpunt. Vulpes sunt vineam. i. ecclesiam: quia
 vinea dñi sabaoth domus israel est. Esa. v. exterminant
 et demoliunt. Lacus contriti non habentes aquam
 sapientie saluatoris. Eccl. xv. Non sunt ibi aquile contem-
 plantes: alias se cum corpore ecclesie congregarent.
 Mat. xiiij. quod vt ibi dicit. et xiiij. q. j. quum verus. vbi
 sunt preall. verba. vbi fuerit corpus. i. mysticum. i. eccle-
 sia vna. xiiij. q. v. de liguribus ibi erunt et aquile. i.
 sancti vnitatem ecclesie contemplantes. Iste sunt ag-
 le que volat alis spiritualibus circa corpus christi. i. car-
 nem eius contemplantes in sacro altaris et corporis
 eius mysticum: vt predixi. de cons. di. ij. est cibus. alias
 est sub. c. in quibus. vnde et gl. in preall. c. quum. in ver-
 aquile. exponit. i. alie ecclesie vel fideles qui alte volat
 xiiij. q. iij. cum in lege. Vnde in pal. c. Mat. vbi fue-
 rit corpus et. Orig. vide quia non dixit vbi cumque fue-

rit corpus: ibi congregabunt vultures aut coruæ: sed
 aquile: volens ostendere magnificos et regales oes qui
 passionem christi crediderunt. Item super illo verbo
 Mat. xiiij. ecce hic est christus, ecce illic. Hiero. Si
 quis ergo promiserit vobis quod in deserto gentium et
 phariseorum dogmate christus mores: aut hereticorum pe-
 netralibus qui dei pollicentur arcana: nolite credere: sed
 quod ab oriente vsque in occidentem fides catholica in eccle-
 siis fulget. Item ibi Aug. de quonibus euangelistarum.
 Orientis enim nomine et occidentis totum orbem vo-
 luit significare (alias signare) pro quem futura erat ec-
 clesia. sm autem illum sensum quem dixit. A modo vide-
 bitis filium hominis venientem in nubibus: conuenienter
 et nunc fulgur noiauit: quod maxime solet coruscare: sed nu-
 bilis. Constituta ergo auctoritate ecclesie pro orbem terra-
 rum clara atque manifesta: dominus oes discipulos admonet:
 atque oes fideles: ne schismaticis atque hereticis cre-
 dant. Anum quodque schisma et vnaqueque heresis: aut
 locum suum habet in orbe terrarum partem aliquam te-
 nens: aut obscuris atque occultis conuenticulis curio-
 sitatem hominum decipit: quo pertinet quod ait. Si quis
 vobis dixerit: ecce hic est christus aut illic, quod signat
 terrarum partes aut prouincias: aut in penetralibus: aut in
 deserto: quod significat obscura et occulta conuenticula he-
 reticorum. Hec Aug. Terra schismaticorum in eorum ope-
 ribus schismaticis maledicta non triticum generat: sed
 lolium et zizaniaque producit: que inimicus homo. i. dia-
 bolus qui homines deicit pro eorum seminavit in eis. Mat.
 xiiij. vbi Aug. de quonibus euangelij ait. Verumtamen
 quum agrum ipsum non ecclesiam: sed hunc mundum
 dñs interpretatus est: bene intelligunt in zizantiis hereti-
 citate: quia in hoc mundo permiscet bonis: vt illi qui in ea-
 dem fide mali sunt palea potius quam zizania deputent:
 quia palea etiam fundamentum habet cum frumento radi-
 cemque eodem. Schismatici autem dominus spiritibus corruptis et
 similiores vel paleis aristarum fractis vel scissis: et de
 segete abiectis: non tñ consequens est vt ois hereticus
 vel schismaticus ab ecclesia corporaliter separaretur: mul-
 tos enim portat ecclesia: quia non ita defendit falsitates
 sine sue: vt intentam multitudinem faciant: quod si fece-
 rint tunc pellunt. hec Aug. Iste schismatici sunt va-
 sa ire in contumelias dei et ecclesie. ij. ad Tim. ij. xiiij.
 q. iij. quisque. Non aurea in charitatis vnitatem. Hec
 argentea in ecclesie soliditate et sonitate: sed testea
 et fictilia et fragilia: i. eorum leuitate et mutabilitate eter-
 no incendio comburenda. xiiij. q. j. quum. In schisma-
 tibus non est ecclesia vera: nam ipsi in parte sunt: et par-
 tem sibi fecerunt. sicut Bonatus: Arius: Sabellius: et
 ceteri heretici et schismatici. xiiij. q. v. relegentes. ibi: vt
 suam diuisionem. i. schisma catholicam esse credentes
 ecclesiam et. et. q. vj. vides. ibi: in partes Bonati. et. q.
 iij. pro membris. ibi: quia seruientes principibus nostris
 aduersus ecclesiam catholicam. i. aduersus corpus christi
 stiammamini. et. q. v. c. j. in prin. ibi: clericos partis do-
 nati. et. j. ibi: quasi in aliene partis supplicium vindica-
 ri et. Ecclia autem est in toto: et ideo dicit catholica. i. vna.
 vt preall. c. et xiiij. q. j. schisma. Qui cum ea non col-
 ligit: spargit et diuidit: qui cum ea non est: extra eam est.
 Mat. xij. Luc. xj. et s. c. xxxviij. hoc est qui christi sp-
 si eius non est: antichristi est: medium non est dare.
 xiiij. q. j. quum. in fin. Iste schismatici sunt qui vadunt de
 domo vnitatis ecclesie in domum schismatis ruinosam.
 Petrum cephas deserentes: qui ait domino interro-
 ganti. Nunquid et vos vultis abire? dñe ad quem ibi-
 mus? et quia non mutauit hospitium celestium: consortium habi-
 tationis imutauit. Jo. vj. xiiij. q. j. dignior. de cof-

di. ij. prima quidem. z. c. forte. Unde z. dicit dñs Luc. x. Nolite transire de domo in domum. Unde si perfidus z. schismaticus populus deformet habitaculum christi z. ecclesie: vitanda eorum cõio est. xxiiij. q. j. dicimus. qz schismatici synagoga sathane sunt: z. ibi est sedes eius. Apoc. ij. qz sicut sedes z. locus christi in pace z. vnitatis est. ps. lxxv. Factus est in pace locus eius. Ita sedes sathane in discordia z. diuisione posita est. qz primo diuisit celum: z. nunc terram. Unde z. diabolus exterminator vocat. i. ad Cor. x. ibi. Et perierunt ab exterminatore. i. diabolo: qui ponit hoies z. angelos extra terminos vnitatis ecclesie triumphantis z. militantis: vnde z. ipsi filij Belial sunt. i. diaboli, qui interpretatur absqz iugo. vnde z. contra tales Beda supra dicit. Quicumqz ab vnitatis fidei vel societate Petri apli quomolibet semetipsum segregant: tales nec vinculis pctõz absolui, nec ianuã pnt celestis regni ingredi. xxiiij. q. j. quicumqz. Item Aug. Ubi sana fides non est: non potest esse iustitia: qz iustus ex fide vinit. Neqz schismatici sibi aliquid ex illa mercede promittant: qz similiter vbi charitas non est: non potest esse iustitia: quam si heretici z. schismatici habent: non dilaniarẽt corpus christi quod est ecclesia. xxiiij. q. j. vbi sana. Itẽz rñdeant schismatici. Ecclesia vna est. xxiiij. q. j. loquitur. cum si. que intus z. foris esse non potest. xxiiij. q. j. didicimus. in prin. z. vij. q. i. nouatianus. Si enim apud Petrum de coruaria per Bauarum intrusum est: apud dñm papam Joannem. xxij. non fuit. Si vero apud dictum Joãnem fuit qui clementi pape. v. legitima ordinatione successit: Petrus de corua. pseudo pontifex est: z. in ecclesia catholica cum suis fautoribus non est: nec eps computari potest qui euangelica z. aplica traditione contemptamini succedens, a seipso ortus est, z. a Bauaro intrudente, habere namqz aut tenere ecclesiam nullo modo potest qui in ecclesia ordinatus non est. sic argumentatur z. concludit Cyprianus gloriosus martyr. vij. q. j. factus. z. c. nouatianus. z. xxiiij. q. j. didicimus. Item sicut sepe dictum est. Ecclesia vna est. sed s3 Aug. nullo modo potest dici ecclesia in qua schisma est. Restat igitur vt qz ecclesia non potest esse nulla: ea sit quam in aplice sedis per successiones eporum radice constitutam nullorum hoium malitia, etiam si nota excludi non possit: sed p temporis rone toleranda iudicetur, nullo mō valeat extingui. Sic arguit Belasi. z. concludit. xxiiij. q. j. pudeda. Item Belasi. schisma grecum nomen est: scissuraz sonans: sed in vnitatis scissura esse non potest. Non igitur vnitati cõicat qui schismaticis cõicat: partes sibi fecerunt: z. ab eo quod vnum est, seipsum segregates spm nõ habent: quibus oibus illud efficitur: vt qz in vnitatis vnum non sunt: vt qz in parte esse voluerunt: vt qz spm non habent corporis christi: sacrificium quãtum ad fructum habere non pnt. sic arguit. xxiiij. q. j. schisma. Item ibidem Aug. z. Belasi. Dis catholicus secutus eam partem detestaf: cui vsem ecclesiam aplice sedibus roboratã non cõicare cognoscit. Itẽ ibidem. Non prodest schismaticis q ignorantia ronis vel simplicitate sui intellectus ab ecclesie catholice cõione se suspendunt: id ipsum enim maius est pp quod schismatici sunt: qz non eos diuersa sententiã iudicium: sed qdã apud se delata sibi tñ incognita metuentes: z. contra aplicam sedem temere credẽtes: pessima diuisit opinio. vbi gl. dicit q magis schismatici sunt illi qui tñ p simplicitatem suam separant ab ecclesia: qz sint illi qui pp subtilitatem aliquam errant:

falsa. n. subtilitas istos compellit in quo non cadunt voluntarij: sed inuiti. Illos alios decipit ignorantia voluntaria q non excusat. xxxvii. di. non ois. c. s. p. Item in pce. c. schisma. cum due ecclesie esse non possint: aut vos (quod absit) iudicabitis schismaticos: aut si veram in aplice sedibus constat esse ecclesiam: z. illos ab vnitatis diuisos cognoscite. Item ibi vnaz q christi corpus est: constat esse ecclesiam: q in duo vel in plura diuisi non põt: si enim quum ab eo discesserit ecclesia: idem de ecclesia esse desinit. Insuper rñdeat mihi si pnt sequentes Bauarum schismaticum z. Petrum de coruaria pseudo papam: z. ab obediẽtia dñi pape Joan. z. ecclesie recedentes: z. schisma publicuz facientes: quid poterunt rñdere exemplis christi propheta: aploz: z. alioz sanctorum prohibentuz corozalem separationem etiã a malis fieri: nam z. christus sceleratum Judaz in numero: choro z. vita aploz: z. participatiõe sui corporis z. sanguinis sustinuit: ne ruperet ecclesie sue vnitatem. vt malos sm Augu. toleremus ne ab eis corozaliter recedamus. ad hec dicit. xxvi. j. q. j. christus. ij. q. j. nihil. z. c. minus. vij. q. j. hoc tunc. xxiiij. q. iij. tu bonus. ex de offi. ordi. si sacerdos. vñ Aug. sup Jo. Quid igit voluit dñs nř fecus fratres charissimi admonere ecclesiam suaz quã vnum perditũ inter. xij. habere voluit. dicit. Luc. vij. z. ix. z. Marc. iij. nisi vt malos toleremus: ne corpus christi diuidamus. i. schisma faciãmus: quod sit si malos non toleramus. xxiiij. q. iij. quid ergo. Item Aug. Tu bonus tolera malum. nam z. christus quũ sciret Judã esse furem tolerauit: z. ad pdicandum misit: ei qz cum alijs eucharistiam dedit. xxiiij. q. iij. tu bonus. z. c. ecce. Ecce inquit. i. heretici. dicit ppheta Esa. liij. z. xlv. di. recedite. z. xxiiij. q. iij. recedite. Recedite: exite inde: z. immũdũ ne tetigeritis: quõ ergo malos tolerabim? a qbus exire z. recedere iubemur: ne tangamus immundum. Nos illam recessionem spũaliter intelligim: illi corporaliter. z. j. rece. exi. inde: z. immun. ne teti. f. contactu cordis non corporis. Quid est enim tangere immundum nisi consentire i pctis? Quid est aut exire inde: nisi facere qd ptinet ad correctionẽ maloz zc? Ita plane sociat qz malis: si aliqd cũ eis cõmittit: aut cõmittẽtibz fauet: si aut neutrum facit: nullo mō sociat zc. Itẽ ibidẽ Augu. Si qz a catholica ecclesia fuerit separatus: quãtumlibet laudabiliter vivere se existimet: hoc solo scelere qz a christianitate se iunctus est: non habebit vitam: s3 ira dei manet super eum. Item ibidem Aug. A malis sp corde disingimini: ad tempus caute coroz copulamini: duobus modis non maculat te malus. si ei nõ consentias: z. si redarguas. hoc est non communicare: non consentire. z. infra. Neqz ergo consentientes sitis malis: vt approbetis: neqz negligentes: vt non arguatis: neqz superbientes: vt insultanter arguatis. Item ibidem Aug. c. recedite. z. exite zc. Displacuit tibi quod quisqz peccauerit? nõ tetigisti immundũ? redarguisti: corripuisti. Et infra. existi inde. clamauit Moyses. ista clamauit Esaias. clamauit Hieremias. clamauit Ezechiel. videamus si dimiserunt populum dei: z. se ad gentes alias transfugerunt. qz multa z. qz vehementer Hieremias increpauit peccatores z. sceleratos populi dei: inter eos tamen erat: vnum cũ eis templum intrabat: eadez sacramenta celebrabat: sed clamando exibat inde. hoc est exire inde: hoc est immundum non tangere: z. voluntate non consentire: z. ore non parcere. z. c. qz magnum. Ibidem Aug. ibi. Non. n. pp malos boni sunt deferendi: sed pp ho-

Mali
sunt in ec-
clesia tole-
randi.

nos mali sunt tolerandi: sicut tolerauerunt prophete eos contra quos tanta dicebant: nec communionem sacramentorum illius populi relinquebant: sicut ipse dominus nocentem Iudam vsque ad condignum exitum eius tolerauit: et eum sacramentum communicare cum innocentibus permisit. **Mat. xxvj.** sicut tolerauerunt apostoli eos. scilicet pseudo apostolos, qui per inuidiam quam ipsi dominus habet vitium est, christum annuntiabant. **1 Petri. v.** **Item ibidem Aug. c. quantus.** Quantus arrogantie tumor est: quanta humilitatis et lenitatis obliuio: et arrogantie quanta iactatio: ut quis se posse facere credat: quod nec apostolis concessit dominus: ut zizaniam a frumeto putet se posse discernere? **Mat. xiiij.** **Item ibidem Greg. c.** hec autem. **Hec autem vita que inter celum et infernum sita est,** sicut in medio substituta vitrarumque partium ciues recipit cõiter: quos tamen sancta ecclesia indiscrete suscipit: et postmodum in egressione discernet. Si igitur boni estis quod diu in hac vita subsistitis: equanimiter tolerate malos. nam quisquis malos non tolerat: ipse sibi per intolerantiam testis est, quod bonus non est. Abel esse renuit quem Cain malitia non exercet. Non est ergo malis cõicare, cum malis in domo, vel cibo: vel ecclesia: vel locutione: vel arte cõiõnem habere: nisi sint ab ecclesia per excoicationem precisati corporaliter. **ij. q. j. multi.** Nam duo incorruptus castusque custodiunt. scilicet ut nec faciat malum: nec approbet factum. Porro si addat tertius ut non sit in vindicando piger: sed vel corripiat. **ps. cxi.** iustus in misericordia et arguat: vel etiam si eam personam gerit: vel quod est prelatus vel rector: ratio conseruande pacis admittit: ut etiam coram omnibus peccantes. **1 Petri. v. dist. sed illud.** arguat: ut ceteri timeant: remoueat etiam ab aliquo gradu honoris: vel ab ipsa cõiõne sacramentorum. Sed si hec omnia cum dilectione corrigendi, non cum odio persequendi faciat: plenissimum officium non solum castissime innocenti: sed etiam diligentissime seueritatis impleuit. **xxiiij. q. iij.** ita plane. **vbi Aug. predicta verba ponit.** Innocentia autem secundum Tullium: est animi puritas omnis peccati maculas abhorrens. Tres autem gradus innocentie ponuntur in preal. **c. ita plane.** Primus est malum non facere. Secundus facientibus non consentire. Tertius salua pace peccantem corrigere. **ut no. lxxvj. di. facientis.** in gl. nam tres. Prohibet etiam christus granum a paleis et semen bonum a zizanijs separari vsque ad vltimum venti labrum. **Mat. xiiij.** et est dictum. **xxiiij. q. iij.** quantus. **ij. q. j. multi. xi. q. iij.** nolite. In sagena Petri boni pisces cum malis vsque ad litus perueniunt. **Mat. xiiij. vbi Greg.** Sicut enim mare seculum: ita seculi sinez significat litus maris: in quo. scilicet sine boni pisces in vasis eliguntur: mali proijciuntur foras: quod et electus quisque in tabernacula eterna recipitur: et interni regni luce perdita: ad exteriores tenebras reprobi pertrahuntur. Nunc enim bonos malosque cõmuniter quasi permixtos pisces fidei ecclesie sagena trahit. **Et Hiero. ibi.** Dum enim sagena extrahet ad litus: tunc verum secernendorum piscium iudicium demonstrabit. **Insuper decem virgines fatue et prudentes sicut lampades acceperunt: sicut surrexerunt: sed carætes oleo charitatis vel letitie spiritualis celestem ianuam non intrarunt.** **Mat. xxv. xxvi. q. v. si paulus. z. ij. ad Timo. ij.** In domo patrifamilias simul sunt vasa aurea et argentea in honorem: et fictilia et lignea in contumeliam. **ut. s. dixi. xxiiij. q. iij.** qui secundum. **xxiiij. q. vij. c. j. i. ibi.** Nonnullos toleramus quos corrigere non possumus: nec propter paleam relinquimus aream

domini: neque propter pisces malos rumpimus retia domini: neque propter hedos in sine segregandos deserimus gregem domini: neque propter vasa factam in contumeliam migramus de domo domini. **Idem. xxiiij. q. j.** quisquis. Simul sunt in arca Noe que est ecclesia. **xxiiij. q. j. qm.** quadrupedia et volatilia, munda et immunda. **Ben. vj. z in linteo quod vidit Petrus Act. x.** quod ecclesiam designat: simul erant quadrupedia et volatilia. **Item Aug. xxiiij. q. iij.** quidam. **ibi.** Quam zizaniam in ecclesia esse cernimus, non ideo ipsi de ecclesia recedamus. **Et infra ibi.** Certissima exempla quibus demonstratum et pronuntiatum est, malos in ecclesia bonis esse permixtos vsque in finem seculi tempusque iudicij futuri malos tolerandos: nihilque bonis in veritate ac participatione sacramentorum qui eorum factis non consenserint obfuturos. **Item idem. xxiiij. q. iij.** cum quisque. **ibi.** Fiat hoc vbi periculum schismatis nullum est. **Item Aug. xxiiij. q. iij.** ipsa pietas. **L. o. niuium domini est vnitas corporis christi:** non solum in sacramento altaris, sed etiam in vinculo pacis. **Item Aug. xxiiij. q. iij.** non potest. **ibi.** Namque consilia separationis et inania sunt et perniciose atque sacrilege: quod impia et superba sunt: et plus perturbant infirmos bonos, quam corrigunt animosos malos. **Item Aug. xxiiij. q. iij.** nimium. **in fi. ibi.** Non enim propter malos boni sunt deserendi: sed propter bonos mali sunt tolerandi: sicut tolerauerunt prophete eos contra quos tanta dicebant: nec tamen communionem sacramentorum illius populi relinquebant. **Es. liij.** **Num. xvj.** **Hiere. xvj.** **Item idem. xxiiij. q. v. ad fidem. ibi.** Si autem per iniquitatem vestri schismatis illi quidem correptores vestri sunt: vos autem estis sicut ceteri diuersorum scelerum rei qui penas legibus pendunt: profecto infelices et in hoc seculo et in futuro eritis. **Et Aug. ibi.** **dem in. c. si vos.** Si vos contra ecclesiam christi altaria erexisse, et a christiana veritate que toto orbe diffunditur sacrilego schismate separatos esse, et a corpore christi que est ecclesia toto orbe diffusa. **Et infra.** Quantum potestis oppugnando aduersarios, sancta et canonica scriptura conuincit: vos impij atque sacrilegi estis etc. **Item Pelagius. xxiiij. q. v.** non vos. **ibi.** Malum autem schisma esse, et per exteras etiam partes. scilicet laicas hominibus debere opprimi homines. **Et infra.** Quisquis ergo ab apostolicis diuisus est sedibus in schismate eum esse non dubium est: et contra usum ecclesiarum altare conatur erigere. **Et infra.** Canon statuat. **Et infra.** Qui a communionem seipsum suspendit: et collectam in conuenticulum facit: et altare. scilicet priuatum modum sacrificandi constituit: et noluerit vocati episcopo cõsentire: et noluerit ei acquiescere neque obedire: et primo et secundo vocanti: hunc omnino damnari, nec vniquam vel orationem mereri, nec recipere euz posse honorem: si enim permanserit turbas faciens et seditiosus ecclesie per exteram partem. scilicet secularem tamquam seditiosus comprimere. **Item Pelagius. xxiiij. q. v. de liguribus. ibi.** Corpus domini nostri iesu christi hoc est sancta ecclesiarum lacerare. **Et infra.** Nolite ergo dubitare hominibus homines principali vel iudiciali auctoritate comprimere: quod regule patrum hoc specialiter cõstituerunt: ut si que ecclesiastici officij personam cui subiectus est restiterit: vel alios seorsum collegit, aut aliud altare erexerit: aut schisma fecerit: excoicet atque damnet: quod si forte et hoc contempserit: et permiserit diuisiones et schismata faciendo: per partes publicas opprimat. et in filiis. **c. ibi.** Quorum mille alia exempla et constitutiones sunt, quibus euidenter agnoscat scilicet ut facientes scissuras in sancta ecclesia, non solum exilijs

Innocentie tres
radus.

sed

sed etiam proscriptio rerum et dura custodia per publicas potestates debeant conseruari. C. de heretici. **M**anicheos. xxiii. q. j. qui contra pacem: extra de here. cum fm. lib. vi. Item **M**elagius. xxiii. q. v. cap. quali. quasi in si. ibi. Nec putetis alicuius esse peccati. si huiusmodi homines comprimuntur: hoc enim diuine et humane leges statuerunt: vt ab ecclesie unitate diuisi: et eius pacem iniquissime perturbantes, a secularibus etiam potestatibus comprimantur: nec quicquam maius, vnde deo sacrificium positis offerretur: si id ordinaretis: vt ij qui in suam et aliorum perniciem debacchantur: compententi debeant vigore compesci. Item **M**elagius. xxiii. q. v. relegendes. ibi. Ut sua diuisionem catholicam esse credentes: ecclesiam vos a sua pollutione prohiberent: sic enim per misericordiam dei etiam nescientibus illis hoc factum est: vt a schismaticorum conione eruti: catholice quam diligitis seruari vos contigisset ecclesie. z. j. in si. ibi. **M**arime ecclesie Aquileiensis inuasor qui et in schismate maledictus: nec honorem epi poterit retinere nec meritum. Ille archangelus lucifer proprie dictus **M**elial. q. sine iugo obedientie voluit esse: primus crimen apostasie commisit. de pe. di. ij. §. q. vero reprobi: cuius c. seq. hereditatem infelicem casus in profundum lacus: pro culpa schismatis et inobedientie suis tumidis sequacibus derelinquens. Pro hac ariola inobediencia. lxxij. di. si qui presbyteri: de illa amenitate paradisi et contemplatione angelica adam eiectus est. de pe. di. ij. §. Adam. z. c. princeps. Saul vita et regno priuatus. j. Reg. iij. xv. z. vlti. c. **O**phni et **O**phines filij **H**eli morte consumpti in bello. j. Reg. i. ex de simo. licet **H**eli. **M**oyse et Aaron terra promissionis priuati. Exo. xvij. de pe. di. ij. §. opponit. Quidam de discipulis Iesu carnaliter christi sermonem intelligentes: retro abierunt: et se diuiserunt. Ioan. vj. de conse. di. ij. prima quidem. **I**ulianus apostata celesti lancea perforatus. **A**rius. **S**abellius. **D**onatus. **M**elagius. et alij corrupti vertices. sectarum perfidarum se a conione sancte matris ecclesie in diuinis diuidentes: et schisma facientes: sine detestabili de hac vita migrauerunt ad mortem eternam: de eorum erroribus. xxiii. q. iij. quidam. **G**recia fornicaria cum Armenia maiori a **L**ephala a **P**etro clauigero et eius **R**omanis pontificibus successoribus recedentes et schismatizantes: fidem, scientiam, fortitudinem, et vitam vtraque perdiderunt et perdunt: nam in pessimas hereses post schisma collapsa est. xxiii. q. iij. inter schisma: et gladio ultiori Arabum **T**urcorum et **C**athalanorum: qui vocantur de societate, tradita et exposita. Sed et vltimo intra sanctam ecclesiam christiani numero et nomine **H**uelli et **S**ibellini in Italia vocati, se ab unitate ecclesie reuera diuidentes: sine causa et contra nam et contra fidem gladius et telis et alijs diuersi mortis generibus dei et ecclesie sue vlticibus in corpore et in anima quotidie se consumunt: vt in condemnationis iudicij consumungentes, et in igne sempiterno consumpti, nunquam valeant consumi. Sed isti dicant schismatici mihi quod de mala societate queruntur: et se diuidunt ab ecclesie corpore: quod obfuit pernicacia et tumor elati luciferi schismatici: et sequacium stellarum ruentium cum eodem: humilibus alijs spiritibus et ideo in gratia confirmatis: de pe. di. ij. §. q. vero reprobi. in si. in eodem celo empyreo simul manentibus: Quid **L**ayn inuidia et malitia **A**bel innocenti et sancto **g**ermano simul viuenti? **S**en. iij. in canonica **J**ude. de pe. di.

j. §. deniq. xiiij. q. v. scriptum. **C**orpus quidem occubuit: quod tandem occumbere oportebat. Ipse vero corona et merito protomartyris laureatus: vbi primus sanguis iustus fuit qui sparsum. **M**att. xxiiij. Quid nocuit hispiditas et ferocitas. **S**en. xvij. l. dist. **M**israel. **M**israelis egyptij ex parte genitricis **A**gar ferue, **I**saac filio libere **S**are et repromissionis secus cohabitanti. **S**en. xvij. qui risus interpretatur. **S**en. xxj. gaudenti: obediencia **S**en. xxij. christum representanti: et paterna hereditate celesti presigunt: patriarchatum obtinenti? Quid **S**astrimargia pilosi **E**sau venatoris nocuit **J**acob secum cohabitanti frugali: quieto: simplici: personam sancti tenenti supplantatoris? **S**en. xxv. Quid frontosita impudentia et irreuerentia **C**ham filij **N**oe circa verenda patris nocuit filijs alijs duobus pudoratis **S**ez et **Z**aphet cum eo habitantibus. **S**en. ix. xxvj. di. in scripturis. j. q. iij. §. item peccato ciuium. versi. item **C**ham. Quid oppressio et persecutio et corruptio **E**gyptiorum nocuit **M**oyse et **J**oseph et alijs fratribus suis patriarchis: filijs **J**acob: et multis alijs de populo dei electis? Perierunt illi in mari rubro. **E**xo. xiiij. **I**sti euaserunt: immo puto quod nisi isti filij **I**srael ab **E**gyptijs in tribulationibus exercitati fuissent: ad montem dei non venissent. c. bonum. v. q. v. c. ij. **N**ec de **L**oth nepote **A**braam pretermittendum est quod **S**odomis pudicitiam obseruauit, nec tamen ab illis hominibus sceleratissimis se segregauit. **S**en. xix. xl. di. quelibet: nec eos iudicauit: et propterea fm **E**limac. archimandritam montis **S**ynai: eum dominus de illo incendio liberauit. **M**irum **A**dam **A**da in paradiso peccat. **L**oth. **S**odomis pudicitiam seruat. vt pal. c. quelibet et in igne illesus in monte incestu filiarum pollutus est. **S**en. xix. xiiij. di. q. ait. xv. q. j. inebriauerunt. Quid offecit ira et furor: papuli **I**srael sepe contra dominum murmurantis. **E**xo. xvj. et xvij. ad **C**or. x. **M**oyse mansuetissimo et benigno habitanti cum eis: erat enim **M**oyse mitissimus hominum qui habitabant in terra. **N**ume. xij. sed nec oes de populo vitulum aureum adorauerunt: sed adorantes perierunt. **E**rod. xxij. de pe. di. ij. §. opponit. xlv. di. disciplina. **N**ihil etiam obfuit acedia et ignavia populi **I**srael terram promissionis diffidens intrare: sollicitudini **C**aleph et **J**osue: qui eam cum fidei seruore et perseverantia intrauerunt. **N**ume. xij. lxxvj. di. ieiunium. Denique in domo domini **I**esu et choro apostolorum, nunquid **p**hi largyria **J**ude loculos compilantis. **J**o. xij. furtum et sacrilegium. xxiiij. q. iij. quid ergo: proditio. ij. q. j. vnus. **M**att. xxvj. et paricidium. ff. ad l. pompe. de pari. l. pena. z. c. de his qui patrem vel libere. occi. l. vnica. multo potius paricidium dicitur quod in patre spirituali committitur: vt no. de pe. di. j. aut facta gloria et alis. **S**imulatio et hypocrisis simulantis se amicum et communicantis corpus christi. **M**att. xxvj. xxiiij. q. iij. tu bonus: presumptio permittentis sibi lauare pedes a christo. **J**oan. xiiij. xxiiij. quest. j. que dignior. **S**imonia: quia rem sacram vendidit, scilicet christum. **M**lagium: quia liberum hominem, scilicet christum vendidit: de his duobus no. j. q. j. qui studet. glo. si. **D**esperatio: quod se laqueo suspendit. **M**att. xxvij. de pe. di. ij. **J**udes: eius: infecit **P**etrum **J**acobum et **J**oannem: et ceteros coapostolos veros pauperes fideles sacros et pios? **A**bsit. **N**am ille solus ruptis visceribus proditione celantibus deformis leti suspendiij desperatus subijt: de pe. di. ij. **J**udas. c. nihil **J**ude. z. c. scelerator. **M**att. xxvij.

Exemplis probatur malorum consuetudine bonis profuisse.

ex.iiij. q.v. tu dixisti. Alij in spe resurrectionis christi palmas gloriosi martyrij pro fide sui dñi traditi a condiscipulo receperunt. Sed veniamus ad caput. Christus cum peccatoribus habitauit: bibit: et comedit: et conuersationem habuit, et propter hoc ab emulis phariseis falsis iniustis ei dicebatur Luc. xv. qz cum peccatoribus manducaret et biberet. Sed ipse charitas et vnitas. j. Joan. iij. et vnitas: qui ad vniendum venerat non spargendus, aut schisma faciendum. Jo. x. dicebat. Non egent: de pe. di. iij. adhuc instant: qui sani sunt, medico: sed qui male habent. Mat. ix. et Luc. v. Sed vere dñe ois homo male hz: et te medico pio et compatiante indiget: qz ois homo mendax ps. cxv. et Roman. iij. et peccator, de pe. di. ij. si enim, adhuc Luc. v. Mat. ix. q. j. multi. et Luc. xv. Unde Bern. O benignitas. o charitas. Rex celoz amicus efficitur publicanoz. Panis angeloz reficitur in conuiuio peccatoz: qz dulce ferulum, panis compunctionis: qz suauis poculum lachryme deuotionis: his libenter christus vescitur: suauiter delectatur: vino inebriatur: vt omnium offensioz num nostrarum non recordet amplius. Unde pulchre dicitur Mat. xj. Potator vini: publicanoz et peccatoz amicus. Recolite lachrymas Magdalenae: et videbitis hoc verissimum esse. Semper ergo diuisio et schisma vitanda sunt: nec timendum est qd alienum peccatū alteri non consentienti noceat: vnde Job. xxxv. Homini qui similis tui est: nocebit iniustitia tua: et filium hois adiuuabit iustitia tua. Vnde verbum exponens Greg. xxvij. lib. moraliz ait. Humana impietas ei nocet quem peruertendo conuincinat: et rursus eum adiuuat nostra iustitia quez a prauis actionibus immutat. Nocere enim vel adiuuare nesciunt ea que vel a bono corrūperet: vel a malo permutare nō possunt. j. q. iij. homini. Vñ et Aug. Theodosius quartus. Unusquisque ex suo admissioz forti subijcitur: nec alieni criminis successor cōstituitur. j. q. iij. crimen. Anima enim que peccauerit ipsa morietur. Ezechiel. xvij. causa. j. q. iij. iam itaqz: et d hoc per totam illam questionem: et in summa. Item Greg. in. ij. dialo. Ibi adunati equanimiter portandi sunt mali: vbi inueniuntur aliqui adiuuentur boni. vij. q. j. ibi. Item Aug. Maius malum in separatione bonoz committimus: qz in communicatione maloz fugiamus. vij. q. j. hoc tunc. vers. hinc idem ait: qz separando nos a malis committimus schisma: quod malum maximum est. vt dicit ibi glo. que incipit fugimus Nam toleranti malos non impunitat deus peccata non sua: qz non fecit: non aliena: qz non approbavit. non negligentiam: qz non tacuit, non superbiam: quia in vnitatem permansit: in vers. preal. hinc idem: hinc etiaz Aug. in ps. liij. Elongauit fugiens: non loco, ne rumpatur charitas bonoz ne perdat exercituum maloz: quos deus admiscet vt Iudam apostolis: quem quāuis sciret esse furem: tñ ad predicandum misit, et ei eucharistiam dedi: docēs in ecclesia tolerare malos: nec obesse bonis maloz: consortia. vij. q. j. hoc vers. hinc idem. Itē Paul. j. ad Cor. v. Scripsi vobis in epistola: non commiscamini fornicarijs, non vtiqz fornicarijs huius mundi, aut raptoribus: aut auaris: aut idolis seruitibus: alioquin debueratis de hoc mundo exisse. q. d. Aug. Non enim possunt homines in hoc mundo nisi cum talibus viuere. vnde consequenter adiungit apostolus. Nunc autem scripsi vobis non commisceri fornicarijs: si quis autem frater nominatur

fornicator: aut auarus et c. q. d. quando pro istis peccati excommunicatus est: tunc est vitandus: hec ponuntur. ij. q. j. multi.

Contra illos qui vocant ecclesiam meretricē. Laus multiplex ecclesie sancti dei: Cap. 66.



Via satis late contra schismaticos sum locutus: que maxime tempore dñi pape Joan. xxij. in quod perueni tempus dāmnabiliter inundarunt: nunc cum aliquo epilogo superior ad vnā sanctā m̄ez ecclesiaz, cui caput legitimū dicitur dñs Joannes

summ' pōtifer extitit: addēdo multa vtilia et necessaria, redeamus: Et sub istius ecclesie vnice et predicti eius capitis firmi obedientia maneamus, et ibi sumus vbi ecclesiam cōiter esse scimus. xxij. q. j. schisma. ibi: omnis catholicus et c. Job. In nostro nidulo moriamur. Job. xxix. Non eamus de domo in domum, Luc. x. xxij. q. j. que dignior: non transmigremus vt passeret impudici in montem. ps. x. Nō circūferamur omni vento doctrine contra apostolum Ephe. iij. j. Regū. xxi. x. xxvj. ij. Reg. j. Reuerentia facit David sacre vnctioni etsi peccet inunctus. j. q. j. sacramenta. Sacramenta non peccant, etsi eoz collatores facinorosos esse contingat. vt plene in prima parte istius operis dictum est in. vij. et ix. e. vnde scelerati ministri virtute diuina ea conferunt: et non sua: et ideo virtutem suam non perdunt collata per malos: qz christus cuius potentia conferuntur: summe bonus est: ps. cxvij. qm bonus es tu: qz deus est qui solus est bonus. Mat. xix. Luc. xvij. Et nisi hoc esset, semper in dubio sacramenta reciperemus et sine fide: nescientes qui sunt boni vel mali talium collatores: et sic ecclesia vacillaret: contra illud. xxij. q. j. hec est. et c. aperte, quod hereticum est adstruere et sentire.

Attendendum est insuper isto tempore. Mat. xvj. Mar. viij. Luc. xij. a fermento quoz undaz pseudo prophetarum, quod est heresis: dicentium ecclesiam meretricem. f. vere de meretrice impia conscientia et malignante. ps. xxv. odiui ecclesiam malignantium: ecclesia. Tales adulterij et spurcitie filij sunt exorti. Ecclesiam enim catholica in se et in suis sanctis non meretrix: sed sancta est: non habens maculam heresis. Ephe. v. nec rugam schismaticis: nec aliquod huiusmodi peccati mortalis. xxi. dist. quāuis. de pe. di. j. ecclesia. vbi de hoc. Columba infelice et innocens, et immaculata. Inimicis parit et eos cibatur. xxij. q. iij. s. ex his. xxvj. di. s. ecce. ij. q. vij. nō omnis. Lan. v. Tota pulchra et decora virtutibus et exemplis. Lan. ii. j. Vestita byssino candido et splendenti. Apoc. xix. a. operibus iustitie. Splendenti propter honestatem conuersationis, et Landido: propter puritatem intentionis. Tuttur pudica. Lan. ij. Castam generationem facit cum claritate. Sap. iij. j. Una vnus. xxvj. di. acutius. vij. q. d. j. sicut. Regina auro vestita sapientia et amois. Adstitit regina. ps. xliij. Hortus conclusus virtutibus propositis continuatis imperforabilis. Lan. iij. xxij. q. j. loquitur. Fons signatus: de quo aqua sapientie salutaris bibit. Eccl. xv. Unde et vocatur fons aque viue spūs eius. Diere. ij. Signatus: quasi de alio non fit bibendus: nec aliter qz ecclesia intelligit scripturas in-

telligenda

aliqui
in
do
volunt
sub
quod
sunt

telligēdas. xxiiij. q. iij. heresis Perfecta christi. Can. vi. xxiiij. q. j. loquitur: qz spōsa illius qui opus imperfectionis non nouit: extra de hap. maiores. §. sed adhuc de pe. dist. iij. sunt plures. Joan. viij. quare electa christi. Can. vi. qz reprobrata Synagoga electa est ecclesia ex gētibus. xxxv. q. j. §. hac itaqz. ibi. illud qd per prophetam Osee predixerat. In peccatis vestris dimisi matrem vestram. Triclinium christi. Joan. ij. in quo colitur trinitas: z christus architrictinus: qz in christo triplex substantia: carnis, anime: z diuinitatis. xxiiij. di. qui eps: sponsus eius. Tabernaculum sanctificatum altissimi. ps. xlv. sanctificauit tabernaculum suum zc. Et Apoc. xxi. Ecce tabernaculum dei cum hoibus. Sedes eius. ps. xlvj. Sedens sup sedem sanctam suam. Cubitus eius. Luc. xi. ibi. Pueri mei mecum sunt in cubili: qz non nisi pueri vere sunt in ecclesia. j. Pet. ij. ibi: quasi modo geniti zc. z infra. sine dolo. Arca sanctificationis. ps. cxxj. tu z arca sarctificationis. Arca in q̄ continens virgā dīstrictionis z māna dulcedinis. Heb. ix. xlv. di. discipulina. Vestimentum eius. ps. cxxij. In oram vestimenti eius. xvj. q. vij. sicut. Vestita iustitia. xliij. dist. sit rector. ibi: vestimenta eteniz. Tunica inconsutilis in se tota vnita. Jo. xix. xxiiij. q. j. xvj. q. vij. sicut dñi. z habens tunicam nuptialem. Mat. xxij. charitatis z vnitatis: z oēs domestici eius vestiti duplicibus. Prover. vlti. fide z opere. de pe. di. ij. si enim. ibi. sciēti bonum. Sara princeps. qz sic interpretatur. xxxv. di. ecclesie princeps. Libera. ad Gal. iij. nō subiecta peccato: qz qui facit peccatum: seruus est peccati. Jo. viij. Roma. vi. z. j. Pet. ij. z filijs eius liberis debet hereditas. xxxij. qd. iij. recurat. Nec figura probat. xxiiij. q. iij. qñ. z. c. si ecclesia. Rachel pulchra: in contēplatiua. Lia lippa. in actiua: qz turbatur erga plurima cum Martha. Luc. x. extra de renun. §. ne pures: extra de regu. licet. §. fin. Chananea. commutata de Synagoga in ecclesiam z zelans christum sponsum. xxxv. q. j. §. hac itaqz. humilis, patiens, z confessa. Mat. xv. Samaritana, ecclesia ex gentibus. secundum Aug. credula, z custodiens: qz Samaritana custos interpretatur. se z suos. Joan. iij. qz vigilat supra gregem. Luc. ij. xliij. di. ephesijs. z gratie sitibunda, clamās assidue. sicut. Jo. xix. Versabee puteus altus per cognitionez clare fidei. xxiiij. q. j. non turbat in si. a David christo vultu desiderabili sanctificata. xxx. q. j. §. sed obijcitur. ij. Reg. xij. qz christus tradidit se: vt ecclesiam suam sanctificaret. Ephe. v. Mulier sanguinisua per tactum simbrie christi curata. Mat. ix. Luc. viij. Mat. v. ecclesia ex gentibus. peccatis sanguinea: quia sanguis sanguinem tetigit: sicut Osee. iij. Et illud. Qui non ex sanguinibus. Jo. j. p passionem christi: que est simbria vestimenti eius, curata. Syon specularans, ecclesia firma sicut mōs syon. ps. cxxij. que adhuc in enigmate speculari. j. ad Cor. xij. Hierusalē. Apo. xxi. ps. cxix. Hierusalez que edificatur vt ciuitas. Pacificata qz sic interpretatur Hierusalem: qz per mortem christi recōciliatio z pax facta est. Colos. ij. Ephe. ij. Linteum ostensum Petro. Act. x. ecclesia in qua sunt volatilia contemplan- tia, boni: z quadrupedia serpētia. mali. xj. q. iij. nolite Bethleem, domus panis vini. Jo. vi. z in qua consecratur panis viuus: de conse. dist. ij. oia Bethania, qz sponso obediens: z quia extra eam deo non obeditur. lxxxj. di. si qui. c. xxiiij. q. j. versi. sana. Cenaculum grande. Mat. xxij. qz in ecclesia cena dñica māducatur. j. ad Cor. xi. xxiiij. q. j. qz ex sola. Grāde, cha-

ritate. Bernard. Qui habet charitatem: magnus est. z cor. Pauli ad Corinthios dilatatum est. ij. ad Corinth. vi. Stratum: humilitate. ij. Reg. iij. Pa- uimentuz domus texit Salomon auro: z ps. cxvij. Adhesit pauimento anima mea. Extra hoc cenaculum agnus dei non comeditur. preal. c. qz nec christi corpus cum fructu conficitur. xxiiij. q. j. schisma. Nec anima a peccato laudatur. xxiiij. q. j. quicūqz. Nec vera pax datur aut relinquitur: qz extra ecclesiam vera pax non est. xxiiij. q. j. qui contra. Nec fons sacramentalis cum effectu benedicitur. j. q. j. maledicā. Nec Joan. gratia supra pectus Iesu recumbit: quia gratia spūsancti extra ecclesiaz non datur. xxiiij. q. j. §. si aut. Nec sermo christi proficit: qz margarita verba dei: porcis non proijcitur. Nec panis filioz dei datur canibus. xj. q. iij. nolite. Mat. xv. Nec vera dilectio est: qz extra ecclesiam amor spūsancti non est. preal. §. si aut. Nec lactucarum agresium comestio, idest peccatoz vera contritio. preal. c. quicūqz. Nec panum azymoz puritatis z sinceritatis cibatō. j. ad Cor. v. Nec vera discipuluz vnio. Nec paracleti promissio: nec receptio. Act. ij. preal. §. si aut. Predic- ta in cenaculo celebrata sunt. Joan. xij. z aliqua ex eis in die cepe fiunt. Ista est ecclesia ista federis arca de qua. §. dixi: continens tabulas legis: qz ad literaz extra ecclesiam hodie maxime vera scientia non est: nec dei cognitio. xxiiij. q. j. quicūqz. Hester decora nimis. Hester: idest abscondita: z conturbatione homi- num. ps. xxx. que sponsum Auferum beatū christuz flectit ad misericordiā q̄ populo suo impetrat. Hester pen. z vlt. c. z. de pen. dist. j. fleat. Prudentissima Abigail. Abigail patris mei deitas interpretatur: qz pater ecclesie deus est. in canti. Moyse. Nunquid non ipse est parer tuus: que David fletit ad misericordiā contra Abal. Abal interpretatur scandalum: vult scandalizans: insipientem vel insipientia. virum stultū virum Belial iratum. j. Reg. xv. David aut manu fortis christum fortē designat. Abal peccatozem, qz omnis peccator stultus: z filius Belial diaboli: absqz iugo alios scandalizans. Aug. Abali scandalo sunt ecclesie. De scandalizantib: extra de no. ope. nū. c. ij. Petri nauicula. Luc. v. xxiiij. q. j. non turbat j. q. j. mare. idest in cuius fide mare transimus huius seculi. Heb. x. firma in spe. clauis z ligno crucis do- minice: tubans z turbata pp Judam proditorem designantem malos. xxiiij. q. j. quodcūqz: in si z per fidiam que in ea nauigat. vt preal. c. non turbatur. z. j. q. iij. turbatur nauicula. Et Mat. xiiij. vbi Au. de verbis dñi. In vno aut apostolo: idest Petro in ordine apostoloz primo z precipuo: in quo figura- batur ecclesia: virumqz genus si gnificandum fuit: idest firmi in hoc q̄ super aquas ambulauit: z infirmi in hoc q̄ dubitauit: nam z vnicuiqz sua cupiditas tempestes est. Amas deum: ambulat supra mare: sub pedibus tuis est seculi timor. Amas seculum: absorbet te: sed quum fluctuat cupiditate cor tuum: vt vincas cupiditatem tuam: in uoca christi diuinitatem: hec etiam scripsi. §. lv. c. versi. item Aug. Titub- bat etiam hec nauicula pp ventum tentationū eoz qui in ea nauigant: nam vnaqueqz tentatio ventus validus est: sicut Grego. Sagena petri malos z bonos pisces habens. Mat. xij. xxiiij. q. vij. cap. j. in si. Area eius titurans granuz z paleas. preal. c. j. de. cō. di. iij. est vnitas. ij. q. j. multi. Abessis eius habens triticum z zizania. Mat. xij. xj. q. iij. nolite. Quile eius. Joan. x. extra de hap. licet. habens oues fetan-

tes, bonos fructum facientes: et steriles, malos fructu carentes: et in ignem mittendos sicut arbor sine fructu. **Mat. viij. extra de deci. quamuis: et Luc. xij. vbi loquitur de ficulnea fructum non faciente. ibi succide illam: vbi Greg. Lum magno timore audiendum est quod dicitur: succide illam: vt quid terram occupat? vnusquisque enim iuxta modum suum. In qua tum locum vite presentis tenet: si fructum boni operis non exhibet: velut infructuosa arbor terram occupat: qz in eo loco in quo ipse est, alijs operandi occasionem negat. Dabet etiaz hoc ouile agnos puros bonos, et hedos peculeos malos et olidos. gl. super **Mat. xxv. in versi. hedos. Sed vnus ouile: et vnus pastor: vt p. real. c. licet. Bonus ei⁹ habens vasa aurea et fictilia. ij. ad Timo. ij. xxiiij. q. iij. qui fm charitate feruentes et amore carentes: vel non perfectiores: vt vas fictile fragile: Lella vinaria. **Can. ij. hns vinum defecatum electorum compunctionis. ps. lix. Postaste nos vino compunctionis et deuotionis. Joan. ij. et acetum impiorum odij et inuidie. de quo dant dno bibere. Joan. xix. Cathedra eius. **Mat. xxiiij. xl. di. multi. j. que. j. non quales. Orige. Bilecti christi discipuli post aduentum christi super cathedram ecclesie que est cathedra christi. Cathedra inquit iudicans inter lepram et lepram. **Leuit. xij. xx. di. s. j. de pe. di. j. s. ex his extra qui fi. sint legi: per uenerabilem. s. rationibus. Scala Jacob. **Gen. xxvii. per qz et in qua ascendunt homines in celum: angelici contemplando et descendunt in ea ministrando qz in ista ecclesia habitat Maria contemplando ad pedes dni: et **Bartha sibi ministrando **Luc. x. extra d. renu. nisi. s. ne putes. Arca Noe eleuata sup aquas diluuij tribulationis: nec submersa: sed saluans receptos in ea. **Gene. viij. et viij. xlviij. dist. quantum licet. xxiiij. q. j. qm ista est ergo illa sancta ecclesia militas recipiens bonos et malos: que in terra sita inter celum et terram est. xxiiij. q. iij. hec aut: que etiaz regnu celoz vocatur. **Mat. xxv. qz in ea et per eam itur ad celum, et qz christus in ea habitat in sanctis eius. ps. xxj. Tu aut in sancto habitas et c. qui sunt celi alti virtutum dignitate mundi sanctitate: vnde d. **Mat. vj. Pater noster qui es in celis. idest in sanctis. et **Le. li. idest sancti enarrant gloriā dei ps. xvij. Unde et **Aug. de sermone dni in monte. Qui es in celis: id est in sanctis et iustis: non enim spatio lozoz contentur deus: qz celum et terram implet. **Hiere. xxiiij. et excelsior celo est. **Job xij. sed sicut terra appellatus est peccator: cui dictum est **Gen. iij. Terra es (als puluis) et in terram ibis: sic celus iustus econtrario dici potest. **Recte ergo dicitur, qui es in celis: idest qui es in sanctis. **Ista est illa sancta ecclesia figurata et descripta **Ezech. xvi. Aqua de latere christi manante lota in sacramento baptismi: extra de cele. mis. in quadam. Eius sanguine decorata et mundata: extra in clemen. sacrosancte: de sum. tri. Oleo balsamato gratie spūalis in sacramento confirmationis vncta: ex de sacra vnc. c. vnico: de conse. di. v. in primis. v. cap. Bicoloribus: idest varietate virtutum induta. ps. xliij. Adstitit regina. s. ecclesia in vestitū deaurato circumdata varietate. xliij. dist. sit rector. Unde **Exod. xxviiij. in veste Aaron erāt quatuor colores. s. hyacinthus, purpura, coccinum, et byssus. in quibus prudentia, iustitia, fortitudo, et temperantia designantur: quibus vtilius nihil est in vita hominibus. **Sap. viij. Aestua inquam hyacintho contemplationis et deuotionis: purpura dominice passionis coccino dile-******************************************

ctionis et sanctificationis. Calcata hyacintho: idest exemplis patrum precedentium munitoz gressibus operū: vt celo potius inhereant qz terras tangere videantur: quasi duo calciam enta sunt fideliter agere et fortiter tolerare. **Lineta bysso, idest continentie et pudicitie cingulo: quo sensus exteriores et motus in teriores valeat cohibere. **De cingulo **Paul⁹ **Eph. vj. ibi. State ergo succincti lumbos vestros in veritate. Et primo cingitur ecclesia zona pellicea: que est carnis mortificatio: hac accincti sunt **Helias. iij. **Reguz. j. **Baptista. **Mat. iij. **Lu. iij. **Mar. j. **An **Beda ibi. Zona aut pellicea qua accinctus erat **Ioannes et **Helias mortificationis indicium est. Et ibi **Hiere. In zona pellicea pauperes mundi mortui signatur. Item **Beda. Zonam pelliceam habebat circa lumbos: quia carnem suam crucifixit dum vitijs et concupiscentijs. **Gal. v. Secundo zona iustitie que est exercitium boni operis. **De qua **Esa. ix. Erit iustitia cingulum lumborum eius. Tercio cingulo fortitudinis: vt primis motibus fortiter resistamus. **Prout. vlti. Accinxit fortitudine lumbos suos. Quarto cingulo humilitatis: hoc est linteuz quo dñs erat accinctus quum lauit pedes discipulor. **Joā. xij. xxiiij. q. j. que dignior. Induta subtilibus: idest extenuatione corporis: que optima vestis est contra feruorem estatis. s. libidinis incentina. **Dec signata est **Gene. xxxviiij. per terisfruz quod assumpsit **Thamar, depositis vestibus viduitatis. Est enim teristrum vestis mulieris tenuissima: visu peruia: estati idonea, terias enim vestis dicitur ornamento ornata: idest gloria crucis: qz sicut ait **Aug. crux finita est in pena manet in gloria: de locis supplicioz transit ad frontes imperatoz. Armillis in manibus adornata: idest virtute bone operationis. Torque circa collum munita: intelligentia diuini sermonis. In auribus redimita et circulis. circuli sunt sacra scriptura: in aures in auribus dependentes: obedientia indiscreta: idest indistincta. xxiiij. q. j. quid culpatur. xi. qd. iij. qd. ergo. Coronata corona decoris que datur victorib⁹ j. ad **Cor. ix. In capite: idest glorie celestis in mente: extra de sacra vnc. c. vnico: quemadmodum corona caret principio et fine. Ornata etiam auro sapientie et argento eloquentie: vestita bysso, candore innocētie. et polymito: idest diuersitate preceptor, et multis coloribus, diuersitate psilior. Simila et oleo et melle referta: idest sacramento eucharistie in quo sunt tres substantie. Simila est christi caro mundissima. xxiiij. di. qui eps: de conse. di. ij. christus panis est. Oleum: sanctissima eius anima omni gratia plena et donis spūsancti. de conse. di. ij. hoc est. et ca. in calice. **Del. ineffabilis dulcedo diuinitatis: de conse. dist. ij. sicut verus. **Eccli. xxiiij. Spirit⁹ meus super mel dulcis. **De his tribus propheta loquitur ecclesie **Ezechielis. xvi. Similam et oleum et mel comedisti: et decoza facta es vehementer.************************************************************

Ista ergo ecclesia sic decorata et laudata: sic etiaz figurata et descripta antiquitus a prophetis: maxime ab isto **Ezech. xvi. c. a quo trari verba proxime posita: inferius cācellata: non est meretrix: refero me ad principium. s. prece. Sed vxor agni legitime desponsata in quo matrimonio ecclesie sunt duo caput et membra in vno corpore. Unde **Roma. xij. multi vnum corpus sumus: extra de sum. tri. ca. ij. s. rursus **Ephe. v. sacramentū hoc magnum: ego dico in christo et ecclesia. xvi. di. acutius. extra de biga. debitum. quod significatum est **Judicium. xiiij. in princi. vbi********

Celoz no
mine san-
cti intelli-
guntur.

Cinguli.

dicitur

Matrimonium
christi cum
ecclesia.

dicatur. Descendit Samsou: qui interpretatur sol fortis vel illuminans eos. s. christus sol iustitie et lux vera. Jo. i. extra de puri post par. c. j. in Thánata. s. mundum: vidensq; ibi mulierem de filiabus philistim. Philistim interpretantur cadentes: q; gentiles cadebant a gratia dei: id est ecclesiam de gentibus. ascēdit et nuntiauit hoc patri suo et matri sue. i. synagoge vt acciperent eam sibi in vxorem. Unde ait Hier. re. xxxj. In charitate perpetua dilexi te, ideo atraxi te miserans tui. Hoc matrimonium initiatum fuit in paradiso: qñ de latere dormientis Adæ formata est Eva. Gen. ij. xxv. q. j. cum igitur in princi. extra de dinor. gaudemus. extra in clemen. de sum. tri. sacrosancte. Ratificatū in cruce, vbi de latere christi dormientis processerunt duo sacramenta. s. sanguis et aqua: quibus formatur et dotatur ecclesia: vt preall. c. sacrosancte: et extra de cele. mis. in quadaz. Aqua. n. mundatur vt sit sine macula. Lan. iij. ibi. Et macula non est in te. christus loquitur ecclesie. Sanguine ornatur: vt sit purpurata sicut regina. ps. xliij. Adstitit regina: id est ecclesia. Consummatum erit post iudicium: qñ intro ducetur sponsa in thalamum: sponsum vt bonis eius plenarie perfuatur: et nunq; ab eius amplexibus auellatur. Apoc. xix. ibi: q; venerunt nuptie agni: et vxor eius preparauit se: et datum est illi vt cooperiat se bisso splendens et candido. Bissonum enim iustificationes sunt sanctorum. Et infra. Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt: et xxj. ibi. Veni ostendam tibi sponsam vxorem agni. Et de hoc est parabola. x. virginum. Matt. xxv. ibi. Exierunt obuiam sponso et sponse christo et ecclesie. Et infra. Intrauerunt cum eo ad nuptias. xxvij. q. j. nuptiarum. ibi. cui ecclesia ipsa cuius membra sunt coniūta est: que fidei spe et charitatis integritate non solum virginibus sacris: sed etiam in coniugatis fidelibus tota virgo est. vniuersæ quippe ecclesie cuius omnia membra illa sunt. Apoc. x. ad Cor. xi. Optauit vos vni viro virginem castam exhibere. christo et c. De predictis virginibus fatuis et alijs habes. xxij. q. v. s. paulus. De isto etiam matrimonio inter christum et ecclesiam dicitur Osee. ij. ibi. Desponsabo te mihi in fide: sponsabo te mihi in iudicio et iustitia et misericordia et miserationibus: sponsabo te in sempiternum. Ter dicit sponsabo: vt ostendat hoc matrimonium initiatum ratum et consummatum. Initiatum enim in fide per q; quelibet anima de ecclesia dei sponsa dei efficitur: et annulo fidei subarrat de quo Hier. xj. Nunquid obliuiscitur virgo ornamenti sui. s. annuli desponsationis sue: aut sponsa facie pectoralis sue. s. timoris, quo debet cor restringere ne defluat in peccata: arguit his dñs animas que coniugij fidem non seruat: quum mulieres consueuerint seruare annulum desponsationis toto tēpore vite sue. Ratificatur vero in iudicio et iustitia et i misericordia et miserationibus. Iudicium est in discussione sui. de quo de peni. dist. j. iudicet. aliter sumitur extra de verb. signi. forus. Iustitia in punitione peccati. Multi enim sunt qui bene iudicant: sed nō sunt boni iustitiarum: q; nō bene puniunt quod se deliquisse cognoscunt: vnde Aug. Quez penitet, omnino peniteat: et dolorem lachrymis ostendat: de pen. dist. j. quem penitet: in princi. Et ibi. Iustitia enim sola dānat. Unde Esa. xxvij. Nonam iudicium in ponderet iustitiam mensura: q; iudicium quasi in statera culpam ponderat: iustitia vero penam culpe commēsurat. Misericordia est in cordis compassione: quasi

miserum cor. Misericordia in beneficii exhibitione: et precedit miserationem: misericordia: q; sicut ait Hier. go. Plus est compati ex corde: q; qui compatitur: seipsum dat. Consummatum aut hoc matrimonium in eternitate: et hoc est quod ait in sempiternum. S; non dicit in quo fiat consummatio: innuens q; inefabilis erit delectatio matrimonij consummati. Uñ Augu. Quod deus preparauit diligentibus se: fide non capitur, spe non attingitur: charitate non comprehenditur desideria et vota transgreditur: acquiri potest: estimari non potest. De isto coniugio christi: et ecclesie. Aug. super Jo. sermone. vij. Quid mirum si dñs inuitatus ad nuptias venit: qui in hunc mundum ad nuptias venit: vbi verbum sponsus, sponsa caro humana: et vtrūq; vnus filius dei: et idem filius hominis: vterus marie virginis thalamus fuit: vñ ipse tamq; sponsus processit. ps. xvij. Item glos. ad Titum. j. Plures vxores antiquorum patrum significauerunt futuram ex ompibus gentibus vnitatem vni vero christo subditam.

Castissima ergo ecclesia dei est: que et virgo appellatur. j. ad Cor. xi. xxvij. q. j. nuptiarum. Sed perduntur oēs qui fornicantur in ea et extra eaz: nisi redeāt ad eam. Ibi sunt idololatre. de quibus. j. ad Cor. ix. et x. c. plene. Sap. xij. xiiij. xv. c. z. xvij. q. j. idololatria. xxvi. q. v. contra idolorū vide quod scripsi. s. xlij. cap. versi. de Heremot. Heretici, de quibus extra de heretici. per totum: et lib. vi. eo. ti. per totum. xxiiij. q. vlti. S. qui vero, cum omnibus. ca. seq. vsq; ad c. quidam aut: vbi ponuntur secreta hereticorū. lxx. et amplius. Schismatici: de quibus extra de schisma. vij. q. j. in primis septem. c. xxiiij. q. j. didicimus. c. schisma. De hoc satis. s. proxi. cap. Excommunicati: de quibus extra de sen. excom. z. xj. q. iij. in primis. xx. c. vsq; ad S. cum ergo. z. xxiiij. q. ij. z. q. iij. pertinaces. l. di. aliquantas, in princi. extra in cle. de fide catho. fidei. S. porro: et de vlur. ex grandi. S. penul. cle. prodoctores: de quibus legitur et no. xlvj. di. clericus. xj. q. iij. nolite xxij. q. v. de forma. Sacrilegi. xvij. q. iij. per totum. ij. q. j. si quis in hoc genus. Homicide: extra de homici. per totum. xxiiij. q. v. per totum: de pe. di. j. homicidio rum. z. l. di. in primis. c. Benefici. vj. q. j. infames. Venenum faciens. vel dans: vel Adulator: q; fm Senecam adulatio est dulce venenum. ps. liij. Adolliti sunt sermones suos super iaculum: et ipsi sunt iacula. Parricide: interfectores parentum vel filiorū. ff. ad. l. Pompe. de pari. C. de illis qui parentes vel filios occi. l. vnica: legitur et no. extra de his qui si. occi. ca. vlti. de peni. di. j. aut facta. glo. non talis. Incendiarij: extra de rap. z. incen. in literis. xxij. q. v. viij. pessimam. Abasculoz concubitores. Adolles immundi: de peni. di. j. si quis tam maculum. z. c. qui puero xxij. q. vij. sagitia. c. adulteri. c. offerebat. z. ca. vsus extra de excel. prela. clerici. extra de vi. z. hone. cler. C. de adul. cum vir. Adulteri. xxvij. q. vij. extra de adul. Fornicatores in quocūq; sexu et cum quacūq; creatura. xv. q. j. mulier. xxvi. q. j. S. cuz ergo. Ibi ponuntur gradus fornicationum. z. xxvij. q. vij. adulteri. z. c. non solum. xxv. di. S. criminis. xxiiij. di. audite charissimi. palear est. Dechi immundi in corpore vel anima. xxvij. q. iij. meretrices. z. q. vj. non mechaberis. Falsarij. xix. di. in memoriam: extra de crimi. fal. Peruri: quocūq; modo. xxv. di. S. criminis: extra de iureiur. xxij. q. v. vj. q. j. quicūq; Plagarij. venditores liberorū hominum. no. j. q. j. qui studet. glo. non quid. Simoniaci: emptores spūalium. Biezite ven-

Enumeraciō
de los
miembros
corrompidos
de la Iglesia.

ditores. j. causa. oibus. c. z extra de simo. si quis. Coniuratores z conspiratores. xj. q. j. coniurationem cum quatuor. c. seq. vj. q. j. si quis. Preuaticatores. ij. q. iij. § notandum. vers. preuaticator: cum. ij. vers. seq. Raptores rerum z virginum: extra de rap. xxvj. q. j. z. ij. Fures: extra de fur. xxvij. q. iij. meretrices. xij. q. v. penale. z. q. vj. furtum. Usurarij: extra de vsuris. xij. q. iij. iij. z. v. lxxj. dist. seditioaris: cum duobus. c. sequen. Sortilegi. z qui respiciunt sortes: extra de sortile. xxvj. q. j. z. ij. Malefici: qui carmina faciunt. xxvj. q. v. nec mirum: circa prin. vers. magi. Diuini. diuinatores. j. q. j. nunq̄ predicunt futura. xxvj. q. ij. intelligi. c. qui sine. callos. z. q. iij. igitur. cum. §. preceden. z. q. v. §. j. Incantatores. xxvj. q. v. si quis. ca. non licet. Augures: qui volatus auium z voces intendunt. Aruspices. horarum inspectatores. Benethiacci. natalium dierum consideratores: de his. xxvj. q. iij. c. j. Achromantici: precatores mortuoz z diuinatores per eos. xxvj. q. v. nec mirum. vers. c. Achromantici. Arioli: circa aras idolorum nefarias precas emittentes: z funesta sacrificia offerentes. xxvj. q. iij. c. j. Whitonici. diuinantes arte magica. xxvj. q. v. nec mirum. vers. preterea. Athematici. per cursus siderum mores nascentium z actus z euentus predicantes. xxvj. q. iij. igitur. Magi inspectores astroz: prealleg. c. igitur. Somnia attendentes. xxvj. q. vij. non. obseruentis. Aeromantici. diuinantes in aere. Geomantici. diuinantes in terra. Hydromantici. diuinantes in aqua. Pyromantici. diuinantes in igne. ve his quatuor preal. c. igitur. in prin. Horoscopi. inspectores horarum natiuitatis hominum. pale. c. igitur. Salitores. qui quuz membrorum quecuq; pars salierit: predicunt prosperum seu triste aliquid sibi significari: preal. c. in fi. Sicarij. cum armis insidiantes. a sica quod significat ferrum siue cultrum. vt legitur z no. extra de homici. sicut dignum. Assisini. occulte occidentes: extra de homici. pro humani lib. vj. Abigee: furantes gregem: de pe. di. j. §. iniuria rum. ante. c. aut facta. Antropophagi. comedentes homines: eos spoliantes z tribulantes. ps. lxxvij. quia comederunt Jacob z in Job. xix. Et carnib⁹ mei saturamini. Tyranni. crudeles diu z iniuste dominium vsurpantes. xij. q. v. neq;. Torneamentarij. exercitantes se in torneamentis: extra de tornea. Duellarij. pugnantes duo: extra de cle. pug. in duell. ij. q. v. consulisti. Anomacharij. purgantes se ferro calido aqua vel alia re. extra de purg. vul. ij. q. v. consulisti. Blasphemi maledici. extra de male. Aleatores: extra de excels. pre. inter. xxv. d. c. j. z alea inspectores. no. ibi. Ebrij affidui. xxv. di. §. seq. demum. Intrusi. extra de elec. quisquis. xvj. q. vij. sane. Solo si. ps. xxij. Nec iurauit in dolo proximo suo. j. ps. j. in fi. Rationabiles sine dolo. Delitiosi. ps. ljj. Quid gloriaris in malitia: extra de excels. prela. qua graue. Non efficiamini inanis glorie cupidi. Gal. v. xlij. di. §. j. Hanc gloriofi. Ficti hypocrite: de pe. di. ij. citina. Adulatores. xlvj. di. sunt nonnulli. xxv. dist. §. ea de demum. Admirationatores. j. ad Cor. x. ibi: nec murmureritis. xc. di. alienus. Sufurrones: qui aliquid de trahunt in aure alicuius de alio: vnde. Leu. xix. Non eris criminatores: z susurro in populis. Discordie seminatores. quos precipue detestatur deus. Droue. vj. xc. di. discordantes. c. dissidentes. Inuideles. ij. q. vij. non potest. xxvj. q. v. de forma. Sastrimargi. gulo si. de conf. dist. in. v. quandoq;. Furiosi. irati. xj. qd. iij. illa. z. c. ira. Inuidi. xxv. distinctio. §. ea demum. xlvj.

di. clericus inuidens. Philargyri. auari. xvij. di. per totum. xij. q. iij. quid dicam. Acidiosi. vnum est de septem peccatis mortalibus acidia. vt legitur z notatur. xxvj. q. vj. non solum. z est acidia fm Damasce. afflictio siue tristitia aggravans: reddens hominem pigrum z frigidum ad opus bonum. Persecutores bonoz. xxij. q. iij. minimum. z. ca. si ecclesia. Presumptuosi. elati. superbi. xlix. di. c. j. z. xlvij. dist. c. j. Mendaces. xxvj. q. ij. primum. Falsi testes: extra de cri. fal. c. j. Diffamatores. vj. q. j. deteriores. Secretorū aut sigilli penitentie fractores. legitur: z no. xxvj. q. v. de forma. de pe. di. vj. sacerdos. extra de pe. ois. §. si inobedientes: extra de maio. z obe. c. j. lxxj. dist. si qui. Proprietarij religiosi z clerici in rebus ecclesie extra de sta. mona. c. ij. super quodam. c. cum ad monasterij. xj. q. j. si priuati. z. c. duo sunt. Votoz violatores. xxvj. q. j. c. j. cum multis. c. seq. Non officiantes clerici beneficiati vel i sacris. aut religiosi clerici professi. xj. di. presbyter. extra de cele. mis. c. j. c. dolentes. Irregulares cum culpa: extra de senten. excom. cum medicinalis. xj. q. iij. eps presbyter. Aut non canonice electi: aut confirmati. aut consecrati: Extra d. elec. lxx. dist. xxij. q. j. didicimus. Beneficiati clerici habitum vel tonsuraz dimittentes: extra de vi. z hoc. cle. c. vlti. Clerici ioculatores: goliardi. aut buffones: extra eo. ti. clerici qui. lib. vj. Clerici carnifices. macellarij. aut tabernarij. aut induti veste virgata aut partita: extra de vita z hone. cle. c. j. z. ii. in clemen. Clerici thesaurizantes de bonis ecclesie. xj. q. ij. aurum. xlvij. di. sicut. Aut laici tempore famis: vt ibi in contractibus decipientes: extra de emp. z vendi. c. j. z. c. dilecti. Falsa moneta vtentes. extra de iuriur. intelle. cto. C. de fal. mo. Denarios bolsonantes vel ponderantes vt eligant meliores: qz defraudant republica. Caupones. stabularij. naute: qz coiter suo officio abutunt. ff. nau. cau. stabu. granuz. aut alias merces vt supervendant: vel carius tps expectant ementes si no sint mercatores. aut negotiatores sicut tabernarij z stabularij qui de ista arte viuunt. xij. q. iij. quicuq; Clerici aut religiosi negociatores: extra ne cleric. vel mo. per totum. lxxvij. di. ambitiosi. j. q. j. principatus. Ingrati. de dona. c. si. Litigiosi. xlvj. di. contentiosi. had. Cor. xi. Terminoz remotores. ff. de term. amo. xij. q. j. c. j. Sepulchroz fractores. ff. d. sepul. vio. z extra de iude. sicut. §. ad hec. Publicani reipublice fraudatores. iij. q. ij. item in criminali. vers. in iuri. Non seruientes in ecclesijs: extra de cle. non res. Fucati. ponentes in facie colores: de conse. di. v. fucare. Sine iusto bello aut vera necessitate vel vtilitate terre tallias collectas gabellas: vel alia seruilia indibita imponentes: extra de censu. peruenit. Iniustas guerras facientes. xxij. q. ij. iustum. Iura debita subtrahentes. iniuste litigantes: z eos defendentes: extra de pe. calumniam. Rancorosi: de pe. di. j. homicidior. Seditiosi facientes commotiones in populis. xlvj. di. seditioarios. Diuisi: partiales. xxij. q. j. qm Iniustoz vectigalium impositores. extra de censu. innouamus. Terrarum dominia vsurpantes. sicut Memroth. vj. di. §. his itaq;. Mercenarios defraudantes. Eccl. xiiij. Mercenarij non fideliter laborantes. Clerici aut religiosi de bonis ecclesie aut monasterij parentes vel alios ditantes. lxxvj. dist. non satis. Aut ecclesiam suam quomodolibet defraudantes. xj. q. iij. c. j. z. q. iij. c. j. z. ij. Conculsores aliquid petentes contra debitum ratione officij alicuius. legitur z no. xxij. q. j. paratos. in fi. glo. concine. c. mi-

litare. Libellos famosos componentes. v. q. j. z. ij. c. j. Emanatores, qui diu extra castra vagantur: z ad castra reuertuntur: legitur z no. de pe. di. j. aut facta. gl. emanatores. Effractoress, frangentes carcerem vt euadant. Sraffatores, latrones memoris seuientes. Expilatores, res iacentia hereditatis subtrahentes: de his quatuor legitur z no. de peni. dist. j. ca. aut facta. Mediatores simonie. j. q. j. extra de testi. mediatores. l. vj. eps. Adimi, rerum humanarum mutatores: sicut olim erat in recitatione comediarum, quod recitator verbo dicebat: mimi motu corporis exprimebat. Hugui. in deriuationibus. Ioculatores, d quo cumq; ioco in publico: vnde ioculatores quasi ioculatores: in publicum enim faciunt spectaculum proprii corporis: extra de vi. z ho. cle. cuz de corpore. no. extra lib. vj. e. ti. clerici. Buffones vulgare Tufcozuz preal. c. clerici. Scurra: leccator, vaniloquus, proprie scurra dicitur qui sequitur curiam gratia cibi, quasi scutelam radens. Tragediatores: medicantes fauces ad cantandum in publico. xci. di. c. j. Histriones gesticulatores, ioculatores, qui diuersos gestus z habitus hominum sciunt representare: vnde histriones dicebantur representatores comediarum qui in recitatione laruas sue faciei apponentes representabant habitus z gestus diuersorum: sm Hug. in deri. de isto d. conf. di. ij. pro dilectione: legitur z not. de his. lxxvj. di. donare Traiectatores cum manibus in ludis decipientes. Cum bestis pugnatores. ij. q. vij. § tria. als sub. c. irames. versi. q. operas. Venatores. lxxvj. di. qui venatoribus: cum quatuor. c. seq. Percussores. extra de cleri. percu. Tarilloz aut mercium venditores prohibitarum z portatores. extra de iude. c. ita. c. ad liberandam. Supratores pueror vel virginum: de pe. di. j. qui puero. lxxvi. q. j. § cum ergo. Incestuosi. lxxv. q. ij. de incestis. z. q. vij. incestuosi: z ex de eo qui cog. con. vx. Tornatrices: que voluntur in ludo vt torri. legitur z no. de conse. dist. v. nullus. Scenici, scenos vmbria, inde scena vmbra culum locis obumbratus in teatro cortinis coopertus, inde scenicus c. cum. i. vmbra tilis, theatralis: qui facit ludos z gestus in teatro: vel qui ibi recitat scripturam. sm Hug. in deri. de his de conse. di. v. non oportet. Gesticulatores: facientes gestus corporis: Thimelici ministrantes ludentibus, legitur z no. preal. c. no oportet. ij. Alchimistes: discant factores alchimie impossibile esse vnam speciem in alteram transmutari, sm philosophum bene probatur. lxxvj. qd. v. epi eoz in si. Russiani ducetes alijs meretrices: non minus peccantes qz si cum eis agerent. lxxvj. dist. c. i. Patroni turpitudinis vxoz. lxxij. q. ij. c. j. Partuz alienuz supponentes. extra de pe. z re. officii. Partuz impediens: extra de homi. si aliquis. Partum necantes quomodocuzq; e. ti. sicut. Filioz expositoress. extra in fan. z la. ca. j. Falsi accusatores vel denuntiatores: extra de calu. z accu. accusasti. Contra legē coludentes actores. z rei latenter z fraudulenter componentes super lite. legitur z no. extra de calum. crimina. A fide clericatu z religione apostatantes: extra de aposta. Caluniatores. ij. q. ij. §. notandum. ij. Falsi procuratores: extra de procu. mandato. Executores non fideliter fideicommissa exequentes aut tardo: extra de testa. nos quidem. Contra parentes insurgentes vel eis inobedientes vel iniuriantes. Lenit. xx. Festa indicta ab ecclesia non custodientes sz feruuliter operantes: de ple. di. ij. c. j. z. c. ieiunia sane: extra de fer. c. vlti. Conuenticula facientes. Laici p-

dicantes: extra de here. cum ex iniuncto. Contra libertate statuta facientes z scribentes: z ea seruantes extra de sen. exco. vocauit. Rebaptizati: de ple. di. iij. q. bis. z. c. seq. Reordinati. j. q. vij. saluberrimu. Furtime ordinati. extra de eo qui fur. or. re. Per saltum promoti. extra eo ti. Clades sine cotrahentes. extra de clades. Uiuentibus vxoribus contrahentes. extra de eo qui dux. in ma. c. pen. Sponsas fratrum in vxores ducentes. extra de spon. sponsam. Cum affinibus z consanguinibus fornicantes. extra de eo qui cogno. consan. lxxv. q. ij. z. q. iij. z. v. Cum iudeis mulieribus z saracenis vel quibuscunq; alijs extra fides se commiscentes. lxxvij. q. j. caue. Tempore interdicto ab ecclesia nuptias celebrantes. extra de ma. c. tract. contra inter. Semel in anno non confitentes z non communicantes. extra de pe. z re. ois. Tempore interdicti z coram excommunicatis z interdictis suspensis ab officio publice celebrantes extra de ex. p. tanta. z extra de puui. eporum. li. vj. Prelatoruz sententias non seruantes. xi. q. ij. Excoicatis z rebellibus ecclesie z fidei auxilium consilium vel fauore dantes: vel eis communicantes. xciij. di. si inimicus. j. q. j. si quis inquit. extra de sen. ex. nuper. Pacta non seruantes. extra de pac. Ides de promissionib. Thorum maculantes. lxxij. q. iij. origo. z. c. in eo. Extra vas semen proiecientes sicut Onas filius Jude vñ propter hoc percussit. Onam dñs eo qd rem detestabilem fecisset. Gene. lxxvij. Illicite vel impudice se vel alios tangentes. lxxij. q. iij. meretrices. lxxij. q. v. nec solo. Post promissam continentiaz ad inuicē matrimonio abutentes. lxxvij. q. ij. si vir z vxor. Bebitum coniugū denegantes. ea. ca. z. q. si tu. Sine religione se coniuges diuidentes. lxxvij. q. ij. §. j. Sine licentia reciproca iuges causa peregrinationis vel alia diu absentes. extra de coniugio lepro. c. i. Preteritu filiorum non procreandorum matrimonio non vtentes. lxxvij. q. ij. oē. Fascinatoriam aut maleficiuz cum maleficio remouentes. c. lxxij. q. ij. si quis ad te. Post votum contrahentes. extra qui cleri. vel vo. Presbyteri cum peccato mortali celebrates vel coicantes de con. di. ij. quotidie. ea. di. qui scelerate. Bñficia recipientes, z non ecclesiam officiates. lxxxi. di. eos. Decimas z iura ecclesiastica non soluentes extra de deci. xvi. q. i. decime. Penitentias rumpentes. de pe. di. v. consideret. Recidiuantes. de pe. di. iij. irrisor. z. c. ille. Potentes reddere aliena, z non reddentes. lxxij. q. vi. si res. Prelati z epi de relictis pauperibus quartā recipientes no. extra de sepul. e. ij. Clerici coluctantes extra de immu. ec. non minus. z. c. aduersus. Pro literis ordinatorum, z beneficiatorū, absolutorum, confirmatorum, consecratorum, quorum cunq; clericorum promouendorum, in fraudem iuris simoniacos condemnantis, magna precia per notarios suos aut cancellarios aut officiales recipientes. i. q. ij. nullus. extra de simo. c. i. Prelati condemnationes pecuniarias z compositiones imburfant. legitur z no. extra de pe. c. ij. Adulatores, seruitoribus z consanguinibus suis z alijs precibus carnalibus aliquoruz indignis beneficia conferentes. extra vt ec. bene. c. i. i. q. i. sunt nonnulli. Iudicia z sententias iustas vel iniustas vendentes. ij. q. vi. venales. xi. q. ij. non licet. Expensas pomposas z superfluas z curiosas in equis familia z vestibus z suppellectilibus cibis z edificijs maxime clerici facientes. z de pauperibus parum vel nihil curantes. xvi. q. i. qm. xij. q. ij. gloria. Guerras z diuisiones facien-

tes z nutrientes: extra de treu. z. pa. Sacerdotes z clerici raro aut nunq̄ celebrantes, aut predicantes, aut epi nisi pp lucrum epale officium exercentes, ex de cele. mi. dolentes. vii. q. j. sicut vir. Paru aut nihil de animabus subditoꝝ curantes. vii. q. j. sunt in ecclesia. xiiij. q. iij. tres personas. Pre timore precio vel amore non corrigentes. xliij. di. ephesijs. l. di. qd diaconus. extra de offi. or. ad reprimentad. z. c. licet. Cum prelati vsurarijs vel eoz heredibus conuenientes: z libros eoz recipientes, z nunq̄ aliquid illis qui soluerunt vsuras restituentes: extra de vsu. cum tu. Prelati se ab eoz ecclesijs absentantes absq̄ causa legitima: extra de vo. z vo. redemptio. magne. vii. q. j. sicut vir.

Exhortatio contra mundum. De reformatione ordinis beati Francisci. De diuisione ecclesie. Et duabus ecclesijs. Cap. 67



Dedicti flagitiosi z eoz consimiles qui fornicantur in aduentionibus suis sunt illi per quos immaculata ecclesia dei: z sponsus christus dñs diffamatur: z ab infidelibus fornicaria appellatur. Sed si in toto mundo non nisi duo vel tres sancti essent: in illis: z non in alio toto mundo scelerato ecclesia sancta esset. xxiij. qd. j. a recta. legitur z no. xxi. di. quauis: de conse. di. iij. queris: sed quia nescimus reprobos z electos: de oibus constituitur ista militans ecclesia in hac vita. xxiij. q. iij. hec aut. Quicquid ergo mali in ecclesia agere videamus: si habemus officium z possumus: corrigamus: vel gemamus: z sileamus. xi. q. iij. qn. Obturemus aures ru moribus. lxxvi. dist. si quid. Expectemus dñm. ps. xxxix. expectans expectaui. Dimittamus ipsum facere: qz benefacit omnia. Mar. vii. xxiij. q. iij. quida versi. floziani. Et que nos mala vocamus: ipse bona z que nos bona: ipse sepissime mala appellat. facit ad hoc. xxiij. q. v. reagentes. in prin. Nam stultum dei sapientius est hominibus. j. ad Cor. j. Bene scit deus quid facit: z quid permittit de bonis iustis z de malis. sm Aug. etiam bonum trahens pre. c. reagentes xxiij. q. v. hinc notandum. Dia que fiunt aut iusto iudicio facit, aut permittit ita fieri permittit xxi. q. v. nec mirum. vltra colum. versi. nec ideo. Non est sapientia nec consiliuz. Prover. xxi. nec fortitudo contra ipsum. Dimittamus ipsum regere mundum: qui creauit mundum: quia bonus rector humani generis est z author. Pax multa diligentibus lege tua z non est illis scandalum. ps. cxviii. Ille sapientior qui non est curiosus scire qualiter regatur mundus: qui hoc considerat pacem habet z non est illi scandalum. Curiosi z scrutantes z qui scrutinio. scrutati sunt iniquitates: defecerunt scrutates scrutinio. ps. lxxij. In guerra habitant z pax loge est ab eis. Beatus qui de bono z malo lucrari scit. Iste est Aioth ambidexter lucrans a dextris z a sinistris: de quo dicitur qd vtraq; manu utebatur pro dextra. Judi. iij. Prudentes mercatores de vilibus z preciosis mercibus lucrantur: fatui ve oibas perdunt. Quid nobis z nouitatibus mundi: qui semper se mouit z mouet: z nos non moueri cum eo debemus. Oportet nos penitentiam agere. ne. Luc. xiiij. peream. Adortui ergo simus mundo: ne pereamus cum mundo: z

damnemur sm Paulum. j. ad Cor. xj. Scimus qd deus est. Heb. xi. Et totus bonus est. Lu. xviii. Mar. xix. Et vtrūq; seculum bene regit. Sufficiat hoc nobis. Utinam vere z corde dicamus, Fiat voluntas tua sicut in celo z in terra. Mar. vi. z. Luc. xi. vbi Lirianus. Non igitur petimus vt deus faciat quod vult: sed vt nos facere possimus: quod deus vult qd vt fiat in nobis opus est dei voluntate: idest opera eius z protectione: qz nemo suis viribus fortis est: sed de misericordia tutus. Que nouitates fuerunt z erunt non est curandum: nec vtile scire est. Hoc autē sciendum z in memoria continua habenduz qd mori nos necesse est. xxiij. q. iij. s. sed in his. Et hoc non nouū: sed vbi z qn z qualiter nescimus. Quia igitur nos mors expectat vbilibet: z nos eam vbilibet, z omni tempore prestolemur sm Bern. Quid enim mihi si totus mundus vt luna mutetur: z stultus cū ea: eccli. xvij. Et ego dei gratia pmaneo vt sol i sphaera sua. Et quid si totus orbis saluaretur: z ego solus perirem: vere filij hominum sumus vanitati subiecti. Ro. viij. z diligentes eam z querentes mendacium. sm David. ps. iij. bonum enim z malum nostrum intra nos est in nostris effectibus. Unde z regnum dei intra nos est. Luc. xvij. Quid ad nos deus que foris in mundo sunt. j. ad Cor. vii. q. j. multi Ideo christus planxit Lazarum sm Hiero. qz foris idest ad istum mundum exteriorem eum vocabat. Sed gloria filie regis ab intus. ps. xliij. Si non saluatur vnq; quis: nisi qui secum habitat: z qui reuertitur in se euz filio prodigo. Luc. xv. Accedet homo ad cor altum zc. ps. xliij. z qui conuertitur ad cor secundum David. multo, potius hoc tempore tenebrarū examinato me aliquoties z vico mihi. Quid vis extra deū: z respondeo Nil z infero. Quis deus tibi tollere potest nisi pernicacia tua. Post deum z cū deo ego mihi bonus: z sine homine z deo ego mihi malus. j. q. iij. crimen. Quis ergo separabit me a charitate dei proprietatis mei: si igitur me christo: z creature mente non cōico: me ab eo excōico: si in me nō luzan ipso non luz: qz in ipso moueo: viuo, z luz. Actu. xvij. Si vero in me sine ipso sum non sum vere: qz ipsum: z in ipso, sum id quod sum. Ne vobis lippis qui ex tumore superficiali intuemini: suspicātes ex hoc omnia fore salua: non attendentes interiore vermem qui interiora corrodit: sm Bernard. concussionem z terre motus interiores z exteriores tempore presentis dei vicarij concurrentes in mysterio. Non dum sigillum apertum est. Prestolentur sigillum apertum: qui erunt z videbunt interim suffrendum: z obediendum. Euangelium eternū. Apo. xiiij. est immutabile. Pauper missus a deo cum bul la regia. Minister eius non est mortuus: sed viuuit. Citius resurget, clarius, z perfectius. Tentantur z tentabuntur filij eius perualides: sed patris munere non deficient, qz in charitate perpetua dilecti z desponsati cum patre sunt. Osee. ij. z. xi. serui non manebunt in domo patris in eternum. Ioan. viij. qz lege perfecte libertatis ab omni carne. Jaco. j. idest euangelium negauerunt verbo z opere. xxi. q. v. caute. Hic parantes pasca: qz filij Agar ancille egyptiāce tenebrose. lvi. di. Hirmael. Hic solennizantes vigiliās: pasca typicum euomentes. Blasphematus: z stolidus reputatus: pater inclutus pauper: sapientia plenus, liberans ecclesiam: z condemnatus a filiis spurcitie retrogradis z apostatis. Vindictam petit z petit. Faciet dñs exercituz: qz zelatur eum: z ideo

signavit eum. Fiet carnis totalis destructio: alias nõ fieret spiritus constructio. Nemo potest discissam disruptam et veterem tunicam plenarie resarcire. **Luce. v.** Ex vna parte refuitur: ex altera scinditur. **Deut. xxxij.** vermibus et grandinibus. **Leonibus. Judi. xiiij.** et vulpibus. **Can. ij. ps. lxxix.** singularibus feris apertis de sylua exterminata et vastata est vinea. **Francisci** sacra regula ad quid sepes et maceria? constitutiones que etiam non seruantur? vt quid ceco collyrium? quid leproso sirupus? quid mortuo medicamen? quid albedo ethiopi? quid simplicitas vulpi? lupo sobrietas? coruo legalitas? pardo puritas? leoni humilitas? paupertas gigantibus? charitas litigantibus et ambientibus? **j. ad Corinth. xiiij.** et ideo nullum cataplasma, nullum pigmentum, nullum antidotum tanto morbo medebitur: nisi segregatio electorum. Interim sit sex olei amurea cum oleo: fufur cum similaginemurena serpens cum anguilla: granum cum palea: fictile vas cuz aureo. **xxij. quest. vij. c. j.** habitet Loth cum Sodomis. **Gen. xix. xl.** distim. quelibet. **Job** cum scorpionibus et strutionibus. **Job. xxx.** **Nicolaus** inter septem diacones. **Act. vi. xxiiij. q. iij.** quidam. ver. nicolaite. **Judas scarioth** inter apostolos. **xxij. q. iij.** quid ergo. Ignis accensus tribulationibus separabit et colabit filios leui. **l.** distin. et purgabit. **Malach. ij.** vt recedat scoria: et remaneant vt aurum obrisum, offerentes domino sacrificia in iudicio serui condemnationis, et iustitia proximi compassionis, ad caminum vere paupertatis reducti. **Esa. xlviij. c.** et vere expropriationis facti domini possessores et possessio dominica deficient argumenta: quia regnabit veritas. **Syllogismus** peribit: quia simplicitas preualebit. **Conclusio** non fiet: quia dominus humilis **sabaoth** faciet consummationem arrogantium: et per eum sapientibus verius insipientibus concludetur. Inimici christi et euangelij resarcient euangelium nescientes quid agant: et vindicabit impugnationem. **c. xxij. q. v. s.** hinc notandum. quia dominus pugnat occulte: iacit sagittam a pharetra sua in indignatione sua: et abscondit manum: vt videntes non videant. **Jo. ix.** et paret predicam. **Job. xvij.** inimicus de virtute propria gloriaturibus. **ps. lxxvij.** Dormiens surgit tanquam crapulatus a vino furoris sui: vt percutiat inimicos suos in posterioribus consummationis vite sue. **ps. lxxvij.** Et fiant in opprobrium tempiternum: vt israel saluus fiat.

Firma columna nutabit: et iam mutat. Scindetur sponsa christi: et iam longe lateque scissa est. Pugnabit fermentata in membris ecclesia vera contra falsam: preualebit pro tempore mendacium: vt purgetur vitium. Resurget ante vltimam resurrectionem in spiritu humilitatis. **Ban. ij.** et animo contrita sponsa christi purissima redibit ad initium: tribulationibus dealbata: et a fecibus defecata: quia veratio aperiet eius auditum. **Esa. xxvij.** que surda diu permansit. Diu cucurrit iam quartus equus pallidus. **s. hypocrisis.** **Apo. cal. vi.** sed nunc per amplius calces iacit: quia modicum tempus habet. Diu regnavit transfigurata hypocrisis regente eam transfigurato angelo tenebrarum. **xxvij. q. v. episcopi.** Sed modo plenarie suum imperium dilatauit: et dilatabit: quousque veniet rex impudens pleque mysterijs et velatus, propositiones sciens. **Ban. vij.** Bestia prima vastans omnia plus quam credi possit. **Apo. xij.** Qui huius imperij carni caput tenet: cuius membra tabefacta iam diu per orbem preualebunt: et serpunt sceleratissimi eius et pernici precesso-

res. nam sagittans sanctam ecclesiam in precordijs sue charitatis et vnitatis, pacis et pietatis, munditie et castitatis. Se eius vocat filium, ipsam scindens. De parte eius se vocat: ac si ecclesia sit in parte. contra id. **xxij. quest. j.** schisma. Plus eam impugnans, quia familiaris inimicus, quam hostis barbarus notorius. **xxij. distinct.** si inimicus. **Dicula-** tur eam: et transfigit eam sicut idest cultello: **Amasam** **Joab. ij.** **Regum. xx.** et **Judam** christo. **Mar. xiiij.** se ei exhibens quum eam salutet. In hac caligine lux lucebit electis habitantibus in hac regione vmbre mortis: qui non rapiuntur de manibus domini: et non dimittent matrem cecam et quasi sterilem, propter nouercam adulteram et secundam. **Recooperient** pudenda patris: quia sunt filij pudorati successores **Sem** et **Japhet.** **Genes. ix. xcvj.** distinct. in scripturis. Et in hoc filij cognoscentur aquilini cum corpore christi, quod est ecclesia, congregati. **Matth. xxiiij. xxiiij. quest. j.** quoniam. nec diuisi ab ecclesia et a sponso quantumlibet deviante. **Diuigni** degeneres sectabuntur nouercam tumentem et aconita idest venenum miscentem. **Aquilo** rex **Alemannie** et **Romanorum** lactabit nouercam, ab ea lactatus: quia ab aquilone pandetur. **Diere. j.** malum schismatis. **Uascet** eam et occidet eam hoc tempore et futuro. Interim qui stat videat ne cadat. **j. ad Corinth. x.** Non dimittat mundum donec de medio fiat: quia iustitia colorata regnabit in parte cubilis christi: sed ipse cubat in meridie. **Can. j.** et in horo conclusio et signato. **Can. iij.** etsi spinio et inculto. **Armabit** se sectus et factus iustus, lucem habens non ardorem: contra fidem: et habebit argumenta fecte vite: et dicet. **Decum** est dominus. sed fidelis dominus in fide vera habet diuerforium et cubile: et in ea resuscitat vitam suam: et **Franciscum** suum fideles discipulum et apostolum: qui domino pape et eius romane ecclesie pro se et suo corpore mystico obedientiam specialem promissit: et euangelium observare in regula sua. **Fermentatam** autem vitam de fide spernit et odit ex fide enim sincera et non ex operibus absque ea iustificatur **Abraam** cum ceteris iustis: **Roma. iij.** **Jaco. ij.** **Nihil** sit simplicitati diuine contrarius: sicut **hypocrisis**: que totam sanctam ecclesiam hodie percutit: et **synagoge** similem eam facit. **Hypocrisis** quidem est mater duplicitatis: filia mendacii: et patris eius **diaboli**: duplici vita viuens: corpore in celis habitans: mente in terra: honoris audaciam se pauida et infructuosa: doli artifex: martyri diaboli: emulatrix et persecutrix bonorum: correctrix omnium: ipsa in corrigibilis: intus arida: antrum demonum et eorum figuratiua sanctitatis: compta meretrix: fucata spurcitiua: inflata vipera: ornatum sepulchrum: filia peccati et contumpeccans: perditionis precursor: vermis ecclesie insensibiliter quodammodo eam depascens: blasphemia alteri vite: genitrix phariseorum: soror scribarum: comes **Ananie** et **Sapphyre.** **Act. v. xxij. q. vij.** **petrus.** **Petri timor**: iudaeis gula. **ij. q. vij.** **paul.** pedisses qua: **Herodis** **ascalonite.** **Mat. ij.** **pedagogator** puritatis euangelice inimica. **De hypocrisis.** **Job. vij. xij. et xv. in fi. et xxvij. et xxxij.** et vlti. c. et de peni. di. ij. citius. **Scripti** contra hypocrisim late. **j. in parte. ij.** ad fi. **s. aliud** manu peculiare. in. **c. lxxvij.** **Hec** in qua impura scitasti: tota iniquitas isto tpe tenebrarum in vtraque ecclesia malignantium: et scetorum primaria arce iadua et tenet: et tenet: et pp eius iniquitate ecclesia contra ecclesias

Hypocrisis
sive sectas
author.

dimicabit. Militantes filij brauium percepturi, qui
 nuda permanebit ecclesia sanctorum: vestimenta sua
 mista sanguine. Esa. ix. deponentes: et eam nuptiali.
 Matth. xxii. induentes veste: quia eius vestitus est
 proprie deauratus. ps. xliii. erunt. Plantationes ve
 ro adulterine. Mat. xv. sequentes ecclesiam. ps. xxv.
 malignantium eradicabuntur cum ea. et tunc regna
 bit dominus in templo sancto suo. ps. x. vnitus cum
 sponsa sua in simplicitate fide et charitate qui triplex
 funiculus neccit ecclesiam cum christo vt nunq̄ rum
 patur. extra de treu. et pa. c. j. Duplicitas autem et inhi
 delitas et iniquitas comprehendet pseudo filios: vt
 cum patre eorum Amoreo et matre Letha. Eze
 chiel. xvi. perpetuo dirumpantur: et flammis vlticis
 bus diuisionis scilicet et fictionis et vere matris per
 secutionis perpetuis erurantur. Adaperiat proin
 de obsecro genu flexo nostra sancta mater ecclesia
 oculos cordis sui: et cognoscat pessimam suam pacem
 Esa. xxxviii. In bonis temporalibus dilatata: et spi
 ritu minorata: quia dies veniunt: et prope: et in ignis:
 q̄ inimici eius ad literam coangustabunt eam: et cir
 cundabunt eam obsidione persecutionis: et apprehē
 dent eam inter angustias terre idest ad terram quas
 dilexit dimittens celum, prosternent eam. Luce. xix.
 Et quia non fuit deo et spiritu eius contenta: sed ma
 nus suas misit ad appetitum et possessionem terre
 inanis et vacue. Gene. j. Et in terrenis voluit dilata
 ri: non contenta terminis suis etiam temporalibus
 legitimis quos habebat: sed etiam insuper inuasit
 terminos alienos. xii. quest. j. cap. j. Et paupertatem
 euangelicam arram hereditatis perpetue totaliter
 repudiavit: et eam exulare fecit: que data erat ei pro
 dote diuitiarum celestium: et in qua fundata erat a
 sponso suo christo et a suis apostolis. qui eam in ea plan
 tauerunt et fundauerunt. xii. quest. j. c. j. Et q̄ ingra
 ta. extra de donat. c. fi. extitit largitoribus patrimonij
 xvi. distin. constantinus. ij. quod ad suam et paupe
 rum. xvi. q. j. quoniam sustentationem, non ostenta
 tionem, delectationem, et thesaurizationem. xii. qd. ij.
 aurum, possides et possides. Ideo dicit dominus exer
 cituz. Fortis israel, magnus, et paruus, diues, et pau
 per. Esa. ix. ps. Zelatus sum te: q̄ dilexi te: et redemi
 te. ps. redemptionem spoliabo te: nudam dimittam
 te sicut steti in patibulo. Jo. xix. pro te effraym aug
 mentū et cayn possessio recedent a te. Aurū Euilath.
 Gen. ij. exulabit a te. Hacc pingues que sunt in mō
 te samarie. Amos. iij. prelati diuites in ecclesia defi
 cient: et macilente succedent. Gen. xli. Paues tue que
 nauigauerunt in ophir propter aurū cōfringent, in
 asion gabaa. iij. Reg. vlti. Non bibes pius nec sities
 aurum in quo confisa es. Baruch. iij. qd. j. s. ex his,
 sed confidentia tua in me erit. ps. qui cōfidunt in do
 mino. Job. j. Camelos tuos, asinas, et greges ouium
 arripiet sabei. Reges te in terra dotantes, siccabūt
 ybera tua in terra turgentia. Qui te exaltauerūt hu
 miliabunt. Bibisti: et propterea totus euomisti. Ni
 mis eras plena: euacuata es, et curata. Vituli aurei
 quos posuisti. iij. Reg. xii. in Bethel: te me blasphe
 mare fecerunt: corruerunt et ad orbis solū me. Deut.
 xxxij. in crassata, impinguata. dilatata. in cantico. Au
 dite. recalcitrasti et derelinquisti deum factorem tuū:
 redemptorem et sponsum tuum: sed attenuata et sub
 tiliata de crassitudine terre redibis ad me. Querebas
 me in armentis et bobus, curribus et elephantibus:
 et non inuenisti me. Osee. v. ps. xix. hi in curribus.
 Calcabis terram: et dicam ecce adsum. Ad natiuita

tem tuam nuda redibis: vt sic iterum renascaris: q̄
 nisi nata fueris denuo. Jo. iij. non colaberis, in noua
 beris, et purgaberis sicut in diebus antiquis. Abas
 lach. iij. l. di. et purgabit. Et erit possessio tua innocen
 tia et nuditas. Mendax fecisti euangelium meum in
 conspectu filiorum hominum: et idololatrare eos fe
 cisti: sed spoliatio tua verificabit illud: et orbis te nu
 dam aspiciens et absq̄ puluere terre aspiciens celum
 adorabit me: q̄ glorificata es in thesauris tuis: et nō
 erat eis numerus. Baruch. iij. Et eruginquit aurum
 tuum et argentum. Iaco. v. ideo Babylonij venient
 asportabunt illud. Esa. xxxix. Et pro vasis aureis
 erunt tibi fictilia et lignea idest pauperes. Vinos la
 pides contempisti et extraxisti mortuos tuos. xii. q.
 ij. multi corruunt. et in tabernaculis habitabis sicut
 et patres tui. ps. Et habitare fecit in tabernaculis eo
 rum. Unguentis varijs delibuta fuisti: squallida et hi
 spida iungeris mihi. Vinis et epulis satiata, soporite
 dedisti: in fame et siccitate vigilare te faciam. Durpu
 rata et gemmata fuisti: et mutatorijs vtebaris. iij.
 Reg. v. In cilicio et cinere velis nolis redibis ad me
 de peniten. dist. iij. achab. Tyrus meus. Esa. xlv. vin
 dicabit me de te: vt habeam te: et euertam et occidam
 te: vt viuificem te: et prudentia que de terra est. Ba
 ruch. iij. Perdam prudentiam tuam et sapientiam
 tuam. Deut. xxxij. Et dabo infirmitatem et stulticiam
 crucis meam. j. ad Cor. j. Sap. xi. In quo peccasti, in
 eo te puniam. extra de offi. deleg. cum oliz. Infrigida
 ta es: ventus aquilo frigidus verberabit te. Eccle.
 xliij. Et in sanguine tuo calefacta te calefaciat meus
 hauster calidus. Can. iij. spiritus sanctus. Dilexi
 te: ideo affligam te: et irascetur furor meus contra te:
 vt purget te. Amos. iij. Apocal. iij. ps. revij. Deus
 tu propitiū et. v. quest. v. non omnis. xxiiij. quest.
 iij. nimium. Veniet ergo illa mea paupertas bea
 ta. Matth. v. que te ditabit: quia te purgabit. l. di.
 stinct. et purgabit. in templo meo sedebit: et regna
 bit: et regnum meum vite expropriata euangeliza
 bit: et faciet familiam pauperum, super quos inten
 dam ego dominus: vt in die mala. ps. xl. beatus
 qui intelligit. vltime tribulationis liberem eos.
 nunquid cum promptuarijs. ps. cxliij. promptuaria
 eorum. et enthecis? entheca grece, latine proprium:
 sine priuata pecunia alicuius. vulgare apulie. Biz
 citur etiam entheca locus in quo seruatur pecunia.
 xij. quest. j. nolo. et quest. ij. vobis. Et erarijs. locus
 eris idest pecunie. Et loculis: pera: bursa: reposit
 torium. xij. quest. j. habebat. xj. quest. iij. ira. pecunia
 et thesauris. Posses pugnare cum illo filio perditio
 nis qui terram diuidet gratuito: et cui pater eius Le
 uiathan thesauros absconditos reuelabit: et in co
 pia rerum omnium occidet plurimos. Dani. viij. ad
 fi. et. xj. ad fi. Nūquid potest philargyria. i. appetitus
 habendi: et pecunia contra auaritiam et abundantiam
 dimicare? Nunquid autem guerram faciet cōtra au
 rum? Immo quanto pecuniosior: tanto auarior: et tā
 to ad lucrandum auidior. xiiij. q. iij. quid dicaz. xj. q.
 vij. sicut. Quō ergo tales contra aurum pugnabunt
 sitientes aurū serui māmone et auri? Mat. vj. et Luc.
 xvij. xiiij. q. v. s. fi. Sed qs palmā habebit cōtra aurū:
 nisi q̄ non cōfidit in aurū: nec abiit post aurū? Eccle.
 xxxj. et cui non est aurū. Et pp hoc apli inopes et me
 dici aureos et auratos huius seculi pncipes cōuerterūt
 q̄ aurū repudiauerūt: et dixerūt: argētū et aurū nō est
 mihi. Act. iij. et viij. dixit Petr⁹ Simoni mago. Pec
 unia tua tecū sit in pditione. Propter qd̄ in fine se

colorum necesse erit. q̄ auaritia huius seculi igne auaritie interiori ardens, igne exteriori iudicij expianda per pauperes veros futuros non fictos presentes euangelicos successores apostolorum funditus extirpetur quoad paupertatem. legitur et not. xvj. quest. v. ex auaritate. xij. quest. j. videntes. **D** sponsa mea. xvij. quest. j. nuptiarum. quis te excecavit: vt nuditatem meam non aspiceres: et eam nuditate tua non cooperires? Vere puluis terre te occecavit: humor crassus telluris, pupillam oculi tui obtenebavit. xlix. distinct. c. j. §. lippus. Auro et argento et gemmis et diuersis coloribus me cooperuisti: sed decreta fuisti: et illaqueauit et decepit te synagoga aurea cui successisti. xxv. quest. j. §. auaritate. que templum suum et templi vasa deaurabat: et aurum querebat et possessionem in terra: sed carnalis erat et ceca, et rudis, et prona idololatrare: et carnalibus sacrificijs dedita ne flueret. **L**euit. ix. xxxj. quest. j. §. sed obicitur. ad simulacra aurea idolorum xij. quest. ij. gloria. Sed tu que me in carne pauperem natum vidisti: et in presepi luteo positum asperixisti. **L**uce. ij. vbi dicit **C**hryso. **O** si mihi liceret et illud presepi videre in quo dominus iacuit. **H**unc nos christiani quasi pro honore tulimus lutum: et posuimus argentum: sed mihi preciosius illud est quod ablatum est: argentum et aurum miretur gentilitas: christiana fides et deuotio miretur luteum illud presepi. **Q**ui in isto presepi natus est: aurum condemnat et argentum: non condemno eos qui honoris causa fecerunt: neque enim illos condemno qui in templo fecerunt vasa aurea: sed ad miror deum creatorem mundi: qui non inter aurum et argentum, sed in luto nascitur: et semper despectum. **E**sa. lv. et in opem, et mendicum. ps. cvij. et non habentem vbi caput reclinet. **M**at. viij. et **L**uce. ix. vbi **B**eda. **Q**uid me propter diuitias et seculi lucra cupis sequi: quum tante sim paupertatis: vt nec hospitium videam habere: et vt in eo utar tecto? **I**tem ibi **C**hryso. **A**spice qualiter paupertatem quam dominus docuerat. per opera demonstrat. **N**on erat ei mensa: non candelabrum: non domus: nec quicq̄ aliud talium. **E**t predicantem. **B**eati pauperes spiritu. **M**atth. v. **E**t **V**ade et vende omnia que habes: et da pauperibus. xxij. quest. iij. non inuenitur. et c. si ecclesia. xciij. distinct. legimus. ad medium. ver. quid enim. **M**arc. x. **L**uce xvij. et **M**atth. xix. vbi **R**emigius. **N**otanda sunt ista verba. non enim ait dominus, vade et manduca omnia que habes. **S**ed vade et vende. **E**t non ait alia qua: sicut **A**nanias et **S**apphira. **A**ctuum. v. xxij. quest. viij. **P**etrus. **S**ed omnia. **E**t pulchre adiungit que habes. **I**lla enim habemus que iuste possidemus. **I**lla ergo que iuste possidemus: vendenda sunt: que vero iniuste sunt: eroganda illis quibus fuerat ablata. **L**uc. xix. de **Z**acheo. xij. q. ij. cum deuotissimaz. xiiij. quest. vi. si res. **H**ec ait. **D**a proximis aut diuitibus a quibus accipies similia. sed, **D**a pauperibus. **A**ugust. de operibus monachorum. **N**ec attendendum in quibus monasterijs vel in quo loco indigentibus fratribus hoc quod habebat aliquis impenderit. **O**mnium enim christianorum vna respublica est: et ideo quisquis christianis necessaria vbilibet erogauerit: vbi cumq̄ etiam ipse quod necessarium est sibi accipit: de eo quod est christi accipit. **R**abanus. **E**cce duas vitas hominibus propositas audiimus. **A**ctiuam: ad quam pertinet, non occides: et cetera legis mandata. et **C**ontemplatiuam: ad quam pertinet si

vis perfectus esse et c. **A**ctiua ad legem pertinet. **C**ontemplatiua ad euangelium: quia sicut vetus nouum precessit testamentum: ita bona actio precedit cõtemplationem. **I**tem **A**ugu. **N**eq̄ tñ illi soli qui vt sint perfecti, vendunt vel dimittunt omnia sua: pertinent ad regnum celorum: sed huic militie christiane ppter quoddam commercium charitatis, subiungitur etiã quedam stipendiaria multitudo: cui dicitur in fin. **M**at. xxv. **E**surui: et dedistis mihi māducare. quos absit vt a mandatis euangelicis alienos et vita eterna separandos iudicemus. **I**tem **H**iero. **Q**uod autem **V**igilantius hereticus asserit eos melius facere qui vtuntur rebus suis: et paulatim fructus possessionum pauperibus diuidunt: q̄ illos qui possessionibus venundatis omnia largiuntur: non a me: sed a deo ei respondebis. **S**i vis esse perfectus, vade et vende et c. **I**ste quem laudas: secundus aut tertius gradus est: quem et nos recipimus. dummodo sciamus et prima secundis et tertijs preferenda. hucusq̄ **H**ieron. facit. lxxvi. distinct. non satis. **I**tem **S**enandins de ecclesiasticis dogmatibus. **B**onum est enim facultates cum dispelatione pauperibus erogare: sed melius est pro intentione sequendi dominum, insimul donare: et absolutum sollicitudine egere cum christo. **V**idisti: et audisti: quomodo me contempsisti? **O**perimentuz meum, paupertas spiritus. **S**anctius aurum ante pedes meos qui sunt pauperes, prosternere: inde pauperes alere: captiuos redimere: viuos lapides construere, quibus construitur celestis hierusalem. ad hec. xij. quest. j. nolo. et quest. ij. aurum. et c. gloria. et ca. multa. **A**tende ergo misera: quia quanto amplius in terra dilatari voluisti: tanto amplius pauper et miserabilis fuisti: et quum diceres, diues sum: et nullius egeo: dico tibi q̄ tu es mendica: et pauper spiritu idest sine spiritu misera et ceca. **A**pocal. ij. quia non vides nuditatem tuam. sicut **H**iere. **L**ixen. ij. in p. in. **Q**uando enim eras pauper et humilis in temporalibus: diues virtutibus: te vniuersus orbis adorabat: et vniuersa que in pauperes erogabas offerebat. **E**sa. lx. **O**mnes de saba venient. **M**atth. ij. **E**t nunc in stercozibus. **P**hilip. ij. ditata et gemmata, quasi ab omnibus es conculcata: et humana facta es in membris tuis minorata. **H**ic mihi et respondeas mihi. **U**bi sunt brachia tua: quatuor sedes patriarchales: quarum caput romana est: xxij. distinct. renouantes. extra de priui. antiqua. **Q**uis te colit in oriente vbi sol oritur: xxij. quest. j. quoniam. maior pars tenetur a **T**artaris idololatratis. **A**lia a **S**aracenis machometanis. **R**eliqua ab hereticis et schismaticis. **Q**uis de aphyrica hodie reuerentiam tibi facit? **A**chometus perfidus et magus habitat ibi: non christi fides. **U**bi est **G**recia plantula tua? reuersa fuit: sed et nunc peruersa facta. extra de **B**ap. licet. **U**bi **A**rmenia maior discipula et filia tua et pedissequa tua? **N**estorius cum suis duplicem in christo personam asserens. xcv. distinct. ca. j. **U**bi tertia: vbi et quarta? et c. sicut ibi regnat non christi vicarius. **U**bi est terra sancta: terra promissionis: quam christus suis pedibus consecrauit? longe est a fide sancta. **S**oldanus **A**chometi cultor ibi habitat. **I**bi nomen dei blasphematur: facta est hierusalẽ cum tota ista terra que erat domina gentium post passionem christi sub tributo **S**oldani. **T**hren. j. **S**ed et illi christiani qui ibi conueniunt tributarij: vt **G**reci: **A**rmeni: et **U**biani: schismatici et heretici sunt: et apostatauerunt a te: quia apostatasti a vita mea. **S**ed quid de occidente, vbi

Paupertas comedat.

Ecclia di
tari cu
piẽs i lege
stare cor
ruit.

Auaritia
z supbia
ecclie plu-
rimū dtri-
mentose.

Arma ec-
clesiastica

caput habes: z hodie habitas: remanet tibi? vnam partem cultores Bachometi obtinent: reliquam schismatici z heretici: alteram rebelles cui falsi christiani numero non re, fide non vita: quasi residuum vendicauerunt. Vere vix hodie habeo christum caput tuum, vbi caput meum sacrosanctum in fide pura que per dilectionem operatur. de peniten. distinct. ij. firmum. z cap. circuncisio. reclinem. Mat. viij. Luce. ix. Hoc fecit maxime auaritia z superbia illorum qui presunt vite: z occidunt te filij tui z patres tui. lxxij. distinct. quorum. Ipsi z inimici tui z persecutores tui. Ande z doctor tuus nimis bene te terrens z pungens, dicebat. Qui animas regere susceperunt: christi opprobria, sputa, flagella, clauos, lanceam, z mortem, hec omnia in fornace auaritie constant: z profligant in acquisitione turpis questus. Et idem. Deu domine deus: quia ipsi sunt in persecutione tua primi: qui videntur in ecclesia tua primatum diligere: z regere principatum. ad hec. xxij. quest. ij. transierunt. In paruo angulo occidentis vix pure coleris pauper: z tamen diuitem te vocas. Auxisti aurum: minorasti gentem: implesti bursam: defalcasti latraz: congregasti equos z arma: z occidisti filios: cogitasti stoli de per pecunias z potentiam carnis mundum tibi subicere: non lachrymis z oratione: que sunt arma tua. xxij. quest. viij. conuenio. z continentia, que est cingulum lumborum tuorum. z iustitia, que est lorica tua. z exemplis sanctorum, que sunt calciamenta tua. z fide, que est scutum tuum. z spe, que est galea tua. z verbo meo, quod est gladius tuus. Ephe. vj. Sed propter eas ipse te mundus conculcat: quia mundanam te aspicit. Remansit tibi solum armatura gladij verbi mei: sed ipso te ipsam confodis: quia discis: z non facis: pharisea quodammodo effecta. j. quest. j. non quales. xl. distinct. multi. Predicatio tua contemnitur: quia vita tua despicitur. ij. quest. vij. S. idem testatur. Quomodo enim presides z predicatorum tui de medio tui auferre malum poterunt: qui in delictum simile corruunt? Aut qualiter a te corripere peccantem poterunt: quum taciti ipsi sibi respondeant eadem se admisisse que corripunt? xxv. distinct. primum. Quomodo oratores esse poterunt castitatis: immundicie patratores? xxvj. distinct. vna. j. quest. j. propheta. xlix. distinct. cap. vlti. Sed z necesse est vt munda sit manus: que diluere sordes curat: ne tacta queq; deterius inquinat: si sordida sequens lutum tenet. j. quest. j. necesse. xlvij. distinct. S. necesse. Quomodo secundum Ambro. clerici z religiosi possunt in predicationibus z alibi laicos arguere: quum ipsis negligentiores: vtinam non celebratiores: existant? viij. quest. j. quid autem ego. Sed dicendum ibi cum Ambro. Ego autem fratres non de omnibus loquor, sunt certe quidam deuoti: sunt z alij negligentiores. ego neminem nomino. conscientia sua vnumquemque conueniat. Prelati tui lapidandi: alios lapidant. ij. quest. vij. qui sine. Agunt illa que in alijs iudicant punianda. ij. quest. vij. iudicet. In grauib; peccatis positi: aliena nituntur diluere. ea. causa z. q. in grauib;. Roman. ij. In quo alium iudicas: teipsum condemnas: eadem enim agis que iudicas. Ande z Exod. xxxij. Aaron ait ad Moysem. Aurum dederrunt mihi z proieci in ignem: z egressus est vitulus. vbi dicit expositoz. Audi sacerdos quia aurum tibi datum est: non enim ex tuo thesauro habes illud:

vel patrimonio: vel labore: sed oblatione fidelium. Sed acceptum aurum in ignem mittere: est in ipsius concupiscentia corda hominum inflammare. Inde vitulus terre cultoz sic colitur. Inde studium hoc z cura vehementius terrena colendi z immoderatus incumbendi huiusmodi lucris: nam et si magna de contemptu mundi dicantur: plus tamen attendant homines quid agatur. hucusq; expositoz. In modico angulo occidentis vix coleris: z tamen diuitem te vocas. vt dixi tibi. s. eo. ver. in paruo. quuz etiam in iurisdictione terre minorata sis. Quam longe iam diu vie tue a vijs meis fuerunt? Esa. lv. In ligno z a ligno: vt legisti in ps. regnauit. vbi Augu. doctor tuus. De cruce sua in qua fixus erat diaboluz occidit: z inde rex noster est in paupertate z humilitate z cruce. Ad eum imperium dilataui: z tu semitis contrarijs meos labores cassasti: possessione me filiozum meorum z tuorum pro maiori parte priuasti: z fides meam z tuam quasi ad nihilum reduxisti: z in fabulam z derisum eam apud exteros conduxisti: z apud laicos propter malum exinde datum graue scandalum posuisti: dicentes. Ubi est deus clericorum sic videntium? Quia quod agitur a prelati: facile trahitur a subditis in exemplum: z si sacerdos qui vnctus est: peccauerit: faciet delinquere populum. Lcuit. iij. extra de vo. z vo. re. magne. S. preterea. Et componitur orbis ad regis exemplum. Et secundum iudicem populi sic z ministri eius. Et qualis est rector ciuitatis: tales z inhabitantes in ea. Eccl. x. Sed expecta paulisper: quia tu syon ecclesia speculatiua renouaberis. Ephe. iij. ij. Corinth. iij. Ad pugnandum contra bestiam: non armis carnalibus z coronis aureis: non equitibus z militibus: sed paupertate apostolica z humilitate. Nam rursus quis contra illum. Antichristum presumptuosum z elatum: qui extolletur supra omne quod dicitur deus: aut colitur: z qui sedebit in templo ostendens se tamq; ipse sit deus. ij. Thessal. ij. Dan. ix. pugnare posset precipue nisi tuum germen apostolicum fratrum minorum humilium z pauperum: quorum professio vltima humilitas z paupertas est: Qui inquam principaliter pugnare possent contra crucis peruersissimum inimicum Antichristum: nisi filij patris cruciferi z cruce signati intus z extra almi Francisci: propter quod in principio conuersionis sue ego ostendi sibi palatium armis militaribus crucis signaculo insignitis: dirique z sibi fore illa arma sua: z militum suorum. Dimicabit ergo humilitas contra superbiam. de peniten. distin. ij. c. j. z. ij. distinc. sic achab. Coruet Hozlias qui robustus interpretatur coram humili Bauid. j. Reg. xvij. Angelus ascendens ab ortu solis signum dei viui habens ad literam Apoc. vij. Franciscus pugnans cum filijs suis pro ecclesia: prosterneat Sennacherib. Esa. xxxvij. Humiliabitur Pharao coram Moyse. Exod. xiiij. Funiculus pauperis ligabit gigantem lux humilis cognoscat bestiam antichristum. Apocal. xij. De quo supra in principio istius. S. transfigurata, quia humili pandetur mysterium antichristi. Luce. x. Matth. xj. ibi. Reuelasti ea paruulis. August. de verbis domini. Nominis sapientum z prudentum superbos intellige: quod ipse exposuit: quum ait. Reuelasti ea paruulis. Quid enim non subest paruulis vt humilibus. Item Gregoz. xxvij. mora. Quod enim non subiunxit. Reuelasti ea stultis: sed paruulis: tumorem se damnassee innotuit: non acumen. Item ibi Hilarius.

Fres mi-
nores in
Antichri-
sti dimi-
catur.

Pugnā
di hoc bel
lo modus.

Celestium ergo verborum arcana atq; virtutes sapientibus absconduntur: et paruulis reuelantur: paruulis malicia non sensu. i. Corinth. xiiij. sapientibus vero, non stulticie sue presumptione: non prudentia carnis. Alij obtenebrati a propria superbia (quia secundum August. tumor claudit oculos) non cognoscent eum: et adorabunt eum. Sponsa christi mater ecclesia victoriosa tandem in humilitate et paupertate quiescet: et finiet dies suos: quia quies in vera paupertate est. Unde Hierony. Diuitias habuisti? requiem perdidisti, dum vigilas: augmentum diuitiarum cogitas: dum dormis: latronem somnias: in die sollicitus: in nocte pauidus: et sic semper mendicis. Nos ergo in hoc bello durissimo et obscurissimo, vbi iam queritur, vbi est christus Matth. xxv. certemus viriliter et tamdiu capiti nostro lapidem supponamus cum Jacob Benel. xxviii. angularem. ps. xvij. i. christum Iesum. cuius precipue character humilitas paupertas et charitas est. Et cum eodem Jacob glacie et gelu, nocte et die affligamur et estu. Benel. xxxj. Et cum eo simus simplices: et in paupertatis et quietis et contemplationis tabernaculis habitemus. Benel. xxv. Et frugales simus cum eo de rufa lenticula non curantes. Benel. xxv. xij. distinct. c. j. vt ibi. Et circumueniemus cum eo Esau dictum Edom. i. sanguineum germanum nostrum. pre. cap. xxv. Carnem nostram sanguine immundicie defluentem. Et Laban. Gene. xxx. qui candidus interpretatur idest mundum: qui exterius candidus apparet et speciosus. Sed dicitur Proverb. vltim. Fallax est gratia idest amicitia mundi: quia non est nisi proditio. quoniam sicut iudas, tradit in mortem quemcunq; osculatur osculo dignitatis et prosperitatis. Et vana est pulchritudo scilicet mundi quia scilicet cito enascitur et deficit vt fumus. Et Emor. Benel. xxxiiij. qui interpretatur amaricans idest diabolium amaricans tem idest peccatoribus amaritudinem pene et conscientie inducentem. Unde de egyptijs legitur Exo. j. q. amaritudine perducebant vitam filiorum israel operibus duris luti et lateris. Insuper tamdiu letetur cum angelo magni consilij christo domino cum eodem Jacob. Benel. xxxij. Esa. ix. precibus et fletibus ne deseramus ab eo. Unde et super Esa. xlix. dicit glossa. Quia Jacob precibus pugnavit cum angelo: non manibus. Uolebat enim angelus qui custodiebat eum in peregrinatione recedere, sed ipse detinuit eum per orationem. Unde Osee. xij. Inualuit contra angelum: et confortatus est. Fleuit et rogauit. his brachijs duobus, scilicet fletibus et precibus debemus cum domino luctari donec emarcescat, vt Jacob femur nostre carnalitatatis: et benedicit nobis. Marc. vlti. j. quest. j. dominus. Et mutet nobis nomen Jacob supplantantis vitia, in nomen israel contemplatiui effecti celestium gaudiorum. Gene. xxxij. Contempeur etiam statum presentis ecclesie, et que sunt in ea: et que oportet fieri cito per angelum suum signatum Franciscum, habentem in manu euangelium eternum: in ecclesia sancta dei et ordine suo prostratis: quam iussu dei doctrina fidelissima vita mundissima innouabit et renouabit: et se ergo tau T significabit Ezech. ix. et armabit se ad pugnandum et expugnandum draconem magnum sathanam. Apocalip. xx. flammam igneam auaritie, zenodoxie, inuidie, et immunditie in christi ecclesiam euomentem: et de abyso: idest

populo infideli anticristum ascendentem. Apocal. xj. primam bestiam: et aliam bestiam ecclesiam infidelem que erit corpus eius, sequentem. Apocalip. xij. cuius caput ipse homo peccati. ij. Thessal. ij. erit: quam dominus il. ius in pugna illa interficiet spiritu oris sui. ij. Thessal. ij. spiritu apostolico, a spiritu sancto infuso: ex quo spiritu omnis virtus apostolorum et viroorum apostolicorum, maxime fratrum minorum verorum non fictorum: quia spiritus sanctus effugiet fictos. Sap. j. Deinde regnatura est sancta sponsa: vxore traducta: ecclesia renouata per secula infinita. Apocalip. xix. Qua generali renouatione: nec puto longe existente: quia iam in mundo videtur esse omnis malitia et immunditia consummata: quilibet se renouet in spiritu mentis sue. Ephe. iij. et induat nouum hominem Ephe. iij. qui secundum christum creatus est: vt quum venerit dominus et pulsauerit ianuam: confestim aperiat ei. Luce. xij. vbi Gregor. in homilia. Venit quippe dominus quum ad iudicium properat: pulsat vero: quum iam per egritudinis molestias esse mortem vicinam denuntiat: cui confestim aperimus: si hunc cum amore suscipimus: et dicamus ei: Cupio dissolui: et esse tecum. ad Philip. j. cap. Et te facie ad faciem nosse: et loqui tecum sicut amicus amico suo. Exod. xxxviii. j. Corinth. xij. Etiam scire secreta tua ineffabilia: que omnia mihi nota facies: que non licet homini loqui. ij. Corinth. xij. Etiam edere in mensa tua pingui. Luce. xxij. vbi Ambro. Non victus et potus presentium loco spondetur: sed communicatio glorie celestis. Vel secundum Bedam, mensa proposita ad fruendum omnibus sanctis, celestis est gloria in qua te esuriunt et sitiunt iustitiam: et saturabuntur fruendo desiderio boni veri. Et bibere de cella tua vinaria. Can. j. Et recumbere supra pectus tuum. Ioan. xij. vbi Beda. Quod autem in sinu et supra pectus recubuit: non solum fuit presentis amoris indicium: sed etiam future rei signum. q. scilicet inde vocem sumeret: quam postmodum cunctis seculis inauditas, scilicet In principio erat verbum. Ioan. j. emitteret. Item ibi August. Per sinum enim quid aliud signatur: qua secretum? hic est vtique pectoris sinus sapientie secretum. Et edere: et sitire. Ioan. iij. et viij. et sumere de mero et musto: in quo non. Ephe. v. extra de iururanti. et si christus. est luxuria. Actu. ij. Et accumbere in cubili tuo. Luce. xj. vbi cubas in meridie. Cant. j. et dormire somno suauissimo tecum: et requiescere. Marc. xiiij. Et recipere a te transeunte coram me ministracionem tuam. Luce. xij. Gregor. in homilia. Dominus coram nobis post iudicium transit: qui ab humanitatis forma in diuinitatis sue contemplationem nos eleuat. Et pasci in montibus tuis vberimis et viridibus. Ezech. xxxiiij. Et communicare tecum omnia bona ineffabilia. Luce. xv. Et ingredi et erire ad te: et pascua inuenire. Ioan. x. Theoph. Que sunt autem hec pascua: nisi delectatio futura et requies: in quam nos dominus introductus? Et frui te: et absq; interapedine tenere te: et intrinsecari in te: et intrare in te: et esse totus in te: et deificari in te: et regnare in te. Matth. vj. Lyprian. Nostrum regnum petimus aduenire ab eo nobis re promissus: et christi sanguine acquisitu: vt qui in seculo ante seruiuimus: postmodum christo regnante regnemus. Item Aug. ad Probam. Regnu namq; dei veniet siue velimus siue nolimus: sed deside-

rium nostrum ad illud excitamus: vt nobis veniat: atq; in eo regnemus. Et preterita & presentia, quia futurum deficiet, contemplari in te: & purissime & sincerissime amare me propter te: & te plus quā me: quia non diligam me propter me: sed propter te: qz totus ero vnione gratie in te: & tu in me: quantum potest capere creatura. Quia etsi facie ad faciem videbo te. j. ad Corinth. xij. & similis tibi ero: & vido te sicut es. j. Joan. iij. Non tamen immensitatem tuam inuisibilem videre poterō: quia finitus sum: quia creatura sum: non creator. Unde etsi facie ad faciem videbo te sine aliquo medio pleno & perfecto modo: non tamen secundum illam plenitudinem: secundum quam tu vides te infinite infinitum: nam essentia tua infinita a nullo plene videbitur: licet plene & perfecte cognoscatur. Et tunc ero non quidem essentialiter deus: sed nuncupatiue & vnitatiue: quia dixisti in ps. lxxxj. Ego dixi dñs es. Et Joan. x. Nā & factus es homo. secundum Aug. vt fierem deus in te deo: qz qui adheret tibi: vnus spiritus est tecum: vnione gratie, non nature. j. ad Corinth. vj. extra de summa trini. c. ij. §. verum. de cōsecr. distinct. ij. in christo. Et tunc quicquid vis, volam: & adimplebitur in me voluntas tua: nihil enim impurum erit in me quia purissimus ero in te: nullum meum desiderium erit nisi in te: quia desiderasti me. quid enim desiderare possem extra te qui ero totus in te: & desiderium tuum in me. qui es desiderium collium eternorum: Gene. xlix. Et qui es desiderium animarum. ps. xlij. Sed quid est verum desiderium: nisi desiderare & habere te: qui es omne bonum? Exod. xxxij. & in quem desiderant angeli prospicere. j. Pet. j. Anima mea imago tua. Gene. j. xxxij. qd. v. hec imago. resfigurabit te. tota erit deformis in te: quia reparata est in te, & per te omnes partes eius fruentur te. ratio eius cognoscat te verissime: quia in te lumine, de patris lumine, in simbolo credo. certissime & plenissime cognoscat te deum suum. memoria eius tenebit te. nec dimittet te. nec perdet te. Lañ. iij. nec cadet a te voluntas eius, amabit te, gustabit te, potabit te, satiabitur in te. & vltra Apocal. vij. Non esuriet nisi te, satiata de te, & repleta te: sed & caro mea & cor meū exultabit in te deo viuo. ps. lxxxij. Non erit in carne mea languor nature: qui dicitur lex concupiscentie. de conf. di. iij. c. non ex quo. Et lex peccati. Ro. v. e. di. c. ij. Non dicetur vltra corpus peccati: nec corpus mortis: nec habebit legem contrariam spiritui suo. ad Rom. vj. xxxij. q. v. si paulus. & pre. c. ij. Nec cupiet spiritus dissolui a corpore, & esse euz christo. Phil. j. extra de renun. nisi. §. porro. quia vtrunq; est cum te christo: & quia facta est plenissima pax inter vtrunq; in te christo pace nostra. Eph. ij. c. fecit vtraq; vnum. vt dicant: Ecce qz bonum & qz iocundum habitare fratres corpus & animam in vnū. ps. cxxxij. & xij. q. j. c. j. spiritum & carnem in vnum cōsensum visionem & gustum concordissima vnitatiue videntes te: & amantes te: indissolubili & perpetua charitate. Osee. xj. O patria beata. O beatissima trinitas consecrata. O sanctorum civium societas desiderata. O sanctorum ecclesia christo sponso & domino sempiternaliter copulata: & cum ipso beatissimo beata. In te erit plenissime mea tota destitutio reformatiue: mea compago in tuo thalamo collocata: nuptiarum beatarum copula consummata. Apoc. xix. Confortemur igitur humiles christi serui in deo nostro sine nostro. satisficiamus sinterisi, superior pars ra-

tionis est nostre. succumbat coram ea totaliter sensualitas. extra de sum. trini. fidei. Glossa Joan. an. de sen. sitā. in clemen. & de here. ad nostrum. §. ij. & in gl. que est clemen. nostra possideat ratio regnum nostrum. Purificemus intellectum & affectum ad aspectum sponsi. Mat. v. Faciamus pacem nobiscum in diebus nostris, non scandalizetur membro nostro: alias abscindatur. non materiali gladio: sed rationis iudicio. Mat. xvij. Sensitiua nostra & imaginatiua ante oculos nostre iaceat rationis: Ratio prospiciat intellectum. Intellectiua introeat in potentias dñi: vt sic affectione nostre potentie intellectuales ducat vitam angelicam super terras: vt etiam in hoc tabernaculo sepe faciē dñi videam⁹ qui in celis est. Mat. xvij. de conf. di. ij. prima quidem. in fine.

Quare schismatici recedunt ab ecclesia & maxime tempore domini pape Jo. xxij. Quod non debemus iudicare papam: nec publice nec priuatim. Cap. 68.



Am autem superius. lxxv. c. contra schismaticos late scripseris, & iurisdictionem generalem papalem dñi Jo. xxij. cuius tempore fuit schisma: fundauerim & roboraueris declaratio. Nūc cum stupore querendus est quomodo illi tot in Italia & in Alemania se ab eius obedientia subtraxerunt: & cum predicto Bauaro se pro imperatore gerere, & Petro de coruaria predicto, Petri cathedram viuente predicto papa Joanne legitimo usurpante schisma fecerunt. Ad quod respondeo qd quidam de predictis schismaticis affectati carnaliter, quia non erant pedibus loti: qz secundum August. pedes anime affectuos sunt. Joā. xij. Quidam mundi concupiscentia & lucris illecti. xj. qd. iij. quatuor. Quidam indignati, & ad iram prouocati. xj. q. iij. illa. & c. ira. & c. cum apud. Quidam timore seruili percussi. xxij. q. vj. §. ex his. Quidam crassa & supina ignorantia occitati & erronea. extra de cle. excom. aplice. Quidam cauteriata conscientia oppilati: dicentes se esse simplices: quum sint astutia diabolica repleti. xxij. di. in noie patris. Quidam sinteresina conscientia infatuati. extra de simo. per tuas. ij. Quidam (qz scelestus est) fide corrupti: ter ab ipsius dñi pape Joan. obedientia recesserunt: paruipendentes sententias eius: & dictis Petro & Bauaro adherentes: ligati enim amplius ligari non formidant. xj. q. iij. excellentissimus. xj. qd. ij. de viro. vt qui in foridibus est, sordescat ad huc. Apocal. vlti. xlvj. dist. quantumlibet. Peccatores enim quum in profundum malorum venerint: contemnant: extra de iudi. cum non ab homine. §. si. sequentur miseri tales patrem eorum sathan diuidentem empyream hierarchiam: cum quo nisi redierint, ad inferna descendunt. quod absit. de peni. dist. ij. si enim ad si. Sed nos cum sponso ecclesie dei vicario quicumq; fuerit bonus vel malus, immobiliter maneamus: quia in eius sede christus sedet: & eius vicarius loco eius. extra de transla. quanto. Qui superiorem iudicat, necesse est vt ab eo se diuidat: primo mente, deinde corpore: oēm. n. diuisionem precedit cordis & oris iudicium. Mat. aut iudicij priuati supbia est. An & fm Climacū doctorem grecum: Iudicare est irreuerens rapina dei dignitatis. Preterea dicit

dominus Luce. vi. Nolite iudicare. Compatiamur ergo schismaticis: sed non sequamur eos: nec superiores deseramus: maxime supremum papam scilicet iudicando, nec ab eo nos diuidendo. Nolo ponere os in celum. xi. distinct. nunc autem, nec bestia montem tangam. Exod. xix. Non mittam manum in christum domini: nec precipiam per schisma oram chlamydis potestatis eius. chlamys enim potestas intelligitur. scissi o schisma. ij. q. vij. §. his ita rñ detur. sub. §. de his. vbi ponitur historia libri Regum. ij. xxiii. de hoc etiam. j. quest. j. sacramenta. Nec cum Oza robusto idest superbo arce inclinate idest prelato criminolo, manus apponam ad erigendum idest corrigendum: ne a deo percutiar. ij. Regū. vi. pre. §. his ita. Non reprehendam seniore meum, primum patrem senum omnium. j. ad Timo. v. ij. q. vij. paulus. Non detegam cum Cham infinito et efronti verenda patris mei: sed cum filiis pudoratis cooperiam eum: ne videam verecundiam eius: et nudum eum operiam ne maledicatur. Gene. ix. xcvj. distinct. in scripturis. Non persequar patrem meum cum Absalom: ne tribus sagittis inobedientie, ingratitude et infidelitatis Joab qui interpretatur inimicus idest diaboli inimici hominis. Matth. xij. confodiar. ij. Regum. xvij. Non ero inobediens patri Belli: qui interpretatur deus meus idest pape: qui stat loco dei. extra de transla. inter. z. c. quanto ne bello inteream idest in anima peream in hac vita que est militia super terram. Job. vij. de peniten. distinct. ij. si enim. historia. j. Regum. iij. extra de simo. licet hē. xlvj. distinct. §. necesse. Non ero de generatione maledicenti pape et matri ecclesie. Proverb. xxx. ne morte moriar morte sempiterna. Leui. xx. Non ero contumax imperio patris pape et matris ecclesie: ne lapidibus obruar populi demoniorum. Genes. xxi. Non murmurabo contra Moysen qui tenuit typum pape regentis vniuersalem ecclesiam. de peniten. distinct. ij. inter hec. sicut ipse rexit israel. qz murmur contra papam maxime contra deum est: cuius ipse vicarius est. ad hoc Exo. xv. Nec inquam murmurabo contra Moysen idest papam: quāqz ducat ethiopiā idest deum ostendat: ne lepra mortali confundat. Aume. xj. xxij. quest. ij. hoc ipsum. ij. q. vij. §. de his. vers. his ita. l. distinct. §. econtra. Nolo absorberi a terra cum Bathan et Abiron schismaticis. Aume. xvj. j. q. j. si quis inquit. vij. quest. j. deniqz. extra de elec. licet. Nolo separari ab arca vsqz ad vltimum vētilabrum: ne a coruis deuoret. ij. quest. j. multi. ij. q. vij. non omnis. Non exeat piscis de Petri sagena vsqz ad litus. Matth. xij. xxvj. q. vij. c. j. Non transmigramus in montem Gelboe: vbi non est ros deuotionis: nec pluuia compunctionis et plorationis idest extra ecclesiaz. ij. Reg. i. sicut passer impudicus. ps. x. Non mutemus fidem in idolum: quia idolum nihil est. j. Corinth. x. Non simus corui extra arcam manentes: sed columba, ad eam reuertentes. Bene. vij. extra de sacra vnc. c. j. §. penulti. Simus in petri nauicula vsqz ad portum: non nocebit nobis Judas proditor: ibi nauigans, si non fuerimus ei similes. xxij. q. j. non turbatur. j. q. iij. homini. Non separemur ab ouili quod est vnum. Joan. x. extra de bap. licet. ne sicut ouis errabunda pereamus. ps. cxvij. et luporum esca fiamus. Adoriamur in nidulo nostro. Job. xxx. et cum turture ibi pullos nostros reponamus. ps. lxxvij. cum lectulo nostro in infirmitate nostra camus in domum nostram, ecclesiam nostram.

Matth. ix. Non calefiet pullus nisi sub alis galline. Matth. xxij. Non resuscitatur lazarus a mortuis, peccator a peccatis, que mortuum hominem faciunt: a vita gratie de peniten. distinct. j. §. hoc idem. ibi. resuscitatus: nisi in bethania ecclesia domo obedientie. Joan. xj. Nec extra eam vere et ad salutem Martha ministrat, nec Maria contemplantur. Luce. x. Arrius, Sabellus, Donatus, et Macedo: et ceteri heretici de quibus. xxij. quest. ij. quidam ecclesiam diuidunt: Petrus vnus. xxij. quest. j. loquitur. Non communico Grecie: quia acephala est. xxij. distinct. nulla. Non Armenie: quia schismatica: quin potius heretica est. Non orientilibus quia occidit eis sol. xxij. quest. j. quoniam. Non Suelis et Gellinis italicis: quia eis sol in occasum est. Ecclesia non habet partem. Ecclesia non recipit diuisionem pre. c. loquitur. Uesita est ecclesia auro. ps. xliij. Eructauit. Percutitur: sed dilatur. xj. quest. j. futuram. in prin. Frangi non potest nec rumpi. Igne tribulationis purgatur. de peniten. distinct. ij. si enim inquit. vlt. tra tres colum. versic. sedet. ps. xvj. Igne me examinauit. Aume. xxx. Omne quod potest transire per flammam: igne purgabitur. j. Corin. iij. Unde Grego. Quisquis appetit plene vitia euitare: studeat humiliter purgationis sue flagella tolerare: vt tato post mundior adiuuicem veniat: quanto nunc eius rubiginem ignis tribulationis purgat. Impium est et infidele dicere, pars ecclesie: sicut dicit Suelis: qui se dicunt de parte ecclesie. Donatus et Arrius et ceteri heretici partem faciunt. xxij. quest. vi. vides. Nam vnica sponsa christi. diuisionem vnitas non capit. xxij. quest. j. loquitur. z. c. schisma. Unde qui de parte est, de ecclesia que vna est et totum, non est. In arcticulum fidei orthodoxe impingit, scilicet et vnam sanctam catholicam ecclesiam, qui eam partialem facit. Quomodo potest corpus christi quod est ecclesia, diuidi: xxij. q. ij. pro membris. et quest. v. de liguribus. Nec caput a corpore abscindendum est. extra de prescrip. cum non liceat. nec membrum de corpore: alias exanime fieret: et vita non viueret. xxij. qd. vij. quemadmodum. in prin. Qui diuisit ecclesiaz triumphantem, ille idem draco diuidit et militantes. Apocal. xij. ibi. Et ecce draco qui vocatur diabolus et sathanas qui seducit vniuersum orbem. vt. e. c. dicitur. ibi. Et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum celi idest angelorum. de quibus etiam dicitur Job. xxxvij. Quis dimisit lapidem quum me laudarent simul astra matutina: et vnum christi ouile. Joan. x. disperdat: et oues a pastore discedant: et ipse draco eas diuisas deuoret. j. Pet. v. circuit, querens quem deuoret. Esa. lvi. Omnes bestie agri venite ad deuorandum: vniuerse bestie saltus. speculatores eius ceci omnes. Intueamur ergo oculo fidei vnam ecclesiam sedem eius, dignitatem eius, que non peccat. peccare potest qui stat in ea: quia homo est. de peniten. distinct. ij. si enim. sed non papa prouatur ea. vt in princip. istius operis late dixi. vij. c. Compatiamur ecclesie tribulate: sed adheremus ei supra firmam petram christum solidate et fundate. Mat. xvj. xix. di. ita. et extra de elec. fundamenta. in prin. lib. vj. Pro ea rogauit sponsum vt non deficeret fides eius. xxj. dist. §. j. in si. exaudita est oratio filij: qz semper pater eius exaudit. Joan. xj. vbi Chryso. super verbo illo: Pater gratias ago quoniam audisti me. hoc est nihil mei contrarium ad te. Et autē ostendat quoniam non indiget oratione: subiungit.

Ecclesia diuisionis est expers.

Ego autem sciebam q̄ semper me audis. q. d. ad hoc q̄ fiat voluntas mea, non indigeo oratione: ad hoc q̄ tibi suadeam: vna enim voluntas nostra. Item Hilarius. iij. de trini. Non igitur prece eguit: nobis orauit: ne filius ignozaretur. sed propter populum q̄ circumstat, dixi: vt credant quia tu me misisti: quum enim non proficeret sibi deprecationis sermo: ad profectum tamen nostre fidei loquebat: non ergo inopes auxiliij est: sed sumus inopes doctrine. Titubare potest ecclesia: tempestatibus allidi. xliij. dist. in nomine. sed salua nomine sponsi permanebit. Digne percutitur: quia plurimum extra amplexus sponsi graditur. Benigrata est eius facies sicut nigredo olle. Thre. vitim. Facies combuste vultus eius. Esa. xliij. quia non respicit z sequitur sponsum candidus z rubicundum. Can. v. Inclinata est deo: sum ad terrena z ideo non potest sursum respicere graui infirmitate gibbosa. xliij. dist. hinc etenim Lu. xliij. ibi. Basilus. Huiusmodi siquidem caput humi deslerum est: terram cernit: caput hominis erectum est in celum. oculi superna conspiciunt. Conuenit enim eum querere superna: transcendere terrena intuitu. facit pre. c. hinc eteni m. versi. gibbosus. Sibbosus vero est quem terrene sollicitudinis pondus deprimit, ne vnq̄ ad superna respiciat: sed solum in ijs que in infimis calcatur intendit zc. Post amatores suas vadit. Osee. ij. quia vnum sepe sponsum legitimum derelinquit. Quinq̄ viros concupiscit. Joan. iij. quia peculeos sensus carnaliter nutrit. Si legitimum virum vocaret impudicos sensus, intellectus z ratio superaret nimis. Terrenum regnum querit: sed regnum sponsi sui nō est de hoc mundo. Joan. xvij. quod supra. xxvij. ca. §. ad illa. versicu. ij. diligenter exposui. Elenauit se: z indurauit se: humiliavit se. Lu. xliij. z. xvij. sed sponsus eius exinanauit se: exaltauit se. Phil. ij. In magnis: z mirabilibus super se ambulat. ps. cxxx. sed sponsus eius se humiliat z administrat. Luc. xliij. Matth. xx. Nimis gladio vititur temporali. sed dicit sponsus vicario suo, mitte gladium in vaginam. Matth. xxvj. xliij: quest. j. §. j. hic supra. xxvij. z xliij. cap. exposui. ij. quest. vij. §. his ita respondetur miracula zc. Multas pecunias habet z congregat. xliij. quest. vij. aurum. sed sponsus in pandochio nascitur. Luc. ij. Pannis semicinctijs vititur z induitur vt ibi. z sponsus non habet vbi caput reclinet. Marc. viij. Luc. ix. nisi in cruce. Joan. xix. z mendicus est z famet. Matth. iij. z egenus factus est. ij. ad Corinth. viij. z sitit. Joan. xix. z in alieno sepulcro quiescit. Matth. xxvij. ibi. Et posuit illud in monumento suo nouo. vbi August. Ideo autem saluator in aliena sepultura ponitur: quia pro aliorum moriebatur salute. vt quid ergo propria sepultura egebat: qui in se mortem propriam non habebat? Sen. viij. In zona non portat neque pecuniam neq̄ perā. Mar. x. Luc. x. Non habet vnde soluat tributum: sed Deum mittit ad mare vt de ore piscis tollat staterem. Matth. x. xvij. xliij. quest. j. est aliud. Sed quantumcunq̄ ruge z macule appareant in membris sponse: nunquā tamen ab ea sponsus separabitur: quia in fide perpetua desponsauit eam. Osee. ij. xxvj. distinct. cap. ij. Sed quis filij sint rugosi z maculosi plurimi: ipsa tamen in se est sine macula z ruga. Ephe. v. xxliij. quest. iij. recurat. quia sponsus eius in sancto habitat. ps. xxvj. quicumque sit ille ideo non debemus ab ecclesia separari: in qua sunt misti filij Agar cum filijs Sare: vt pre. cap. recurat. Ze-

busei id est. conculcantes scilicet mali persequentes cum filijs suis israel. xi. quest. iij. nolite. Et credamus veraciter q̄ istius ecclesie militantis caput z sponus est christus. ad Col. j. Ephe. j. Joan. iij. extra de sacra vnc. c. j. qui reprobatata synagoga scilicet Hysthi que interpretatur definitio consummata. Hester ecclesiam q̄ interpretatur eleuata sibi humili copulauit. Hester. ij. supra cuius ecclesie caput regni spiritualis z temporalis posuit diadema. Et si dicatur nobis: christus est alibi, nolumus credere. Matth. xxliij. quia vere dies venient in quibus spiritus meday z fictus spiritus in ore habens z cor impietate plenuz dicet se spiritū veritatis. iij. Reg. xxij. z multos seducet. Et spūs p̄tra spiritū dimicabit: z magis carnalis reuera spiritus alium carnalem spiritū appellabit, z q̄ verum dicat multas pro se presumptiones habebit: z vt possit diuidere. Sed qui cū ecclesia que communiter dicitur ecclesia non colligit: spargit. Matth. xij. Luce. xi. xxliij. q. j. qm. z. c. schisma. Et qui pape qui communiter habetur papa nō obedit: nec de ecclesia est. xliij. dist. qui cathedram. Qui etsi me percutiat: me anathematizet, z occidat non separabor a charitate eius. Rom. viij. quia dominus meus est: pater z deus in terris: qui constitutus est a deo in hac egypto deus Pharaonis. Exo. viij. in prin. Si bene iudicat veniam petam: si enozimiter z male: sufferam. xij. dist. in memoriam. cap. dist. contra morem in prin. xj. q. iij. §. cum ergo sententia. Job. xxvj. quia christus male iudicatus est. j. De. ij. in fi. sed ab eo nō recedat: q̄ alia ecclesia neq̄ caput habeo ad quā cōfugiam. ix. q. iij. alioz. in fi. Et in tempestate presentis diluuij aquarum multarum tribulationum, ad christi vicarium z eius ecclesiam appropinabo: nec inueniar extra arcam ne peream ab vndis z fluctibus tentationū Charybdi z Scylla z scropulis alijs interceptus. Igitur attendendum est isto tempore fermentato etiā a fermento quorundam hereticorum dicentium sicut. s. dixi nunc clauis ecclesiam non habere. Sacramenta non posse conferre: quia excommunicata z priuata iurisdictione est. Et q̄ papa potest iudicari ab imperatore: sicut christus a Pilato z Cesare. Et q̄ presbyter tantam habeat potestatem quantum papa. Et q̄ vacante papatu imperator succedit iurisdictioni pape. Et q̄ ecclesia non potest habere temporalia, Et q̄ christus quando ascendit celos, vicariū non dimisit in terris. Quod autem clauis sint apud bonos z malos ab ecclesia toleratos: z q̄ vera sacramēta etiā mali z etiam heretici conferant: quātū ad characterem: late supra. lxx. ca. §. ceterū q̄. vbi predicta z lucide disputauit. materia aut tractat hic. j. q. j. §. sed obijcitur. vsq̄ ad. §. ecce si clericus. z quasi p̄ totam illam questionem. z per xv. cap. de conse. dist. iij. a. c. hi de quibus: vsque ad. c. quos a paganis inclusiue. z. iij. q. vij. §. fi. Quod vero papa vel ecclesia vel clericus quilibet ab imperatore iudicati non valeat: §. contra. s. v. c. z. xliij. c. vers. sed contra: similiter latius dixitū quia: papa a deo non ab homine iurisdictionem recipit: z ab eo solo iudicandus est. ix. q. iij. a. §. solo. vsque ad. fi. q. Tum quia imperator inferior. xxvj. di. si imperator. z. c. cum ad verum: extra de ma. z obe. solite. xxi. dist. inferior. Tum quia est imperator vicarius pape in temporalibus extra de elec. venerabilem: quia a papa recipit imperium, z tenet: vt. s. dixi. Et vicarius non iudicat illuz a quo iurisdictionem habet: quia vna iurdictio censetur

Nullus clericus potest ab imperatore iudicari.

vtriusq; z. confistorium: extra de ap. Romana. Et
 nemo seipsum in foro contentioso z. sacramentali et
 iudicare potest. conco. ponitur extra de iur. pa. per
 nostras: extra de iudi. cum venissent. xxi. di. nunc aut
 glo. si. Tum q; imperator filius est ecclesie: z. non pa-
 ter. xcvj. di. si imperator. pater vero filius corrigitur: no
 econtra: vnde z. lex erubescit filios esse. correctores
 patrum: in aut. de nup. s. si vero xxij. q. iij. displicet.
 versi. voluntas. Parab. xij. rlv. di. s. Salomon. cvj.
 dist. quis dubitat. Tum q; imperator imperium te-
 net ab ecclesia sicut vasallus fidelis. lxij. dist. tibi do-
 mino: extra in clem. de iureiu. Romani principes: s;
 vasalli respondent sub iudicio domini: non econtra:
 extra de iudi. ceterum. facit quod no. de foro compe.
 veruz. glo. si. z. quod legitur: z. no. xxij. q. v. de forma.
 Tum quia imperator aduocatus z. defensor ecclesie
 extra de elec. venerabilem. xvi. di. si imperator. z. ca.
 in scripturis. xi. q. ij. sacerdotibus. Tum quia impe-
 rator gladium recipit ab ecclesia. vt. s. in. prin. istius
 operis probauit: sed qui gladium ab alio recipit: non
 illum a quo recipit percutit: aut iudicat cum eodem
 ad quod bene facit: quod legitur z. no. xcvj. dist. si im-
 perator. ibi. Et contra illius beneficia pugnare vi-
 deatur a quo propriam consecutus est potestatem.
 facit etiam quod legitur z. no. extra de na. ex li. ven.
 c. j. optime quod legitur z. no. extra de postu. c. vlti. in
 glo. vlti. Tuz q; papa non homo simpliciter s; quasi
 deus in terris est. ps. lxxj. Ego dixi dii estis: extra d
 transla. c. ij. z. c. quanto. z. vt ec. bene. cap. j. sed homo
 deum non diiudicat: sed econtra. x. iij. alioz. Tum
 quia Moyses z. Josue z. Samuel qui tyrum tenet
 papefuit rectores populi generales iudicant popu-
 lum. Exo. z. Josue quasi per totum. j. Regu. vij. non
 econtra. Tum quia papa non est de foro imperato-
 ris: nec ratione papatus: quem non tenet ab impe-
 rio: sed a deo. Joan. vlti. xxi. dist. in nouo: nec ratione
 alicuius rei terrene q; imperator teneat. Nam est
 imperator donationem fecit ecclesie de multis tem-
 poralibus. xcvj. dist. Constantinus: Ipsam tn dona-
 tionem liberam fecit: nec fecit eum feudatariu suoz:
 aut emphyteutam. aut vasallum. lxij. di. ego lodoi-
 cus. xvj. q. d. s. nouarum. z. l. placet. xxij. q. d. vlti. s.
 quams. l. scimus. Que donatio valida z. perpetua
 est: vt no. pz. c. ego lodoicus. Si ergo papa non est d
 foro eius: adiudicari non potest per eum: vt extra de
 fo. compe. per totum. z. xi. q. j. in primis: z. extra de re-
 iur. c. pastoralis: in clem. si. de iuris. om. iudi. l. vlt. ex-
 tra de offi. le. nouit: extra de consti. vt animarum. s.
 si. lib. vj. Tum postremo quia nedum non super pa-
 pam christum dñi: sed nec super aliquem clericuz po-
 testas aut iurisdicatio datur cuiusq; laico: q; sunt cle-
 ricis inferiores laici z. eis infest: vt. ij. q. vj. in primis
 xxij. c. vsq; ad. s. ex his extra de accusa. cuz. p. extra
 de consti. ecclesia sancte Marie. extra de re. ec. non
 ali. cum laicis. xcvj. di. bene quidem. xi. q. j. in primis
 xv. c. vsq; ad. s. cum ergo. Tum quia hoc quod iur-
 nis erat de facto z. sancta consuetudine z. debita re-
 uerentia: hoc oēs reges z. Romani principes serua-
 uerunt. xi. q. j. sacerdotibus. xcvj. dist. in scripturis.
 xvj. dist. s. hinc est. Quod autem obijcit ab here-
 siarcha nouello. Marfilio Padouano q; Pilatus
 iudicauit christum: sic z. imperator papaz iudicare
 potest. Respondeo q; non iudicauit ipsuz tamq; per-
 sonam publicam aut preeminentem dignitate: sed
 tamquam personam priuatam accusataz sibi a prin-
 cipalibus synagoge z. populo iudeorum tamquam

malefactorem qui in hoc erat de foro Cesaris z. suo:
 qui erat preses in iudea pro imperatore. Unde ides
 Pilatus ait Luc. xxij. Obrulisti mihi hunc homi-
 nem quasi hominem priuatum: non pontificem: no
 in dignitate constitutum: z. ecce ego coram vobis in-
 terrogans. nullam causam inuenio in homine isto.
 Tunc enim christus non tenebat personam pape: s;
 simplicis hominis coram suo iudice accusati. Unde
 nec in hoc papa christo succedit. succedit enim chris-
 to in potentia. non in accusatione maligna facta de
 deo. Immo q; si coram Pilato fuisset vnus de tem-
 pli pontificibus accusatus. dixisset qd dixit de chris-
 to. Accipite eum vos: z. fm legem vestram iudicate.
 Jo. xvij. Versipellis ergo vulpecula Marfilius pa-
 duanus allegauit literam euangelij que ipsum occi-
 dit. ij. Cor. iij. non intellectum verum spiritualem: z
 etiam literalem qui vtinam ipsum conuersum viuifi-
 casset. Sed nec accusatores christi iudei ipsum accu-
 sauerunt Pilato vt pontificem vel scribam: sed vt
 quendam populi deceptorem: vnde dicunt. Hunc in-
 uenimus subuertentem gentem nostram. Luc. xxij.
 Exemplum ergo lupi rapacis non procedit: q; si im-
 perator iudicaret papam non iudicaret vt Titum
 vel Sempromium vel priuatum alium: sed vt papaz
 z. ad hoc ille impius hoc exemplum allegat. Et si il-
 le sciolus verus sciens esset in scripturis diuinis: vel
 si non dissimularet se scire sensum z. intellectum ver-
 borum euangelij acciperet. z. non solum. j. q. j. mar-
 chion. Preterea quomodo non erubescit tale exem-
 plum adducere: quuz z. Pilatus fateatur se christu
 perperam iudicasse: vnde z. dicit Lu. xxij. Nichil in-
 uenio cause in homine. Et iterum. ibi. Ecce ego co-
 ram vobis interrogans. nullaz causa inuenio in ho-
 mine isto ex ijs in quibus eum accusatis: sed neque
 Herodes. Unde ibi Amb. Dic Pilatus christum
 absoluit iudicio. crucifigit mysterio duorum ergo vi-
 rozum testimonio Iesus insons ostenditur. Et ite-
 rum Joan. xix. Ego nullam inuenio in eo causam.
 Ubi Chryso. Non dixit. quia peccauit z. dignos est
 morte donare eum festo. sed primum eum excusans
 tunc rogat ex abundantia: vt si tollent eum innocen-
 tem dimittere: saltem obnoxium darent tepoz. No
 ergo exemplo pernicioso: sicut fecit iste hereticus. sed
 legibus est iudicandum. C. de sen. nemo. vide. xx. di.
 c. fi. Rursus ille tam impius dogmatizat q; quilibet
 presbyter tantam sicut papa habeat potestates.
 Quod falsum esse z. erroneu nullus sane fidei igno-
 rat: quia nedum papa: sed quilibet episcopus maior
 est in iurisdictione z. administratione quolibet pre-
 sbytero. naz ipse est preordinator in cunctis. xv. di.
 perlectis. versi. ad episcopum. extra de offi. archid. c.
 ij. de offi. archipresby. officium. in fin. Immo nedum
 episcopus maior est in iurisdictione presbytero. sed
 etiam archidiaconus qui z. diaconus est: maior est
 in administratione nedum quolibet presbytero: sed
 etiam archipresbytero: qui maior est in ordine ar-
 chidiacono: vt pre. c. perlectis. extra de offi. archid.
 ad hec. s. Archipresbyteri. Potest enim vnus esse
 maior in administratione: quamuis minor sit in or-
 dine: vt no. xxi. dist. in nouo. in gl. c. Item quauaz
 olim idem diceretur presbyter z. episcopus. vt. xciij.
 di. legimus: z. papa Petrus vocet se presbyterum.
 ibi. versi. sed z. Petrus. consuetudine tamen z. iure
 z. ordinatione decretum est: vt presbyteri subsint epi-
 scopis: z. maiores eis sint episcopi: nedum in ordina-
 tione z. consecratione episcopali. vt pre. ca. legimus.

Christus
 quo a pi-
 lato iudi-
 catus.

No equa-
 lie est pa-
 pe z. cni-
 ctorz pre-
 sbyteroz
 potestas.

in glo. hic respondet. Summus autem pontifex ne-
 dum maior est quolibet presbytero quantum ad om-
 nia: sed etiam maior omnibus episcopis: excepto
 consecratione episcopali: nam et Petro data est po-
 testas a domino super alios apostolos quibus succe-
 dunt episcopi. lxxij. dist. in nouo: vbi de hoc. lxxx. dist.
 in illis: vbi de hoc: z no. xxxij. q. j. loquitur. z ij. q. vij.
 paulus: in glo. j. z. c. quamquam. ibi. Episcopatus
 sit presbytero maior: z facit quod ibi no. in glo. Au-
 hoc preterea si tantam presbyteri z episcopi potesta-
 tem habent sicut papa: tot essent dei vicarij gene-
 rales in mundo, quot presbyteri z episcopi. Quod
 falsum z hereticum est: quia soli Petro dixit dominus
 Matth. xvi. Ego dico tibi tu es Petrus. Et iterum.
 Tibi dabo claves singulariter: z ibi. Quodcumq; li-
 gaueris: generaliter loquens sibi soli: extra de maie.
 z obe. solite. §. nos autem. Et iterum pace oues meas.
 Joan. vlti. extra de elec. significasti. Iterum secun-
 dum hunc errorem Basilij vna ecclesia habet
 multa capita sicut monstrum: extra de offi. ord. quos-
 niam. Multi essent sponsi ecclesie vniuersalis: quod
 falsum est: quia vnus fuit christus vnam ecclesiam
 desponsans: z vnus eius vicarius generalis sponsus
 ecclesie. j. ad Corinth. xi. Respondi vos vni viro vir-
 ginem castam exhibere christo. xxvij. q. j. nuptiarum.
 Et illud apostoli ad Eph. v. exponens illud proto-
 plasti. Hoc nunc os ex ossibus meis zc. Hoc autem
 dico magnum sacramentum in christo z ecclesia: ex-
 tra de biga. debitum. facit. xxvj. dist. c. ij. Itz presby-
 teri tenent typum. lxxij. discipulorum. xxj. dist. in no-
 uo. lxxij. dist. cor. zperi. papa vero christi: sed illi. lxxij.
 discipuli non habuerunt tantam potestatem: quan-
 tam apostoli: qui soli mundum partiti sunt ad predi-
 candum z conuertendum: nedum quantum Petrus
 z Paulus. Item solus Belchisedech tenuit typum
 christi: vnde dicitur ps. cix. Tu es sacerdos in eter-
 num zc. Alij presbyteri testamenti veteris aliorum
 sacerdotum testamenti noui. xxj. dist. §. j. vnde transla-
 to sacerdotio zc. extra de consti. translato. Item quia
 papa tamquam primo fonte descendat omnis iuris-
 dictione z episcoporum z presbyterorum. xxij. dist. c. j.
 xxxij. q. j. loquitur. non potest papa sic ex toto iuris-
 dictionem suam alteri dare, quod tantam habeat sicut
 ipse. alias posset archipapam vel saltem papam alium
 sibi consortem facere: quod falsum est. vij. questio. j.
 si Petrus. cum. cap. seq. quia nec alium papam po-
 test facere: nec se sua iurisdictione priuare: ad quod
 facit quod legitur z no. extra de censu. cum venerabi-
 lis: in glo. hic patet quod legitur z no. extra de dona.
 pastoralis: in glo. si ita. Ad horum supradictorum
 declarationem sciendum est quod est quadruplex maio-
 ritas in ecclesia dei. adde hic quod scripsi in xxxvij.
 cap. versi. primo: z versi. est autem. Prima ex tem-
 pore. xxvj. dist. §. hoc quoque. z §. verum. z. xxvj. dist.
 bene quidem. lxxv. dist. c. vlti. extra de ma. z obe. c. j.
 Secunda ex prerogatiua ordinis: extra de ma. z obe.
 statuimus. Tertia ex prerogatiua ordinantis seu co-
 stituentis: extra de ma. z obe. per tuas. ff. de albo scri.
 l. vlt. in aut. vt iudi. sine quoquo suffra. §. eos. circa fi.
 col. ij. ff. de re iu. quidam. Quarta ratione dignitatis
 seu maioritatis officij. Hac ratione dicitur archidia-
 maior archipres. vt dictum est: z potest vnus minor
 z maior esse altero. ij. q. vij. quamquam. z. ca. queritur.
 Idem in abbate in minoribus constituto: extra de
 eta. z quali. tuam. sicut in subdiacono electo z confir-

mato: extra de electio. transmissam. Item potest esse
 maior z equalis. sicut Petrus fuit maior apostolis
 in dignitate seu officio: sed in apostolatu seu ordine
 episcopali par fuit z equalis. ij. q. vij. puto. xxj. dist. in
 nouo. secundum hoc intellige. xxvij. di. multis. ff. qua-
 do appel. sit. l. j. §. sed si. C. de offi. vica. l. j. In eo autem
 quod quis minor est, alij scilicet maiori debet reueren-
 tiam exhibere: ergo quum archidiaconus in missa
 minor sit archipresbytero, tunc debet ei seruire: sed
 eo maior est extra missam in voce, in loco, in iurisdi-
 ctione z alijs que ei competunt ratione dignitatis:
 sicut hoc intellige. xxvij. q. v. est ordo. xxij. dist. a sub-
 diacono: extra de offi. archid. c. j. z. c. ad hec: secundum
 Ostien. qui. j. no. extra de offi. archid. c. j. sic intellige.
 xxj. dist. §. in his omnibus: cum cap. seq. Item no-
 tandum quod persona preest persone quinque modis:
 scilicet ex officio. xxj. dist. in nouo. Vite merito. ij. qd.
 vij. c. j. Ordine. xxij. dist. a subdiacono. Administra-
 tione vt archipres. extra de of. archipres. c. j. consecra-
 tione: vt episcopus omnibus. xxj. di. c. j. Hec prela-
 tio consistit in tribus. In iudicijs. xxj. dist. inferior.
 in preceptis. xxj. dist. nunc autem. In sacramentis.
 xxj. dist. deniq; secundum Archid. qui ita no. xxj. di.
 in pre. §. in his. Itz notandum quod maior potestas
 attendit quandoque ex dignitate ordinis: quandoque
 ex dignitate dispensationis siue administrationis
 Petrus autem ex prerogatiua ordinis vel consecra-
 tionis non habebat: sed ratione administrationis:
 secundum Lau. qui sic no. in pre. ca. in nouo. Item
 dicendo quod quilibet presbyter sit equalis pape iuris-
 dictione, confunditur ordo superior contra. ca. lxxxix.
 dist. ad hoc. ista sunt addenda ijs que de ista materia
 tetigi. §. in prin. istius operis. Dicit etiam ille perfi-
 dos Basilijus quod vacante papatu succedit impera-
 tor. Sed vnde hoc habuit, z quo motu hoc dixit,
 ignoro, quum nedum omnis scriptura: sed hinc po-
 sitioni omnis ratio contradicat. Papa enim succe-
 dit imperio extra de fo. compe. licet: extra de re iudi.
 pastor. alis: in clemen. Non imperator in papatu.
 Que enim comunicatio cani z sancto? Ecclest. xij.
 ij. Corinth. vj. profanis z diuinis: extra de iude. ad
 hec. xij. q. ij. nulli. Subdito z domino, extra de elec.
 venerabilem. Quomodo potest imperator in eccle-
 siasticis succedere, quum inhabilis sit ad talia possi-
 denda z tractanda? quum etiam statutum factum
 ab eo in ecclesie fauorem non valeat, nisi expresse ab
 ecclesia approberetur. xxvj. dist. bene quidem: extra de
 constit. ecclesia. Quia Balthasar vasa templi con-
 taminata a deo percussit. Dan. v. de conse. dist. j. ve-
 stimenta. Item Ozias rex iuda quia sacerdotum
 officia vsurpare voluit: a domino lepra percussus est.
 ij. Paral. xxvj. ij. q. vij. Item cum Balaaz. versi. si-
 cut ergo. Item Beliodorus missus a rege Antiocho
 inuadere erarium vbi erant in templo reposita de-
 posita: calcibus equi mirabiliter apparentis percus-
 sus, feminiuus relictus est. ij. Machab. ij. Item si
 imperator succederet in papatu: iam solueret z liga-
 ret: sed non imperatoribus sed piscatoribus date sunt
 claves a deo. de pe. di. j. quem penitet z non laicis:
 sed presbyteris. Imperator enim a sacerdotibus eccle-
 sie anathematizatur z religatur. xxvj. dist. duo. ad
 hec faciunt. xxvj. dist. satis euidenter. xxvj. di. §. hinc
 etiam. Item Amb. imperatori volenti ecclesiam oc-
 cupare ait: quid tibi z adultere? adultera est que non
 tibi est legitimo matrimonio copulata. cedit pala-
 tium imperatori: ecclesia antistiti. xxij. q. vij. conue-

Non potest
 papa sua
 se iurisdi-
 ctione pri-
 uare.

Maiori-
 tas qua-
 druplex.

Relatio
 quinque
 modis ha-
 beri potest.

Papa suc-
 cedit im-
 perio non
 contra.

An ecclesia possit temporalia possidere.

uenior. Distincta autem quantum ad hoc sunt officia Romanorum pontificum et imperatorum. x. di. quoniam. xvj. di. cum ad verum: unde in fine ibi dicitur de imperatore: ac vltimum non ille rebus diuinis presidere videretur: qui esset negocijs spiritualibus implicatus. vide. s. c. xl. versum item error. Insuper quod dicit ille impius subdolos et sophista quod ecclesia temporalia habere non potest. falsum est: quia nedium laicis: sed etiam clerici possunt habere temporalia et proprium. Sed ista de antiqua heresi tractant. hi sunt enim heretici qui condemnant proprium habentes in hoc mundo. xxiii. q. iiij. quidam. versum apostolici. Alij etiam sunt qui dicunt quod a tempore Syluestri pape qui recepit donationem a Constantino: de qua. xvj. dist. Constantinus: ecclesia non fuit in statu salutis. Sed istis mentita est iniquitas sibi. ps. xxvj. nam ecclesia primitiua habebat pecunias et proprium in communi. Actu. iiii. r. v. xij. q. j. dilectissimus. r. c. scimus. Unde et videntes summi sacerdotes et alij fideles magis expedire ecclesijs habere possessiones quam pecunias que dabantur eis ex possessionibus venditis dederunt eis possessiones que in ditione episcoporum consistunt. xij. q. j. videntes: de predijs ecclesiarum. xij. q. ij. quasi per totum: prospere hanc etiam causam christus aliquoties habuit loculos. Joan. xij. quia sua erat ecclesia loculos habitura. xij. q. j. habebat. r. c. exemplus. xxij. q. iij. duo ista. Quod autem et episcopi et alij clerici possint habere proprium in speciali qui religiosi non sunt clarum est. xij. q. j. episcopi. cum. ij. c. seq. r. s. cum ergo. r. s. ostentum. r. c. illi. z. q. ij. monemus. ibi. reddere compellatur. z. j. q. ij. clericus. z. c. pastor. xij. q. iij. ca. j. r. q. iij. c. vlti. extra de testa. c. j. c. cu in officijs. Item si sancti maritres et confessores prelati in ecclesia dei sciissent esse peccatum ecclesiam bona temporalia possidere: nunquam donationes talium recepissent et dispensassent. sic argumentatur Prosper. xij. q. j. expediri: simile ca. vij. q. j. ois qui gemebat. Preterea filij leui. qui clericos presignat. xij. di. s. j. terras et ciuitates habebant: et aliqua alia propria possidebant. xij. q. j. s. his ita. nec amplius allego: quia ista est heresis manifesta: de hoc etiam scripti. s. xl. capit. versum item error est. Postremo quod dicit dictus hereticus Marcellinus quod quando christus ascendit celos: non dimisit vicarium: falsum et hereticum est: quia est ecclesiam acephalare: id est sine capite dimittere. contra illud. xij. dist. nulla. Et quia dimisit loco sui Petrum et successores cui dixerat pascite oues meas. Joan. vlti. Omnes enim Romani pontifices successores Petri sunt: et personam eius tenent. Unde sicut Petro sic et cuilibet eius successorum dixerit verba predicta christus. vt est expressum extra de ma. z. obe. folite. s. nos autem: et de transla. episcopi. quanto. ibi. soli beato Petro: et plures successoribus suis: et ibi. Roma. pon qui non pluri hominis: sed veri dei vicem gerit in terris. z. c. licet. ibi. qui successor est Petri et vicarius Iesu christi: et extra vt ecclesie bene: vt nostrum. ibi. quoniam etsi locum dei teneamus in terris: et extra elec. vbi periculum. s. ceterus. lib. vj. ibi. cum agitur de creatione vicarij Iesu christi successoris Petri. r. ca. fundamenta. s. decet. ibi. ipsoq; vicarij dei Romani pontificis. lib. vj. Et expressissimum de homici. pro humani. j. responso. lib. vj. ibi. Dei filius Iesus christus ne gregem sui precio sanguinis gloriosi redemptum. ascensurus post resurrectionem ad patrem absq; pastore desereret:

Vicarius a christo celos ascendente relictus.

ipsum curam beato Petro apostolo vt sue stabilitate fidei ceteros in christiana religione firmaret: eorumq; mentes ad salutis opera sue accenderet deuotionis ardore: commisit. r. j. ibi. Hos eiusdem apostoli effecti disponere domino licet immeriti successores: et ipsius redemptoris locum in terris: qua quaz indigne tenentes. Unde ibi glo. Jo. an. super verbo desereret. dicit. Per hanc litera satis patet quod potestas Petri transiit ad posteros: alias post Petrum sine pastore remansisset ecclesia et sine capite: quod est falsum: extra de offi. or. quoniam: ad hoc facit. xl. dist. non nos. Non nos beatum Petrum sicut dicitis a domino cum sedis priuilegio vel successores eius peccandi licentiam iudicamus suscepisse. Ille quippe perennem meritorum dotem cum hereditate innocentie transmisit ad posteros et c. Immo vacante ecclesia per mortem pape: non est dicendum quod remaneat sine capite: quia hoc dictum non esset remotum ab heresi: quod tunc corpus cardinalium et tota ecclesia habet caput ecclesie generale et verum et proprium. christum scilicet viuentem: de conse. dist. ij. prima. in fi. ad hoc. xxij. dist. c. j. r. ij. Succedit etiam collegium card. tunc in quibusdam: extra de elec. vbi periculum. Sadem quoq; lib. vj. r. de elec. ne Romani. s. eo tamen: in clem. r. sicut etiam no. Ostien. extra de pe. r. re. cum ex eo in fi. r. no. Joan. an. post eum extra. de schisma. c. j. in glo. non cap. Item beatus Petrus post Ascensionem domini primo rexit ecclesiam Antiochenam: et tunc illa erat caput: postmodum eius sedes translata est Romam iubente domino. xxij. q. j. rogamus. et ipse Petrus pro se Clementem instituit. vij. q. j. si Petrus. r. c. oportet. r. c. Clemens: et deinde electi Romani pontifices proceperunt vsq; ad tempora ista: et procedent vsq; ad diem iudicij loco christi: quia ecclesia que est corpus christi non potest esse nulla et mortua absq; capite. et ad hoc optime facit. xxij. q. j. pudenda. in fi. ibi. vt quoniam ecclesia nulla esse non potest. ea sit in apostolice sedis per successores episcoporum radice constituta r. c. r. c. didicimus. ibi. si vero apud Cornelium fuit q; Fabiano episcopo legitima ordinatione successit. Vere ergo qui hec negat: christum negat sponso ecclesie: quia nunquam fuit nec erit ecclesia sine sponso. Sed heretici in partes diuisi quia multos faciunt sponso ecclesie: ideo negant vnum verum. ca. ad hoc. j. q. ij. saluator. versum. q. vero. Isto autem tempore inerescunt hereses dicte et alie: quia intra ecclesiam pro magna parte in omni statu regnat hypocrisis genimen heresis. Quare autem deus permittat hereses dicit Aug. xxij. q. ij. c. vlti. Sed qui filij legitimi sunt ecclesie numero et re: non seruiant ecclesie sancte de mendacijs: nunquid deus et ecclesia indiget nostro mendacio. vt pro illis loquamur dolos? Job. xij. Quandocumq; lingua et cor non concordant. mendacium est: etsi extra propositum lingua verum dicat: quia mentiri est contra mentem ire. xxij. q. ij. homines. r. c. is qui. Recordemur scriptum esse Esa. v. Ne qui dicitis bonum malum et malum bonum. xj. q. ij. ve qui dicitis. Non iustificemus nosmetipsos. Confiteamur ergo quia digni sumus et ecclesia in suis membris puniri: quia nimis discessit a sponso. Et ideo comprehenderunt eam amaritudines. Nos enim filij Israel: christiani nomine et non refilij iniqui disposuimus testamentum cum gentibus. que circa nos sunt: et edificauimus intra ecclesiam gymnasium: et fecimus nobis preputia dimissa

sancta circuncisione spirituali: z recessimus a testamento nouo sancti euangelij: extra de cele. mis. cum Barthē. §. ceterum: z iuncti sumus nationibus, z venundanti: vt faciamus malum in iniquitatibus nostris. i. Machab. j. z. iij. v. z. vj. Esa. l. Nam secundum Bernard. nostra nos diabolo voluntas mancipat: non potestas ipsius: z ideo ceci sumus quia venundati. Esa. xliij. Facta est Hierusalem ecclesia militans: habitatio exterorum: id est peccatorum: quia ipsa in se nō peccat. xxi. dist. quamuis: z facta est extra semini suo sancto quod christus in ea seminauerat. Matth. xij. z nati eius reliquerunt eam: quia de sanctitate eius non curant. Sanctificatio eius desolata est: quia non colitur. Dies festi conuersi sunt in luctum: quia opera scelerata que in ea sunt plantu z luctu digna sunt: quia gaudium spiritus sancti recessit ab ea. Sabbata eius in opprobrium: quia sabbata carnalia z venalia. Honores eius in nihilum: quia postposuit honorem dei propter honores mundi secundum gloriam eius mundialem multiplicata est ignominia eius. Nec leguntur. j. Machab. j. vbi typicatur ruina ecclesie in filijs. Ac autem tribulantibus ecclesiam z discedentibus ab ea: quia contritione duplici corporis z anime conterentur: z hic etiam puniuntur tribulantes ecclesiam aliquoties exterioribus tribulationibus nedum interioribus: z in perpetuum sine fine de peni. dist. iij. §. auctoritas. versi. ignis accensus est. Mortemus nos interrim filij obedientie ecclesie in patientia possidente animas nostras. Luc. xxi. flagella dignissima nostre purgationis. de pe. di. ij. si enim. vltra medium. vers. edificemus: quia nulla res sic purgat peccata: sicut tribulatio scienter z patienter assumpta. Nam secundum August. Quod fornax auro, lima ferro: flagellum grano, mola oliue, hec tribulatio iusto. Oremus sicut dicit dominus Mat. v. z Luc. vi. xxiij. q. iij. §. ex his. pro ijs qui nos persequuntur: quia magis se tribulant quam nos: quia etsi nobis inferunt vtiliter damnum pene: sibi inferunt damnum z malum culpe: a quo malo in oratione dominica petimus liberari. Matth. vi. z Luc. xi. Multum refert secundum August. in sermone Innocentium. inter ferre malum z inferre malum: nihil enim simpliciter malum z secundum Theodorum in coll. de nece sanctorum in lib. Joan. Cassi. simpliciter nisi vitium z peccatum: pena enim maluz non est proprie: immo aut purgatiua aut punitiua ipsius mali culpe est: quia omnis pena de se iusta z ex causa. Unde z dominus Iesus christus summe bonus mala pene pro nobis pertulit: vt culpe pelleret male nostre. Unde z de eo scribitur Deut. xxi. Et Sal. iij. in fin. Maldictus: a deo qui pendet in ligno id est christus malo pene addictus: qui in ligno pro nobis pependit. j. De. ij. in fi. Compatiamur ergo ecclesie tribulate: sed magis tribulantibus z persequentibus eam: quia qui eam persequitur: z persequitur christum qui est caput eius: vnde z ipse paulo ait Actu. ix. Saule saule quid me persequeris, id est mēbra mea fideles meos ecclesiam meam, fidenz meam: secundum Augusti. Item ipse ait prophetam Zach. ij. Qui vos tangit, tangit pupillam oculi mei. ij. q. vij. accusatio. j. z ibi. in fi. quoniam iniuria eorum ad eum pertinet cuius legatione funguntur. Ad idem. viij. q. j. qui vos. Et dominum crucifigunt: qui eum in suis sacerdotibus persequuntur. ij. q. j. nulli in fi. Non incipit nunc ecclesia persecutiones pati nutrita est in persecutio-

nibus: z in eis creuit. xij. q. j. futuram: sicut piscis in aqua. xvj. q. j. placuit. In pace carnali decreuit. vt. §. xxxvj. c. versi. q. autē. z. lxxvj. c. §. firma. versi adaperiat: late dixi. tunc vere stringit z amplexatur christum sponsum in hac vita pro nobis tribulatum. ps. Domine exaudi. ibi. z a tribulatione peccatoris: qñ sibi facit in tribulationibus comitatus. Non sunt anni ducenti qñ cum Alexandro canonice electo in sede apostolica Octavianus z Jo. post euz schismatici coelignantur: z fauore Conradi imperatoris defenduntur: z durauit schisma. xvij. annis. De alio schismate fit mentio extra de schisma. ca. j. z de elec. quā diligentia. z. §. lxxv. c. §. ceterum quia versi. item dicitur proprie tetigi.

Quare prelatoruz sententie non seruantur. Peccat mortaliter prelati in mortali cōstituti publica officia exercentes. Cap. 69.



Qua de causa prās ecclesiastica respēctui habeatur.

Nunc querendum est quomodo ecclesia tantam nunc habeat potentiam temporalem, cur prelatorū sententie aut nullo modo, aut male a subditis pro maiori parte seruantur: paruipenduntur, z despectui habentur: maxime quom in ecclesia dei maior pena z cōfusibilior esse non possit, qñ anathema: quod separata corpore christi: quod ecclesia. ij. q. iij. engeltrudaz. xi. q. iij. nemo: extra de sen. excom. sacro. §. cūqz. ibi. tantam infligere penam. xxiij. q. j. corripiantur. Ad quod respondeo qñ duplex est causa: precipue vna est z prima: quia president in chartis confidentes. c. xvj. q. j. in canonibus. z que sua sunt querentes. ad Phil. ij. lxxij. dist. nosse: extra de cens. cum apostolus. z. c. procuraciones. Quomodo autē intelligatur istud verbum apostoli exponit August. viij. q. j. sunt in ecclesia. ibi. Quid est sua querentes? Non christum gratis diligentes: Non deum propter deum querentes: Temporalia commoda sequentes: Lucris inhiantes: Honores ab hominibus querentes. z. c. exactores. In ecclesia dei potius qñ dei pontifices nominati. x. q. iij. quia cognouimus. Luz quadam iactantie temeritate z iudiciaria inuentione non in lucris animarum: sed in predandis hominibus z spoliandis z scandalizandis fratribus: operam dantes. x. q. iij. cauendum. auimaram pericula non cauentes: contra illud extra de consti. vt animarum: z de iureiu. contingit. z de sepult. c. animarum. lib. vj. z facit eo. lib. de offi. leg. ca. j. immo animabus potius laqueos iniicientes. xxvj. que. j. de viduis. ij. Ex animo frequentius procedentes. xi. q. iij. §. si ergo. In iuste pro causis leuibus z minimis excommunicantes: contra illud. xj. q. iij. episcopi. z. c. nemo z. c. nullus. Potius timeri. quam amari volentes, z potius tyranni z domini quam pastores z socij z patres apparere volentes. x. q. iij. quia cognouimus cum. c. seq. xcv. dist. ecce. j. De. v. in deuia mortis subditos impellentes: qui predicatione eorum ad vias vite fuerant reuocandi: extra de deci. quamuis. Becimantes mentam cyminum z anetum: z relinquentes que grauiora sunt legis iudicij: z misericordias: z fidem. Ceci duces excolantes: culicem: camelum autem glutientes. Matth. xxiij. vbi Chryso. Quia sacerdotes auaritia pleni, si quis decimam partem alicuius rei vel minime non obtulisset: corripiebant

eum quasi magnum crimen fecisset: si quis autem al-
 terum ledebat: aut in deum peccabat: non curabant
 eum corripere: de lucro quidem suo solliciti: de gloria
 autem dei & salute hominum negligentiores: seruare. n.
 iustitiam & facere misericordias & habere fides pro-
 pter suam gloriam deus mandauerat: decimas autem
 offerre propter utilitatem sacerdotum: ut sacerdotes
 quidem populo in spiritualibus obsequantur: popu-
 li autem in carnalibus sacerdotum subministrant sic
 modo fit: quia omnes de honore suo sunt solliciti: de
 honore autem dei nullus. Portiones autem suas
 vigilantiter defendunt: sed circa ecclesie obsequium cu-
 ram impendere non intendunt. Si populus decimas
 non obtulerit murmurant omnes: si peccantes
 populum viderint, nemo murmurat contra eos.
 Sed quia scribarum & phariseorum ad quos domi-
 nus loquebatur: quidam populares erant: non est in-
 congruum ut aliam expositionem faciamus: propter
 eos qui decimam dabant. nam & qui accipit decimas
 recte decimare dicitur: & qui dat. Scribe igitur
 & pharisei minimarum quidem rerum decimas of-
 ferebant: ostendende religionis gratia. In iudicijs
 autem erant iniusti. in fratribus sine misericordia.
 increduli in veritate: hucusque Jo. Chryso. Item ibi
 Hilarius. Et quia minus piaculi esset decimatione
 oleris quam beneuolentie officium pretereirridet
 eos consequenter dominus: dicens. Duces ceci ex-
 colantes culicem, camelum autem glutientes. Came-
 lum puto esse magnitudinem preceptorum, iudicium,
 misericordiam, & fidem. Culicem decimationem men-
 te: & aneti & cymini: & reliquorum olerum vilium. hoc
 autem precepta dei que magna sunt deuoramus atque
 negligimus: & operationem religionis in paruis que
 modicum lucrum habent cum diligentia demon-
 stramus. Item ibi Orige. Excolantes culices: id est
 expellentes a se minima delicta: que culices nomina-
 uit. Camelum autem glutientes: id est committentes
 maxima delicta: que nominauit camelos: animalia
 videlicet tortuosa & grandia. Item menta & anetum
 & cyminum conditure sunt: non principales cibi. sic
 in conuersatione nostra quedam sunt necessaria ad
 iustificationem: ut iudicium: misericordia, & fides.
 Alia sunt quasi cœdientia actus nostros, & suauiores
 eos facientia: ut abstinentia, risus, ieiunium, genus
 pio & huiusmodi. Quomodo autem non existiman-
 tur ceci, qui non vident: quoniam nihil prodest cau-
 tum esse dispensatorem in rebus minimis: quum
 principalia negliguntur. hos ergo sermo prefens cõ-
 fundit: non quidem leuia prohibens obseruare: sed
 principalia precipiens cautius custodire. hucusque
 Orige. Adde hic que scripsi. j. in. ij. parte. in. §. aliud
 vitium peculiare. versi. quoniam: cum ve. in. c. lxxvij.
 Camelum autem vere prelati nostri temporis glu-
 tiunt: graua committentes: & pro menta aneto & cy-
 mino: adest pro leuibus sententias fulminantes in
 subiectos: ut pre. c. episcopi. & c. nullus. Onera im-
 portabilia super subditorum humeros imponentes
 & ea digito mouere nolentes. Ath. xliij. Chryso.
 in homil. In quo duplicem eorum malitiam ostendit
 vnam quidem in hoc quod sine venia expetunt a
 subiectis summam diligentiam vite. Aliam vero in
 hoc quod sibipsum multam concedunt licentiam. Opz
 autem bonum principem e contrario se habere: in ijs
 quidem que secundum se sunt, grauem iudicem esse:
 in subiectis autem: mansuetum. Maxime autem
 accusatione dignus est qui doctrine auctoritatem

habens, legem transgreditur. Primo quidem quia
 preuaricatur qui alios corrigere debet. deinde quia
 peccans maiori pena est dignus propter honorem.
 Tertio quia plus corrumpit, velut in ordine docto-
 ris peccans. hucusque Chryso. de hoc. xxvi. q. vij. alli-
 gat. Rursus legis cõditores & predicatores sed pri-
 mi preuaricatores: contra illud. ix. dist. iustum palea
 est. C. de legi. digna vox. ff. quod quisque iur. l. j. di. j. hu-
 manum: extra de constitu. cum omnes. §. cum igitur
 de preben. pro illorum de homici. cum iuramento. l.
 dist. ponderet. in prin. ij. q. j. nemo. Aerem sunt ver-
 bis verberantes. Corpora in delicijs nutriendes: cõ-
 tra illud. j. ad Cor. ix. xxxv. dist. ecclesie principes: nõ
 in seruitutem religentes. Tymbala & campanas pul-
 santes: sed sonitum virtutum non habentes: contra
 id. xliij. dist. sit rector. Non moderamine & discretio-
 ne preuia sententias trutinant: sed mentis impetu
 vel furore. sententias iaculantur: contra illud. xi. qd.
 ij. illa. cum tribus. c. seq. Alia causa de contemptu
 sententiarum prelatorum: est subditorum insideli-
 tas: qui in prelati auctoritatem & iurisdictionem
 non attendunt: sed vitam, & propter vitam non ius-
 tam credunt sententias iniustas: contra illud. Ath.
 xxiiij. super cathedram Moysi & c. j. q. j. non quales.
 & c. multi. & in omnibus. c. e. causa. & q. a. §. sed obij-
 citur: vsq; ad. §. ecce: & extra de deci. tua nobis. & ij. q.
 vij. §. vlti. & vij. q. iij. nonne. xix. dist. sedet. lxxiiij. di.
 §. si. Sed inter vtrosque prelatos & subditos loquens
 illa lucerna prelatorum Greg. de facto hanc deter-
 minat questionem dicens. Cuius vita despicitur, re-
 stat vt eius predicatio contemnatur. ij. q. vij. §. por-
 ro: virtutes enim corrigunt vitia: & non verba com-
 munit. c. xxxi. q. j. cum renuntiat. Unde & no-
 tat arepid. in pre. §. porro. versi. item in euangelio: su-
 per verbo festucam. q. sacerdos vel prelati exercen-
 tes officia publica: vt missam dicendo vel confes-
 siones audiendo vel excommunicando vel iudicando
 vel similia faciendo. si sunt in mortali. peccant mor-
 taliter: nõ quia talia faciunt: sed quia talia in tali sta-
 tu presumunt. l. dist. quid est. & c. cum exaudiero. xix.
 dist. secundum ibi. Abale bona administrando sibi
 tantum nocuit. xv. q. vlti. sciscitantibus. ibi. Quonia
 mali bona administrando se tantummodo ledunt:
 & cerea fax accensa, sibi quidem detrimentum prestat:
 alijs vero lumen in tenebris administrat: & vñ alijs
 commodum exhibet: inde sibi dispendium prebet:
 ad hoc expresse facit Rom. ij. de pe. di. vi. c. j. vlti. col.
 ibi. Iudicans enim alium qui est iudicandus con-
 demnat seipsum: & in glo. ibi peccat ergo. vbi de hoc
 Adde hic quod scripsi. j. in. ij. parte. in. c. xx. in. §. sed
 vt sciant. versi. j. Actus vero priuatos bonos facien-
 do: vt sunt orare, ieiunare, laborare, non peccant, im-
 mo ad hoc tenentur si ieiunare se volunt & de pecca-
 to exire. c. de pe. di. j. quamobrem. & dist. iij. c. si quis.
 Prelati ergo si volunt vere corrigere, corrigant vi-
 ta potius quam verbo: quia contraria contrarijs cu-
 rantur. Unde Greg. in homil. super euange. si quis
 vult. Nam sicut arte medicine: calida frigidis, frigi-
 da calidis curantur. Ita dominus noster contraria
 opposuit medicamenta peccatis: vt lubricis continen-
 tiam: tenacibus largitatem, iracundis mansuetudi-
 nem: elatis preciperet humilitatem. Humilis ergo
 corrigit superbum: misericors impium & auarum: ca-
 stus immundum: verax mendacem: vnicus diuisus:
 rectus duplicem: febrilis gulosum: mansuetus furio-
 sum: seruens spiritu acidiosum: amans inuidum: si

oharawa

contingit
 in anno
 1519

subdit
 1519

delis proditorem. purus malitiosum pacificus discordem: catholicus hereticum. Ista est conuersio z predicatio realis non hypocretalis z verbalis: que potius destruit quam edificet: nam potius auditores attendunt ad facta: quam ad verba. Tali predicatione virtuosa puerterunt apostoli totuz mundū, secundum Christo. non per miracula. Tales sunt predicationes non mortue: que sunt plene rithmis z distinctionibus z verbis rhetoricis cum prauis moribus populū scandalizantibus. potius quam conuertentibus: sicut sunt hodie communiter per religiosos verbales. querentes que sua sunt non que christi in populo eius. viij. q. j. sunt in ecclesia: adulterantes verbum dei. ij. Cor. ij. Et ideo dicit dominus presidentibus Hiere. vij. Nolite considerare in verbis mendacij dicentes templuz dñi, tēplū dñi, tē. do. Et iterum. vos cuz austeritate imperabatis eis Ezech. xxxiiij. c. z. xlvj. dist. hoc habet. Et iterum. Ad sicut dominantes in clero: sed forma: idest exemplum facti gregis ex animo: idest dilectione. j. Pet. v. xlv. di. S. ex his. xciij. dist. legimus. xcv. di. esto. Vere parabola domini adimpletur hodie quia omnes boues z affinos extrahunt die festo de fouea. Luc. xiiij. Cadunt peccatores in foueam peccatorum. Luc. vi. extra de eta. z qua. cum sit. Et non est qui extrahat: sed est qui amplius liget: z infirmum demergat cum ligaminibus infinitis: vt tantum multiplicat? futuriculus non rumpatur: sed in eo peccator desperat? z deficiens suspendatur. Vera autem iustitia ecclesie compassione habet: non multiplicatam ligationez. xlv. di. vera. In misericordia z compassione fundata est ecclesia. in Petro cadente: z dei misericordia refurgente. l. dist. considerandum. non in crudelitate z persecutione. Parum de oleo charitatis est hodie in ecclesia dei: z ideo prelatoz lampades extinguuntur. Matth. xxv. Defecit manna dulcedinis. xlv. dist. disciplina z quod superest scaterere vermi b? auaritie z malitie cepit. Exo. xvj. Et ideo fames subditorum costis adheret: z robur eorum spirituale fame vittorum attenuatum est. Job. xvij. Suauitatis vnguenta defecerunt: z ideo sauciati perierunt oleo eorum vulneribus non adhibito charitatis. Luc. x. xlv. dist. disciplina. extra de pe. z re. cum infirmitas. Satis potest dicere hodie christus prelatis. Curam illius habe. Luc. x. sed ipsi nihilominus nō curabunt: Unde Bernard. O vtinam prelati tam vigilantes reperirentur ad curam quam alacres currūt ad cathedram. Unde z hanc curam secundum typi cum intellectum commisit christus discipulis. Luc. x. Curate infirmos in anima scilicet sicut ipse curabat dicens. Matth. ix. z Luc. v. non est opas valentibus zc. Est autem triplex cura prelatoz: sicut z triplici laborat incommodo qui committitur eis. Est enim. vulneratus. spoliatus: z famelicus: sicut ty pice exponitur. Luc. x. z ideo prelatus debet habere curam medendi. pascendi: z induendi. Hec triplex cura tangitur Esa. iij. vbi vir iustus recusans prelationem dicit: Non sum medicus: z in domo mea nō est panis: neq; vestimentum. q. d. non sum sufficiens ad medendum: quia non sum medicus: neq; ad pascendum: quia in domo mea non est panis: neq; ad induendum: q; nec vestimenta sunt in domo mea. Primo igitur prelatus debet habere curam medendi. ij. q. vij. sacerdos: extra de pe. z re. omnis. S. si quis Sed qui officium ignorat curadi: quomodo curat? extra de eta. z. quali. cum sit. Propter hoc necessa-

prelatoz
cura tri-
plex.

Meden-
di cura.

ria est scientia prelato: qua sciat curare animas. xliij. dist. sic rector. Qui si forte dicat habeo scientiam: dicet sibi dominus. ostende mihi ex operibus curam tuam. c. Ja. ij. Quare non est obducata cicatrix filie populi mei? Hiere. viij. Item Esa. j. Vulnus z liuor: z plaga tumens non est circumligata. nec curata medicamine: neq; fota oleo: z precedit. Omne caput languidum: z omne cor merens: a plāta pedis: idest minimis vsq; ad verticem: idest prelatus: non est in eo sanitas. vj. q. j. S. verum. q. d. Vulnus luxurie non est circumligatum fascijs continentie. Liuor auaritie nō est curatus medicamine pietatis. Plaga tumēs superbie non est fota oleo humilitatis intime: sed omnes fere parui z magni iacent vulnerati liuefacti z plagati. Duo sunt que maxime medelam impediunt: ignorantia. xxxviij. dist. per totuz. Et mala vita: vnde etsi prelatus habeat scientiam: obijctur ei medice cura te ipsum. Luc. iij. Et iterum Luc. vi. z Mat. vj. Eijce trabem. idest magnum peccatuz de oculo tuo: antequam festucam trahas de oculo meo idest minus peccatum. ij. q. vij. S. idem testatur: vnde Greg. Qua fronte mederi properat: qui in facie vulnus portat? Vulnus in facie est peccatū in ostensione. Nam patet laicis ignominia clericozum. Itz peccatum suum notorium est. Nam illud adimplet. Peccatum suum quasi sodoma predicauerunt: nec absconderunt. Esa. iij. Nam facta sunt in eis vlcera defucarum turgentium. Exo. ix. Frons mulieris meretricis facta est eis: moluerunt erubescere. Hiere. iij. c. Nam Amon. qui interpretatur populus turbinis scilicet turba demonum precidit vestes eorum vsq; ad nates: vt appareant pudenda eozuz: z rasit dimidium barbe eozum. ij. Reg. x. Una medietas barbe scientiam significat: altera vitam in quibus consistit vilitas clericozum: sed diabolus mediam partez rasit: quia vitam honestam ab eis abstulit. Secundo prelatus debet habere curam pascendi: ei namq; sicut Petro dicitur. Pisce oues meas. Ioan. vlt. extra de elec. significasti. z. j. Pet. v. Pascite eum qui in vobis est gregem domini. xcv. dist. esto. z. xciij. di. legimus. z. lxxxvj. di. pascite. q. d. dominus. dicit Bernard. Pisce exemplo conuersationis. verbo predicationis: fructu orationis: Unde idem Bern. Tertio dictum est pascite: nec munge siue tondet semel auditum est: sed vos prelati. lac bibitis: lanaz induitis: z carnes comeditis: z gregem domini non pascitis. Unde querit dominus per Ezech. xxxiiij. Hōne greges pascuntur a pastoribus? Potest responderi q; modo non: vnde infert. Ue pastoribus qui pascunt semetipfos. Unde Bern. Ue ve credite mors est in olla. iij. Reg. iij. carniū: mors in delicijs tuis oplate j. ad Timo. v. peccata populi comedis acsi propria minus tibi sufficere videantur. Sed quando Laban qui interpretatur candidus: idest prelatus hypocrita exterius dealbatus tondet oues. Jacob fugit. Gen. xxxj. q; cū prelatus lacti z lane intendit: chiz amittit. Itē Habal q; interpretat scandalizans ma? prelat? scādalizās populū: qñ tondet oues: male respondet nuntijs Dauid. i. Reg. xxv idest pauperibus nuntijs christi. Unde filius mortis est quia nō solum mungit blandiendo z tondet adulando. l. di. si quis dionus: sed etiam interficit praua exempla ostendendo. xj. q. iij. precipue: z excoiat per violentiam auferendo: z carnem comedit in corpore affligendo: vnde Zach. xj. Pisce pecora occisionis: que qui possederant. occidebant. z non dolebant: z ven-

Pascens
di cura.

debant

debant eas dicentes: Benedictus dominus: diuites facti sumus. De gratiarum actiones latronum et tyrannorum sunt: non pastorum: qui dominum benedicunt quum diuitias per furta et violentias acquirunt. Unde Greg. Anime pereunt: et ipsi de temporalibus commodis letantur. Mich. ij. Qui comedunt carnem populi mei: et pellem eius desuper excoxiauerunt: et ossa eorum confrigerunt: et conqderunt sicut in lebetere: ecce ipsi se lupos exhibent gregi: ipsi rapiunt: ipsi dispergunt: ipsi perimunt. Item Esa. ij. conqeritur dominus de prelatis. dicens. Vos enim depasti estis vineam meam: idest ecclesiaz et rapina pauperis in domo vestra. Quare atteritis populum meum et facies pauperum commollitis. Et Hier. vij. Ecce vos (loquitur precipue prelatis) confiditis vobis in sermonibus mendacii quia dicitis et non facitis: qui non proderunt vobis: furari: occidere: adulterari: iurare mendaciter: libare Baalim: qui deuorator interpretatur: idest ventris: quia hodie prelato: apud deum venter est. Ibi. ij. xxxv. dist. ecclesie principes. et j. Nunquid ergo spelunca latronum facta est domus ista: idest ecclesia: in qua innocenti est nomen meum in oculis vestris. i. q. ij. et multis. Item Amos iij. Audite verbum hoc vacce propter immunditiam: pingues propter gulam. Que estis in monte Samarie: que interpretatur custos domini: idest prelatis deputati custodes. xij. q. j. in canonicis: idest elati de prelacione. Que caluniam facitis egenis et confrigitis pauperes: quia raptores et cupidi. Que dicitis dominis vestris afferte et bibemus quia curiosi de querendis cibis et potibus. Iurauit dominus deus in sancto suo: idest filio. Ecce dies veniunt super vos: et leuabunt vos in contis: sicut fit de vaccis: quarum crura solent in vectibus leuari: et sic deferri. Crura dignum sunt affectiones carnales: in quibus primo puniuntur: quando pre angustia mortis non possunt frui voluptatibus et deliciis consuetis. Simile Esa. xxij. Ecce dominus apportari te faciet: sicut apportatur gallus gallinaceus. Sequitur in Amos. Et reliquias vestras animas quas reliquistis: non curantes de ipsis. Leuabunt in ollis seruētibus: idest in penis gehēnalibus. Et per aperturas exhibitis: violento eductis animabus de cor poribus: sicut quando extrahuntur captiui a victoribus per rupturas muro:rum ciuitatis. Altera contra alteram: idest vicissim. modo vnus. modo alius. Et proiciemini in armon: quod interpretatur anathema meroris: excommunicati et separati de consortio electorum: dicente summo pontifice christo: discite a me maledicti in ignem eternum. Matt. xxv. et Malach. vlti. Percutiet terram anathemate. Debet ergo prelatus primo pascere verbo predicationis: quod quantum sit necessarium habere. iij. Reg. xx. ibi. Custodi virum istum qui si lapsus fuerit: erit anima tua pro anima eius: aut argenti talentum appendes: idest exortationis verbum. xlij. dist. ephesijs. Item Ezech. xxxij. In pascuis vberibus pascam eas in montibus excelis vbi Isidorus. Sanctarum scripturarum altitudines quasi montes pascue sunt. Hier. ij. Dabo vobis pastores secundum cor meum: et pascet vos scientia et doctrina. Item Exo. ij. dicitur quod Moyse pascibat oves: et minauit ad interiora deserti: vbi dominus in rubro ardenti apparuit: quod sit quum prelatus verbo predicationis subditos ad cor reducit: et ibi apparet dominus: quum exterior consolatio relinquatur pro inte-

riori. Sicut paut christus duos discipulos. Luc. xxij. quibus quum loqueretur: arsit rubus: idest cor. Unde dicebant. Nonne cor nostrum: ardens erat in nobis dum loqueretur in via: et aperiret nobis scripturas? Unde typice bene dicitur et captatur in ecclesia: gallo canente: idest prelato predicante: spes redit desperatis: egris salus refunditur: peccatoribus venia datur: micro latronis conditura: idest absconditur: quia diabolus latro a latendo in tentatione succumbit: vnde Ecclesiasti. xij. Consurgent scilicet peccatores a peccato ad vocem volucris: idest galli. Hic gallus Petrum negantem ad lachrymas excitauit. Luc. xxij. quia in predicationibus frequenter hostes compunguntur. Unde Actu. ij. is auditis corde compuncti sunt et c. de con. dist. iij. proprie. in fin. Sed plures prelato:rum galli gallinacei: idest capones pingues sunt: de quibus. xxij. q. iij. cum in lege. et non galli macilenti: et ideo pre pinguedine non possunt cantare: idest predicare. Unde contra tales loquitur Esa. lvi. c. Canes muci non valentes latrare xlij. dist. sit rector: iuxta prin. Talibus etiam dicitur Ezech. xij. Non ascendistis ex aduerso: neque opposuistis murum pro domo Israel: vt staretis in prelio in die domini. Ibi Greg. Ex aduerso quippe ascendere: est pro defensione gregis libera voce huius mundi potestatibus contraire. et j. Pastores enim recti timuisse dicere: quid est aliud quam terga prebuisse. xlij. dist. sit rector. Item Thre. ij. Prophete tui viderunt tibi falsa et stulta: nec operiebant iniquitatem tuam: vt te ad penitentiam prouocarent pre. c. sit rector. Hinc Paulus loquens de prelato ad Titum. j. ait. Et potens sit exhortari in doctrina sana et eos qui contradicunt arguere. pre. c. sit rector. Item Malach. ij. et pre. c. sit rector. Labia sacerdotis custodiunt idest custodire dnt scientiam: et legem requirunt ex ore eius. scilicet subditi: quia angelus domini: idest nuntius (cuius angeli est virtus secundum Chryso. nihil proprium dicere) exercituum angelorum bonorum est. Quum ergo dicit legem: non nugas non fabulas: non philosophica: non naturalia sicut episcopus Desiderius: qui gramaticam predicabat. lxxvi. dist. cum multa: quia sicut dicit ibi Gre. In vno ore se cum laudibus ionis laudes christi non capiunt. Unde et prohibentur sacerdotes comedias legere: que sunt cantus rusticani. amatoria bucolico:rum versuum verba cantare. xxxvij. dist. sacerdotes. Sed debent in euangelis et in apostolis et in prophetis studere. xxxvij. dist. si quis: quia de hoc habent predicare. Mar. vlti. predicate euangelium omni creature. Bern. Auge in ore sacerdotis. blasphemie sunt federe: ad cachinnos monetur: fedius monet: porro de trahere ac detrahentem audire: quid horum damna bilius sit non facile direrim. Hinc etiam per Esa. lvij. loquitur dominus prelatis. Clama: ne cesses. sicut tuba exalta voces tua: et annuntia populo meo scelera eorum et c. Greg. Predicationis quippe officium suscepit quisquis ad sacerdotium accedit: sacerdos ergo si predicationis est nescius quam clamoris vocem daturus est pre. c. sit rector. Hinc etiam supra pastores primos in linguarum spem spiritus sanctus infedit. Actu. ij. quia nimirum secundum Grego. quos repleuerit de se protinus loquentes facit pre. c. sit rector. Hinc etiam in Exo. xxxvij. precipitur Moyse: vt tabernaculum ingrediens sacerdos tintinnabulis ambiatur: vt secundum Grego. voces habeat predicationis: ne superni in-

Predica
tionis pa
bilium.

pectoris iudicium ex silentio offendatur: scriptum, quippe est vt audiat sonitus: quando ingreditur sanctuarium in conspectu domini. et non moriatur. Exod. xxxix. Sacerdos namq; secundum Berg. ingreditur vt egrediens moritur: si de eo sonitus non auditur. quia iram contra se occulti iudicis exigit: si sine predicationis sonitu incedit. Apte autem tintinnabula vestimentis illius describuntur inserta. vestimenta enim sacerdotis quid aliud, quam recta opera debemus accipere: propheta attestante: qui ait in ps. cxxxi. Sacerdotes tui induantur iustitia. Vestimentis itaq; illius tintinnabula inheret: vt vite viam cum lingue sonitu ipsa quoq; opera sacerdotis clamant. pre. c. sit rector. Hinc etiam Paulus ad Timo. ij. epistola. iij. c. Predicta verbum. infra oportune importune. pre. c. sit rector. in fin. Hinc episcopus qui crimina non corrigit subditorum: magis dicitur canis impudicus quam episcopus secundum August. lxxvij. dist. nemo. Habent autem cum humilitate predicare prelati: non cum arrogantia: ne ipsum magistrum elationis scilicet diabolum quem verborum iaculis insequuntur, elatis moribus predicent. xlvj. dist. hoc habet. Nec cibum vel premium de predicatione expectent. Unde Michae. ij. Hoc dicit dominus super prophetas qui seducunt populum meum: qui mordent dentibus suis: et predicant pacem: et si quis non dederit in ore eorum quippiam sancticum super eum prelium. Secundo prelati debet pascere subditos exemplo bone conuersationis. plus enim dicit Grego. mouent exempla quam verba. Unde Jacob posuit virgas decorticatas an oues paritutas: vt similes fetus conciperent. Gene. xxx. Dicitur q; quum quedam mulier accusaretur de eo q; peperisset ethiopem: excusata fuit propter imaginem ethiopsis quam ante oculos habebat depictam, quando conceperat. Ita et subditi excusant se quia non vident nisi exemplum ethiopi prelatorum. Unde Sap. iij. Et iniquis omnes filij qui nascuntur: testes sunt nequitiæ aduersus parentes. Ad hec. xj. q. iij. precipue extra de vo. et vo. re. magno. S. preterea. Tertio debent pascere fructu orationis. Unde Samuel ait. j. Reg. xij. Absit a me hoc vt celsum orare pro vobis. Debet ergo prelati orare pro subditis: et spetialiter in altari: quando in modum crucis expansis manibus gerit imaginem crucifixi. ps. cxi. Eleuatio manum mearum sacrificium vespertinum. Sic orabat etiam Moyses pro populo contra Amalech: id est demones lingentes sanguine. Exo. xvij. xxxvi. dist. c. vlti. Sed necesse est q; eius manus sustententur ab Aaron: vt ibi dicitur: qui interpretatur mons fortitudinis: et Ar. qui dicitur ignis: vt scilicet sit fortis in opere et seruens in mente. ps. xxxvij. et in meditatione mea exarscet ignis: sed super omnia studeat lauare manus suas inter innocentes. ps. xxv. ne pollutis manibus presumat agni immaculati sacras contingere carnes. Malach. j. Offeris super altare meum pollutum panem. vbi Hiero. Corpus christi quantum in se est pollutum: qui ad altare pollutus accedit. xlij. dist. sacerdotes: et ab illo. S. sed obicitur. j. q. j. vsq; ad se. S. cum vita. Unde de agno pascale dicitur Exo. xij. Non comedetis ex eo crudum quid nec coctum aqua: sed assum igni. Crudum comedit qui sine deuotione accedit. Unde apostolus. j. ad Cor. xj. Conuenientibus vobis in vnum: id est confuse et inordinare simul irruentibus ad altare, iam scilicet in presenti: ex eo q; indiscipli-

nate acceditis ad mensam domini sicut ad mensam corporalis cibi. Hoc damnum est vobis quia non licet cenam dominicam manducare. Ecclesiast. xxxij. Pro reuerentia accedet tibi bona gratia. id est effectus eucharistie: que bona gratia interpretatur. j. q. j. multi. sicut patet in muliere que retro accessit et tetigit simbram vestimenti domini: et confestim curata fuit. Mat. ix. Mar. v. Luc. viij. Ita et nos debemus accedere per considerationem vite preterite. Esa. xxxvij. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine anime mee. De sunt lactuce agrestes cum quibus manducandus est agnus pascale. Debet autem tangere simbram vestimenti: id est deuote recolere passionem christi: in cuius commemoratione instituit sacramentum corporis et sanguinis sui. Unde j. ad Cor. xj. Quotiescuq; manducabitis panem hunc et ca. bi. mor. do. an. donec veniat. de con. di. ij. ti. more. et c. iteratur. Unde super predictum locum. Luc. viij. dicit expositior. Quaz docuit mulier ista quantum sit corpus christi que infirma tantum esse monstrauit. Miseri qui quotidie corpus christi tractamus et sumimus: et a nostris vulneribus non curamur. Immo (quod magis flendum) mulier tulit de vulnere medicinam, nobis ipsa medicina reuoluitur in vulnus: non enim infirmatibus christus deest sed fides. Hodie posset dicere domino Petrus. Turbe te comprimunt et affligunt. Mat. x. Mar. v. Luc. viij. Causa vero in deuotionis notatur quum subditur. Unusquisq; enim suam cenam presumit ad manducandum: quia sicut illi quibus loquebatur apostolus, non expectabant missam: sed ante sumebant suam cenam. Ita modo quidam propter festiuitatem comedendi: indeuote se ingerunt ad tam magnificum sacramentum. Unde dicitur in canone q; post sacram communionem non accedat statim ad cibos communes: sed differant per spacium ibi contentum: quod hodie etiam a religiosis male seruatur: de conse. di. ij. tribus. Coctum vero aqua comedit: qui dissolutione vocis quasi ad lasciuam prouocat auditores. xij. di. cantantes: contra tales dominus ait Amos. v. Aufer a me tumultum carminum tuorum: et carmina lyre tue non audiam. Hos etiam notat Moyses Exo. xxxij. Non est clamor ethiopianum ad pugnam: scilicet contra vitia spiritualia neq; vociferatio compellentium ad fugam contra vitia carnalia, sed vocem cantantium scilicet histronum et ioculantium ego audio. Quidam sacerdotes contrario ita in clamore erumpunt, q; audientium aures offendunt. Unde Amb. Ipsum sonum vocis tue libret modestia ne cuiusquaz aures offendat vox fortior: aut nimis emolliat delicatior: sed illa pronuntiatio bona est que ad lamentum prouocat audientes. xj. dist. c. j. versi. lectores. Comedendus est ergo agnus tantum assus igni: cum seruoze deuotionis et dilectionis. de con. di. ij. timorem. et Leui. vi. Ignis in altari meo scilicet cordis semper ardebit. que nutrit sacerdos et c. De oratione etiam sacerdotum dicitur Osee. iij. Peccata populi mei comedent qd exponit Alexander dicens. j. q. j. ipsi sacerdotes. Ipsi sacerdotes pro populo interpellant: et peccata populi comedunt quia suis precibus ea delent atq; consumunt. Idem. ij. q. j. nulli. x. q. j. quia sacerdotes. ca. hanc. Sed ve hodie eis: quia ad literam peccata populi comedunt: decimas et oblationes recipiunt: sed officium: propter quod datur beneficium: de rescrip. c. fi. lib. vj. lxxij. di. si quis sacerdotum cum. ca. se. non

Bone conuersationis exempli pascendi sunt subditi.

Orandum est pro subditis.

faciunt:

faciunt: nec eorum rara et sordida oratio deum placat. Unde Grego. Lunctis. n. liquet qz quum is qui displicet, ad intercedendum mittitur: irati animus proculdubio ad deteriora prouocat. iij. q. vij. in grauibus. vbi dicit Ar. orationes maloz ijs pro quibz orant nocere: s; dic vt ibi. z. j. q. j. fertur. ibi. Aut quo populum ozonis clypeo tueat: qui iaculis hostiu sese ferendu exponit? z. j. Maior ergo metuenda est locis illis calamitas: vbi tales intercessores ad locum regiminis adducunt: qui dei in se magni iracundiã prouocant: qz per semetipsos placare debuerunt. Itẽ dnt habere prelati curam induendi subditos: indumenta aut quibus anima induitur virtutes sunt. xliij. di. sit rector. de pe. di. ij. s. romanos. versi. sapiens als est. c. z. c. s; nec Adaz. Sed vnde alios teget qui nudus est: opz vt vestimenta habeat ex quibus subditos vestiãt. Tobie. iij. De vestimentis tuis nudos tege. Luc. iij. Qui hz duas tunicas det non habenti. Sunt aut quinque immo sex sacerdotalia indumenta. Primum est amictus. s. veluz quoddã qd ponit circa caput: et circa collũ flectit: z significat fidẽ: p; mas. s. virtutẽ z fundamentũ virtutuz: que celat nobis occulta qz celata iacet in corde. licet p;teri sit eã necesse quũ expedit z ore. Ro. x. Corde credit ad iustitiã: ore aut fit p;fessio ad salutẽ. Ro. x. xj. q. iij. nolite. Sed qz fides sine operibus mortua est. Jac. ij. de pe. di. ij. si. n. vltra medium. Sequit alba vestis: que candorem signat bone operationis maxime mundiã. xxx. q. v. femine. Nec dz esse longa z ampla pp abundantia iustitie qz sacerdos dz habere. Mat. v. Nisi abundauerit iustitia vestra zc. ps. cxxj. Sacerdotes tui induantur iustitiã zc. xliij. di. sit rector. lãga pp finalitatez perseuerantie. de pe. di. ij. s. euidenter. versi. item illud euangelium. vij. q. j. suggestũ. Et qz in exercitio boni operis cauenda est admissio prauitatis. de con. di. ij. nihil. Sequitur zona que significat castitatem. vnde in esu agni precipit renes accingi. Exod. xij. z in euangelio Luc. xij. expectantes dñm suum iubent lãbos precingere. i. pre alijs precingere: vt qui virgineo partui speciales quoddã modo cubicularij deputant. speciali lumbor ac cordiũ castitate precellant. Unde Greg. Lumbos precingimus quuz carnis luxuriam per continentia coarctamus. Post hec sequitur orariũ. i. stola. de quo. xxij. di. ecclesiastica. z. xxv. di. vnuz orariũ: in quo tria notantur. Primum qz collo imponit: tamqz iugum dñi boni suo. Mat. xj. Iugũ meũ suauẽ est est aut suauẽ pp dominationem: qz sicut ait Augu. qui huic iugo subditur. cuncta hz subiecta. Item propter amorem: qz sicut Aug. ait. omnia leua z immãnia facilia z p; pe nulla facit amor. Secundũ qz in pectore cancelatur: vt sciat quod de delicijs mundi ad perpetuos cruciat: z de doloribus ad eterna solatia pertransit. Luc. xv. Fili recordare qz recepisti bona zc. Tertiu est qz copulatur zone: qz sacerdos qui predicat. dz ca ste vinere. xxvj. di. c. vlti. Et sciendũ qz idem orariũ in sinistro ponit humero. quia eis tradit cura tpalis necessitatis. Unde act. vj. z. vj. leuite electi sunt ab apostolis vt ministrẽt mensis. xciij. di. diaconi. ij. Sequitur de manipulo qui ponit in manu sinistra pro superfluis humorib; oculoz vel sudoribus manuũ detergendis. z significat sumptus necessarios vite: quos a subditis recipit: qz dign; est operarius mercede sua. Luc. x. ex de preben. cuz fm. xiiij. q. j. s; ijs ita xij. q. ij. quicũqz. Ultimo dz indui planeta vel casula que significat charitatez: in qua tria sunt notabilia.

Primum qz duas hz oras. vnaz circa caput: q significat amorem dei. Aliam inferiorem corpus vndiqz ambiẽtẽ q significat amorẽ primi. de vtroqz Mat. xxij. Mat. xij. Luc. x. z de pe. di. ij. charitas. ij. Scdm est qz ad vtranqz manus reflectit: ne amor sit ociosus. charitas nãqz patiens est: z hoc significat ad sinistra. benigna est z hoc significat ad dextra. j. ad Cor. xij. Tertiu est qz ab anteriori z posteriori parte vsqz ad pedes protenditur. vt vsqz in fines animus p;eueret. Ezech. j. de pe. di. ij. non reuertebant. z. c. ficta. z non solum presentem proximum diligat: sed absentẽ. Nec est vestis nuptialis de qua Mat. xx. Felix sacerdos qz ad altare dei cum hmõĩ sacratissimo procedit ornatu. Talis nimirum bñ põt induere subditos vestimẽtis virtutũ more Joseph qz pfert fratribus singulis binas stolas Gen. xlv. qz sunt fortitudo bone actiõis: z decore intentionis. de quibus Prouer. vlt. Dẽs domesticici eius vestiti sunt duplicibus: sed pauci sacerdotes sunt hodie sic vestiti. sed hz locum verbũ Grego. Decorari pallio volumus moribus indecori. c. di. cõtra morem. Nam sacerdotes nostri tpis more predonum spoliãnt subditos instris virtutum. Job. xxij. Nudos dimittunt hoies. indumenta tollentes. qb; non est operimentum in frigore zc. Et ita pauci sunt hodie plati qui vulnerato medicamentuz adhibeãt: famelicum pascant z induant spoliãtum. z ita chãm samaritanum. i. custodem non imitant z duobus denarijs eis exhibitis a samaritano. i. duabus clauib; xx. di. s. j. male vtunt. Et neduz nõ superogãt. euãgelij cõsilia obseruãdo. xiiij. q. j. quisquis. c. ca. se. s; nec necessarium eozũ offm exequunt. Est aut superogare tpaliter. Primo debitum remittendo. sicut apls fecit: qui noluit procuracionem recipere a subditis: laborando manibus proprijs pro victu. z pdicando. Actu. xx. in si. i. ad Cor. ix. i. q. ij. sacerdos. extra de cõs. cum apls. in prin. Sed plati nostri tpis nec oboli dimittere volunt de propria ratione. Unde conquerit dñs Ezech. xij. Violabant me ad pplm meũ pp pugillũ hordei z fragmentũ panis. Sed z vnaz hodie nec dimitterent aliud de iure eorum: nec amplius tollerent qz deberent. sed clerum z populũ excoziant z comedunt. z quibus deberent prouidere pauperes clericos z parochianos aggranant suis procuracionibus talijs z expensis contra concilium generale. extra de cõs. cum apls. nam vt ibi dicimus. longi temporis victum clericorum pauperum z laboratorum rusticorum breuis hora vnus cene vel prandij consumit z. e. c. prohibemus. z. c. cum instãtia. z. c. ad nostrum. s. j. clemẽ. Dixit Tyberius imperator. Boni pastoris est. pecus tondere: non deglubere. Et tales plati tanqz concussores z calumniatores pnt cõdemnari z extorta z tantundem tenentur pauperibus restituere. vt legitur. z no. extra de immu. ec. qz plerisqz. Contra tales exatores multi canones scripti sunt: de quibus ipsi non curant. x. q. ij. inter cetera. z. q. ij. canendum. z. c. qz cognouim; z. c. vlt. j. q. ij. placuit. extra de cõs. exij. li. vj. Scdo necessaria sibi subtrahendo. z indigentibus largiendo. sicut fecit beatus Martinus qui in tempore frigidis cum paupere chlamydem diuisit. sed prelati nostri temporis etiam superflua negant largientes ea consanguineis: vel in vanitatib; expendẽtes: quũ res ecclesiarũ sint patrimonialia pauperum. xij. q. j. eps ecclesiasticarum. z. c. qz tua. z. conolo. z. q. ij. aplicos. c. quisquis. z. c. vobis. c. qui z diuinis. c. concessio. c. quatuor. c. de rebus. c. mos est. c. scim; c. et si illi. c. sũr. c. glia. x. q. ij. c. j.

Induens di cura.

Hectũ sacerdotaliũ significatio.

Alba.

Zona.

Orariũ.

Manipulus.

Casula.

Induens di cura.

Induens gatio tpaliũ multasariã fieri potest.

Spūaliū
superoga
tio.

vbi de hoc. c. eps. xliij. q. viij. quod aut. z. q. viij. cōuenior. xliij. di. sicut hi. Unde Ber. Res pauperū non pauperibus dare par sacrilegij crimen esse dignoscit. Item idem. Res ecclesie pauperum sunt: eis crudeliter subtrahit: quicquid inaniter expendit. Spūalia supererogant tribus modis. Primo in frequentia p̄dicationis. ij. ad Timo. iij. Insa importune oportune. xliij. di. sit rector. Secūdo in assiduitate orōnis: sicut ap̄s q dicebat. Testis est mihi deus, q sine intermissione memoriaz vestri facio zc. Tertio in sublimitate conuersationis Esa. xl. Super montem excelsum ascende. i. magnifice conuerseris tu qui euangelizas syon. Preterea prelati z alij curati habentes istum dictum samaritanum z mendicum christus iesum in exemplum, dnt cibare suorum alas subditoz per fidem catholicam, que est panis vite z intellectus. Eccl. xv. qz iustus ex fide uiuit Abachuc. j. ad Heb. x. in si. ex de sac. vnc. c. vnico. s. qz vero z supra rōnem z sensum seipsum extendit. In mensa fidei. s. altari panis vite proponit: cibus angelorum sumit. s. ipse filius dei: qui ait Jo. vi. Ego sum panis uiuus qui de celo descendi. Sed quō descendit iste panis de celo: quum caro sua quam accepit de uirgine non descenderit de celo s̄m Amb. de conf. di. ij. sicut uerus qz idem dñs iesus conforz est diuinitatis z corporis: z tu qui accipis carnem diuine eius substātie in illo percipias alimento. Sed de multis maxime sacerdotibus potest conueniri deus pater qz comedimus filius: z nolimus cibare eum filijs nostris. i. bonis opationibus. sic p̄posuit qdam mulier coraz rege israel. iij. Reg. vi. magis aut potest cōqueri de illis qui per exactiones indebitas pauperes opprimunt z affligunt. de quibus Ezec. xliij. Facti sunt greges mei in rapinam. Secundo debent potare aias per spē de calice passionis quam ipse dei filius prompta deuotione suscepit de manu patris. Unde Mat. xxvj. Accipiens calicem gratias egit. Ubi Chrys. Ideo gratias egit: ut nos doceret qualiter nos oporteret hoc mysterium proficere. z etiam monstrauit qz ad passionem non uenit nolens. Erudiuit etiam nos quodcumqz patimur, cū gratiarum actione ferre z etiam ex hoc nobis bonaz spem dedit: si enim figura sacrificij huius. s. immolatio agni pascalis. Exod. ij. facta est liberatio ppli ab egyptiaca seruitute: multo magis ueritas liberabit orbem terrarum. De hoc aut calice primo propinauit ap̄s quos maxime dilexit: z biberūt ex illo oēs. Unde z filijs Sebedei dixit Mat. xx. z Mar. x. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum: z Hier. xxvj. Ecce in ciuitate in qua inuocatum est nomen meum, ego incipio affligere z uos quasi innocentes z immunes eritis? Nō critis immunes. Si ergo de calice isto libenter potas: in uia: potabit te christus de torrente uoluptatis sue in patria. Sed multi potant aias suas de aureo calice Babylonis. i. de uoluptate carnalium uoluptatum. Apoc. xviij. Mulier erat circumdata purpura hñs poculum aureum in manu sua plenum abominatione z immunditie fornicationis eius. Hier. li. ca. Calix aureus Babylonis in manu dñi inebrians oēm terram. de uino eius bibent oēs gentes. sed uinum hoc uertet in sanguinē. i. in eternam damnationem quod significatum est in hoc q aqua egypti uersa est in sanguinem. Exo. viij. de con. di. ij. reuera. Unde Luc. vi. Ne uobis diuitibus, q habetis hic consolationem. E conuerso in nuptijs dñs aquas conuertit in uinum. Joā. ij. qz electis tristitia uertet in gaudium. Jo. xvi. ps. xliij. Secundū mul-

titudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tue letificauerunt animam meam. Tertio debent sacerdotes induere per charitatem: que hz proprietates uestis. Primo qz tegit nuditatem z deformitatem peccatoris. Unde Prover. x. z j. Det. iij. z Ja. vlti. Aniuersa delicta operit charitas. Apocal. xvi. Beatus qui uigilat z custodit uestimēta sua zc. sed comminatur dñs aie reprobe. Naum. iij. Ecce ego ad te (dicit dñs exercituum) reuelabo pudenda tua. Secundo protegit a frigore. i. a timore malo in frigidante z a calore. i. amore male incendere. Unde Prover. vlti. Non timebit domui sue a frigoribus niuis: oēs enim domestici eius uestiti sunt duplicibz. Tertio qz discernit inter filios dei z filios diaboli. Unde Joā. xij. In hoc cognoscent oēs q mei estis discipuli, si dilectionem ad inuicē habueritis. Quarto qz dignus facit regali conuiuio Mat. xxij. Amice quō huc intrasti nō habens uestem nuptialē? Quarto dnt sacerdotes precipue hospitari aias per p̄niam. Ubi Hier. xliij. Relinquitte ciuitates habitatores Moab z habitare in petra. i. in dura p̄nia. sicut legitur de lepisculo qui collocat in petra cubile suū: magis eligens securitatem qz suauitatem. Sed quidam sunt qui ad p̄niam nunc ueniunt: nunc ad peccata redeunt de ijs de pe. di. iij. in primis. c. oibus vsqz ad s. sed uerba de quibus eccl. xxix. Uita nequam hospitalandi de domo in domum. unde Luc. prohibet dñs transire de domo in domum. xxij. q. j. q dignior. ut nunc sit in domo christi: nunc in domo diaboli. Quinto dnt uisitare aias infirmas per proprie infirmitatis considerationem. Eccl. viij. Non te pigeat uisitare infirmum. s. teipsum z alios. Et quis non causas mille doloris hz? Hier. xvij. Surge z descende in domum figuli. i. compatere alteri per considerationē tui. ad hoc. l. di. considerandum. z. c. fidelioz. Sexto dnt educere aias de carcere. i. de mundo in quo in carcerati facimus: uel de corpore qd est carcer aie. Job. vij. Nunquid mare sum scilicet ego per superbiam: aut per cetus per auaritiam: qz circumdedisti me carcere? Eccl. iij. De carcere eacchini. qz interdum quis egreditur ad regnum per considerationē felicitatis eterne. Hiero. Seculum mihi carcer est. sollicitudo paradisi. Compedes huius carceris sunt desideria secularia. de quibus. j. ad Timo. vi. Qui uolūt diuites fieri: incidunt in tentationem z in laqueum diaboli. Ab hoc carcere debemus frequenter egredi: z super amena prata superne Hierusalem spatari. sic spaciabatur ap̄s quum dicebat Eph. v. Conuersitauit z conuersere nos fecit in celestibus. vbi dicit Greg. Luc Paulus fortasse in carcere tenebat: sed ibi erat ubi iam ardentem mentem fixerat. non illic ubi illum necessario pigra caro tenebat.

Quid est cura. Ad quem pertinet curam committere. Quot modis accipiatur cura. Contra malos prelatos multa pulchra. Non recedendum ab ecclesia propter malos prelatos. Multipliciter ecclesia commendatur. Cap. 70.



Eterum quia de cura prelatorum aliquid supra in ca. proximo pertractauit. Querendum est hic quid sit cura. Et potest magistraliter sic describi. Cura est uigil z onerosa ac sollicita custodia animarum commissa alicui: ut curet ne pereant: sed saluentur: que compe-

Cura de scriptio.

profusio
definitio
nis expla
natio.

tit ex lege, vel commissione canonica, aut consuetudine, seu prescriptione per sedem apostolicam non improbat. Hec autem ex diuersis iuribus colliguntur, unde dicitur Cura est vigil et onerosa ac sollicita custodia animarum. extra de eta. et qua. intelleximus. §. fin. ibi. Circa curam tibi commissam sollicitudinem exercere studeas indefessam. extra de homie. pro humani. §. j. li. vj. ibi. Ipsi curam beato Petro apostolo. et ibi. circa gregis eiusdem custodiam sollicitis excitari vigilijs: et animarum saluti iugis attentione cogitationis intendere: submouendo noxia, et agendo profutura debemus: vt excluso a nobis negligencie somno, nostriq; cordis oculis diligentia sedula vigilantis, animas deo lucrifacere sua nobis cooperante gratia valeamus. extra de of. archi. c. j. ibi. oem curam. et ibi. studeo et delinquentium rationem coram deo redditurus est. et c. ad hec. ibi. parochiarum sollicitudo. et de offi. archipresby. c. fi. ibi. propter assiduam ergo in populum dei curam. et ibi. sollicitudinem gerunt. et ibi. iugi circumspectione custodiant. et de offi. primicerij. c. j. ibi. doctrine et custodie insistat: sicut p animabus eorum coram deo rationem est redditurus. et ibi. de singulis studium habeant. et ibi. absq; vlla vacet negligentia. xliij. di. ephesijs. viij. q. j. qui epatum. extra in prohemi. vj. li. et extra de priuil. cu et platare. extra de regu. non solum. li. vj. lxxxvj. di. fratrem. Sequitur in descriptione. Commissa alicui vt curet ne pereant. s. instruendo sibi commissos in fide et moribus et in vitijs fugiendis: ac virtutibus et bonis operibus exercendis. vt patet. x. q. j. placuit. et in eo quod legitur et no. extra de vi. et honesta. cle. vt quisquis. et c. vt clericorum. et extra de pe. et re. deus qui. §. apli. extra de ma. et obe. solite. §. potuisses. Ex quo sequitur qd si male vel negligenter curet obligatur deo. ea. insti. de inuti. sti. §. si quis alium. extra de of. or. irrefragabili. rñso. j. et de statu. mo. cum ad monasterium. §. abbas. Hoc autē debet curare predictis modis nec non visitando, et corrigendo, et puniendo, sacramēta ecclesiastica exhibendo. extra de elec. dudum. ij. §. tandem. de transac. veniens. rñso. j. et extra de pe. et re. ois §. sacerdos. et c. cum infirmitas. Caneat igitur sibi et semper hanc obligationem pre oculis habeat ne reperiatur negligens, dormiens, vel dormitans. ps. cxx. Non dormitabit neque dormiet qui custodit israel. Hec mirum. qz sicut Bern. ait. Non dormitat neq; dormit qui impugnat israel. ideo et incurato dicitur Proverb. vj. a. Desisti apud extraneum manum tuam: illaqueatus es verbis oris tui. teipsum libera: discurre: festina: suscita amicum tuum: ne dederis somnum oculis tuis: nec dormitent palpebre tue. exponuntur et leguntur verba predicta. extra de renun. nisi cum pridem. §. verum. Quod si hoc diligenter seruauerit: esto qd propter duritiam plebis nō proficiat: tutus erit et meritum suum habebit. xliij. di. sit rector. et c. ephesijs. extra de renun. nisi. §. porro. in fin. Sed non omitat seculare brachium inuocare. extra de of. fi. or. c. j. et extra li. vj. dilecto de sen. ex. Esto qd peccatores sine effusione sanguinis nequeant coartari. extra de homi. postulasti. Sequitur. Que competit ex lege scripta siue iure communi. sicut patet. extra de of. fi. or. d. conquerente. et in prelatiis qui per electionem creantur et etiam rectoribus parochialium ecclesiarum: ex quo sunt auctoritate sui iudicis instituti. vt patet extra de pe. et re. omnis et in eo quod legitur et no. extra de ele. pere. c. fi. et de offi. archidia. cum satis. extra de offi. or. si sacerdos. et c. cum ab ecclesiarum. et

et ad reprimendam. et de sen. ex. nuper. §. in secundo. et §. fi. in fi. et in summa Ostien. de pe. et re. §. cui consistendum sit. rñso. j. et de sen. ex. §. sed quis possit excommunicare sub. §. fi. qui incipit. Hecum autem. Et notandum qd hec cura extendit ad omnes habitantes intra limites predictorum: qua ratione et prouentus spiritualis exinde prouenientes percipiunt in vsus necessarios conuertendos. extra de his que fi. a pre. pastorat. extra de paro. super eo. xij. q. j. §. his ita. nisi in aliquibus obstat consuetudo. extra de deci. cum sint homines. et c. ad aplic. Hi autem limites quantum ad parochias pro dispositione eporum extendi pnt ex causa, et restringi: prout legitur et no. extra de ex. p. sicut vnire. et de ec. ea. di. ad audientiam. j. quibus et de hac cura tenentur incurati reddere rationem. sicut legitur et no. extra de priuil. c. iij. §. in ecclesijs. et de pben. in lateranensi. x. q. iij. c. j. Sequitur. Vel commissio canonica, ab epō generaliter vel specialiter facta. sicut patet in Archidiacono. §. extra de of. archid. c. j. In Archipresbytero. §. de offi. archipres. c. fi. et per totum. xvj. q. j. cunctis. Et in officiali suo. vt patet in eo quod legitur et no. extra de insti. c. iij. extra de app. romana. rñso. j. li. vj. et in vicarijs ecclesiarum perpetuis. extra de of. vica. ad hec. Et etiam ex causa ad tempus constitutis. extra de ap. peruenit. de offi. or. cum nos. Vel a papa per priuilegium gñale vel speciale. vt prxy. di. §. j. xxv. di. c. i. xxv. q. j. c. j. et seq. et in eo quod legitur et no. extra de transac. c. j. et c. vlti. et de hereti. excoicamus. j. §. qz vero. et de ex. pre. accedentibus ad fi. Vel per compositionem ex certa scia confirmatam. extra de transac. c. veniens. §. fi. Sequitur. Aut consuetudine vel prescriptione. Nam et metropolitani in sua et etiam in aliena prouincia et epi in alienis dioce. et etiam abbates archidia. et capitula, et similes iura epalia et parochialia curam et ad hoc pertinentia in quantum ista possunt in ipsos cadere et per consuetudinem et per prescriptionem acquirunt: sicut de consuetudine probatur in eo quod legitur et no. extra de elec. dudum. ij. §. tandem. extra de offi. or. quanto. et c. duo simul. et c. irrefragabili. §. excessus. et de fo. comp. licet. §. j. et c. cum cōtingat. et extra de offi. romana. et de fo. compe. romana. et de ap. romana. li. vj. de prescriptione probatur in eo quod legitur et no. extra de prescrip. ex transmissa. et c. cum olim. et c. veniens. et de reli. do. constitutus. et c. cum venerabilis. et c. cum dilectus. Sequitur. Per sedem apostolicam non improbat. hoc ideo dicitur qd consuetudo non pñfit nisi sit rationalis et prescripta. extra de consue. c. fi. Irratio nabilis autem iudicatur per sedem aplicam si ex ea limites confundantur. extra de deci. cū sint hoies. in fi. Vel si exinde alij graue piudicium pararetur. c. in eo quod legitur et no. extra. §. de deci. suggestum. et ma. et obe. cum inferior. de consue. cum olim. Sed quantum ad personam priuatam reprobat ut nec curam acquirat ex consuetudine: nec sibi eligat cōfessorē. ex de pe. et re. si eps. §. fi. li. vj. et no. in sum. Ostiē. e. ti. §. cui consistendum sit. sub. §. cui imperator. rñso. j. In prescriptione vero talium bona fides et iustus titulus erigunt. extra de deci. dudum. et de prescrip. si diligenti. et clarius hodie. ex eo. ti. ep. m. li. vj. vbi de hoc longam ponit glo. Jo. an. Notat etiam Ostien. in summa in titu. de filijs pbyte. §. fi. an. fi. in v. Itē dicitur que beneficia intelliguntur habere curam animarum quibus inest inquirere. corrigere. reformare. precipere. interdicerere. suspendere. excoicare. absolue. re. extra de elec. dudum. ij. §. tandem. de offi. or. ca. j. et

Cuius sit
curā alteri
cōmittere

ij. z. c. conquerente. §. j. de ma. z obe. ijs que. nam hec medicinalia sunt aiarū. ij. q. j. multi. xvj. q. ij. cū alijs. r. q. j. relatum. z. c. seq. de pe. ois. §. sacerdos. Itēz no tandum q curam committere pertinet solū ad epm dioce. ad quez de iure cōi pertinet institutio authorisabilis. ex de si. presbyte. ex tua. ad si. de offi. archidia. cum satis. de hereti. cum ex iniuncto. in si. de offi. dele ga. super eodē. §. j. z in gl. c. de ex. prela. c. iij. xvj. q. vij. nullus. vbi de hoc. extra de priui. cum z plantare. §. in ecclesijs. extra de capel. mona. c. j. Et hec institutio lo co confirmationis habetur: ante quam nec presenta tus nec is cui collata est ecclesia administrare debet. ex de preben. cum iam dudum. z. c. in lateranensi. cū suis concoz. Quod si fecerit: potest eps talem remouere. nisi dispensauerit gratiose. extra de cle. pe. c. vlti. Est aut rō huius iuris q sine auctoritate epi. nemo possit intrare vel derelinquere ecclesiam. ex de renū. admonet qz nemo dz se ingerere in talibus: sed q vo catur a deo tanqz Aaron Deb. v. ex de elec. qliter. vij. q. j. in scripturis. z qlibet dz intrare p offiū qd est chri stus. Jo. x. aliogn fur cenet z latro hm Breg. j. q. j. or dinationes. vij. q. j. non furem. z. c. deniqz ex de pbē. eum qui. li. vj. Sicif ergo ingerere se is q intrat p ter auctoritatez dioce. extra de offi. or. qm in plerisq. §. si. eps enim christi vicarius est. xxij. q. v. mulierē. z extra de sac. vnc. c. j. §. qz vero. ver. p frōtis. Ideoz q qui sine epo intrat: disrupto offio cuius vicarius est eps: beneficium ecclesiasticum sibi vsurpat. vt expref se probat extra de iure pa. relatum. §. j. z patet. vij. q. j. qui vos spernit. z. c. seq. z. c. in scripturis. Et hec est summa ratio quare talis institutio non potest prescri bi a minori epo. Est vero secunda institutio corporalis: que ad Archidiaconum spectat de iure commu ni. vbi aliud non est consuetudine: que sequitur hanc precedentem institutionem tanqz executoria. c. extra de sen. z re. in. cum bertoldus. j. rnslo. ver. qui de consensu epi. de hac expresse loquit extra de offi. archidi. ad hec. §. in quadam. z. c. vt nostrum. Est z tertia in stitutio que pro collatione ponit: z de hac potest in telligi extra de insti. cum venissent. de ex. pre. c. ij. de p ben. referente. xlij. dist. si in pedibus. Unde z con cel sio pro institutione ponitur extra de offi. le. dilectus. §. j. Sed z quantumcunqz quis conferat semper an teqz vtatur corporalipossessione semper est ad autho ritatem epi recurrendum. vt pre. ca. cum bertoldus. z extra de of. archidia. ad hec. §. vlti. z de offi. vica. ca. ij. Et ad hec sciendum q distinguendum inter cu ram z curam animarum. Quandoqz enim cura ani marum dicitur stricte potestas ligandi z soluendi in foro penitentiali: z hoc in nullo prelato cadit: nisi sa cerdos sit. xxi. di. in nouo. extra de pe. z re. noua. z. ca. ois. z hanc nullus habere potest nisi sacerdos: z nisi detur sacerdotis auctoritate speciali. vt extra de offi. archid. cū satis. z. xvj. q. vij. nullus. vel gnali. ex d off. dele. super eo. xxv. di. perlectis. Et tunc hanc dedisse videtur non is qui dat: sed ille cuius auctoritate dat tur. ff. de auc. tu. ita autem. §. gessisse. Quamuis dici possit q archidia. z electi confirmati z alij hmōi qz nis non sint sacerdotes: tamen possunt dare ecclesias curam animarum habentes sacerdotibus. Nec dant curam animarum cum non sint sacerdotes. sed is cui dant quando fuit factus sacerdos simul cum ordine hanc potestatem ligandi z soluendi accepit: licet nō in hos subditos quos modo dat archidia. vel alius prelatus potestatem haberet anteqz institueretur p ipsum in ecclesia que habet curam: sed effectum hu

ius potestatis quem non habebat concedit. j. q. j. §. ex his verbis. ver. sed ne augmentum. xvj. q. j. §. ecce in hoc. c. z. §. ecce sufficienter. Large autem dicitur cura potestas eijciendi z recipiendi in ecclesia: z pu niendi z corrigendi excessus. xxj. distin. §. j. Sub hac cura est. interdicere. excommunicare. z visitare: z alia que sunt ad correctionem morum. extra de elec. dudum. ij. §. tandem. z extra de offi. archidia. z infe riores prelati. vt ibidem. Et de vtraqz istarum cura rum intelligitur extra de preben. de multa. Ecclesiāz autem vel prebendam conferre non potest archidia. vel alius prelatus preter episcopum. xvj. qd. vij. nul lus. nisi hoc consuetudine vel privilegio habeat. z tunc facit hoc tanqz vicarius episcopi. extra de offi. dele. super eo. de insti. cum venissent. extra de offi. archidia. c. j. secundum Inno. qui sic no. extra de offic. archidia. c. satis. Sed ibi Ostien. dicit. q hanc distin ctionem non intelligit: quia potestas ligandi in foro penitentiali z soluendi cura dici non potest secundū ius: quia hoc nullo iure cauetur: nec secundum ratio nem naturalem: immo omnino aliud est potestas. z aliud cura. Unde z multi habent potestatem predi ctam. qui non habent curam. sicut sacerdotes non cu rati: z multi habent curam qui non habent predi ctam potestatem. sicut instituti z confirmati non presbyteri vt patet extra de eta. z quali. preterea. z de elec. transmissam. Potestas etiam predicta est no men iurisdictionis. vnde nec cura dicitur sed pote stas clauium in ordine sacerdotali recepta: quam nec sacerdos potest concedere: sed episcopus tantum. vt preal. §. ex ijs verbis. z. §. ecce. z patet in eo quod legitur z no. extra de conse. ec. vel. al. aqua. Cura vero iurisdictionis est nomen ordinis z hanc recipit pre latus in confirmatione. extra de elec. transmissam. vel institutione. extra de ex. pre. ad hec. z de priui. cum z plantare. §. in ecclesijs. Unde z quando talis pre latus ordinatur: non datur ei cura quam iam recepe rat: sed potestas ligandi atqz soluendi animas sibi cō missas: quam sine ordine non habebat: qzuis tamen posset alicui sacerdoti cōmittere vt easdē in foro penitentiali audiret z absolueret: qz hec iurisdictionis est: quam ratione cure hz. vt patet in eo quod legitur z no. §. de elec. suffraganeis. de pe. z re. omnis. Et in summa Ostien. de pe. §. cui confitendum sit. Rnslo. j. vers. vij. z seq. z sub rubrica de remissionibus. §. j. z §. quis possit. z sequen. z de senten. excom. §. qs pos sit excōicare. sub §. de cura. not. Ostien. extra de pe. z re. ois. in verbo. proprio ibi. videas nedum illius. Sz nec absolueri quis potest ab excōicatione: nisi sit sa cerdos. qz hec absolutio mista est. partim. s. penitētia lis z partem iudicialis. Unde nec absoluitur nisi pe nitens z contritus. xxij. q. ij. legatur. Hanc sniam q non potest absolueri ab excōicatione nisi sacerdos. te net Ostien. extra de offi. archid. cū satis in si. ex de si mo. ad aures. z deinde ita quozūdā. z de sen. ex. a no bis. ij. z. c. cū illoz. z. c. nup. §. vlti. z. c. cum desideres. An z idē Ostien. no. in pre. c. a nobis. ij. in §. illud. in gl. f. per pctm. q ratio est multiplex q non possit ab solui quis ab excōicatione. nisi a sacerdote vno: qz nō fertur excōicatio nisi pro mortali pctō. xi. q. ij. nemo. sed ab hoc nullus potest absolueri. nisi sit sacerdos. extra de pe. z re. omnis. de pe. di. j. verbum. Quoz i gi tur excōicatur quis iudiciali snia: a pctō causat: ideo non est mirum si causatus a causa sua efficitur z eius naturam sapiat: cui et quodammodo succedit. cap. extra de vo. magne. §. cum igitur. Sed z vtrunqz fo

Solus sacer
dos absol
uere pot
est ab excōi
catione.

rum simul miscetur in quo casu sicut ecclesiasticum tamquam dignius trahit ad se seculari: extra de or. cog. tuam. sic et penitentiali contentiosum. c. extra de conse. eccle. q. in dubijs. Et et alia ratio: quod non homo hanc sententiam profert: sed potius deus per hominem, cui hanc potestatem dedit. xj. q. iij. nemo. j. Iustum ergo dignum et equum est quod a tali nullus possit absolueri: nisi deus vel eius vicari? scilicet sacerdos: qui solus et non inferior habet clauum potestatem. c. in eo quod legitur et no. extra de sum. tri. c. j. s. vna vero est: et extra de pe. noua. Unde et in isto casu fallit regula illa qua dicitur: qui potest ligare, et soluere: extra de ma. z obe. cum inferior. Officialis nempe episcopi non sacerdos potest excommunicare: et tamen non potest absolueri: vt predictum est. Et ex premisis ibidem colligitur alia ratio: quia excommunicare solius iurisdictionis est. Absolueri: vero non solum iurisdictionis: sed et fori penitentialis: et sic misse nature est. Unde et ipsa vi relinquatur quod aliud iuris est in vno quam in alio secundum Disti. qui ita no. in pre. c. a nobis. ij. in glo. scilicet per peccatum. Hoc idem ipse Disti. no. in summa de sent. excommunicata. s. quis possit ab hac sententia. versi. sed nunquid clericus. Hoc idem videtur tenere Innocen. extra de consue. quanto. et pre. c. cum illorum et pro hoc facit. c. canonica. de sen. excom. et. xliij. q. ij. notandum. et. vi. q. j. illi qui extra de rap. in literis. et de sepul. parochiano. de pe. di. j. verbum. et. c. quantumlibet. xliij. q. j. s. ijs authoritatibus. Sed salua reuerentie tantorum dominorum: contrarium dico quod non sacerdos si clericus est et iurisdictionem habet: potest absolueri sicut potuit excommunicare: quod aliud est ligamen peccati: a quo non sicut absoluit nisi sacerdos vt iuris per Disti. alk. Et aliud est ligamen excommunicationis: que non est peccatum, sed pena pro contumacia peccati. xj. q. iij. nemo. et. c. certum est. xliij. q. ij. tam sacerdotes: et legitur et no. de verbo. sig. ex parte. j. et que medicinalis est. xliij. q. ij. corripantur: extra de sen. excom. cum medicina lib. vi. Et hoc vinculum potest tollere qui illud posuit: quia omnis res per quascumque causas nascitur per eas dissoluitur: extra de reg. intr. omnis. Et ista distinctio clare probatur extra de sen. excommu. a nobis. ij. allegatur per Disti. s. nos igitur: per quam maxime decre. hoc teneo. Et quia excommunicare et absolueri a sententia excommunicantis simpliciter iurisdictionis est: extra de elec. transmissam. et. c. dudum. ij. Ergo qui iurisdictionem habet excommunicandi et absoluenti. Et quia aliud est ordo sacerdotij aliud iurisdictionis prelatorum. c. xvj. q. j. s. ecce. Et quia dominus par illius esse voluit ligandi et soluendi. de pe. di. j. verbum. Ad hoc facit Bern. xx. di. s. j. ibi. In altera dans sibi aliquos eijciendi de ecclesia vel recipiendi. Item quia subtiliter videndo aliud est clauis sacerdotalis fundata ad soluendum peccatum. Aliud iurisdictionis excommunicandi et absoluenti in foro iudiciali: quia multi presbyteri curati vel delegati absolunt in foro penitentie: qui non possunt absolueri a sententia excommunicationis: quod hoc ad episcopum pertinet. vt no. Jo. an. extra de pe. et re. si episcopus. li. vi. et multi habent iurisdictionem. qui non habent clauis in foro penitentie vt p. c. transmissam. et. c. dudum. Et in hac opinione videtur fuisse glo. in pre. c. canonica in glo. nisi esset. et Hof. eo. ti. po. ro. et Archid. dist. xliij. q. ij. notandum. Fateor autem quod introductio solennis in ecclesiaz de

qua loquitur. xj. q. ij. cu aliquis ad ordinem presbyterales pertinet: et hanc inferior presbytero facere potest: vt no. archidia. in pre. c. notandum. Et hac opinionem quam teneo seruat ritus ecclesie: de hoc no. in spe. de sen. et ijs que ipsam sequuntur. s. vt autem que premisimus iuxta si. versi. Item scias quod licet iudices et. De materia autem cure no. Archidia. extra de si. presby. is qui lib. vi. in versi. cura. Quia cura prelatorum satis. s. diximus: dolendum est quod sola verbalis cura habetur, et non realis: vix est qui possit dicere. Curauimus Babylonem et non est facta. Hier. li. q. d. prelati: feci quod debui: non remansit per me sanare te nolui: tibi fecisti, no mihi xliij. q. iij. forte. xliij. di. c. vlti. xliij. di. ephesijs: vbi de hoc. Sed est qui sanari desiderat: sed non inuenit curatorem. Quis enim hodie rectorum infirmatur cum infirmo subdito? Quis cum scandalizato vritur. ij. ad Cor. xj. Quis optat fieri anathema pro fratre sibi subdito? ad Ro. ix. Immo quis eum non anathematizat? Quis hodie petit deleri: aut noxe a domino veniam indulgeri? Exo. xxxij. xlv. dist. disciplina de pe. di. ij. s. opponitur. Quis enim hodie pastor ponit animam suam pro ouibus suis? Joan. x. xvij. q. j. s. hoc tunc. Immo quis pastor mutatus in lupum hodie animas non deuorat? Ezech. xxxij. Quis samaritanos custos prelati ligat vulnera subditi vulnerati? Quis facit secum misericordiam? Quis ducit eum in stabulum in ecclesiam vbi pascuntur animalia mansueta? Quis stabularius ei supererogat ad hec Luc. x. xlv. dist. disciplinam: de pe. et re. omnis. s. sacerdos. Immo quis eum extra stabulum et extra synagogam non eijcit? Jo. ix. Quis enim hodie Joseph saluator egypti fumenta populis diuidit? Gen. xlj. Quis hodie cum Job liberat pauperem vociferantem: et pupillum cui non erat adiutor: et est oculus cecus? et pes claudus? et pater pauperum? et casus quam nescit diligentissime inuestigat: vt coterat molas iniqui: et de dentibus eius auferat predam: et sit merentium consolator? Job xxix. Et quis cum eo de prelati hodie flet cum afflicto: et compatitur anime pauperi? Job. xxx. Et quis hodie prelatorum ecclesie non negat pauperibus quod volunt et oculos viduarum expectare non facit: et non comedit bucellam suam solus: et non comedit pupillum ex ea. Et quis non despicit pretereuntem: eo quod non habuit indumentum: et absque operimento pauperem si non benedixerunt latera eius ei de velleribus ouium suarum calefactus est? Et cui non manet peregrinus foris? Et cuius ostium viatori semper pateat? Job. xxxj. Quis prelatorum poterit dicere verbu Moyse Tu scis quod nec asellum quidem enquam acceperim ab eis: nec afflixerim quemque eorum? Numeri. xvj. Quis prelatorum hodie habet frontem dicendi cum Samuele subditis. Loquimini de me coram dno et coram christo eius: vtrum bouem cuiusquam tulerim aut asinum: si quempiam caluniatus sum: si oppressi aliquem: si de manu cuiusquam munus acccepi: et contemniam illud hodie restituiam que vobis. j. Reg. xj. Quis prelatorum in inuidiam hodie incidit maiorum pro eo quod fregit vasa mystica cum Amb. et captiuos redemit. lxxvj. di. non satis. in fi. Quis eorum cum eo vasa ecclesie comminuta deinde conflata dat pauperibus et captiuis. xj. q. ij. aurum. Quis presidentium audet hodie dicere subditis per eum correctis. Unde sunt manus mee a sanguine: id est a peccato omnium vestrum? Actu. xx. xliij. distin-

Prelati
negligentia
arguuntur.

Innocen-
tio et
Distiensi
re-
fragatur.

epheſijs. Sed vtinam viri ſanguinum nō ſint ſicut,
multi qui non dimittunt dies ſuos. ps. liiij. Ubi in-
uenimus Samuelem lugentem. Saul. j. Regū. xv
dauid eundem. ij. Reg. i. Nolanum episcopuz Pau-
linum vt narrat. Greg. in dialogo vendentem ſe Na-
dalis pro filio vidne parochiane ſue? Remanſerunt
nunc ſua z cornua z indumenta pontificalia; Deſe-
cit miſericordia. Remanſit authoritas. Abijt vite ve-
ritas. Stelle prelati non dederunt lumen in custo-
dijs ſuis. Baruch. iij. ceciderūt de celo. Mat. xxiiij.
Draco traxit ſecum. vtinam non maiorem tertiam
partem ſtellarum. Apoc. xij. Galli non cantant: quia
gallinacei: id eſt caſtrati z pingues effecti ſunt. Eſa.
xxij. Canes lingua ſaniferi, muti effecti ſunt. xliij. di.
ſit rector. Eſa. lvj. Uacce de ſamaria pingues prelati
crapulati z ditati. Amos. iij. non mugit: neq; Be-
thſamis via recta gradiuntur quia pingues ſunt, z
de filijs non curant. j. Reguz. vj. Cuſtodes episcopi
chartas cuſtodiunt: contra illud. xvj. q. j. in canonis-
bus: z ſententijs chartas implent. z dicunt. Nun-
quid ego cuſtos fratris mei ſum. q. d. non. Gene. iij.
de pe. di. j. ſ. euidenter. Proreta: id eſt rector nauis a
proza dormit in puppi. vij. q. j. ſ. ſciſcitaris: z amiſſo cla-
uo nauicula periclitatur fluctibus. Prover. xxij. j. q.
iij. nauicula. Primpilarij terga verterunt: z verit-
lo dirupto exercitus proſtratus eſt. Sacerdotes non
dixerunt: vbi eſt dñs? z tenentes legem neſcierunt
eum. Paſtores preuaricati ſunt in dño: z propheta
nerunt in Baal: id eſt vt deozentur. nam Baal de-
uozatio interpretatur, z idola ſecuti ſunt. Hierem. ij.
Propheta z ſacerdos polluti ſunt: z in domo dei
malum inuentum eſt: z in prophetis ſamarie vidit
dñs fatuitatem. Et in prophetis Hieruſalem vidit
dñs ſimulationem adulterium, (iter mendacij: z cō-
forat manus peſſimozum vt non conuertatur vnus
quiſq; a malitia ſua. Propterea hec dicit dñs exer-
cituum ad prophetas. Ecce ego cibabo eos abſin-
thio: z potabo eos felle. A prophetis enim Hieruſa-
lem eſt egreſſa pollutio ſuper omnem terram. Hiere.
xxij. Homine autem prophetarum doctores in-
telliguntur. xliij. di. ſit rector. Hodie effeminati prin-
cipes dominantur z concupiſcentia garrula in folio
ſedet. Archiſtamines filium depoſuerunt: z ſignum
in eis non eſt. xxj. di. c. j. verſi. ſacerdotes. Erroz ma-
giſtri cathedrati ſunt: ſed veritatis diſcipuli non ſue-
runt. c. xxxvij. di. relatum. xxiiij. q. j. cum beatiffimis.
Non precedunt arietas: z ideo oues aberrant. vij.
q. j. ſciſcitaris. Duces ceci ſunt: z ideo ſubditi foueis
dilabuntur. xxvij. di. diſt. que ipſis: extra de eta. z qua.
cum ſit. Meditatores de medio reſeſerunt, z ideo
ſanguis effuſus eſt. Aduocati preuaricati ſunt z ideo
cauſa perit. c. ij. q. iij. ſ. notandum. z. ſ. preuaricator.
Iudices in muneribus iudicant: z ideo iuſticia exu-
lat. j. q. j. duces. xi. q. iij. pauper. Radix deſiccata eſt
vel corroſa vermibus: z ideo folia pallida z fructus
marcidi: quia qualis arbor talis fructus. Mat. vij.
Capita languerunt: z ideo membradolent. vj. q. j. ex
merito. Egroti ſe medicos iactitāt. Adortui alios
reſuſcitant. Ceci illuminant. Claudi preduces ſunt
z precuſores. Pueri magiſtri ſenioruz ſunt: ſed nō
ſunt tales pueri de quibus. lxxvij. di. ſ. hoc regulari-
ter. Somnatores prophetizant. Hiere. xxij. Coniu-
gia frequentantes, hortatores viduitatis ſunt. xxvj.
diſt. vna. Exempla vite deſecerunt, z ideo ſubditi cor-
ruerunt. vt preal. c. ex merito: z extra de vo. z vo. re.
magne. Sed potentes potenter tormenta patientur

vij. q. j. illud. z Iudicium duriffimum iſe qui pre-
ſunt. Sap. vj. Sicut tñ ſepe dixi ſuperius: agant quie-
qd velint ſummus pontifex z alij prelati eccleſiaruz:
ab eozum tñ obedientia recedendum non eſt. vij. q.
iij. nōne. ij. q. vij. ſacerdotes z reliqui. vbi de hoc ibi
vide. Non ergo habeamus deum alienum nec deuz
recentem. ps. lxxx. Heb. xiiij. Jeſus chriſtus heri z ho-
die ipſe z in eternum. vbi Bern. Deſternum quidez
ab initio ſeculi vsq; ad dominicam aſcenſionem. Ho-
diernum vero diem exinde vsq; ad conſummationē
mundi. Eternum intellige poſt cōem oīum reſurre-
ctionem. Nec eccleſiam nouam: q; vna eſt ver? z no-
ua. vij. q. j. deinq; xxvij. q. iij. recurrat. vbi de hoc: z
dixi ſupra. Anus eius ſponſus z chriſti vicarius ge-
neralis: quē in terris nemo iudicat: q; ſolus ipſe fa-
ctoꝝ ſuoꝝ indignoꝝ: ſiqua ſunt, ſolum deum habet
vltorē. quo excepto: quiniſ alius homo quātūvis
magnus habet ſuper ſe deum z hominem impia vl-
ciſcentem. ix. queſt. iij. alioꝝ. Agat quicquid vult:
dominus eſt: pater eſt: iudex eſt: occidat: z ſi occide-
rit me in ipſo ſperabo Job. xiiij. Anathematizet:
perſequatur, non fugio niſi ad eum ſicut dicit Aug.
de deo cuius ipſe vicarius. Deus ita timend? eſt: vt
ab ipſo fugiatur ad ipſum: ſicut facit paruulus eum:
videt patrem iratum proſternens ſe ante ipſum: mi-
ſericordiam rogans quaſi fugiens a manu ſerientis
ad pedes miſerentis: ſic z nos ad eius vicarium ſa-
ciamus: proſternamur ad pedes miſericordie ſue ſu-
gientes ab eius ira ſtimulante ad eius miſericordiā
indulgentem. Si eccleſia humiliatur: id eſt concu-
ſatur: ad cuius confugiemus auxilium: z vbi relin-
quemus gloriā noſtram. ix. q. iij. alioꝝ. Non re-
calcitro: quia extra eum gratia dei, miſericordia dei
non eſt. Si (quod abijt) iniuſte indicat. ſuffero. Si
iuſte: veniam peto: ſed non apoſtato: nec a petra rece-
do. xix. diſt. in memoriā. z. c. ita dominus. ne ab eo
collidat? Et quo irem? Et vbi communicarem. Jo.
vi. xxiiij. q. j. ſ. ſi autem. Et vbi viderem. xxij. q. d. vij.
quemadmodum. Et vbi ſaluarem? xxiiij. q. j. quicquid
Extra arcem: diluuium eſt. xxiiij. q. j. quoniam. Ex-
tra columbam, amaritudo eſt. xxiiij. q. j. loquar. Ex-
tra hortum concluſam, diuiſio eſt. xxiiij. q. j. omnib?
Extra fontem: ſiccitas eſt. ibidem. Extra bethleem
que domus panis vini. Joan. vj. de con. diſt. ij. ſicut.
eſuries eſt. Extra dominam gentium: dura mortis
ſeruitus eſt. lxxix. diſt. oportebat: Abſq; tunica in con-
ſtiti inſciſſa algeſco frigore. xxvj. q. vij. ſicut. Adem-
brum ſum putridum z abſciſſum ſi ſeparer a corpo-
re. pre. c. quemadmodum. Extra domum agnuz nō
comedam. xxiiij. q. j. quia. Extra vineam domini: ſa-
baoth. Eſa. vj. vinum pungitiuum z compunctiuū.
ps. lix. Potaſti nos vino compunctionis. Et letifi-
catiuum. ps. ciiij. Vinum letificat cor hominis: non
bibam. Regiam deauratam adſiſtentem a dextris
chriſti. ps. xliij. eccleſiam intueor. Decora eſt. Non
habet in maculam: neque rugam. Ephel. v. xj. diſt.
quamuis. Incorrupta eſt. Pudica eſt. Anus cubi-
lis ſanctitatez caſto pudore cuſtodit xxiiij. q. j. loqui-
tur. in ſi. Nunquam in ſe cecidit: neque cadet: quia
Petrus Romanus eam ſuſtentat. xxj. di. ſ. j. in ſin-
de pe. di. ij. ſi enim. vltra duas colū. Colliditur. tur-
batur. xxij. di. in nomine domini. xv. q. j. futurū. Ex-
terius denigratur: quia militat ſed gloria eius abin-
tus. ps. xliij. Fūca eſt z decolorata: quia decolora-
uit eam ſponſus eius: ſol obſcuratus. Can. j. quia nō
eſt ei ſpecies: neque decor. Eſa. liij. Sponſa eius luna

A prela-
to
rum obe-
dientiam
non eſt re-
cedendus.

ſermon
ſi ſon
ſt inſiſt
iudicari

in sanguinem vertitur. Luc. xxj. quia mutatur: quia in malis filijs turbatur: et ideo quia iudas erat ibi nauis Petri periclitabatur. xxiiij. q. j. non turbatur sed tunc in ea non submersus est. sed proditor diuisus et ad phariseos diuisos vadens, pro consilio, suspensus est. Mat. xxvij. de pe. di. vj. qui vult: et di. ij. iudas est. et c. seq. Laueant diuisores: caueant dispersores: qz. ps. xlv. Deus in medio eius: sponse: non commouebitur: in fidelibus suis mebris fixis. Petro. Non habet ex se ecclesia filios priuignos: quia ex se omnes filios legitimos generauit: de con. dist. iij. mater ecclesia. Diuisi, quocumque nomine censeantur: non sunt eius re et merito etsi numero. de conse. di. iij. est vnitas. de pe. di. j. ecclesia. Adulterini sunt qui que sua sunt: non que matris: querunt. viij. q. j. sunt in ecclesia. Vocant matrem ecclesiam: fingunt se habere matres: sed nouera est eis, quia ipsi non sunt filij et ideo abijcit eos. Non habent characterem filiorum et diuulorum. Character autem est stigma domini iesu per quod specialiter sui filij legitimi a spurjis et masculis distinguuntur. Unitas est charitas est. Unde Joan. xij. In hoc cognoscent omnes quia mei estis discipuli si dilectionem habueritis ad inuicem. vbi Chrys. Pretermittens autem miracula que erant faciuri. ab amore designat, dicens. In hoc cognoscent et c. Hoc enim est quod maxime homines sanctos ostendit: hos enim dicit esse discipulos. Itē ibi

Aug. Tamquam alia munera mea habent vobiscum etiam non mei: non solum naturam, vitam, sensum, rationem, et eam salutem que hominibus et pecoribus communis est: verum etiam linguam, sacramenta, prophetiam, fidem, scientiam, distributionem rerum suarum pauperibus: et traditionem corporis sui vt ardeat: sed quoniam charitatem non habent: vt cymbala concrepant: nihil eis prodest. Ad hec. j. ad Cor. xij. q. j. vide. de pe. di. iij. si quis. Agareni filij Agar habeant sibi et posteris suis munera terra, que Abraam deus pater multarum gentium quod christianorum: dimittet eis sicut seruis terre. diuisis ab Isaac christo legitimo herede. Gen. xv. et. xxj. lvi. di. Dismael. Det autem filio suo Isaac christo quod est gaudium nostrum et filijs eius hereditas eius. Ro. viij. hereditatem immarcescibilem et incontaminatam et incorruptibilem conseruatam in celis. j. De. j. A quibus Belial absque iugo obedientie christi et angeli eius diuisi, a suis fratribus angelicis obedientia fixis in celum aereum expositi fulgoribus tonitruis et tempestatibus et guerris continuis, ceciderunt traditi in tartarum radentibus inferni. ij. De. ij. in iudicium magni dei vinculis eternis sub caligine referuati. Jude. j. c.

Explicit Liber Primus.



ALVARI PELAGII

EPISCOPI SILVENSIS

DE PLANCTU ECCLESIAE



LIBER SECVNDVS.

Expositio quarti. c. Threnorum summaria. Et quare est angusta via que ducit ad vitam et lata que ducit ad mortem. Cap. j.



Ad nunc restat de secunda parte istius operis tractare: que est de planctu ecclesie. Prima enim pars dei beneficio expedita est: que est de statu ecclesie. in qua expeditum est de ecclesie fundamento: et eius iurisdictione: et potentia: et sanctitate: et domini pape et aliorum prelatorum. Nunc cum Job deduco calamum, dices. Versa est in luctum cithara mea: et organum meum in vocem flentium. Job. xxx. in fi. De planctu igitur ecclesie, que quasi in filiis et membris suis a puritate et sanctitate sua quodammodo deficit: et ideo plangenda est cum Hiere. Thren. per totum. omni diligentia pertractabo. Et quare sit plangenda: quia propter casum suum. Et quomodo manente sua iurisdictione et potentia in statibus suis quantum ad sanctitatem defecerit: in sequentibus declarabo. Et licet supra in parte prima istius operis, de malis filiis istius sancte ecclesie prelati et alijs, in multis locis retigerim: hic tamen latius de singulis statibus quasi a sanctitate ruentibus disseram. non iudicans veritatem potentie ecclesie vt supra plene et pluries probavi. Sed peccata membrorum ipsius ecclesie corruptorū. Est enim condēnandum vitium: non sancta iurisdictione, aut naturali xxvj. dist. odio. xxij. q. iij. duo. Dicam igitur et plangam cū Hiere. Thren. iij. post. medi. Diuisiones aquarum deduxit oculus meus: in contritione filie populi mei. Oculus meus afflictus est: nec tacuit eo qd nō esset requies. donec respuerit et videret dominus de celis. Ne auertas domine aurem tuam a singultu meo: et clamoribus. Iterum plāgam cum eodem Hiere. matrem meam ecclesiam. et dicam. Quis dabit capiti meo: aquam: et oculis meis fontē lachrymarum? Et plorabo die ac nocte interfectos, subaudi in anima, filie scz ecclesie, populi mei. Quis dabit me in solitudine diuerso

rum viatorum? Et relinquam populum meum: et recedam ab eis: qz omnes adulteri sunt: et cetus preuaricatorum: et extenderūt linguam suam quasi arcum mendacij, et nō veritatis. Confortati sunt in terra: quia de malo ad malum egressi sunt: et me nō cognouerūt. di. n. Dominus Hiere. ix. in pn. Vere et verissime obscuratū est aurū. Thre. iij. comētoz hic pro parte istud. c. et iterū. j. in vij. ca. perfectius. Status sanctus ecclesie mutatus est color optimus virtutum in vitia. Dispersi sunt lapides sanctuarij: i. ecclesie clerici et religiosi: qui sunt fundamēta ecclesie. extra de elec. fundamēta. lib. vj. In capite omnium platearum. platea lata vita laicorū est. Unde Luc. xiiij. et xxij. q. iij. displicet. in fi. Eri cito in plateas. Dicit Amb. ad plateas: vt de latioribus vitijs ad angustam venirent vitam. vnde et platea latior est quam vicus: et a latitudine nomen accepit. In plateis enim sunt diuites: quia lata est via que ducit ad mortē. Mat. vij. et Luc. xij. Esa. lix. Corruit in plateis veritas: et equitas nō potuit ingredi. Unde Aug. Quidam sunt qui vagantur per campos licentie: putantes licitum, quicquid est libitum: qui latus sibi fecerūt habenas: effrenata libertate vtētes, et frenum continentie detrectantes. Dispersi ergo sunt lapides sanctuarij in capite platearum: qz clerici et multi religiosi capita sunt hodie et exempla relaxationis omnis vite laicis, qui laxiorem vitam tenent. Et hoc est secundum Hiere. quod vehemēter ecclesiam dei destruit: meliores esse laicos quam clericos. viij. q. j. qualis. ad idem. e. causa. et. q. c. verior. c. quid autem. c. illud. Clerici enim laicos loco et religione et sanctitate debēt precellere. dist. iij. deniqz. j. q. j. vilissimus. lxj. di. in sacerdotibus. xxv. di. S. nūc autem. v. nomine. Filij syon, clerici filij ecclesie speculantis, inclyti virtutibus: que sunt anime nobilitas. iuxta illud. Nobilitas sola est, animum que moribus ornat. ca. xxij. q. iij. si nō ex fidei. et amicti auro primo, ornati fide, charitate informati. de peni. dist. ij. circuncisio. quomodo deputati sunt in vasa testea: fragilia, vilia? xxij. q. iij. qui secundum nullis tētationibus resistentes. filia populi mei. lxvij. di. quorum. ecclesia, crudelis in prelati seuisimis in

Passio
carnalis
triplex.

Qualis
sit via vi
te.

tyrannis. x. q. iij. quia cum c. seq. quasi strutto in deserto, qui exponit oua sua. **P**relati multi suos filios spoliates psequentes, et ad litera occidetes pre. c. ga. **Q**ui vescebant voluptuose i virtutib⁹ et sanctis exēplis, ecclesia primitiva. x. q. j. c. ii. interierūt in vijs, in via larga et relaxata: que ducit ad mortē. **U**nde. **M**at. vii. et **L**uc. xij. Intrate per angustam portā: quia lata porta et spatiosa via que ducit ad perditionem: et multi sunt qui intrant per eam. **Q** angusta porta, et arcta via que ducit ad vitam: et pauci sunt qui inueniunt eam. vbi **Ch**ryl. **T**res sunt naturales passiones et intīme carnis. primo esca et potus. deinde amor viri ad mulierem. tertio loco somnus. et ideo grauius est eas a natura carnali precidere q̄ ce teras passiones. et ideo nullius passionis abstinētia sic sanctificat corpus, sicut q̄ homo sit castus: ieiunans: et vigilans. perseverans ergo propter has inuitias et potissimum propter laboriosissimum ieiunium dicit. Intrate per angustam portā etc. **P**orta perditionis est diabolus: per quem introhitur in gehennam. **P**orta vite est **C**hristus: per quem introhitur in regna celestia. **L**ata autem porta dicitur diabolus esse: non magnitudine potestatis. s. extensio. **S**ed effrenate superbie licentia dilatatus. **P**orta autem angusta dicitur esse **C**hristus non paritate potestatis exiguis: sed humilitatis ratione collectus. quia quem totus non cap t mundus, seipsum inter angustias vteri vaginalis inclusit. **V**ia autē perditionis est omnis iniquitas. **D**icitur autem spatiosa: quia nō est intra regulam discipline inclusa. et ambulātes in ea quicquid eos delectauerit hoc sequuntur. **V**ia autē vite dicitur omnis iustitia: et propter contrarias causas est arcta. **C**onsiderandum autem q̄ nisi quis per ambulauerit per viam: non potest venire ad portam. qui enim non ambulat per viam iustitie impossibile est vt vere **C**hristum cognoscat. **S**imiliter non incurrit in manus diaboli: nisi qui in via ambulat peccatorū. hucusq; **Ch**ryl. qui etiā dicit. **S**ed quum postea dicat. **J**ugum meum suauē est: et onus meum leue. **M**at. xj. qualiter hic angustam viam esse ait et arctam? **S**ed post labores et sudores in bonum finem deuenire, scilicet in vitam, sufficiens est mitigare eos qui agones patiūtur. **S**i enim tēpestates nautis, et vulnera militibus leuia sunt propter spem premioꝝ: multo magis quum celum preiacens fuerit, et immortalia premia: nullum aliquis sentiet imminētium periculoꝝ. **S**ed et exemplum **C**hristi p̄ducis pro nobis patientis leue nostrum facit certamē. **Q**ui enim in agone certat: quum viderit principem admittentem labores agonoꝝ: animosior fit. **N**e igitur mesti simus quum multa hic contigerint tristia: quia arcta est via, sed non ciuitas. **I**deo neq; hic quietem oportet expectare neq; ibi triste aliquid p̄stolari. **D**icens autem quoniam pauci sunt qui inueniunt eam: rursus hic multoꝝ desideria significauit: et audientes eruditū, non multoꝝ prosperitatibus attendere sed paucorū laboribus. hucusq; **Ch**ryso. j. in **T**hren. c. iij. super litera **Z**eth. v. **I**tē hoc iugum. **S**. **A**leph. in. vi. ca. **I**tē **A**mos. vj. **U**e qui separati estis in diē malum: qui dormitis in lectis eburneis: et lasciuiis in stratis vestris. qui comeditis agnum de grege, et vitulum de medio armenti. **B**er. **Q**uid ad hec dicitis vos gulosi et luxuriosi? quorum **D**eus venter est. **M**at. iij. quorum vltus aut in ventre aut sub ventre. qui in luxurijs enutristis corda et corpora ves

tra. **J**ac. v. **P**inguedo carnis, deliciae corporis, saturitas ventris, aut ante mortem vos deseret: aut vos illa relinquetis in morte. **S**equitur in **T**hren. iij. **Q**ui nutriebantur in croceis, sancti clerici charitate rubicundiet munditia formosi. ad exemplum **C**hristi candidi et rubicundi. **L**an. v. **A**mplexati sūt stercorea. fornicationū et immunditiarū. **P**s. lxxij. **D**isperierunt in **E**ndor. qui interpretatur fons generationis. quia plena est ecclesia filijs clericorū: **A**nde oportuit ecclesiam de eis facere titulos speciales, et tractatum. extra de filijs presby. et de cohabi. cleri. et mu. et lvi. di. **F**acti sūt vt stercoꝝ terre. i. fetidi et abominabiles. **J**ohel. j. **C**oputruerūt iumēta in stercore suo. **G**reg. **I**umēta in stercore putrescere: est carnales hoies in carne vitā finire. **T**ale stercoꝝ et oē munditia lespnit **P**aul⁹: vt **C**hristū lucrificiat. **M**at. iij. **E**st autē aliud bonū stercoꝝ sacre vtilitatis et humilitatis: de quo pauper suscitaf. **P**s. cxij. **L**audate pueri. vt se deat cū principibus angelis. secundū illud. **P**reuerunt principes coniuncti. **P**s. lxxij. i. angeli cum principibus. idest apostolis. secundū illud. **P**s. xliij. **C**onstituit eos principes. lxxij. dist. quorum populi sui. **P**s. cxij. **E**t maior effecta est iniquitas filie populi mei peccato sodomorum que subuersa est in momento. **Gen.** xix. de pe. di. j. sed et continuo. quia ecclesia magis recipiens. de gratia et dignitate. **C**hristi magis ingrata et magis q̄ synagoga offendit. ca. xl. dist. homo christianus. cū si. **U**nde **M**at. xj. **R**emissius erit terre sodomorum et gomorreorum in die iudicii, q̄ illi ciuitati. **V**bi **M**icro. **Q**uia sodomitis et gomorreis non fuit predicatum euāgelium. et **M**at. xj. **D**ico vobis quia terre sodomorum remissius erit in die iudicii q̄ tibi. loquitur **L**apharnaum. vbi dominus multa miracula fecit. que maior est in condē natione propter euangelij p̄uaricationem, q̄ sodomia ignorans christum et euāgelium. **E**t sequitur. **C**andidiores nazarei eius niue. **N**azarei interpretantur virgulta vel floridi siue custodiētes: aut se parati, mundi, vel vncti, siue sancti, aut consecrati. **T**ales fuerunt clerici in ecclesia primitiua: virgulta virentia sanctis operibus. vnde et columba ad noe redijt portans ramum virentis oliuē. **Gen.** viij. et de sacra vnc. c. j. **Q**uia vero. in fi. virens autem non ficus aut arecens est ramus, bonum opus factum in charitate. **G**reg. **N**ec habet aliquid ramus boni operis: si non manet in radice dilectionis. **F**loridi. puri. vnde **L**an. j. **L**ectulus noster floridus. conscientia pura et bona. de pe. di. ij. **C**haritas. ij. quasi in fi. **C**ustodientes. p̄cepta legis. **P**s. cxvij. **A**t custodiam mandata tua. et iterum **P**s. xvij. **I**n custodiendis illis retributio multa. **S**eparati mente a malis. **P**s. cxij. q. iij. a malis. **M**undū corde. **M**at. v. **B**eati mundū corde. **A**ugu. **H**oc est enim simpliciter cor quod mundum cor. **Ch**ryl. ibi **M**undos autem hic ait vel eos qui naturalem virtutem possident: et nullius sibi malitie conscij sunt: vel eos qui in temperantia consistunt: que maxime necessaria est ad videndū deū. secundum illud **P**auli ad **H**eb. xi. **P**acem sequimini cum omnibus, et sanctimoniasine qua nemo videbit Deum. **V**ncti, virtutibus. extra de sacra vnc. c. j. **S**ancti, maxime castitate. lxxij. dist. oportet. j. ad **T**hessal. iij. **N**ec est volūtas dei, sanctificatio vestra: vt sciat vnusquisq; etc. **C**onsecrati, ad seruitium domini. xj. q. ij. nulli de conse. dist. j. vestimenta. **I**sti (inquit) nazarei candidiores niue, interna et celsa munditia. xxx. q. v. femine. **I**nnocētia et puritate. de

Ob nis
miā scele
rū frequē
tia emulue
rūt clerici

con. di. iiii. post baptismum cum c. seq. De cordis puritate & corporis munditia clericorum extra de vi. & hone. cle. vt clericorum. i. respon. De cordis puritate loquitur Seneca ad Lucillum in epist. li. Proijce omnia que cor tuum dilaniant: que si nec aliter extrahi possent: cor cum eis euellendum esset. & in facris ordinibus nihil tam dignum sicut caste vivere: quum castitas sit premium cleri principium & etiā fundamentum. in aut. quomodo opoz. epis. aut re. cle. ad or. perdu. h. hec de deo. amabilibus. Coll. ir. Et loquens alta lex si clericis, ait. Quid enim stabile aut firmum erit de sanctitas incorrupta: eorum patitur? c. de epis. & cleri. si quemq. Atidiores lacte honesti corporea castitate. & sic habentes zomam auream ad mamillas. Apoē. i. id est castitatem in affectu & effectu. Rubicundiores ebore antiquo. in composita & rubicunda verecundia honestatis: que ingenuos prodit natales. lxxvi. dist. non satis. & que est sordidorum omnium inimica. angelorum & virginitatis germana, & que detestatur filios infructuosos: & pudoratos amplectitur. xcvj. di. in scripturis. Sapphiro pulchriores. in omni morum conspicua venustate. sic accipitur de peni. di. i. principium. vltra colum. & omnis lapis. Et sequitur in Thesi. iiii. Benigrata est super carbones facies eorum, scilicet nazareorum, qui erant in ecclesia primitiua. nunc facies clericorum id est intentio & conscientia. Lanē. ij. Ostende mihi faciem tuam. Job. xj. Si non permanserit in tabernaculo tuo iniustitia: tūc leuare poteris faciem tuam absq; macula. ps. xli. Arguam te: & statuam contra faciem tuam. Mat. vj. Faciem tuam laua. id est conscientiam: vt sit sine macula. i. sine ruga. Ephes. v. Greg. Scriptura sacra mētis oculis quasi quoddam speculum opponitur: vt interna nostra facies videat. ibi. n. feda ibi pulchra nostra cognoscim. Benigrata, deturpata deprauata & cauteriata. lxxij. dist. in nomine patris. seditate & peruersitate. non querens que Christi sunt sed que sua. Phil. ij. lxxij. dist. nosse. Esa. xlii. Facies cōbuste vultus eorū, Super carbones qui nigri sunt. Aug. Magis est conscientia peccatoris coruo. Unde & Ianus simplex quandam ingrediētem ecclesiam in fornicatione iacentem nigrum & tristē facie vidit. Carbo etiam ignis extinctus est. quia in clericis hodie ignis charitatis extinctus est: & ignis alienus in eis est. Ignis alienus, libido, auaritia, & omnis praua cupiditas est, dicunt Adamantius & Estius de peni. di. iij. inter hec. i. Ignis: Isti sunt carbones desolatorij. ps. cxix. Ad dominum cum tribularer clamaui. Sunt & alij carbones pestiferi: criminationes false, quos sepe clerici & accendere & reaccendere molitūtur extra de pur. ca. cum iuuentute. Sequitur. Et nō sunt cogniti in plateis. scilicet laicorū. quia eos subditi per veram obedientiam non cognoscunt, propter eorum malam vitam. quia per bonam vitam que sunt vera stigmata clericorum cognoscuntur: & in reuerentiam habentur. mali vero non cognoscuntur: quum etiam habitum propeium clericalem dimittant. ad hoc op. ar. eorum que leguntur & no. eē de sen. excom. in audientia. & c. si iudex. lib. vj. Sequitur. Adhesit cutis eorum ossibus: aruit: & facta est quasi lignum. quia conuersatio eorum etiam exterior que est cutis, arida & absq; pinguedine deuotio nis est. de qua pinguedine. ps. lxxij. Sicut adipe & pinguedine repletur anima mea. Et facta est sicut lignum aridum, deputandum igni. Sicut enim pal-

mes in vite nō manens. Joan. xv. vbi Aug. Annum ex duobus, palmiti congruit: aut vitis: aut ignis. Si in vite non est: in igne erit. sic etiam accipitur lignū aridum in malam partem. Lu. xxi. vbi. Quia si in viridi ligno hoc faciūt: in arido quid fiet? vbi Theo phi. Si erga me lignum fructiferum iugiter viuens, taliter se gerunt romani: quid non attentabunt erga vos: populum dico, quasi lignum aridum, primum quilibet viuificante virtute: nec vllum fructum ferentes? Item ibi Beda. Si ego qui peccatum nō feci: lignum vite appellatus. Apoē. xxi. sine igne passionis a mundo non erit: quid putas eis manere formēt, qui sunt fructibus vacui? Tale lignum aridum quod fructum suum non dat in tempore suo, non gustabit de ligno vite quod est in medio paradisi. Apoē. ij. & vlt. Sequitur. Melius fuit occisus gladio materiali consumente corpus, q̄ interfectis fame, peccatorum. de qua fame. j. ad Cor. xj. Alius quidem esurit. peccare. ps. lxxvij. Et apposuerūt ad huc peccare ei. Quoniam isti extabuerunt, consumpti a sterilitate terre. quoniam omne terrenum sterile: & sterilem facit animam a deuotione & gustu dei. ps. xxxiij. sterilitatem anime mee. Et alius ps. cxlij. Anima mea sicut terra sicca, sine aqua deuotionis & compunctionis. Compleuit dominus furorē suū. Furor autem ira dei non est, vt hominis id est perturbatio concitati animi: sed tranquilla iusti supplicij cōstitutio. dicit Greg. de peni. dist. iij. productio. Neq; enim, dicit Hiero. deus hominibus irascitur: sed vitijs: que quum in homine nō fuerint: nequa q̄, punit quod mutatum est. de pe. dist. j. quamobrem dixi. & j. in si. orationis Hiero. Effudit irā indignationis sue: & succendit ignem in syon. in ecclesia. i. permissi succendi. sic exponitur. xxiij. q. iiii. nabuchodonosor. & cum vero. Ignem inquam alienum. de pe. dist. iij. inter hircum. libidinis, auaritie & omnis praua cupiditatis. dixi proxime supra. & Et sequitur. Qui ignis non exurit, non mundat, vt ibi dicitur de igne auaritie. Eccl. xxiij. Anima calida quasi ignis ardens non extinguetur, donec aliud deglutiat. Quia sicut ait Greg. Auaritia desideratis rebus non extinguitur: sed augetur: more ignis cuius flāma ex lignis videtur comprimī: sed paulo post cernitur dilatari. ad hoc facit quod dicit Hiero. in prologo biblie. viij. c. & transfertur per Aug. xiiij. q. v. quid dicam. Auaro tā deest quod habet, q̄ quod non habet. credeti totus mundus diuitiarum est. Infidelis autē etiam obolo indiget. De igne luxurie. Job. xxi. Ignis est vsq; ad consumptionem deuorans, quia luxuria non solum coinquinat corpus: sed & animam: & totum deuorat. Unde. j. Corin. vj. Omne peccatum quodcunque fecerit homo, extra corpus est, qui autem fornicatur: in corpus suum peccat. vbi dicit glos. In fornicationis opere sic totus homo absorbetur a carne: vt iam dici non possit ipse animus. Sed simul totus homo dicitur caro. Unde dicitur fornicatio forme necatio. Ignis iste nutritur pinguedine, scilicet ventris ingluuie. xliij. di. s. i. Unde versus Subtrahē ligna foco si vis extinguere flammam: Si carnis motus: otia, vina, dapes. De igne ire & superbie. Ero. xxij. Si egressus ignis inuenerit spicas: & comprehenderit acruos frugum: siue stantes segetes in agris: reddet damnū qui ignem succēdit. extra de iniur. si egressus: Acerui frugum sunt conuentus religioforum. Lanē. vj. Venter tuus sicut aceruus tritici vallatus lilijs. Stantes segetes in agris sunt boni

acti iij. in habitu vite secularis: quos oēs quia irā p
uocat q̄ grauit̄ peccet, ex hoc patet q̄ oē dānū
restituēt. Unde Greg. Ideo timēdi sunt boni ne of
fendantur: ne forte per eos ille prouocetur ad iram,
q̄ eorū corda semper inhabitat. nā si malos offendi
mus, minime timere debem⁹: quia illis nostra actio
displicet, quib⁹ nec iustitia creatoris placet, Hūc
ne cupiditatis sunt diuitie, libidinis vero deliciae. su
roris lites et discordie. Tū oramus quotidie. Exin
gue flāmas litium, horum oīum ignū follis est sug
gestio diaboli. Esa. liij. Ego creauī fabrū sufflātem
in igne prunas. Hic triplex ignis succēsus est, maxi
me in medio clericorū: solam expectans flagrationē
elementorum. ij. Pet. vlti. Elemēta ignis calore sol
uentur. vt sicut nunc ardent in culpa: ardeant pari
ter et in pena. ps. xx. Mōnes eos vt clibanū ignis.
Esa. l. Ecce oēs vos accedentes ignē, accincti flā
mis quas succēdistis, ambulate in lumine ignis ve
stri: in flāmis quas succēdistis. Similiter vita iusto
rū ignis est: et eorū gloria ignis erit: quia nunc ardet
igne diuini amoris. de quo Luce. xij. Ignem veni
mittere in terrā. qd volo, nisi vt ardeat: vnde Amb.
Non vtiq; illum consumptorē bonorum: sed bone
volūtatis auctorē: qui aurea dñice domus vasa me
liorat: senū vero cōsumit et stipulā. Et ibi Cyrillus.
Huius ignis dñs accelerabat incendiū. credebant
em̄ iā quidam quorū exordiū fuerant venerandi di
scipuli: sed ignis semel in indea accēsus, totum orbē
occupare debebat. Consummata tñ passionis eius
dispensatione, et in futuro ardebūt sicut seraphim in
conspectu dei: et fulgebūt sicut sol in splēdoribus san
ctorū. Esa. xxxi. Ignis est in syon, in ecclia militati. et
caminus eius in hierusalē. maximus cumulus in ec
clesia triūphanti. Hunc recipere non possumus, nisi
prius ignē in nobis extinxerimus alienum. de quo
supra dixi. quod representat in sabbato sancto: qñ
prius ignis vetus extinguitur: et ignis nouus accē
ditur: et benedicitur. Sequitur. Et deuorauit fun
damenta eius. i. clericos: maxime prelatos: qui sunt
ecclie fundamēta: vt supra in principio istius. c. di
xi. et col. ij. q. iij. accusatiuo. j. sequitur. Nō crediderūt
reges terre et vniuersi habitatores orbis, qm̄ ingre
deretur hostis et inimicus p portas hierusalē. Quū
em̄ in primitiua ecclia floret sanctitas oimoda
et perfecta: quis regū aut quis habitator orbis. i. ec
clie, crederet in illo tpe q̄ diabolus inimicus et ho
stis ingrederetur per portas. i. p prelatos? Vñ Joā.
x. dicit dñs. Ego sum ostium. quia ipsi sunt principa
les preuaricatores. xxij. q. iij. transferunt. Vel per
portas sensus intelligimus. vñ Hiero. ix. Ascendit
mors p fenestras nostras. mors. i. peccatū vel diabo
lus in hierusalē. i. eccliam pacificā. B̄ aut diabo
lus principaliter hostis et inimicus. vñ Matt. xij.
Inimicus hō hoc fecit. Vbi Hiero. Diabolus ppea
inimicus hō appellatur: quia deus esse desijt. Et. ix.
ps. scriptum est de eo. Exurge domine non confor
te tur hō: quamobrem non dormiat qui in ecclia pre
positus est: ne per illius negligentiam inimicus ho
mo superfeminet zizaniā: hoc est hereticorum dog
mata. Itē ibi Chrys. Inimicus aut vocatur, pp ia
cturā q̄ infert hoibus. veratio enim diaboli aduer
sum nos est. principū aut verationis factū est non
ab inimicitia que est ad nos: sed que est ad deum.
Sequitur. Propter peccata prophetarū eius. Pro
phete sepe in sacro eloquio doctores et prelati vocan
tur. xlij. di. fit rector. Et iniquitates sacerdotū eius,

qui effuderunt in medio eius sanguinem iustorum,
p̄cipue christi. Mat. xvij. de pe. di. j. periculose. Nā
a sacerdotibus principaliter mala procedunt. xxij.
q. iij. transferunt. maxime auaritia. extra de deci. c. ij.
Sanguis autem multis modis funditur. de pe. di. j.
homicidiorū. cum. iij. c. seq. Sequitur. Errauerūt
ceci in plateis. quia prelati ceci: et duces cecorū. xxx
vij. di. que ipsi. errant p falsam doctrinam in po
pulo qui late viuit. Polluti sunt sanguine peccati.
Jo. j. qui non ex sanguinibus: et paulopost. sequitur.
Appropinquauit finis noster: cōpleti sunt dies nos
tri: et venit finis noster. vere: et completa est omnis
malitia: non restat maius malum addere. vñ paulo
post sequitur. Completa est iniquitas tua filia syon.

Expositio orationis Hierem. Recordare domine
quid acciderit nobis. De multiplici redēptione
et de abominabili peccato contra naturā. Cap. ij.



Lango igitur et oro iterum cum
Hierem. Thren. quinto. Oratio Hie
re. quam iterum commentor. j. in
threnis. iij. et viij. ca. in. §. recorda
re. Recordare domine quid acci
derit nobis. quia inuenerunt nos
vere multa mala. j. Adacha. j. idē

est peccata in omni genere, Intuere et respice op
probrium nostrum. vitiorum nostrorum quib⁹ op
probrium facti sumus cunctis gentibus. de quo op
probrio ps. cxvij. Amputa opprobrium meum q̄
suspiciatus sum. Et de quorum vitiorum oppro
brio venitur in opprobrium sempiternum. de quo
Dan. xij. Alij euigilabunt in vitā eternā, alij oppro
brium sempiternum. Hereditas nostra versa est ad
alienos. Historice. quia pp peccata nostra terra subie
cta ecclie, sicut terra promissionis et alie in terra gre
corū et armenorū, versa est ad alienos. quia a sarace
nis et tartaris possidetur: qui alieni sunt a fide et obe
dientia romane ecclie. et de quibus pōt intelligi il
lud ps. liij. Quā alieni insurrexerūt aduersum me.
Typice. q̄ hereditas christi de qua ps. cxxvj. Cum
dederit dilectis suis somnum ecce hereditas dñi. ad
q̄ principaliter clerici sunt vocati. Vñ ppea vocant
clerici: quia in sortem et partē electi. Et funiculus he
reditatis eius. xxj. di. ceros. in prin. et xj. q. j. cleric⁹.
Et innocentie hereditas et virtutū, in qua patribus
nostris succedere debebamus. de qua. xl. di. c. j. Ver
sa est ad alienos. i. laicos respectu clericorū ab ecclia
alienos. q̄ hodie cōiter inocentiores et virtuosiores
sunt clericis. viij. q. j. qualis hodie em̄ vere quasi san
cti sunt laici respectu clericorum: et in die iudiciū sur
gent laici cum gnatione ista clericorū: et religiosorū:
et condemnabūt eos cōparatione vite non sententie
potestate. sicut exponit Hiero. Mat. xij. et Luc. xi.
de iniuitis et regina saba condēnātibus iudeos in
die iudicij. vide. §. ca. propri. §. j. §. dispersi ergo. Se
quitur. Domus nostre ad extraneos. ecclie facte
sunt habitatio incredulorum a fide extraneorū. Se
quitur. Pupilli facti sumus abq; patre. q̄ vere pre
lati, ecclie patres. ij. q. vij. qualis. vi. q. j. infamis. vo
cantur. sed vere cōiter in effectu patres non sunt: q̄
inutiles sunt. et non refert vel prelatum non habere
vel inutile vel malū nō hēre ad hec. xix. dist. fm̄. ad
fi. ibi. Ideo ergo et hic cuius nomem dicitur retinen
dum et c. ij. q. vij. non oēs epi sunt epi. et c. qui nec re
gimini. xl. di. multi sacerdotes, et pauci sacerdotes.

vij. q. j. factus. In. si. ibi. iā non secundus sed nullus est. de pe. di. j. §. hoc idē. & itē a mortuo. Et q̄ inhabilis est ad agendū nullus dī. ff. qd̄ cuiusq; vni. l. i. §. vlti. z. ff. q̄ satif. cog. l. quoties. ad velle. quāuis. §. si puenerit. ex de trāssa. c. ij. §. sed neq; illud. & sicut. ff. q̄s cau. l. quoties. Quomō. n. vocant̄ p̄s qui nec sua pctā detergunt: nec filioz crimē corrigunt: tales magis canes impudici q̄ p̄s vel epi appellandi sunt. xlvij. di. §. necesse. ij. q. vij. q̄ nec regimis. lxxij. dist. nemo. ij. Cor. xiiij. Quū et parētes filijs thesaurizare debeāt: quō p̄s sunt prelati, q̄ tota die suos excoꝛiant subditos: xvj. q. j. p̄dicatoz. ex de cens. cū ap̄s. §. phibemus. Indurant. n. prelati p̄s ad filios subditos. xvj. q. j. p̄dicatoz. quasi non sint sui. vt dicit Job. xxxix. Sequit̄. P̄s n̄rē q̄s vidue. qz m̄r ecclia q̄s vidua est. filijs in pctō mortuis vidua ta. de peni. dist. j. defleat. z qz quasi vidua malos prelatos habēs. vt in pre. ex de trāssa. c. ij. §. sed nec illd̄. A qua nostrā pecunia bibimus. aqua fluida hic luxuria est. vñ diabolus rex est oīuz q̄ in ags sunt: vbi scz est voluptas z luxurie ppago. de peni. dist. ij. si. n. in fi. Nec luxuria ad lram pecunia que datur scorto cōparat. Pro. vj. Preciū scorti vir vni^o panis est. mulier aut̄ preciosam viri aiām ca. Ligna n̄rā precio cōparauimus. ad cōbrendū nos. precio cōparamus: qz ad peccandū preciū damus: z nos diabolo per delectationē quā in pctō habemus. vendimus. Esa. l. Iniquitatibus v̄is venditi estis. Et hec est venditio culpe q̄ est ab hoīe. vñ Ber. Nostra nos diabolo voluntas mācipat. Esti alia venditio pene eterne. q̄ est a Deo p̄ venditionē culpe. de q̄ Deute. xxxij. De suis vendidit eos. z de qua Deut. xxvij. Hēderis inimicis tuis in seruos z ancillas. de peni. dist. j. medicina. Ceruicibus n̄ris minabamur. i. ducebamur. versus. Quū grex minat. lupus illi dente minat. qz a diabolo ducimur: quē sup ceruices n̄ras imposuimus: quū ingū ei^o pcti suscepimus. de quo iugo Hiere. xxx. Cōterā ingū eius de collo tuo. Lasus nō dabat requies. qz vere pctm̄ fatigat corpus z aiām: z nullus malus requiescit. vñ z q̄ diabolo fuit requies hēre nō pōt. An̄ ppheta Hiere. xvj. c. Seruie tis d̄is alienis q̄ nō dabunt vobis requies. Et nō ē par imp̄is. dicit d̄is. Esa. xlviij. c. i. fi. Sequit̄. Egipto dedim^o manū. Egipt^o tenebre vel angustia vel tribulatio interpretat̄: p̄ quā pctm̄ intelligit̄: qd̄ aie z copoz tenebras infert: angustia facit z tribulationē. Rom. xij. Abijciamus opa tenebrarū. z sup id ps. xlv. Adiutor in tribulationibus. glo. Nulla maior tristitia alias tribulatio: q̄ pctōrum conscientia (alias delictorū) cui manū damus quū ad peccandū operā tribuimus. p̄ manus. n. opa designant. ex de sacra vnc. c. j. §. ad exhibendū. & per manus. Et Assyrijs vt saturarem panē. Assyri^o facture vigilantes dño interpretantur. ij sunt demones creaturē z facturē dei z natura boni creati. ex de sum. trin. c. j. primo rñ. & diabolus. de peni. dist. ij. principiū. quos deus creauit ad se contēplandū z laudandū: sed qdā p̄ ingrati tudinē ceciderunt. vt pre. c. principiū. Vigilantes dño: qz nunq̄ dormiūt impugnantes seruos Dei. vñ Ber. Nō dormitabit neq; dormiet q̄ custodit Isrl: qz nō dormit neq; dormitat q̄ impugnat Isrl. qbus dat manus. qñ eis seruit: pro saturatione panū. i. delectatiōe carnaliū. de quo pane. Thren. j. Ois ppl̄s gemēs z querens panē dedit preciosa queq; p̄ cibo ad refocillandū aiāz. vbi

dicit Greg. Semens ppl̄s querit panē: quū praua multitudo affligitur eo q̄ nō ad votū presentis vite incunditate satiatur. sed p̄ciosa queq; p̄ cibo dat. q̄ virtutē mentis in appetitū transitorie delectationis inclināt. z refocillare aiāz nititur: qz suis prauis desiderijs satisfacere conat̄. vñ Ecclē. xxvij. Domini fornicario oīs panis dulcis. Et Prover. iij. Loquuntur panē impietatis: z vinū iniquitatis bibunt. Isti sunt atropophagi. i. hoīuz comestores. De quo ps. xiiij. z. l. q̄ deuorant plebē meā sicut escā panis. Itē Prover. ix. Panis absconditus suauior. quia stulti eo magis hereticorū verba suscipiunt: quo cōmuniter nō habent de isto pane. Job. xv. cū se mouerit ad querendum panē. Sequit̄. P̄s nostri peccauerunt: z nō sunt. qz pctm̄ nihil est: qz passio z priuatio. p̄pterea deus peccare nō pōt: qz peccat̄ est aliqd̄ nō posse. de peni. di. ij. §. charitas. in fi. dist. An̄ recedente grā ab aia. ipsa mortua dī: ac si nō esset. d̄ peni. di. j. §. hoc idē. & refuscitās. z ps. lxxij. Et ego ad nihilū redactus sum. subaudi p̄ pctm̄. z nesciui. z Job. xxx. Redactus sum ad nihilū. z Rachel noluit consolari plorans filios. qz nō sunt. Matth. ij. quos fm̄ vnā expositionē Hiero. in eternū mortuos iudicabat. Et de diabolo dī Job. xvij. Habitent in tabernaculo illius fortū eius q̄ nō est. Sequitur. Et nos iniquitates eoz portauim^o. Historice. qz p̄ pctū vnus alij frequenter tpaliter puniunt. j. q. iij. sed obijctur. (alias sub. c. ecclia) ver. itē pctō achor. Typice. Puniant filij imitatores scelez parētum. sic intelligit̄ fm̄ vnā lecturā. j. q. iij. §. extra vbi de hoc. lvi. dist. §. sed hoc. z. §. q̄ autē. j. q. j. cito turpē. De talibus malis patribus. Ezech. xvj. P̄i tu^o Amorreus. scz diabolus amiricans. z m̄ tua Letheā. id est caro garrula. Serui dñati. sunt n̄rī lraliter. Saraceni dicti agareni descendētes de Hismaele filio Abrae z Agar ancille. Gen. xvj. di. lvi. Hismael. vñ z Saraceni nō de Sara libera descendunt: sed de Hismaele. de hoc no. Ostien. in summa. ex de iude. z Sara. in rubricella de saracenis. in. §. z vñ dicit̄. z isti sunt Hismaelite q̄ emerit Joseph. Gen. xxxvij. Isti in quā agareni serui: qz descendentes de seruis dñant christianoz in multiplici parte mundi maxime in terra sancta z in terra egypti z in aphyrica: p̄pter pctā n̄rā. Moraliter. Demones serui tota liter vitioz. z serui penarum. dñantur nobis: qz eis in suis tentationibus obedimus. vñ z auarus demoni dicto māmone seruit. Matth. vj. nō potestis deo seruire z māmone vbi glo. Per māmoneā intelligit̄ et̄ diabolus q̄ pest diuitijs nō q̄ possit eas dare. nisi qñ deus pmittit: sed qz p̄ eas hoīes fallit. Itē ibi Aug. Qui enī fuit māmone. i. diuitijs. illi vtiq; seruit q̄ rebus istis terrenis merito sue puerfuitatis prepositus. princeps huius seculi. Joā. xij. z. xiiij. a dño dī. de hoc no. xiiij. q. v. §. sed hoc. in glo. māmone. Vel serui. i. pctā. ab effectu. q̄ seruū faciunt hoīem. vñ Jo. viij. oīs q̄ facit pctm̄. seruus est pcti. ij. q. vij. §. quia ergo sup quo Greg. iij. moral. Quia quisq; se prano desiderio subijcit: iniquitatis dño dudum libera mētis colla supponit. Sed huic dño cōtradiciamus quum iniquitā q̄ nos ceperat reluctamur: quum cōsuetudini violenter resistimus: quum culpā penitendo pcutimus: z maculas sordium lachrymis lauamus. Itē Greg. xv. moral. Quanto autem aliq̄ liberius pagunt puerfa q̄ volunt: tanto eius. i. diaboli seruitio obnoxio obligant. Itē Aug. Miserabilis seruitus. seruus hoīs aliquādo sui dñi

Cur deus peccare nō possit.

duris imperijs fatigatus, fugiendo requiescit. seruus
 pcti quo fugit secuz trahit pctm quocunq; ingerit.
 pctm. n. intus est. voluptas transit. pctm nō transit
 preterijt qd̄ delectabat remansi qd̄ pugnat. Unde
 z ppter pctm ebrietatis seruitus inducta est. xxxv.
 di. sexto die. Sequit. Et nō fuit qui redimeret de
 manu eoz. ps. vij. Et non est q̄ redimat. z iterū. ps.
 xlvij. Frater nō redimit: redimet hō. z vix inuenit
 q̄ det precium redemptionis aie sue. p̄cium autem
 elemosyna est. Dan. iij. dixit Daniel Nabuchodo
 nosor. Pctā tua elemosynis redime. de pen. dist. j.
 quāobrem. vñ Aug. Redime te hō dum viuus. redi
 me te ipse dū potes. redime te dū p̄ciū in manibus
 habes. redime te ne dū mors amara te puenierit: z
 vitā simul z p̄ciū p̄das. Un̄ z de pctōre dī ps. xlvij.
 Non dabit deo placationē suā: nec p̄ciū redēptōis
 aie sue. Est z alia redēptio. vera contritio. Ecclē. xx.
 Est q̄ multa redimat. s. pctā. modico p̄cio. i. vnicave
 ra contritione. Sed nec plati redimūt pctā p̄p̄i.
 ea comedentes. i. suis oīonibus ea delentes. in. q. j.
 nulli. q̄ oīo eoz illa q̄ est in pctō est. ps. cvij. Et oīo
 eius fiat in pctm. de pen. dist. ij. nihil inde. ij. q. vij.
 in gramibus. Hec subditos curant corrigere: z sic
 redimere. ij. q. vij. q̄ nec regimini. Bern. Ladit as
 na: z est q̄ subleuet. perit aia: z nō est q̄ adiuuet. Se
 quit. In aiabus nris afferebamus panē nobis a fa
 cie gladij in deserto. q. d. Alias nras exposuimus gla
 di o sine dei p̄ delectatione pcti. q̄ hic p̄ panē intelli
 gif. de quo. s. dixi. ibi. vt saturaremur panibus in de
 sero. qa aia p̄ pctm a deo deserit. Exa. xvij. Eris de
 serta: qa oblita es dei saluatoris tui. Osee. ij. Ne eis
 quū recessero ab eis. De gladio sine dei contra pec
 catores Deu. xxij. Si acuro vt fulgur gladiū me
 um. gladius iste sine iudicis est. qua dicit Matth.
 xxv. Iste maledicti in ignē eternū. Apoc. j. de ore ei
 gladius. ex de p̄m. ex ore zc. Iste gladius nō so
 lū sicut fulgur acutus erit. sed omni fulgure acutior.
 Aug. Nonē mallent fulmine incendi q̄bus dicitur
 in sine. Iste maledicti in ignē eternū? Sequit. Pel
 lis nra q̄si clibanus exusta est a facie tempestatū fa
 mis. Quiavere tanta est fames peccandi de qua s.
 in primo cap. sup verbo in Thren. dixi. Etā ad lite
 rā pellis exterior corpis vñ z attenuat maxime in
 pctō carnali: cuius concupiscentia ē corpus consu
 mit. vt s. in Thren. sup verbo succendit ignē in syō.
 in ca. j. dixi. Vel pellis. cōuersatio exterior. qa pellis
 carne tetigit. exusta est. sensibus inhonesta z turpis
 de hoc. s. sup verbo. adhesit cutis in Thren. dist. xj.
 primo cap. Vocat autem pctm tempestas: qa aiam
 consumit. z tribulat. z eneruat. vt tempestas nauē.
 de qua tempestate. ps. lxxvij. Non me demergat tēs
 pestas aque. s. pcti. Et iterū ibidem. Et tēpestas de
 merisit me. Perniciosum autem est prelatū proretā
 vocatū in tali tempestate z fluctibus pctōrū. subdi
 tum delinquere. vij. q. j. sciscitaris. Sequit. Adulter
 res in syon humiliauerūt. scilicet hostes demonēs:
 q̄ frequenter in ecclesia cū eis pctm cōmissum est:
 z cōmittit: z frequenter p̄ clericos. ex de adul. signi
 ficasti. Unde z heu adimpletur illud. ij. li. Adacha.
 vj. vbi dicit. Nam z templū luxuria. z comessatio
 nibus erat plentū z scortantiū cum meretricibus: sa
 cratisq; edibus mulieres se vltro ingerebāt: vltro fe
 rentes ea q̄ nō licebat. quod aut. s. dicit. humiliave
 runt. i. vitupauerunt. Un̄ ps. xliij. Humiliata est in
 puluere peccati anima nostra. z illud. ps. ciiij. Hu
 miliauerunt in compedibus pedes eius. Et similis

locutio Dan. ij. ibi. Sumusq; humiles in vniuersa
 terra hodie propter peccata nostra. i. humiliati z vi
 tuperati. Similis locutio Jud. xij. ibi. humilis eas.
 Sequitur in Thren. Et virgines in ciuitatibus Ju
 da est ecclesia que Christum confitetur. humili
 antur nāq; tota die. id est stuprantur virgines intra
 ecclesiam. Stuprum autem est proprie illicita virgi
 nuz defloratio. xxxvi. q. j. S. cum ergo. extra de adul.
 cap. ij. z ibi. vñam. in quo aperte patet q̄ prelati
 puniuntur pro pctis subditorum. Unde ibi Greg.
 hoc si homines cogitarent: principatus non ambirent.
 Sufficit enim pro pctis proprijs argui z red
 dere rōnem. quid necesse est pro pctis populi osten
 tari contra solem: stuprate a stupratozibus dotaren
 tur. ne passim fornicarentur: sed maritarentur. eo. ti.
 cap. j. Sequitur. Princeps manu suspensi sunt.
 De istis principibus vide quod scripsi. Thren. ij.
 c. in litera Beth. sup verbo principes. in. s. quomō.
 in. c. v. prelati ecclesie principes. xxxv. dist. ecclesie. j.
 q. vij. conuenientibus. ver. item tharastius. propter
 eorum praua opera designata per manū. extra de la
 cra vnc. c. vñico. ibi. per manus suspensi. id est suspē
 dio mortis eterne digni sunt. z quia exemplū pec
 candi sunt populo. extra de vo. z vo. re. magne. s. p̄
 terea. Unde quum peccasset p̄p̄s fornicans cū filia
 bus Moabaratus dīs ait Nume. xxx. Moysi.
 Tolle cunctos principes p̄p̄i: z suspende eos con
 tra solem in patibulis. vt auertatur furor meus ab
 israel. Nā prelati tot mortibus digni sunt quot ad
 subditos suos p̄ditionis exempla transmittunt. xj.
 q. iij. p̄cipue. Sequit. Et facies senū nō erubue
 runt. s. hostes vel iniuiores. qui intra ecclesiā senio
 res deridet z increpāt: sicut dicebat Job. xxx. Nūc
 derident me iniuiores tpe. Cōtra illud Pauli. Se
 niorē ne increpaueris. i. ad Timo. v. ij. q. vij. Pau
 lus. Vel facies vt sit notatiuus pluralis. senum nō
 erubuerunt scilicet peccare maxime in immūdicia.
 Isti sunt mali senes impudici de q̄bus dicit Dan.
 xij. Egressa est iniquitas de Babylone a senibus iu
 dicibus zc. z. j. inueterate dierū maloz zc. De tali
 bus senibus dī Laq̄us iuuenū. glo. malo exemplo.
 omnes vos. Esa. xliij. Et maledictus puer centum
 annozū. Esa. lxx. z. ij. qō. vij. Paulus. ibi. De malo
 sene. lxxxvj. dist. tanta. Sequit. Adolescentibus
 impudice abusi sunt. Heu heu intra sanctā ecclesiam
 multi religiosi z clerici in suis latebris z conuenti
 culis. z laici iam in plerisq; ciuitatibus. maxime in
 Italia publice quodammodo nefandū gymnasiū cō
 stituunt z palestrā. in illius flagitij abominatiōe se
 exercētes. z optimi quiq; ephēboz in lupanari po
 nunt: vt factū fuit Hierosolymis tempoz Adach. ij.
 Adach. iij. Quod flagitiū vñam fm̄ leges vltore
 gladio puniret. L. de adul. cū vir. alias. n. timor dei
 eos a tanto malo nō reuocat. ferro. n. necesse est vt
 abscondant vulnera q̄ fomentoz nō senserint disci
 plinam. xvj. q. j. in canonibus. lxxxij. dist. plurimos.
 in fi. Tantam. n. abominabilem delectationē in illo
 flagitio imundus spūs ministrat: vt multo ma
 iorem ibi sentiāt q̄ in fetore. ex de p̄sump. cū in iu
 uentute. libidinis mulierū. q̄ isto morbo laborant.
 sicut audiui a talibus hoc nō erubescitibus confi
 tēti. Propter hoc vitū. q̄nq; ciuitates. due propter
 vicinitatem. tres pp̄ sceleris actū. igne z sulphure
 cōsumpte submersę sunt. in aut. vt nō luxu. extra na
 tu. circa fi. colf. vj. de peni. dist. j. sed z continuo. vbi
 de hoc. Sed cur nubit vir in feminam. i. ad modus

Italica
 feditas.

femine

femine vires porrecturus: qd cupit vbi sexus loci
 suu pdit: vbi scelus est id qd no pficit scire: vbi sex
 rus mutat in altera forma: vbi amor nec inuenit?
 Tales ergo infames insurgentibus legibus arma
 tis viribus sunt vltore gladio ferendi. vt pre. l. cum
 vir. Sed z fm canones pro hoc flagitio clericus
 deponit: z in arcu monasteriu detrudif ad ppetua
 pniam peragenda. Religiosus vero incarcerat fm
 religiosoru constituciones. de hoc ex. d. ex. pla. cleri.
 ci. vbi d. hoc. z d. vi. z ho. cleri. vt cleri. vbi d. hoc.
 iij. q. vij. s. veru. v. alii phibent. De solo vbo tali se
 dat os, z polluit aer: z aures audientiu pollunt.
 xxxij. q. iij. in eo. Der hoc pctm societas q cu deo e,
 violat. xxxij. q. vii. flagitia, z plus peccat talis qz cu
 matre ppria. e. ca. z. q. adulterij malu. Propter hoc
 crimē dicit iperatoz q tepestates z pestilētie indu
 cunt z fames z terre motus in aut. vt no luxu. ptra
 natu. s. si. n. coll. vi. Et q pueru ipudicu facere atten
 tauerit, iniuriarū tenet. de pe. di. j. si qs tā masculuz.
 z q enz corumpit capite punif. e. di. q. p. rano. Pro
 pter tñ actū sodomiticuz nō pōt vir dimitti abyro
 re. legif. z no. xxxij. q. vii. oēs causationes. Scien
 duz tñ ad hoc detestabile vitū detestandu z cauē
 duz q magnitudo pcti ptra naturā pōt oñdi p sa
 crā scripturā q hoc vitū asserit maximuz. An Gen.
 xij. hoies aut sodomite erāt pessimi zc. z. xvij. dicit
 dñs clamor sodomoz zc. ij. q. j. de. ex. de accusa. qua
 liter. ij. Greg. Tante z inaudite turpitudinis vitūz
 quasi admirationē z dubitationē parit in audiēte.
 An dñs qñ admirans z dubitans sup tāto scelere,
 descendas inqt z videbo zc. Itē Gen. xxxvij. legif
 de Joseph q accusat fratres suos apud ptes suuz
 crimine pessimo. i. de vitio ptra naturā: vel cuz be
 stijs: vel ad inuicez: vel cū alijs sz vnā acceptione.
 Pōt etiaz oñdi magnitudo hui pcti p vindictā
 sumptaz de eo qle fuit diluuiū inter alias causas. qz
 sicut Methodius historiographus ait. Mulieres
 supergressē abutebant viris: z hois ēt in alterutruz
 exarterūt. Alia vindicta fuit q dñs pluit ignē z sul
 phur super sodomaz zc. Gen. xix. Et submersē sunt
 quz ciuitates. z fecit lacuz q dē mare mortuuz. illa
 aq non est natabilis nec potabilis. ibi ferruz natat:
 z pluuia mergit. z ibi sunt poma pulcherrima exte
 rius: autūz aut plena fauilla z cinere. his vhis descri
 bitur luxuria. vt no. de pen. di. j. sed p. inuio. in glos. j.
 Alia vindicta fuit de Onaz filio Jude Patriar
 che de quo legif Gen. xxxvij. q. semē fundebat. An
 z dñs pcussit eū z mortuū est. Leuit. et. xx. legif. Qui
 dormierit cum masculo coitu femineo: vterqz opati
 sunt nefas: morte moriant: sanguis eoz sit sup eos.
 xxxij. q. v. s. hinc apparet. Itē q cuz iumento coierit:
 morte moriat. pecus quoqz occidite. Mulier q fue
 cubuerit cuilibet iumēto. simul interficiatur cuz eo.
 sanguis eozuz sit sup eos. Leuit. xx. q. j. mulier. z
 Jobel. ij. Congregabo oēs gentes zc. Et post. Bis
 ceptabo ibi cuz eis. qre sequit ibi. Posuerunt puz
 ruz in postribulo. ad Rom. j. Propterea tradidit. i.
 pmisit tradi. sic exponit xxxij. q. iij. vasis. illos deus
 in passiones ignominie naz femine eoz mutauerūt
 naturalē vsuz. in eū q est ptra naturā. s. i. aut z ma
 sculi relicto viu natura. femine exarserunt in deside
 rijs suis. inuicez masculi in masculos turpitudinem
 opantes: z mercedē qz oportuit erroris sui in seme
 tipis recipientes. Itēz oñditur p hoc q multi anti
 qui inueniuntur nō reputasse qñ adulteriu vel stu
 puz respectu hui pcti. Gen. xix. dicit Loth sodomit

tis. Nolite qñ fratres mei: nolite hoc maluz facere.
 habeo duas filias q nonduz cognouerunt viruz: edu
 cā eas ad vos: z abutimini eis sicut placuerit vobis.
 xij. di. qd ait Loth. xxxij. q. vij. offerebat zc. Itē ibi
 in illo Gen. c. xix. alia vindicta. Et eos q foris erāt.
 pculserunt cecitate a minimo vsqz ad maximū. Et
 Judic. ix. Educ viruz q ingressus est domuz tuaz: vt
 abutamur eo. egressusqz ē tenex ad eos, z ait. Nolite
 fies, nolite facer hoc: qz igressus est hō hospitiiu meū.
 z cessate ab hac stultitia. habeo filiaz virginez: z hic
 homo hēt zcubinaz: educaz eas ad vos vt humilie
 tis eas z vestraz libidinez cōpleatis. tñ obsecro qz
 scelus hoc ptra naturāz nō opemini in virū. Pro
 pter hoc vitūz qd erat in humana natura, filiū dei
 fere desijt incarnari. dicit Aug. Hoc vitio laborātes,
 homicide sunt, estī nō gladio, tñ facto: quo dñt deo.
 Tu fecisti masculuz z feminaz vt multiplicent ho
 mines. Gen. j. nos opaz dam? vt minuatur z defi
 ciat gen? humanuz feminis non parturientib?. Et
 pgrue dicit pctm ptra naturāz: qz tales impij nō ob
 seruant legez qz z bruta aialia. c. bo. xxxij. q. vij. non
 soluz in si. De hoc etiaz Bern. super canti. sermone.
 lxxv. Tolle de ecclia venerabile piugius: nonne res
 ples zcubinarijs, incestuosis, feminifluis, mollib?
 masculoz zcubitoib? zc. Aug. de adulterinis piu
 gijs z transferf. xxxij. q. vij. adulteri maluz. Alus. n.
 naturalis si vltra modum plabitur. in vxore qdem
 veniale est, in meretrice damnable est: sed illud qd
 ptra naturāz sit, execrabilius qdem in meretrice fit:
 sed execrabilius in vxore. Itē Aug. ptra Joui. Alus
 naturalis z licitus est sicut in piugio: z illicit? sicut
 in adulterio. ptra naturāz vero semp illicit? z pro
 culdubio flagitiosior atqz turpior, quez sanct? apls
 z in feminis arguebat: damnabiliores volens intel
 ligi quaz si in vsu naturali vel adulterando pecca
 rent. xxxij. q. vij. vsus. Sodomite videntes ange
 los inuenculos imo vultus decore p cipuos: z apud
 Loth secessisse cognoscentes: ad iniuriā eoz pulchri
 tudinis sunt puerfi: Josephus. In terra sodomoz
 gignunt poma q ad maturitatis faciē pueniunt: q
 morfa in fauillaz z fumū euanescent. Aug. de ciuit.
 Dei lib. xxi. Item sup illud Esa. ix. Habitantib? in
 regione vmb: e mortis lux orta est eis. dicit Hiero. qz
 lux illa oēs laborantes illo vitio extinxit. z hoc fecit
 Chis: vt oēs eradicaret: ne in natura qz assumpse
 rat tanta de cetero immunditia inueniretur. Fu
 rentes ista libidine degeneres esse z ignobiles z fu
 rentes libidine: nec bello seculari fortes, nec in fide
 esse stabiles esse pstat. lvi. di. si gens angloz. Pro
 pter istud vitūz filij paruuli eoz morte puniuntur
 igni. sed ignis pena illis diminuta est, qb? successio
 paterni sceleris adēpta est. j. q. iij. s. his ita v. itē par
 uulos. Isti ēt flagitiosi singulariter dicuntur filij dis
 fidentie. ex. de ex. p. cleri. qz vt ibi dicit glos. de
 eoz salute diffidēdū est: qz viz aut difficillime preuer
 tuntur. fm Ostien. Reuerti tñ pnt si volunt: qz de
 nemine desperandū est in hac vita. xxxij. q. iij. ancil
 laz de pe. di. vij. c. j. Ex supiorib? autoritatib? z
 originalib? colligitu qz istius flagitij abominabilis
 multiplex species est: z ois species criminosa: s. vna
 magis alia. qz gradus sunt in peccatis: maxime in
 peccato carnis. xxxij. q. vij. s. sunt. n. cuz. c. seq. z vnū
 est maius alio. vt ibi. Quos scribaz licet me pudeat:
 pp pfectores vt sciant alleuiare paulisper z aggraua
 re semper hoc scelus. non ad predicandum nisi ge
 neraliter pctm sodomiticum super oia carnalia ag

Uaria
 execrāde
 huius ob
 scenitatis
 supplicia.

Biffiden
 tie filii.

audiam

A iij

grauando: si specialiter cautissime. Est aut vna species manib⁹ se vel alius tangere impudice: maxime membruz vel vicina ei. c. xxxij. q. v. nec solo. z. q. iij. c. meretrices. in fi. xxxij. di. hospitium. Scda species est se tangere z polluere. no. xxxij. q. vij. oes. in glos. vester. z hec maior. Et iste vilissimus tact⁹ z pollutio multum hodie inualuit in oi gñe hoium illoz q fetoz es libidinis amplexantur: quuz scdam psonaz non habent: vel memoria actus illius se turpissime fedant. z talis memoria cum delectatione z ei⁹ p sensu etiaz sine tactu peccatu mortale est. vt legif z no. xxxij. q. vij. non soluz. Tertia species, polluere vroz ex claustra pudoris. de qua. xxxv. q. iij. extraordinaria. e⁹ de eo qui cog. sang. vro. sue. frat. ternitati. vel aliaz mulierez. sed prima maior. de hac etia pollutione no. xxxij. q. vij. omnes. Quarta species, cu iumentis. de qua. s. v. pot. diri. Quinta species, masculi cuz masculo. quo casu minus maluz est pati qz agere. no. xxxij. q. vij. adulterij. in glos. quo casu. Sed in ista pestifera specie horribil⁹ z sceleratius est retro in ano membruz immittere: qz facie ad facie se amplexantes vel procumbentes se ptinere agitare ptractare z fedare. Sexta species est, qñ mulieres supergrediuntur z abutuntur viris. Septima, qñ mulieres fede z impudice se adinuicez abutunt. vt. s. tetigi. v. pot. Octaua, qñ mulier se supponit iumetovt. s. dixi. v. pot. Nonna, qñ vir ptra nam abutitur muliere. quod in meretrice est execrabile: in vroz detestabilius. vt. s. item. v. Aug. probauit. Decima z forsitan inaudita. sed ego sepe audiui ab eisdem nefandis. qñ vna mulier formans sibi formaz membra virilis alia abutitur euz eodem. No dedignent hypocrite se coram hoibus iustificantes audire talia. Sed pfundantur z reuerantur. z puerant z intantum se non dissimulent si tanguntur. Undecima, qñ semē funditur sine tactu. s. v. alia vindicta. Intantum tot⁹ mund⁹ marime Italia istius sceleris specied⁹ obut⁹ est: qz remediuz non superest: nec predicationu. nec timoris pene tyalis: nisi ignis de celo sulphureus in ira Dei z correctionem alioz. iteru sup istos sceleratissimos vtraqz morte dignissimos descendat velociter z psumat: sicut psumpsit z exterminauit pessimos sodomitas. Gen. xix. Circa nouitios ephobos intantum demon manuz misit ad fortia ingredientes ordines: qz super ista ma superabundantissima cautela z custodia adhibenda est. Job. xl. di de diabolo. Absorbabit flumini. i. gentes infideles fluidas. nec mirabil. i. pro magno non habebit si deuoret infideles. habet enim fidutiaz vt influat Jordanis in os ei⁹. i. qz deuoret baptizatos maxime religiosos qui se lachrymis z pnia iudicant tota die: Jordanis. n. interpretatur riuus iudicij. An Hiero. Job subuertere cupit. z deuorato Juda ad turbandos aplos expeit ptates. Sequitur in Threnis. Et pueri in ligno corruerunt. p pueros in sacro eloquio pctozes insensati sepe intelligunt. An Eccles. p. De terre cuius rex puer est. i. ratio puerilis. Et Pharaon pueros masculos submergi pcepit. Exo. j. A Pharaone diabolo submergit: qui fluctib⁹ tribulationum ad pctm inuoluit. submergit quide nunc in culpa: tan dez in gehena. Hiero. l. j. Sic submerget Babylon. Et. iij. Reg. ij. Duo vrsi lacerauerunt. xlij. pueros. vrsi luxuriosi significat spūs fornicationuz: qui de luxuria tentat q bene duo dir: pp vtrumqz feru que tentat. vel qz in illo pcto duas aias lacerat: sicut be-

stie z aues fetidu cadauer. Gen. xl. Lacerabunt volucres carnes tuas. Tales pueri in ligno corruerunt qz se in pcto arido, maxima sodomitico suspenderunt. Sequit: Senes de portis defecerunt. Olim pdicatores in porta sedebat tēplivt ingredientes z egredientes audiret verbuz Dñi. Hiero. vij. Sta in porta domus dñi. z Amos. v. Odio habuerunt corripientem in porta. z ps. lvij. Aduersus me loquebant q sedebat i porta. Ad litera hodie pdicatores: qz adulatores sunt: non correctores: nec veritatis liberi denuntiatores. vn z pditores. xj. q. iij. nolite. Hodie omnes dñt maxime plati loquimini nobis placencia. Esa. xxx. Ad literaz hodie verbu Hiero. cōpletur. Hiero. vi. Ecce verbu dñi factū ēis in opprobriuz: z nō suscipiunt. illud. qz increpationē z correctionē quantumuis gñaliter pdicationē reputant vituperationez: z pro se dicta vnusquisqz maxime prelatoz accipit. An non inuenitur q pre timore pnuntiare audeat veritatem: qz si dixerit psecutiones z tribulationes nedū ab alijs. sed etia pcpue a suis fribus sustinebit. sicut ego in meipso frequenter fui expert⁹. sed p psecutione a pdicatione cessare non hēt. xlij. di. scimus. Contēntur et hodie pdicatoz pp vilitatem psonē. An Eccles. xij. Vines locut⁹ est: z oēs tacuerunt: z verbuz illius vsqz ad nubes pducent. paup locut⁹ est: z dñt: qz est hic? Sed verbu Pauli de longe pphetantis completur hodie. ij. ad Timo. iij. Erit tps quū sanā doctrinā non sustinebunt: sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros prurientes aurib⁹: z a veritate qdez audituz auertent: ad fabulas aut pueritentur. xxvi. q. v. nec miruz. vltra coluz. Nemo audet hodie pdicare in gñe etiaz vitia. quuz dicat Paulus. p. c. ij. ad Tim. iij. argue. obsecra. increpa. Thren. ij. Prophete tui. i. predicatores tui viderunt tibi falsa z stulta: nec aperiebant iniquitates tuas vt te ad pniaz prouocarēt. qd exponitur. xlij. di. sit rector. Esa. lvij. Et annūtia ppro meo scelerā eoz: z domui Jacob pctā eoz. Tales senes defecerunt. qz z ipsi predicatores senes multi etate nō moribus: qz senect⁹ attendenda est. lxxvij. di. porro. Senes non eos sacra scriptura vocare puenit: qz sola temporuz quantitate. sed q morū granitate maturi sunt. An in li. Sap. iij. c. Senect⁹ honorabilis est. non diuturna neqz numero annoz cōputata. canisunt sensus hois: z etas sincera vita imaculata. Bre. in moral. li. xxx. itez Amb. in hexameron. Senectus ipsa in bonis moribus dulcior: in vilijs vtilior: ad pstantiā subeunde mortis paratior: ad reprimēdas libidines fortior. Itē Thren. sup eptaz ad Heb. homil. xij. Nā z regē honoram⁹: z ei⁹ purpuraz z diadema: qz ista sunt signa principat⁹. Si vero audierim⁹ illū cū purpura sposui z ab armigeris suis pculcari: nunqd reuereremur tūc purpurā aut diademā? Noli qz pp canos velle honorari: qñ ipse eos iniurias. Itēz sup Ath. Fides nunqz senescit: z religio fatigationē nō sentit. Defecerunt. qz dñt z nō faciūt. xij. dist. hz. j. q. nō qles. Sequit. Et iuuenes de choro psallētuz. ideo non psallūt iuuenes in ecclia hñtes officiu psalmistaz a psalmis canēdis vt. xij. di. c. j. v. psalmiste. xxij. di. psalmista. qz eos comedit ignis luxurie. ps. lxxvij. Iuuenes eoz comedit ignis. Amb. sup bti imaculati. Iuuent⁹ est ad amorē liberior. ad luduz incautior. ad infirmitatē fragilior. ad correctionē durior. Et qz pctm qd suo effectu tristitia z in gerit. in eis est isto tpe ideo ab eis recessit letitia spūalis. vñ Amb. de officijs. Et in senibus grauitas: in

iuuentibus

amb
de
amb
amb

amb
amb

iuuenibus alacritas: Ita in adolescentibus verecun-
dia velut quadā dote cōmēdat nature. Iuuenes ē
hic accipiunt nō etate s; sensu z vitio. An gl.ij. Pa-
ral. x. Iuuenē nō etate sed vitio sepe dicimus. nō. n.
Roboā erat etate iuuenis: s; sensu. q. xij. anno etatis
sue regnare cepit. An in prim. x. c. Paral. ij. d. At illi
rūderūt vt iuuenes z nutriti cū eo in delicijs. Sicut
ēt accipitur. ij. Reg. xij. z. xxxij. dist. quorū daz. ibi.
Adrito iuuenis dī: q; iuuenilibus desiderijs occu-
patus, nulla grauitate strigif. An Greg. in moral.
li. xxx. Iuuenes dici solēt qui nulla cōsiliū grauitate
deprimunt. Sequitur. Defecit gaudiū cordis no-
stri. Gaudiū cordis verū, puritas cordis est. qd vo-
catur ab aplo. Rom. xiiij. gaudiū spūs sc̄i. De quo
Phil. iij. Gaudete in dño z c. z Ecl. ix. Bibe cum
gaudio vinum tuuz: q; deo placēt opa tua. Esa. xij.
Baurietis aquas. s. cōsolationis. in gaudio de fontē-
bus saluatoris. Et Act. viij. Ibat cumuchus p viāz
suā gaudēs. Et Roma. xij. Gaudete cū gaudentib;
z c. Hoc gaudiū est vbi crimē non est. peccator enī
vere gaudere nō pōt. Tob. v. Quale mihi gaudium
erit q in tenebris. s. peccator sedeo: de qbus. j. Jo. ij.
Qui odit frēm suū: in tenebris est. Et Jac. iij. Dis-
talis exultatio maligna est. q. d. nō est vera exultatio
z non solū maligna sed ēt falsa. qd sibi effectū letitie
cā tristis vsurpat. An Proverb. xiiij. Risus dolore
miscbit: z extrema gaudij luct' occupat Luc. vi. Ae-
vobis q ridetis nūc: q; lugēbitis. vbi Basili'. Quū
dñs ridētes nūc arguat: planū est q; nunq; erit fidei
tēs risus: z p cipue in tāta multitudine eoz q; in pō-
mōiunt: pro qbus lugere opz. supfluis aut risus est
imoderatē signus, z effrenis aie motus. sed vsq; ad
vultus iocūditatis exprimere passionē aie nō dede-
cet. Chrys. Dic mihi at cur pcuteris z desuis: qui
dēs adfissere terribili iudicio: z ponere rōnē de ois
bus hic opratis: Et Ber. Nūquid q induunt pur-
pura z bysso gaudiū z letitiā obtinebāt? Absit vt i
terra suauiter viuētū iuueniat materia gaudior;
quā tātis alterationibus tota mūdi facies immute-
tur: z eleuet: z allidat: z respiret allisa. Aug. de vobis
dñi. sermone xxxvij. z glos. Phil. iij. Gaudiū secu-
li z letitia est ipunita negtia. s. luxuriari: inebriari: z
nihil mali pati. Itē Aug. sup Joā. sermone. vij. Leti-
tia seculi est vanitas. cū magna expectatione sperat
vt veniat: nec pōt teneri quū venerit. Item glos.
super ps. xxxvij. Exultare est quā magna alacritate
animi gaudere. letari est tēperata animi affectione
gaudere. Item Ansel. sup ps. v. Letitia est ai exulta-
tio z corporis. vñ a saltu dī exulto. Itē Greg. in mo-
ra. lib. ij. Penūtia tribulationis est letitia satietatis.
Itē Greg. i mora. lib. xij. Vera mētis letitia crea-
ta est. dignū itaq; vt se sp hō merētē iuueniat q; dere-
licto creatore in se gaudiū q̄rebat. Itē Cesarius in
sermone. Verū gaudiū non possidetū nisi pax z iu-
stitia teneatur. Prima enim z quasi radix est iusti-
tia. Secda pax. Tertia gaudium. De iustitia nascitur
pax. de pace gaudiū. gaudiū vero fruct' bonoz ope-
rū ostendit. Seneca in epistolis. Nunq; sapiens sine
gaudio est. gaudiū aut non nascitur nisi ex virtu-
te cōscientie. Hiero. ad Heliodoz. Belicatus es si: si z
hic gaudere vis cū seculo: z postea regnare cū Chri-
sto. Itē Seneca in epistolis. Patrie est nō exilij fre-
quentia gaudior. z numerositates festiuitatū ciues
non erules. itē Grego. in moral. A veritatis pabulo
ieiuni sunt: qui in hac peregrinationis inopia letan-
tur. Beati tñ gaudebunt: quantū amabunt z tan-

tum amabunt: quantū cognoscēt. Itē Aug. de ago-
ne. c. x. Gaudet piscis qñ non videt hamū. efcā deuo-
rat: sed quū piscator eū adducere ceperit: viscera tor-
quent primo: deinde ab oi letitia p ipsam efcāz de q̄
ligatus est ad consumptionē trahitur: sicut sunt oēs
qui de bonis temporalibus beatos se putāt. hamūz
acceperunt. venit tps quo sentient quanta tormen-
ta euz auiditate deuorauerunt. Et ideo bonis nihil
nocet q; eis hec auferuntur que non diligunt: bona
auferre nemo pōt. Bern. de libero arbitrio. c. xij.
Qui letantur quū male fecerint z exultāt in rebus
pessimis. Proverb. ij. Tale est qd faciunt quale quū
phrenetici ridēt. Nulla verior miseria: q; falsa leti-
tia. Item Bern. in sermone de oibus sanctis. Illud
verū z solū est gaudiū, quod non de creatura sed de
creatore concipit: cui cōparata ois aliunde iocundi-
tas meror est: ois suauitas dolor est: oē dulce amarū
est. oē decoz sedū: postremo oē quodcumq; delectare
pōt. molestū. Itē Greg. in Romil. de virgimb'. Ne-
mo potest hic gaudere cū seculo: z illic regnare cum
Chro. Tullius de officijs. Gaudia sp aios inq̄tat.
modus enim raro letis rebus imponit: q; magis in
tristitijs inuenit. Adrito igitur dī. Defecit gaudiū
cordis nostri. propter pcā que sunt intra ecclesiam:
que tristes nos faciunt effectiue. Tristitia peccati est
amaritudo conscientie que semper est in prano ope-
re. de qua Ecl. xiiij. Beatus q nō est stimulat' in
tristitia delicti. Itē. His nunq; esse tristis: bene vi-
ue. Reus animus nunq; securus z letus est. Hiero.
xlvj. Hic eos pauidos z terga vertentes. Sequit.
Versus est in luctū chorus noster. i. instim letitie. de
quo ps. cl. in tympano z choro. Et Luc. xv. ibi. sym-
phoniā z chor. z ex de cele. mis. dolētis. ibi. chorū si-
lentiū fugientes. Versus est in luctū. i. tristitiā. vñ
Aug. sup illud Mat. v. Beati q lugēt. Luct' est tri-
stitia de morte charoz. Vere hodie in ecclia dei non
est materia gaudior: sed plactus z luctus q; velim'
nolimus. pcā grania z frequentata. nec p luctū dela-
ta. nobis luctū z tristitiā intulerunt. neq; in dño pos-
sum' exultare. q; iusti nō sumus iuxta illud ps. xxxij
Exultate iusti in dño. Sed vtinam z lugeremus. q;
non lugemus. z bonū luctū nobis pcuraramus: vt
malū luctū expelleremus. Luctus enim s; deus est
aie tristitatio: in dolore cordis affectio: quez sicut sem-
piterne feruenter z impetuose querens: z in prina-
tione cōsecutionis questū dolorose z laboriose per-
sequēz: z post hunc lamentabiliter eiulās. Vel luct'
est stimulus aureus aie ois adhesionis z affectionis
nudatiuus. z in visitatione cordis a scā tristitia infi-
rus timore liquefaciens z humiliās. s; Climac. ab-
ba. mōtis Synai. Sequit. Cecidit corona capitis
nostri. Vere cecidit a capitibus clericoz corona re-
gni. qd in Christo expectatur designata. xij. q. j. duo
sunt. pp pcm q; auferit regnum. vñ Matt. xxi. Aufe-
retur a vobis regnum dei: z dabit' genti facienti iu-
stitiā. xxij. q. vii. c. ij. Scōz Inno. in sermone. duplex
est corona sanctor. Una est in via: que daf ad meri-
tum: q; est corona virtutis z grē: q; est iustitia quā cā-
dor gratie illustrat. vñ ps. lxxij. Benedices corone
anni benignitatis tue. i. multiplicabis virtutes gra-
tie. s; autem corona virtutis in gyro quatuor prin-
cipales lapides. i. quatuor virtutes politicas. A par-
te anteriori, iustitiam. q; que sunt ante, sunt certa. A
posteriori, prudētiā. q; q; sunt retro, sunt dubia. A de-
xta, tēperatiā. q; q; sunt a dextris, sunt psp̄ra. A si-
nistris, fortitudines. q; q; sunt a sinistris, sunt aduer-

Sanctor
corona du-
plex.

De vero
gaudio
plurima.

disputat
intra qd
dicitur

sa. In certis est adhibenda iustitia. In dubijs adhi-
benda prudētia. In speris opus est tēperantia. In
aduersis fortitudo est necessaria. Alia corona est
i patria. de qua ps. viij. Gloria z honore coronasti eū.
Hāc coronā pdimus: qz passionē Christi nec in me-
morā nec in imitatione habemus. vñ j. Macha. r.
Adiit Alexander. i. Chīs alleuās tenebras, ab intel-
lectu. vel auferēs angustias, ab affectu Joā. j. Gra z
veritas p̄ Iesuz Chīm. Jonathe. q̄ interpretat colū-
ba domi. Purpurā. passionis. vñ illud. Ornata re-
gis purpura. Et coronā. i. p̄miū passiois. Cecidit
etiā corona capitis n̄ri. qz vitā z exēpla ap̄oz nō te-
nemus: q̄ sunt corona principū z fundamēta ecclie.
ex de elec. fundamēta. lib. vi. vñ sup ps. xx. Posuisti
i capite ei⁹ coronā de lapide p̄cioso. dicit glos. qz ip̄n
cipio sermonis ei⁹ ambierūt eū lapides p̄ciosi. i. apli.
q̄ sunt. xij. lapides in rationali iudiciū. Exo. xxvij. z
Ezech. xij. fundamēta sp̄nalis edificij. Apoc. xxi.
Cecidit etiā corona capitis n̄ri. qz fides charitate
formata: p̄ quā coronā dat caput n̄m Chīs. defecit
q̄si. vñ Macha. vi. Sumē a trāsmigratione aurū z ar-
gētū. i. charitatē z fidē. Aurū enī sp̄s est metalloz.
Et facies coronā z pones in capite Iesu. qz oēs glo-
riā z honore z virtutē Chīs debem⁹ attribuere. si-
cut de sc̄is legit Apoc. iij. Abtrebāt coronas suas
an thronū dñi dei sui. Sequit. Ne nobis qz peccami-
mus. subaudi. pp̄ qd̄ cecidit corona capitis n̄ri: vt
p̄mittit. Ne. i. eterna dānatio Apoc. viij. Ne Ne Ne
habitātib⁹ in terra. Et Eccl. iij. Ne soli. lxxij. dist. in
oibus. Et Luc. vj. vbi q̄ter ponit istud ve. z Adat.
xxij. vbi ponit octies ve. Vbi Chrys. Dec. n. dictio
ve sp̄ in scripturis dī de his q̄ non possunt euadere a
futuro supplicio. p̄p̄a sem̄ est mestū cor n̄m. qz pec-
cauimus: z coronā pdidim⁹. B̄d. n. bonū (dicebat
frater Egid⁹ soci⁹ beati Frācis̄i) p̄t habere in hac
vita: q̄ expectat habere oē malū in alia: Quā letitiā
habere p̄t: q̄ sperat oē m̄ h̄ie sp̄ tristitiā? Nā (vt sa-
tis dcm̄ est) oē p̄m̄ tristitiā necessariā secū portās
infert cordi. Sequit. Ideo p̄tenebrati sunt oculi
n̄ri. i. interiores. qz p̄m̄ mēti tenebras ingerit: z fre-
quēter cordi. vñ Gen. xix. Eos q̄ foris erāt percusse-
rūt cecitate. loquit de Sodomitis. Greg. Carnalis
delectatio mētē quā inscit. obscurat: vt videre veri
luminis claritatē nō valeat. z vñ inferi⁹ delectat. in-
de caliginē ad sup̄na patiat. Apoca. iij. Dicit qz d̄s
nes. sup̄bis loquit. sim. zc. Et sequit. z nescis qz tu
es miser. z miserabilis. z pauper. z cecus. Ap̄s vo-
cat p̄cā opa tenebrarū. dicit Ro. iij. Abūciamus
opa tenebrarū. Aug. in lib. p̄fessionū. Et nimis ifla-
ta facies claudēbat oculos meos. Occecat etiam
auaritia. Exo. xxij. Nō accipies munera: q̄ erēcāt
ēt prudētes: z subuertūt v̄ba iustoz. Eccl. xv. Ene-
mia z dona erēcant oculos iudicij. rj. q. iij. paup. z
c. q̄tuor. Pastores hodie ecclie. put cōiter. ceci sunt
vtraq; cecitate ignorātie z p̄ci. z adiplef̄ illud Esa.
lvi. Dēs bestie agri venite ad deuorandū: vniuerse
bestie saltus. speculatores ei⁹ ceci oēs. Bestie demo-
nes. q̄si vastie a vastādo. ps. lxxij. Ne tradas bestijs
aias p̄sentitiū tibi zc. Bestie agri. sunt q̄ ipugnant
actiuos. Bestie saltus. q̄ cōtemplatiuos. Speculato-
res prelati sunt. Eze. iij. ibi. Fili hoīs: speculatore dē
dī te domui israel. Vñ potest exponi litera superior.
Cōtenebrati sunt oculi n̄ri. i. plati: q̄ sunt oculi in ec-
clesia: prospiciētes agēda z cauēda in subditis. xciij.
dist. diaconi. j. z. ij. z extra de of. archi. ad hec. Et de
talibus oculis dicit ps. lxxij. Obscurent oculi. i. p̄-

lati glos. eoz subditoz. ne videāt. xxxvij. dist. s. vt
itaq; vt ceci ceci ducatū prebētes. cū eis in foueas
peccati pariter cadāt Luc. vi. z pre. s. z xxxvij. dist.
q̄ ip̄s. z extra de eta. z quali. cū sit. Adat. xxij. Tu
ces ceci. excolātes culicē. camelū aut glutietes. z an
p̄mittit in preal. c. Ne vobis duces ceci. z sequit stul-
ti z ceci. z post sequit. qd̄ enīz maius est zc. vbi Qui
ge. Quō aut nō existimātur ceci: q̄ nō vidēt qm̄ ni-
hil prodest tm̄ esse dispensatorē in rebus minimis:
quū principalia negligunt. Sequitur in Thae. i.
Propter montē Syon qz disperit. Mons Syon
ecclia est speculatiua dicta mons dñi. Esa. ij. Venite
ascēdamus ad montē dñi. Disperit in malis filijs
suis ipudicis. ps. lxxij. Dispererūt in endor: facti
sunt vt stercus. vt. s. dicit in Thre. iij. v. sequit in. c.
illo. Vñ z p̄p̄a de terra viuētium taliū memoria di-
speribit. ps. cvij. Disperat de terra memoria eozū.

Vulpes deambulauerunt in eo. heretici multi in
ecclia. ex de purga. c. inter. Amb. sup Lucā. Vulpis
nunq; mānifestat: nec est alicui v̄ni aut abo vtilis.

Drosius sup cātica. Vulpis est aial qd̄ quū elu-
rit. apto ore se mortuū fingit. heretic⁹ p̄ abstinentiā.
Adat. vi. vt simplices deuoret. simplicitatē simulat
dolosus. Adat. vii. Attēdite a falsis prophetis q̄ in
cōuenticulis occultis habitāt. C. de ep̄s. z cle. p̄uēt-
culā. ex de here. excoīcamus. j. s. adūcamus. xxij. q.
vlti. Fetet. p̄ doctrinā erroneā. Nō gradit. p̄ recta
itinerā veritatis. Insidias tendit. vt capiat simpli-
ces. z ita aues decipit z deuorat plena fiducia in fo-
ueis sp̄ latere desiderās: odore tetro putēs: nunq; re-
ctis itinerib⁹ sed fortuosis anfractibus currēs: insi-
dias casibus (alias cambus) tendēs: q̄ oīa hereti-
cis cōueniunt. Amb. sup Beati immaculati. Sāson
binas vulpes sibi neruit: ad quarum caudas faces
colligauit p̄ hoc signās q̄ hereticū linguā liberā ha-
beāt ad latrandū: sed eripit ipeditos. sine v̄o frau-
dis sue incēdio deprauāt. Can. ij. Capite nobis vul-
pes paruulas q̄ demolunt vineas. i. ecclias. Sicut
vulpes habent anhelitū fetidū: ita heretici fetidam
doctrinā. de talibus vulpibus ex de here. excoīca-
mus. j. z. c. excoīcamus. ij. z de purga. c. inter solitu-
dines. in p̄n. Noie etiā vulpiū dolosi z ficti in ec-
clesia intelligunt. vñ super illud Adat. z Luc. ij.
Vulpes foueas h̄nt z volucres celi nidōs. Aug. de
verbis dñi. Filius hoīs nō h̄z vbi reclinet caput in
fide tua: qz dolosus es. quō enim dolosus sequit sim-
plicitatem. Item Greg. i moral. Vulpes valde frau-
dulenta sunt aialia: q̄ in fossis aut specubus abscon-
dunt. quūq; apparuerint: nunq; rectis itinerib⁹ sed
fortuosis currunt: volucres v̄o alto volatu se suble-
uant. Noie ergo vulpium. dolosa atq; fraudulenta:
noie autem volucrum superba demonia designant.
ac si dicat. frau- ulēta z elata demonia in corde tuo
inueniunt habitationem. humilitas autem mea re-
quiem in superba z dolosa mente non inuenit.
Gualfredus. Quid nobis prodest christianos dici:
z esse potius antichristos: qd̄ prodest hoies ab ho-
minib⁹ appellari: z iudicio veritatis canes malitia:
sues immūditia: vulpes astutia: vana glia volucres
reputari? Tales vulpes partes vulpiū. i. demonum
erunt. ps. lxxij. partes vulpiū erūt. Sequit. Tu autez
dñe in eternum permanebis. ps. c. Tu autem idem
ipse es z anni tui non deficient. z solū tuū in gene-
rationem z generationem. ps. cxliij. Regnū tuum
regnū oīum seculoz. z dñatio tua in oī gene. z gene.
Quare in perpetuū obliuisceris nostri? Deus no-

ctv
obnag
anruq

Vulpib⁹
cōparant
heretici.

zobnag
no dnoso
xpi

ster

ster nostri nō obliuiscitur: sed nos eius pp peā nra, vñ humano more loquitur Hier. ij. Populus vero meus oblitus est mei diebus inumeris. ps. cxxvij. Si oblitus fuero tui Hierusalē obli. de dextera mea. Exo. xxxij. in cātico Moyfi. Et oblitus es dñi creatoris tui. ps. lxxvi. dixit dñs misereri deus. q. d. nō. Et iterū. Numqd in eternū irasceris nobis? Derelinques nos in longitudine dier ita st nos te dereliquerimus. ij. Paral. xv. Dñs vobiscū qz suis cū eo si quieseritis eū: inuenietis. si autē dereliqueritis eum: derelinquet vos. Cōuerte nos dñe ad te z cōuertemur. ps. lxxxiij. Cōuerte nos deus salutaris noster. ps. lxxvij. dixit dñs ex basan. i. confusione puertā: puertā i profundū maris, pñe. Thre. ij. Magna est sicut mare cōtritio tua. ps. cxxv. Cōuertere dñe captiuitatē nram. ps. vj. Cōuertere dñe z eripe aīaz meā. Jo. vj. Memo potest venire ad me, nisi p̄ meus traxerit eū. vbi Chryso. Dic at insiliūt Abanichei dicentes, qm̄ nihil in nobis est positū. sed hoc nō qd̄ in nobis est destruit. Sed ostēdit nos dñino auxilio indigentes. Itē Aug. Trahit pater ad filiū eos q̄ propterea credunt in filiū, qz eum cogitant patrē habere deum. deus enim p̄ equalē sibi genuit filiū: z q̄ cogitat atqz in fide sua sentit ac ruminat equalē esse patri eū in quē credidit: ip̄m trahit pater ad filiū. Itē Augu. Nullū credimus ad salutem nisi deo inuitante venire. nullū inuitatū ad salutē suam nisi deo auxiliante operari. nullam nisi orantē auxiliūz promereri. Et cōuertemur in toto corde: in ieiunio, z fletu zc. Johe. ij. de pe. dist. j. S. hoc idē. di. vij. nullus. N. q̄ quis. z cōuertemur. vti nā hic. ps. lxxij. Cōuertet populus meus hic. i. hac vita. sed nō tardemus. Eccl. v. Ne tardes puerti ad dñm. z ne differas de die in diem. Aug. Ipsa res est q̄ multos occidit: quū dicit cras cras. z subito claudit ostium. z remāsit foris cū voce cornina: qz non habuit gemitū colūbinū. cras enim cras. vox cornina est. vñ suetudinarij peccatores difficillime puertur. Amos. j. Sup tribus sceleribus damasci z super quatuor nō cōuertā. Hiero. Primū p̄m̄ est cogitare q̄ mala sunt. Scdm̄ cogitationibus acq̄uise p̄uersis. Tertū, qd̄ mente decreueris opere cōplese. Quartū, post qm̄ nō agere penitentiā: z suo sibi cōplacere delicto. de pen. dist. j. sup tribus. z dist. ij. sicut tribus. qz assidue peccantiū nō miseretur deus. xciij. dist. diaconi. v. in si. Osee. xiiij. Cōuertere israel ad dñm deum tuū: qm̄ corruisti in iniquitate tua. Ad hoc inuitat dñs. Proverb. j. Cōuertimini ad correctionē meā. Et nisi fuerimus cōuersi: gladiū suūz eterne damnationis vibrauit. ps. vij. Nisi cōuersi fueritis gladium suum vibrauit. Cōuertamur ad eum: qz benignus est. Johe. ij. Cōuertimini ad dominum deum vestrū: qz benignus z misericors est. Et sequitur. Et prestabilis super malitia zc. Berni. Si supra modū peccauim: nō despero. qz supra modū doluit in quo respiro. si exacerbatur immanitate sceleris nostri: mitigabitur in dolore filij sui. In noua dies nostros sicut a principio. Typice oratio Hiero. fit pro ista ecclesia que tantum defecit a perfectione z sanctitate sua: vt innouetur in plenaria sanctitate: sicut fuit in ecclesia primitiua. sed ista innouatio non fiet: nisi prius fiat purgatio: z vitiorum eliminatio. vt adimpleatur illud Malach. ij. Et purgabit filios leui. scilicet clericos: z colabit eos quasi aurum z quasi argentūz: z erunt offerentes dño in iustitia sacrificia: z placebit domino sacrificium Iu

da z Hierusalem sicut dies seculi z sicut anni antiqui. que vba exponunt ab Hiero. l. dist. z purgabit.

Quomodo est Ecclesia renouanda. Et de bona z maledicta via. Cap. 3.



Ec autem renouatio ecclesie que fit per penitentiā pulchre figuratur. j. Machab. iij. vbi Judas id est dominus Papa vicarius Christi descendens de tribu Juda. Matth. j. Confessor ecclesie principalis. An de Judas interpretatur consistens vel glorificans. ait fratribus suis. cardinalibus z prelatis. extra qui si. sint le. per venerabile. S. sunt autē. xcix. dist. eccl. ex de crimi. sal. qz graui. Ascēdamus mundare sancta. q̄ quantūz ad alios coinquinant: non quantum ad se. xlix. dist. sacerdotes. xv. q. si. c. si. quantum ad alios sancta. Et renouare. Et ascēderūt ad montē Syō. i. in eccliam. i. intrauerunt ad seip̄os ascendentes super se. Luce. xv. de filio prodigo dicitur in se autē reuersus. vbi Amb. Bene autēz in se reuertitur: q̄ a se recessit. etenim qz ad dñm reuertitur: se sibi reddit: z qui recedit a Christo: se sibi abdicat. Aug. de q̄sti. euange. In se autem reuersus est: quum ab eis q̄ fornicus frustra illicium z seducunt: in cōsciētia sue interiora intentionē reduxit. Et viderūt sanctificationē desertā. ad literā. i. eccliam a sanctitate corruisse. Vel. i. mentē a dei gratia derelictam. Osee. ix. Ge eis quum recessero ab eis. Et altare profanātū. per indigne in eo celebrantes. xlix. dist. i. c. si. ps. lxxvij. profanasti in terra sanctuariū eius. Vel. i. cor inuēdis cogitationibus z affectionibus repletū. Thre. ij. Repulit dñs altare suū tam qz execratū: eo qd̄ hō statuit sibi idolum pcti. vñ. j. Reg. xv. sup illud. Quasi p̄m̄ arioladi est repugnare: z qm̄ scelus idolatrie nolle acq̄scere. dicit expositoz. Idolū hois est quē quid plus qz deū colit ac diligit. maledixit sanctificationi sue. Malach. ij. Maledictā benedictionibus vñs. j. q. j. maledictā. i. maledicturū se esse p̄dixit: nisi reconciliet. Et sequit. j. Machab. iij. Et portas erustas. i. sensus ardētū illicitoz dñderio tā cōsumptos. Hiero. ix. Ascēdit mors p̄ fenestras. Et in aris virgula nata. i. mala opa exterius p̄cedētia. Et pastopharia dirupta. i. loca in qbus sacerdotes corā dño sacrificia comedebāt. i. meditationes de vita eterna: qbus reficit aīa. Job. xxxvj. Reges mēse tue erit plena pinguedine. Sciderūt vestimēta sua. p̄ contritionē. z de pen. dist. j. scindite. Et plāxerūt planctum magno. Hiero. vj. Luctū vnigeniti fac tibi plactū amarū. de pe. dist. j. petrus. z. c. lachryme. in p̄n. di. Et ipo fuerūt cinerē sup caput suū. p̄ mortis p̄siderationez. Gen. xvij. Loqr ad dñm quū sim puluis z cinis. de pen. dist. j. p̄dixerat. Et ceciderūt in faciē sup terrā p̄ humiliationē. Gen. ij. Reuertaris i terrā: qz puluis es zc. Et exclamauerūt tubis. p̄ p̄fessionē. Esa. xxiij. Frequenta cātica. s. p̄fessionis. ps. cxvij. Clamauit i toto corde meo. Et clamauerunt in celū. p̄ cordis intentionez quā exaudit deus. ps. xxiiij. Clamauerūt iusti: z dñs exaudiet eos. Sequit de emūdatione q̄ est excisio z execratio p̄cōz. Et elegit sacerdotes sine macula. qz maculosi n̄ debēt offerre. j. q. j. sacerdotes. Lemit. xxi. xlix. di. hic eteni. Sine macula. p̄sentie. Job. xi. Si nō permāserit in tabernaculo tuo. sez cordis. ps. xlvi. Sanctificauit tabernaculum suum al. In iustitia: Tūc leuare poteris faciē tuā absqz ma

2 cula. Sine macula lingue. **Jaç. iiij.** Lingua constituit in
 3 mebris nris q̄ maculat totū corpus. Sine macula
 vite. **Job. xvi.** Si adhererit manib⁹ meis macula: ses
 4 rā z ali⁹ comedat. **Uñ in canonica Jude.** Odientes
 eā q̄ carnalis est maculatā tunicam. **Macula fame.**
 de qua **Ecl. xxxij.** Ne dederis maculā i gloriā tuā.
 i. in famā tuam. **Ecl. xi.** In electis ponit maculam.
Sap. x. Mendaces ostēdit q̄ maculauerūt illū. De
 istis maculis **Chryl.** Clerici nullā debēt hēre macu
 lā neq; in cogitatu: neq; in verbo: neq; in facto: neq;
 in opinione. q; ipsi sunt pulchritudo z virt⁹ ecclie. z
 si mali fecerit totā deturpāt eccliaz. ex de vo. z vo. re.
 magne. **Solutatē hites i lege dei medi. dei. ps. j.** Et
 i lege die ac nocte. **xxxvij. dist. c. ij. z xxxvij. dist. c. j. z**
xxxvj. dist. Secce. Et mūdauerūt scā. in quo inuit
 tur q; bonus z discretus cōfessor est eligēdus. de pe.
 dist. vi. c. j. **Moraliter sacerdotes mūdantes animā**
 sunt ieiuniū. de pe. dist. v. sint tibi. **otra luxuriaz. elee**
mosyā otra auaritiaz. de pen. dist. j. medicamētuz.
 oio cōtra supbiā. Et destruxerūt altare pfamatū.
 cōgeriē peccatorū. Et tulerunt lapides cōtaminatio
 nis. i. peccata cōtaminātia. In locū mūdum. i. in me
 moriā recolētes ea ad detestādū: nō ad delectandū.
Esa. xxxvij. Recogitabo tibi oēs annos meos in
 amaritudine aie mee. q; nullū tale remediū. sicut cō
 tinuata memoria delictorū. de pe. dist. iij. iudas. **3 hoc**
 legitur z no. **xxxij. q. vij. nō solū. in glos. l. vt delectet.**

Sequitur de renouatione: q̄ est reparatio virtutuz.
 Et edificauerūt altare nouū: s̄m illud qd̄ fuit pus. i.
 in ecclesia primitiua. z altare cor. **Leuit. vi.** Ignis i
 altari meo semp ardebit. **charitas i corde. ps. l.** Cor
 mundū crea in me deus: z sp̄m rectū innoua in vis
 scribus meis. q. d. a vitijs mūda: virtutibus inno
 ua. Et edificauerūt sancta. s. bonas cogitationes: z
 castas affectiones. Et q̄ itra domū erāt intrinsec⁹. i.
 ipsam consciētiam. z edē z atria sanctificauerunt. i.
 aiām interiūs: z corpus exteriūs. Et fecerunt vasa
 sancta noua. in nouitate p̄uersionis cōponēdo sen
 sus z corda sua. **Eph. iij.** Renouamini spū mentis
 vestre. z induite nouū hoiem: q; s̄m deū creatus est.
 Et intulerunt cādelabzū. i. exēplū bonorū operum.
Matth. v. **Luceat lux via coraz hoibus. ar. xj. q. iij.**
 non sunt audiendi. Et altare incensoz. i. orōnis stu
 diū. **ps. xl.** Dirigatur dñe oio mea sicut incensum in
 conspectu tuo. Et mensam. refectionē scripturaruz.
Exo. xxv. **Done sup mensam panes. Et coronā. sicut**
 ibi dī. **Corona vero. iij. digitis alta fuit. quia s̄z**
 glos. p̄ doctrinā q̄tuor euangelistarū ad ipsam p̄uen
 nit. z in ps. **xxij.** parasti in conspectu meo mensam. s.
 sacra scripturam. z **Ecl. xxix.** **Trāsi hospes z orna**
 mēfaz: z q̄ in manu habes ciba ceteros. Et accende
 runt lucernas. i. opa charitate informauerunt. de pe
 ni. dist. ij. firmū. Et apprehenderunt velamina (als
 velamenta) s̄z grām humilitatis z timoris q̄ occul
 tant z seruant bona interiora. **Matth. vi.** Et p̄sum
 mauerunt oia zc. q; nihil dī actū quuz aliqd̄ supe
 st ad agendum. legitur z no. extra de renun. c. j. oia zc.

Ad istam renouationē in ecclia faciendā inuocā
 dus est ipse ecclesie institutor: z dicendum **Emitte**
 sp̄m tuū: z creabunt. **ps. ciiij.** q; sine spū dei nihil est
 hō. **Creare eni est aliquid de nihilo facere. Et renou**
nabis faciē terre. Ecclesie. vt sit noua creatura. Grego.
Presentē mundū despicerē: trāsitoria non ama
re: mentem medullitus in humilitate deo z prori
mo sternere: contra illatas ptumelias patientiā ser
uare: z custodita patientia dolorē malitiē a corde re

pellere: egenis propria tribuere: aliena minime am
 bire: amicū in deum diligere: z inimicū p̄ deum:
 de afflictione proximi lugere: de morte eius q̄ inimi
 cus est nō se exaltare: hec est noua creatura. Et hoc ē
 qd̄ dictum est in litera innoua in. **S. z ar. p̄ce. in fi.**

In noua dies nros. **Here melior erat ecclesie pri**
mitiue. ps. lxxij. dies vna. sup millia illius ecclesie
 q̄ nūc currit. dies illa superabat in cōparabiliter diē
 istā. **Ecl. xxxij.** dies diez superat. Illi fuerunt dies
 salutis. **ij. Corin. vi.** die s̄ hodierna dies ire z amara
 valde. **Sopho. j.** **Ne nobis q; declinauit dies. Hier**
re. vi. **Utinaz ascēdamus in nocte. i. peniteamus in**
morte vere. qd̄ raro p̄tingit. Aug. Adultos solet se
rotina penitentia decipere. de pen. distin. vij. nullus.

Illā dies primoz patrum ecclie dies sancta. **Au**
me. xxxij. **Dies primitiuoz qñ offerretis nouas fru**
ges dño. dies venerabilis z sancta erit. noue fruges
noue virtutes sunt hoiem innouātes. ij. Cor. ix. **Au**
gebit incremēta fruguz iustitie vestre. Illi patres
portabūt pondus diei z estus. Matth. xx. vbi Gre
go. Pondus diei z estus ferre est per longioris vite
tpa carnis sue calore fatigari. Portabāt etiā illi pa
tres onera sua. defectuū suoz adinuicē. Gala. vi. Uñ
vnus patrum dixit alteri portātī mortuū ad sepul
chrum. porta viuos nō mortuos. Sed ve nobis q; vnus
q; n̄m onus peccatorū suoz portat. Gala. vi.
neq; platos cōportatores habemus. Bern. Quem
platoz dabis mihi hodie q; potius nō intendit bur
sis implēdis: q; vitijs extirpādis? Illoz etiā pa
trum iustoz semita arcta via. q; arcta est via q̄ ducit
ad vitā. Matth. vij. z Luc. xij. quasi lux splendens
procedebat z cresebat vsq; ad perfectā diē. Pro
uer. iij. de pe. dist. iij. nō reuertebant. Apud illos pa
tres dies expiationis. i. contritionis z purgationis
aie erat celeberrim⁹: z vocabat̄ sanctus. Leui. xxij.

Cōtra eos tota die verēcūdia erat. **ps. xliij. z pec**
candi zc. peccabant in confitēdo sanctā verēcūdiā.
sustinendi etiā. sed vere dies peregrinationis nostre
in isto tpe parui z mali. Gen. xlv. q; parū viuum⁹:
z multuz peccamus: z obumbramur peccatis nris
in die belli in quo succumbimus. ps. cxxxix. obum
brasti super caput meuz in die belli zc. Siluit ter
ra in diebus illis a peccato otra consciētā murnu
rante. q; vera obedientia tunc regnauit: z querebat
vnusquisq; bona gentis sue. j. Macha. xij. vbi dici
tur Siluit terra Juda in diebus Simonis: quesiuit
enim bona gētis sue zc. Simō obediens interpretat.
nunc p̄ca stimulat̄ cōscientiā. cōtra nos inobediētes
deo sum⁹: z platis ecclesie iudicātes eoz iurisdicō
nē: p̄ malā vitā eoz. qd̄ fieri nō d̄z. xix. dist. s̄z vnus
quisq; quasi querit malum contra proximum suum:
quia ignis charitatis extinet⁹ est. maxime propter
vitium simonie. j. q. j. sicut eunuchus. In ecclesia
primitiua patres nostri sabbatizabāt. i. a seruilī ope
re quod est peccare requiescebant. Hier. xvij. Custo
dite animas vestras. z nolite onera scilicet peccato
rum portare in die sabbati. i. requiei. quia vera re
quies est non peccare. Augul. Omnis homo malus
sabbatum habere non potest: nunq; enim illi cōscie
tia requiescat. cui autē bona conscientia est: tranquil
lus est: z illa tranquillitas sabbatum cordis est.

Nos autem hodie dicamus cū Hieremia. Maledi
cta dies in qua nati sum⁹. i. malo pene p̄nie addicta.
Hiere. xx. z cū Job. Vereat dies in qua nati sum⁹.
Job. ij. Nascitur hō cum ostētat̄ur z laudatur. La
lem diē hois desideramus hodie: in potentijs offen

tari: placere hoibus: z eoz adulationes recipe. La
le die nō desiderat hieremias. Hier. xvij. Die hoīs
nō desiderat: tu scis. Sequitur in thren. in oīone
hieremie. Sz p̄uocies repulisti nos. scz p̄cā nostra.
ps. lxx. Deus repulisti nos alias nō repellet dñs ple
bē suā. ps. xciiij. Iratus es d̄tra nos vehemēter: qz
vehemēter offendimus. qz isto tpe iniquitates nō
sire super gresse sunt caput nostrū. ps. xxvij. secūdū
Greg. aut̄ Ira dei non est vt hoīs. i. perturbatio cō
citari animi: sed trāquilla iusti supplicij constitutio.
de pen. dist. iij. productio. z Hierony. Neq; enī de
hoibus irascitur sed vitijs. que quū in hoīe nō fue
runt: nequaquā punit qd̄ mutātū est. de pe. dist. j. quā
obzē. z Ange. Indignatio ei nō vltionis executio:
sed magis absolutiois opatio est. de pen. dist. j. sed
p̄rimo. dixi de hoc ēt supra in thren. super verbo. cō
pult dñs furores suū. in si dicamus ergo dño. Dñe
ne in furore tuo arguas me: neq; ira tua corripias
me. vbi Bern. Et oēm in me excellentiā cōprimat,
nō accensus furore: sed infusus amor: vt inā discā nō
sup̄bire: sed humile sapere vnctione potius qz vltio
ne in grā. vehemētia ergo z magna nostra z multa
peccata petamus cū David p̄ magnā dei misericor
diā indulgeri. ps. l. miserere. de pen. dist. ij. si enī in
quit. ante si. per colū. Nec disperemus cū cayn. dicē
tes. Ad̄ior est nra iniquitas qz vt veniā mereamur.
Gen. iij. de pe. dist. j. S. deniq; v. cayn. Sz dicam⁹ cuz
Abanasse dño dō nro. Immēsa nō z inuestigabilis
mīa p̄missionis tue: qm̄ tu es dñs altissim⁹ sup̄ oēs
terrās: oīganimis. z multū misericors: z penitēs sup̄
malitias hoīuz. Peccauim⁹ sup̄ numerū arene ma
ris: z multiplicatae sunt iniquitates nre. Incuruati su
mus multo viculo ferri: z nō ē respiratio nobis: qz
excitauim⁹ iracūdiā tuā: z malū corā te fecim⁹: sta
tuētēs abominaciones, z multiplicātes offēnsiōes.
Et nūc flectim⁹ genua cordiū nroz p̄cātes a te bo
nitate. Dñe peccauim⁹. dñe peccauimus. iniquitates
nras agnoscim⁹. petim⁹ rogātes te. dñe remitte nos
bis: ne sil̄ peream⁹ cū iniquitatib⁹ nris. neq; in eternū
referes mala nobis: qz indignos saluabis nos h̄z
mīaz tuā. ij. Barah. vlti. in si. Aug. Null⁹ de dei mīa
diffidat maiorēz eē qz nra miseria. tardi⁹ sigdē vr̄ ei
veniā dare. qz p̄cōri accipe. sic enī festinat a tormēto
p̄sciētē reū absoluerē. q̄si eū pl⁹ cruciet cōpassio mise
riā: qz ipm̄ miserū p̄ssio sui. Nūc nō ad thren. p̄nci
piū reuertamur: z q̄tuor ei⁹ capla cū oīone Hierem.
p̄ ordinē exponamus: z adhuc ecclesiā plāgamus.
Aleph. lra hebraica itep̄rtat doctrina tētationū.

Tractatus spiritualis sup̄ quatuor c. lib. Thren. z
oratione Hierem. Cap. 4.



Lamēta
tionū Hier
emie iter
pretatio.

Homō glos. affectuose. admiratiue.
Luce. j. quō fiet istud. xxvij. q. ij. S. j.
Nō. cū ergo doctrina. glos. Vera at
doctrina ē q̄ de⁹ cognoscit. z vnū
cuiusq; stat⁹ vel defect⁹ nō ignorat.
vñ Esa. xxiiij. Glorificate dñz i dos
ctinis. Hāc plebs indeoz nō habuit: iō hostib⁹ sub
iacuit. An̄ bñ Hieremias spū meroris plen⁹ ait. Et
scm̄ ē postqz i captiuitatē redact⁹ ē isrl: z Hierlz des
serta ē: Sedit Hieremias flēs: z plāxit lamētatione
hac in Hierlm: z amaro aīo suspirās z eiulās dixit.
Quō sedet sola ciuitas plēa pplo zc. P̄cipiū thre
noz. Hieremias q̄ itep̄rtat excelsus dñs: pl⁹ signifi
cat virū p̄fectū q̄ plāgit hierlz: q̄ itep̄rtat pacifica. i.

sup̄ eccliam militantē: que recessit a pace virtutuz: z
que ducta est in captiuitatē vitioz: q̄ faciunt hoīem
seruū z captiuū. Jo. viij. z vide qd̄ dixi. s. c. ij. oīo
ne Hieremie. Recordare. in verbo. serui dñati sunt
nostri. Et sedit solus in amaritudine. idē thre. c. ij.
sedebit solitarius. z op. facit ad hoc. xj. q. ij. quādo.

Nō plangit menia ciuitatis. sicut nec Christus
Hierlm: sed pplm. Luce. xix. Sed tropice pplz in cap
tiuitatē ductū. vnde Esa. j. Et relinquet filia Syō
sicut tuguriū in cucumerario: z sicut ciuitas q̄ vas
staf. Silis locutio in Michca. iij. c. Iudices (alias
principes) eius in munerib⁹ iudicabant. sacerdotēs
ei⁹ in mercede respōdebant (als docebāt) z p̄phete
ei⁹ in pecunijs diuinabāt: z sup̄ dñm requiescebant
dicentes. Nōne dñs est in nobis: non venient super
nos mala. Idcirco p̄p vos Syō quasi ager arabis.
z hierlm vt custodia pomerij erit. z transferunt hęc
verba z exponunt. j. q. j. iudices. Et sic fit vehemēs
exclamatio p̄phete. plena fletibus. plena doloribus.
plena admiratione z stupore. dicentis. Quō sedet.
Sicut em̄ cantica anticoy Salomonis p̄cellūt alia
cantica in quib⁹ sponus Lh̄s z spona ecclia dul
cib⁹ fruunt amplexib⁹ ira z lamētationes Hieremie
tropice sup̄ eccliaz sunt lamētationes lamētationū:
in quib⁹ spōsi ch̄i a spōsa ecclia absentia p̄p multā
p̄uaricationē multis fletib⁹ deploz. af. quū dic. Quō
sedet. Lātica decēt in p̄ria. Apoc. v. ibi. z cātābat zc.
z. xiiij. ibi. Et cātābat zc. Tob. xiiij. ibi. cātābit alla.
Lamētationes in huius vite miseria. hinc David
ps. lxxiiij. Btūs vir cuius est auxiliū abs te ascēsiōes
in cor. suo. dis. in val. lachz. in loco quem posuit.

Luget aut̄ Hieremias quadrato alphabeto p̄ qua
tuor. c. threnoz: vt oēs ad lamēta iuuet. qz hō qua
tuor elemētis z humorib⁹ cōpactus. ex de cele. mis.
in quadā. S. si. contra. iij. enāgelia z. iij. cōcilia ḡia
lia q̄ sunt sicut iij. flumina paradisiā in quibus velut in
quadrato lapide setē fidei structura cōsurgit z p̄ma
net. iij. vtutes cardinales. de qbus Sap. viij. pecca
uit. maxime istis tpibus malis. xv. di. c. j. z. c. sicut ex
de renū. post trāslationē. S. verū. Iustū est ergo vt cū
p̄pheta pctā nra cū q̄ternario numero desleamus: z
materiali numero nos intus exteriusq; renouem⁹.
de q̄ renouatiōe sup̄ in oīone Hier. thze. iij. scripsi. in
S. p̄c. ps. cxxvi. sup̄ flumina. de pe. di. iij. in salicib⁹.
vt q̄ sup̄ flumina Babylonis captiui tenemur: abso
luti p̄nia. z grā p̄fusi in nra syon ecclia triumphāte
vera libertate p̄suamur. Cōstat aut̄ multa ḡia rez
eē: z q̄rere multas differētiās lachzymarū. aliter p̄
p̄ria dāna: aliter plāgimus aliena. id est aliter plora
mus desideria celestis p̄rie. aliter p̄ scelerū immanis
tate z terroze gehēne. vñ David ps. xli. Fuerūt mis
hi lachryme mee pa. zc. Et alibi. Laboraui in gēmi
tu meo. Mis affectib⁹ fideles mouent. q̄ totum illud
volumen Ezech. in sensum mentis traiciūt in quo
erant scripture lamentationes carnē z ve. Ezech. iij.
in prin. af. c. ij. in si. ps. cviiij. Exitus aquarū dedu
xerunt oculi mei zc. vbi expositio. Tunc aqua vere
deducit. qm̄ alternis vicibus. nūc hec nūc illa culpa
diluitur. quū vicissim modo p̄ hac modo p̄ illa grā
fletus effuderit. Deducit aquā: qui nūc sua. nūc alie
na pctā deflet. vel qui nunc pro sua nunc p̄ aliena
compungitur miseria. Biniidit aquā: qui qz luget
mala q̄ cōmisit. quādoq; bona que omisit. Biniidit
aqua: quādo vicissim pro metu infernaliū tormen
toz. vel pro desiderio lugetur celestium gaudiorū.

Lamētatio
qd sit.

Hoc modo est anima iuxta flumē: sicut dicitur **Au-**
meri. xliii. de peni. dist. iij. in salicibus. j. c. ij. super lite
ra Sade. super verbo. deduc quasi torrentē. z. c. iij. su
per litera. Hys. super verbo. diuisiones. Est autē
lamētatio ex merore presentis vite, aut ex desiderio
eterne vite, cordibus humanis dono spiritus sancti
infusa compunctio. Terrene autem hierusalem z po-
puli excidium deploratur: vt presentis ecclesie dāna
defleantur. Et quia ruentes a fide populi captiuantur
vniuscuiusq; anime que fuit templum spiritus sā-
cti ruina plangatur. **j. ad Cor. v. Hiero.** Verum chri-
sti templum anima credentis est. illam exorna illam
vesti: in illa offer donaria in illa christum suscipe.
Plorat autem Hieremias ad ruinas singulas ciuitatis
z populi: vt discant singuli deflere propria: quā
defleat ipse communia z aliena delicta. **Dicit ergo.**
Quomodo sedet sola ciuitas zc. Historice. Terrestris
hierusalem populo spoliata. ignominia plena: inter
hostes humiliata. **Olim** populosa inter hostes glo-
riosa. **Facta** est quasi vidua domina gentium. **regi-**
bns destituta. **sacerdotibus** desolata: templo profa-
nato. z vasorum gloria exprosa. **auxilio** dei destituta.
Domina gentium: quas antea subuererat z subiugauerat:
Item secundum allegoriam. **Pascalius.**
Quomodo sedet sola ciuitas. **Lachrymosus** plāgē
da est ecclesia culpis erigentibus. **Sponsi** absentia vi-
duata. **quomodo** sedet sola ciuitas dei z angelorum
auxilio desolata. **Si** enim sponsus cum ipsa esset: nō
esset lugenda. **quia** non possunt filij sponsi lugere,
q̄dū cum illis est sponsus. **Mat. ix. z Luce. v. vn-**
de z Hiere. pre omnibus z pro omnibus flebat: non
ruinā saxorum, sed hominum: **Et** illius quam de-
plorat signat miseriam quum dicit. **quomodo** sedet.
z sui plorantis: sicut z **Job** sedere in sterquilinio pe-
rhibetur. **Job. ij. Et** de hac captiuitate historice z al-
legorice dicit in ps. **cxv. vj. si paulus.** Sic nostra hierusalē
sancta ecclesia quum in membris suis q̄ plurimis
multipliciter offenderit: nō est ei solū dignitatis vir-
tutum z gratie: sed sordidatur in terrenis vitis. **vn-**
de Hiere. plangit non modo quia sedet terrenis ope-
ribus sordidata: sed q̄ sola z quasi vidua. q̄ pro tur-
pitudinis seditate a spōso derelicta. **Hiere. iij. Tu** autem
fornicata es cum amatoribus multis. **tamen** re-
uertere ad me dicit dominus. **non** vere vidua scilicet.
nam et si ad tempus a sponso deicitur: sponsalita-
tis tamen iura retinentur: vt si redire per penitentia
voluerit, sponsum retribuat nulli tributo subiacens
peccati. **Unde** dicitur. **Quomodo** sedet sola. **desola-**
ta destituta: humiliata, sola sine auxilio dei z angelo-
rū. **Talis** solitudo mala est. **Eccles. iij. Ne** soli. **lxxxj.**
di. in omnibus. vij. q. j. illud. extra de sta. mo. c. ij. id
est sine charitate. **alias** solitudo sancta est. **de pe. di. ij.**
§. romanos. §. quando adam. **alias** est capitellum: **vbi**
de hoc. z pre. c. in oibus. z de qua Job. ij. Edifi-
cant sibi solitudines. **vn-** **de Bern.** Anima sancta so-
la esto. vt soli oium serues te ipsum, quē tibi ex oibus
elegisti. **fuge** pu. **fuge** ipsos domesticos: **secede** ab ami-
cis et intimis, z ab illo q̄ tibi ministrat. **an** nescis ve-
recundum te habere sponsum: qui nequa q̄ velit in-

Solitu-
do du-
plex.

dulgere p̄sentia suā presentibus ceteris? **secede** ergo
potius mente q̄ corpore. **nō** pro tpe: sed deuotione
sed spiritus sed intentione: qui sic panibus spūalibus
saturatur. **Mat. viii. j. in. c. Luce. vi. super litera. Joth.**
interm. **Sedebit** sola ciuitas. **aita** vel ecclesia. **q̄re** ecclesia
vocetur ciuitas dixi in prima parte istius operis. **su-**
pra in. **§. z primo** quidem. **§. q̄** autem ecclesia. **in** ca.
lxj. Linitas ecclesia ciuium populi christiani vnitas.
de cō. di. j. ecclesia. **Ecclesia** nūc scissa: occidētalis p̄ vitā
malam in pluribus. **orientalis** per hereses z schis-
mata. **xxiij. q. j. quoniam** vetus. **Plena** populo. **ec-**
clesia ex gentibus z tribubus z linguis cōgregata: **z**
per totum mūdum dilatata infidelibus populis.
xxij. dist. legimus. plena etiam quondam virtutibus
z suffragijs sanctorum: quasi ciuitas plena populo:
nunc desolata: que prius pollebat diuinis operibus
inter frequentias sodalium sanctorum, nunc inter
hostes demones z facinorosos homines sedet squal-
lida: cui nulla est societas sanctorum, nulla cum fru-
ctu cōmunio sacramentorum, nulla cum sponso par-
ticipatio. **sed** redacta in tributa vitiorum z seruitu-
tem regum. **extra** de immu. ec. non minus. **Facta** est
quasi vidua, non vere, vel ex toto: propter bonos in-
tra ecclesia. **de** conse. dist. iij. **queris. ibi.** Sancta ma-
ter ecclesia que in sanctis est. **Vidua,** absente z indi-
gnato sponso, propter multos amatores se derelicto
astum p̄tos. **Hiere. iij. Tu** autem fornicata es cū ama-
toribus multis. **Domina** olim gētium deuictarum
scilicet vitiorum **Princeps** prouinciarū, quas hie-
rusalem tributarias fecerat. **Facta** est sub tributo
chaldeorum. **Allego.** **Princeps** prouinciarum ec-
clesia romana, princeps aliarum ecclesiarum. **xxij. di.**
de constantinopolitana. **facta** est sub tributo vitio-
rum z censuum, in membris in maioribus prelatiis.
Auferat christus cito a sua ecclesia hoc tributum z
hoc iugum, z hanc virgam diaboli exactoris. **sicut**
in die madian, que interpretatur contradictio. **Esa.**
ix. Beth plorans plorauit in nocte. **Pascalius.**
Plorat ecclesia in nocte. **inter** aduersa huius vite.
de hac nocte **Job. iij. vel** in nocte peccati posita. **vn-**
de Rom. xij. Nox precessit. **Job. iij. Sit** nor. **illa** so-
litaria nec laude digna. **Sed** nō plorat suo arbitrio:
sed miserante domino. **nisi** enim dominus misericor-
dia motus. **Luce. vij. de** vidua, eam solam sedere vi-
disset: **minime** plorasset. **vn-** **de z Luce. xxij. Conuer-**
sus dominus reperit petrum: z sequitur. **Petrus**
fleuit amare. **de** pe. dist. j. **petrus. in** prin. dist. vbi **Be-**
da. Respice namq; eius: **misereri** est. **ps. xxij. Res-**
picere in me z miserere mei. **q̄** non solum quum agi-
tur penitentia, verum etiam vt agatur dei misericor-
dia necessaria est. **Item** **Amb. Beni**q; quos iesus
respicit, plorant delictum: **vn-** **de** sequitur. **Et** recor-
datus est **Petrus** zc. **Et** lachryme eius in maxillis
eius. **Mat. Illa** anime cōscientia est. **vultus** in ma-
xillis formatur: **Unde** vniuscuiusque qualitas in cō-
scientia monstratur. **conscientia** vero que nouit pec-
cata sua, semper debet fonte lachrymarum irrigari.
de pe. di. j. **in** prin. c. lachryme. c. petrus. **De** lachryme
vtinam a maxilla ascendant vsq; ad celum. **Eccle:**
xxv. a maxilla enim ascendunt vsq; ad celū. **Itē**
in nocte intus, aliena aura. **Luce** exterius, mūdi ad-
uersitate. **peccatorum** cecitate plorans plorat: **q̄** in-
tus prius pungitur. z sic exterius proprijs lachry-
mis baptizatur: que de cordis fonte producuntur.
quarum vbertatem insinuans propheta **Hiere. ait.**
Plorans plorauit. **Hoc** modo non minus exterior

q̄ interior homo reformatus abluatur. Lachryme
 eius in maxillis eius. **M**arille ecclesie sunt doctores
 et rectores, qui sciunt sua et aliena peccata plan-
 gere, non regere: de quibus dicitur in canticis. i. c.
Pulchre sunt gene tue sicut turturis. lxxij. dist. in
 prio. et Lanti. v. Bene illius sicut areole aromatum.
 et Lanti. vi. Sicut cortex mali punici: sic gene tue.
In his enim doctoribus et prelati: quia sancti sunt
 ecclesie pulchritudo ostenditur. ut ait Chryso. Et ip-
 sicut plus ceteris in corpore christi. mystico laborat.
 extra de reñ. §. cum pridem. §. verum. ibi. propter la-
 borum angustias. et §. porro. ibi. quoniam si laboris
 causam et. Plus gemunt et plorant eos quos videt
 in nocte delictorum versari et in cecitate erroris.
Plorat sponsa ecclesia a complexu sp̄s̄i remota. de
 se. di. iiii. queris. ibi. sancta mater ecclesia que in san-
 ctis est. **I**n nocte ignorantie huius mundi plorat p-
 ijs qui mortui iacent in peccatis. **P**lorat pro virgi-
 nibus, continentibus, et coniugatis, qui se hospites
 et peregrinos constituentur super terram. de pe. dist. j.
 fleat. **N**on est qui cōsoleatur eam ex omnibus cha-
 ris eius. sanctis scilicet vel angelis: nisi recipiat con-
 solationem spiritus sancti. qui propterea paracletus.
 i. cōsolator dicitur Jo. xv. **U**nde omnes amici eius
 spreuerunt eam. quia deus spreuit eam: dum subtra-
 hit ei auxilium. xxiiij. di. nabuchodonosor. §. idem.
 ibi. cū vero aliquos. et glo. tradere. **E**t facti sunt in i-
 mici. cuius eius inimicus. ca. xc. di. sic inimicus. a cu-
 ius equitate non possunt discordare. **I**tem. **N**on est
 qui cōsoleatur eam. vero cōsolatore amisso. s. spiritu
 sancto, qui sunt potius inimici. de quibus dicitur. **D**iere.
 ix. **O**mnis amicus fraudulenter incedit. **F**acti sunt
 ini. quum in die iudicii secundum apostolū ad Ro-
 ma. ij. insurgent cogitationes miseram animam cru-
 ciantes: et demones pessimi persuasores qui nunc de-
 cipiendi ut amici blandiuntur. **Q**ue sit autē que
 superius plorat: **H**ec. litera ostendit: que interpreta-
 tur domus, scilicet ecclesia. xxiiij. q. j. q̄ dignior. **Q**ua
 re ecclesia vocetur domus supra in prima parte istius
 operis dicitur. in §. et primo quidem. §. q̄ autem. in. lxxj.
 ca. **I**sta est domus Jacob primum synagoga in egyptum
 ingressa, et in captiuitate detenta: et domini cle-
 mentia egressa secundum illud ps. cxij. **I**n exitu is-
 rael de egypto domus Jacob et c. **E**t ecclesia sancta
 erigentibus peccatis rursus in babilone captiuat. i.
 in confusione peccatorum. et ideo ploranda. **I**tem.
Omnes amici eius spreuerunt eam. quia ecclesia nō
 nunq̄ pro peccatis suis affligitur: et condēnatur tā
 ab interioribus q̄ ab exterioribus inimicis qui se
 dicunt amicos. **S**imel plenitudo interpretatur.
 ecclesia primitiua plena gratia. **A**ctuum. ij. **A**usto
 pleni sunt seruoze spiritus sancti. **A**ctuum. vi. **E**leges-
 runt stephanus plenum fide. **N**unc aceto furoris et
 odij in membris plena. **J**o. xix. **H**as autem positum
 erat aceto plenum. et dolo. **A**ctuum. xij. et maledictio
 ne et amaritudine et dolo in ore. ps. ix. quorum os
 maledictione et c. **M**igravit Judas propter affli-
 ctionem et multitudinem seruitutis. **P**lenitudine
 enim delictorum suorum migravit. **J**udas scilicet
 peccator in captiuitatem: qui sibi accumulando pec-
 cata, prouocauit dei ultionem. aliter enim ecclesiam
 dilectam et gloriosam non traderet. i. permetteret tra-
 di deus in tantā vitiorū ignominiam. xxij. q. iij. na-
 buchodonosor. §. vasis ire. qui se amoz: eos nō posse
 tradere dicit: q̄ nondum sunt cōpleta peccata amoz

reorum. **S**en. xv. xxij. q. v. §. hinc notandum: §. per
 scientes. **U**nde migravit Judas **E**cclēsia glorificās
 deum, afflictā vitiorum seruitute, de vitis ad vitia.
 nec inuenit requiem. vnde apostolus **R**oma. vij. **E**i
 deo autem aliam legem in membris meis repugnā-
 tem legi mentis mee. xxij. q. v. cum paulus. de se.
 dist. iij. c. ij. **E**uadendi autem nulla alia via, nisi quā
 ipse demonstrat apostolus ibi ad **R**oma. gratia dei,
 per iesum christum. **E**cclēsia igitur libertate virtu-
 tum amissa, sepe in seruitutem gentium et in afflictio-
 nem vitiorum migrat: et nullam inuenit requiem. q̄
 secundum **A**ug. nunq̄ mala conscientia quiescit: sed
 de loco in locum fugiens, a persecutoribus deprehen-
 sa, grauiori affligitur angustia. **I**ure enim fit ut qui
 leue fugum domini fugiunt. **A**dat. xi. dura afflictio-
 ne vitiorum premantur. et qui libertatem virtutum
 in **C**hristo promissam vilipendunt: afflictione con-
 scientie premantur. sicut enim cayn fraticida absco-
 lus a facie domini vagus et profugus in terra. **S**en.
 iij. sic in membris christum persequentes dum pec-
 catum suum confiteri recusant: fugiunt a facie domi-
 ni indigni diuine miserationis respectu. de pe. dist. j.
 §. ex his. §. cayn. non sic electi: qui et si mala faciunt
 in conspectu dei faciunt et non descendunt ab eius
 misericordia et respectu pro: scilicet coram ipso peni-
 tentiam faciunt. de pe. dist. j. et euenit. **H**abitauit
 inter gentes. vitia vel demones. nec inuenit requie-
 in anima. **A**dat. xi. vitijs instantibus vel demoni-
 bus. **O**mnes persecutores eius. **E**cclēsie, demones
 et tyranni et vitia. sunt autem hi mali persecutores.
 sunt et alij boni. de vtrisque **A**ug. xxij. q. iij. qui
 peccat. **I**nter angustias. peccatorum et afflictio-
 nem. vtinam tales angustiati et oppressi ere alieno. i.
 peccato quod est deus alienus. vnde super illud. ps.
 lxxx. **N**ō erit in te deus recens. dicit glof. **I**llud vni-
 cuiq̄ deus est: quod deo preponit. in amore et ama-
 ro animo conueniant ad **D**avid. j. **R**eg. xxij. christū
 vultu desiderabilem. et conuertantur ad eum. **A**ul-
 ti enim (quod est mirabile.) sic peccatis angustiati
 mori appetentes: et de morte peccati ad mortem pe-
 ne perpetue. que est secunda mors. **A**poē. ij. transire
 volentes: dicunt verbum **S**aul. iij. **R**eg. j. **S**tra super
 me: et interfice me: quoniam tenent me angustie. **L**ō
 tra tales dicitur **A**mos. v. **U**e desiderantibus diem
 domini. **A**d quid eam vobis? **D**ies domini ista tes-
 nebre, et non lux. **I**sta etiam est angustia illa de
 qua **E**sa. xxvij. **C**oangustatum est stratum ita vt al-
 ter decidat. et pallium breue vtrunq̄ operire nō pos-
 test. **L**ectus est cōscientia. de quo ps. vi. **L**auabo per
 singulas noctes lectum meum. i. per singula peccata
 conscientiam meam. que sponsum christum et adul-
 terum diabolum simul non valet admittere: quia ne-
 mo potest duobus dominis seruire. **A**dat. vi. et **L**uc.
 xvj. de pe. di. j. §. hoc idem. §. item nos. post duas col-
 lum. **P**allium breue amor. q̄ non potest amari si-
 mul deus et diabolus. **U**nde poeta. **S**ecta bipartita
 quum mens discurret vtroq̄: **A**lterius vires subtra-
 hit alter amor. **I**sta est etiam illa angustia consciē-
 tie de qua **E**ccl. xij. **B**eatus qui non est stimulus
 in tristitia delicti. i. quem non remordet conscientia
 pro delicto aliquo graui. quoniam sicut dicit glof. su-
 per illud ps. xlv. adiutor in tribulationibus. **N**ulla
 maior et c. tribulatio. q̄ delicti conscientia. **D**e ista et
 angustia demonum et vitiorum. **L**uce. xij. ibi coan-
 gustabunt te: **B**rego. **A**aligni spiritus vndiq̄ ani-
 mam coangustant. quando ei non solum operis ve-

rum & locutionis atq; cogitationis iniquitates res-
 plicant. Belech tabula interpretatur, vel ianua,
 ait pauper. Tabula inquit de qua raduntur mali cle-
 rici. xij. q. j. nolo. l. dist. contumaces. vel tabula, penite-
 tia. de pe. di. j. secunda. Ianua foramen laterale chri-
 sti ad ingrediendum in celum. Gen. vj. Ostium ar-
 ce pones in latere deorsum. i. vulnus in latere chri-
 sti. glo. pauper ecclesia primitiua. xij. q. j. dilectissimis.
 Vie syon ecce predicatorum scilicet parantes viam
 christo veniendi ad animam. Jo. j. Vie syon. virtus
 tes ad supernam hierusalem ducentes ad solennita-
 tem anime cui sponsus ablatu est: quum anima de
 arce superne intentionis ad exteriores labitur actio-
 nes. solennitas eius est celestis vite intima contem-
 platio. sed non sunt qui veniunt ad solennitatem: af-
 fectus. s. prioris vite. qz scilicet non veniunt ad solen-
 nia contemplationis aie vel diuine. vera enim ani-
 me solennitas & festiuitas est de deo. Amb. Qui chri-
 stum intra se recipit: maximis pascitur delectationi-
 bus voluptatis. Sed hodie in ecclesia magis cele-
 brantur solennia ventris qz mentis. xliij. di. comen-
 sationes. xxv. di. ecclesie principes. Vie syon. Quo-
 ties ecclesia pro peccatis suis intus fouisve repletur
 furoris domini amaritudine: merito lugent vie. por-
 te idem destructe. gemunt sacerdotes. squalide sunt
 virgines. Vie sunt prophete patriarche & alij per
 quos ad christum qui vera est via. Jo. xliij. venit.
 sicut enim iuxta dicitur a christo. Luce: sic vie dicitur
 ab ipso. Unde Abaa prima via crededi appellatur.
 he lugent eo qz non sunt qui veniant ad solennitate,
 celestis patrie, qui enim presunt officio, nec ipsi in-
 trant: nec alios intrare permittunt. Mat. xxij. Ju-
 re autem sacerdotes virginibus copulatur inferius:
 quia virginitate sacerdotium pollet. lxxj. dist. mini-
 ster & c. oportet. & quasi per totum. & virginitas res-
 gemine sacerdotum eget. Lugent eo qz non sunt. qui
 veniant ad solennitatem, patrie celestis. ps. cxvij. Co-
 stituite diem solen. in condem. vsque ad cor. altaris.
 Vel angelorum. Des porte eius destructe. eccle. i. sen-
 sus dissipati & vagi. destructe qz deberet esse ornate &
 custodite. ps. xxij. aperite portas iustitie. Sed mors
 intrat per eas secundum hier. ix. c. Et ideo squal-
 let anime virginitas: & gemit regale. j. De. ij. sacerdo-
 tium. dum pro virtutibus replemur amaritudinib;
 vitiorum. Sacerdotes eius gementes. qui deberent
 gaudere in domino. Psal. iij. Gementes pro pecca-
 tis ex se gemitum prouocantibus. Virgines eius. ca-
 ste intentiones eius ecclesie. squalide. quia intus cor-
 rupte que deberent fulgere. Et ipsa, ecclesia scilicet
 oppressa amaritudine, vitiorum. Hier. ij. Scito &
 vide quia malum & amarum est reliquisse te dominum
 deum tuum. De interpretatur ista. qz propter ista
 peccata eneniunt super ecclesiam que dicta sunt. &
 dicitur. Facti sunt hostes eius in capite. heretici aut
 pagani aut mali catholici. Hostes. ecclesie. xxij. q.
 ij. de illis in capite. qz capita ecclesie languet: & ideo
 cetera membra ecclesie inficiuntur. vj. q. j. ex merito.
 & Auaritia in capite omnium. Amos. ix. id est in pre-
 latis ecclesie precipue. Plena est ecclia auaritie. xciij.
 dist. diaconi. v. Isti sunt optimates capita populo-
 rum prelati scilicet ingrediens pompaticum domum
 israel. Amos. v. Facce pingues samarie. calumiam fa-
 cientes egenis. clericis: que dicunt eis. afferte & bibe-
 mus. Amos. iij. Hostes in capite. quia in prelatis de-
 mones hodie precipue dominantur. Pingues sunt
 in peccatis pre ceteris. presunt vt deuorent & inflen-

tur. viij. q. j. sunt in ecclesia. Inimici ei^o. ecclesie. Lo-
 cupletati sunt. disputanti facundia quum sit intelli-
 gendi penuria. Item hostes in capite. quum bo-
 num opus corrupta mente concipimus: diabolus in
 principio dominatur diminutione boni, afflictuitate
 mali. instant enim hostes fortiores aliquando in ca-
 pite, ipsam bonis operis intentionem pollutentes
 aliquando longiori vsu voluptatum animam reni-
 tentem impediens. ab his tanto difficilius libera-
 mur: quato in capite superiores & locupletiores do-
 minatur. Propter multitudinem iniquitatum eius.
 prelatorum ecclesie. Paruuli eius. ecclesie. populus
 lacte indigens consolationis, & panem doctrine pes-
 tens. j. eo. iij. c. Paruuli petierunt panem & c. propter
 defectum boni exempli prelatorum instructionis &
 correctionis. Ducuntur in captiuitatem. vitiorum
 & demonum. xj. q. ij. precipue. & c. ita. ibi. vt qui posi-
 tus fueras ad gubernationem populorum, effectus
 sis ruina multorum non habentes rectores aut de-
 fensores. Ante faciem tribulantis. hostis visibilis vel
 inuisibilis. vinculis delictorum constricti. ps. xij. Qui
 tribu. me. exulta. si mo. fuero. Uau interpretatur
 ipsa vel hec, scilicet ruina multorum afflictu de qua
 sequitur. Et egressus est a filia syon ois decor eius.
 Ecclesia vel anima que filia est syon celestis hierusa-
 lem. Decor puritas fidei, ornatus virtutum. Ista est
 ecclesia pulchra. de qua in Lanti. iij. Tota pulchra
 est amica mea. Ab ea decor egreditur. quando heretico-
 rum vel malorum catholicorum rabie sic es cor-
 rumpitur. de qua dicitur. ps. ciiij. Confessio nem &
 decorem induisti. iterum ps. xcv. Confessio & pulchri-
 tudo in conspectu eius. Decus enim ecclesie & decor
 virtus & sanctitas est. de pe. dist. ij. Romanos. versi.
 princeps & c. illa anima. Facti sunt principes eius. ec-
 cliesie pastores & rectores. xxxv. dist. ecclesie princi-
 pes. qui vtrosq; cornu vtrosq; testamenti subditos
 deberent defendere: vel rebellantes percutere. xxiij.
 q. iij. cum in lege. Velut arietes non inuenietes pas-
 scua. quum tamen tamqz fortes arietes ducarum
 gregibus prebere deberent. viij. q. j. sciscitaris. Facti
 sunt velut arietes mari absq; pinguedine. de qua
 pinguedine. ps. lxxij. Sicut adipe & pinguedine. cha-
 ritatis. Non inuenietes pascua. pro se & populo.
 quia in scripturis pascua vite non inuenietes. Psal. d.
 Sanctarum scripturarum altitudine quasi montes
 pascue sunt. Abierunt absq; fortitudine. diuini ver-
 bi & virtutum. vbicumq; eos error impellit. Ante fa-
 ciem subsequetis. ante suggestionem diaboli. vt qui
 minare ad pascua vite gregem domini negligunt:
 ipsi ad pascua mortis ligati vadunt absq; robore vir-
 tutu. decor enim ecclesie in omnibus fidelibus est:
 sed maxime in sacerdotibus & altari seruientibus.
 secundum Chrys. de hoc extra lib. vj. de immu. eccle.
 & de re. ec. lxxj. di. per totum. xliij. dist. sit rector. j. q. j.
 sacrosancta. & c. necesse. Say interpretatur oliua. ec-
 cliesia primitiua pacifica. Gen. viij. & vncta donis
 spiritus sancti. Actuum. ij. extra de sacra vnc. c. j.
 Et recordata est hierusalem dierum afflictionis sue:
 & preuaricationis omnium desiderabilium suorum:
 que habuerat a diebus antiquis: quum traderetur
 (alias caderet) populus eius in manu hostili: & no-
 erat (alias esset) auxiliator. Recordatur anima vel:
 ecclesia afflictionis corporalis & spiritualis & preua-
 ricationis mandatorum pro qua affligitur. recorda-
 tur itquam non ad consolationem: sed ad pene etrag-
 generatione. iuxta illud Sap. v. quod i inferno dicturi

sunt

sunt impij. Errauimus a via veritatis: et iustitie lumen nobis non illuxit: sol non est ortus nobis lassati sumus in via iniquitatis et perditionis: ambulauimus vias difficiles: quid nobis profuit superbia ac diuitiarum opulentia? transierunt omnia tanquam vmbra mortis: in malignitate nostra consumpti sumus. Viderunt eam hostes etc. Valde cauendum est vt non solum ab interno iudice sabbata nostra exprobrentur: sed etiam ab hostibus derideantur? Si autem pro vanis nostris cogitationibus sabbata nostra deridentur: quid de illis putandum est: qui quum domino vacare debeant: etiam flagitiosa committere non formidant? Si ergo deo vacare volumus ipsi soli corde et corpore vacemus. vnde ps. xlv. Facite et videte quoniam ego sum deus. Sepe etiam inuenitur ecclesia populum suum cadentem in manus hostium. id est demonum. Alius per auaritia: alius per luxuriam cadit: et pro his et similibus deplorans ecclesia: recordatur omnium desiderabilium suorum: id est que nobis promissa sunt in celis. vnde et nos perlabimur: et ipsa peregrinatur. Expono et antepo no textum qui sequitur. Deriserunt sabbata. Sabbata quoque nostra. id est festiuitates non minus a nobis violantur: quam ab hostibus deridentur. vnde et dicitur. Ubi est deus eorum: clericorum: extra de vo. et vo. re. magne. Unde et dominus odit et proiecit festiuitates nostras. Pleni enim homicidijs: immunditijs: ambitionibus: et cupiditatibus: et auaritijs: et odijs: et sacrilegijs: et fortiligijs: et crapulis: et ebrietatibus: lotis manibus et cruentatis cordibus et conciscijs: nostra sabbata non dominica celebramus. Esa. j. Audite verbum domini principes sodomorum prelati ecclesie: rectores mutorum a laude: populus gommorre. populus asper. quia Sodoma interpretatur muta. Gomorra aspera. id est in deuotio. Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum: dicit dominus? que victimae impie sunt. Proponer. xv. j. q. v. non est putanda. xiiij. q. v. scriptum. Plenus sum. q. d. fastidio et nauseo sacrificia vestra. psalms. xlix. Holocausta arietum et adipem pinguium et sanguinem agnorum et vitulorum et hircorum nolui. Quum veneritis ante conspectum meum: quis quesitum hec de manibus vestris: vt ambularetis in atrijs meis? Ne offeratis vltra sacrificium frustra. Incensum abominatio est mihi. Neomenias et sabbatum et festiuitates alias non feram. Iniqui sunt cetus vestri. Kalendas vestras et solennitates et festiuitates vestras odiuit anima mea: facta sunt mihi molesta etc. Et quum extenderit manus vestras: auertam oculos meos a vobis: et quum multiplicaueritis orationes: non exaudiam: manus enim vestre sanguine peccati cuiuscumque plene sunt. Esa. primo. ad hec. pri. quest. j. Sed obicitur. cum sex. cap. sequentibus vsque ad. §. cum vita. xlix. distinctio. cap. primo et secundo tertio. quest. septi. §. idem testatur. cum. capit. sequent. vsque. §. sed obicitur. de consecratione distinctione secunda. qui scelerate. xxiiij. quest. pri. odi. et precede. cap. non est putanda. et cap. scriptum. Et omnium desiderabilium suorum virtutum celestium promissorum. que habuit anima ecclesia: a diebus antiquis: in rebus primitiuis. Psalms. lxxv. Logitauit dies antiquos etc. Quum caderet populus eius: cordis affectus. In manu hostili demonum. Et non esset auxiliator: alius non poterat. Deus qui indignatus propter peccata nolebat. Viderunt eam: ecclesiam: hostes. demones: deriserunt sabbata eius:

sicut hodie deridemus iudeos cum eorum synagogis et sacrificijs: quauis eos ex misericordia toleremus. extra de iude. consuluit. et c. sicut. et c. et si iudeos. Iterum viderunt eam hostes: sepe pro peccatis a paganis et hereticis vel schismaticis afflictata est ecclesia: et sue preuaricationis recordatur in confusione suam: et tunc demones sabbata eius derident: quum eam a bonis feriare vel cum peccatis solennizare vident. vnde ps. xij. Qui tribulant me exultabunt si motus fuero. Beth interpretatur vita: quod ad hoc respicit. Semens et conuersa est retrosum. j. Ideo enim dominus inducit tribulationem. vt peccator conuertatur et viuat: conuersio enim peccatoris vera vita est. Ezech. xxxij. de pe. dist. j. §. hoc idem. in prin. Peccatum peccauit hierusalem: propterea instabilis facta est. Per diuersa vitia stare virtutis est: non stare vel cadere vitij vel peccati. Ezech. ij. Sta supra pedes tuos. l. disti. quid est. Peccatum peccauit. ecclesia in membris suis aliqua heresi polluta peccatum infidelitatis peccat: ideoque instabilis vagatur: et nulla fidei soliditate fundatur que prius fundata erat supra firmam petram. Adat. xvi. xxj. disti. in nouo: propter quod veri catholici spernunt eos. Item quodcumque peccatum facit hominem vagum et instabilem. Gen. iij. Dicitur de cayn: vagus et profugus. de pen. disti. j. §. ex his itaque. verfi. cayn. Unde angeli vel viri sancti qui prius glorificabant eam despiciunt: vt tandem gemat peccatum suum: et redeat ad deum: et audiat vocem monentis post tergum. vnde Esa. xxx. Erunt aures tue audientes post tergum monentis. Inde maria conuersa retrosum inuenit Iesum quem querebat prius: nec inueniebat. Joan. xx. ibi. conuersa illa. vbi Aug. Quia prius conuersa corpore quod non erat putauit: nunc corde conuersa quod erat agnouit. Sic et ecclesia in membris suis conuersa retrosum: inuenit christum qui apud eam per peccatum mortuus erat sibi: resurrexisse a mortuis: qui vero increduli sunt: nec aspiciunt retrosum: vsque hodie sicut cayn instabiles sunt: et portant confusionis sue signum: et in Babylonem id est in confusionem suam tendunt. Omnes qui glorificabant eam: ecclesiam: heretici applaudentes: vel adulantes. vel angeli uel sancti uiri. speruerunt eam: heresi uel schismate confusam: uel uitijs constupratam. Ad literam hodie prelati mali et doctores uerbales ecclesie amici: hypocriti qui populum beatificant et seducunt: iuxta illud. Esa. iij. cap. Popule meus: qui beatum te dicunt: ipsi te decipiunt. et Esa. ix. Et erunt qui te beatificant populum istum seducentes: et qui beatificantur precipitati. Ipsi ueraciter spernunt ecclesiam. que eos exaltauit: quia necesse est quod propter ignominiam peccati. et prelati subditos et subditos prelatos despiciant et spernant. j. quest. j. multi. iij. quest. vij. §. porro. versic. item Bregio. Ipsa autem gemens: id est sic peccatum agnoscens. et conuersa est retrosum. ad deum: quem reliquerat. Conuersa inquam per penitentiam ad conuersationem celesti unde exiierat. que autem sit uera conuersio: de penitentia distinctione. j. §. hoc idem. de penitentia distinctione. vij. nullus. Beth interpretatur bonum. Psalmus. cxviii. Bonum mihi quia humiliasti me. Unde sequitur. Uide domine afflictionem meam. Bonum enim est peccatorem se cognoscere. et cum gemitu et penitentia exclamare. Uide dñe Sordes eius in pedibus eius: non est recordata finis sui

Ecclesie
pedes.Pedes
lauandi.

Pedes ecclesie doctores et prelati sunt: a quibus debet ecclesia portari. Exod. xxviii. Portabit Aaron iniquitates filiarum Israel. Roma. xv. debemus nos firmiores imbecillitates infirmorum sustinere. Item Exo. xxviii. Portabit Aaron nomina filiorum Israel coram domino super utrumque humerum ob recordationem. Hi pedes debent ducere ecclesiam per viam que christus est. Joa. xiii. Ego sum via. sed sordibus scelerum inquinati sunt: et sic ecclesia non recordatur finis sui. i. christi: qui est finis ad iustitiam omni credenti. Roma. x. Augu. Ipse finis nostrorum desideriorum erit qui sine fine videbit: sine fastidio amabitur, sine fatigatione laudabitur. Ecclesia etiam in pedibus. i. in affectibus sordet: quia in huius vite miseria nemo est qui sine squalore vitiorum incedat: saltem in pedibus quibus tangitur terra. Inde dominus pedes discipulorum lauit. Joan. xiii. Ubi Orig. Prestandi sunt pedes. i. mentis affectus lauandi a Jesu: ut sint pedes nostri decori: et presertim quibus emulantes potiora bona volumus enumerari eis qui euangelizant bona. Esa. li. viii. q. j. olim. Aug. ibi. sed est mundus totus. Joan. xiii. Totus vtiq; preter pedes: vel nisi pedes: quos habet opus lauare: homo enim in baptismo totus abluatur: non preter pedes, sed totus omnino: veruntamen quum rebus humanis postea innititur: terra calcatur. Ipsi igitur humani affectus sine quibus in hac mortalitate non viuunt: quasi pedes sunt: ubi et humanis rebus afficimur. Unde si dixerimus quia peccatum non habemus: nos ipsos seducimus. j. Joan. j. de pen. dist. ij. si enim. Si autem confiteamur peccata nostra: qui pedes discipulorum lauit: nobis peccata dimittet usque ad pedes quibus conuersamur in terra. Item Orig. Impossibile autem puto non contaminari extrema anime et infima eius, quaque quoad homines perfectus quis esse putetur, plurimum autem et post baptismum replentur puluere scelerum usque ad verticem qui vero legitimi discipuli christi sunt: erga solos pedes indigent lauatione. Item apostolis ait dominus. Excute puluerem de pedibus vestris. Luc. x. et Mat. x. ubi Beda. Per pedes ipsum opus et incessus predicationis significatur: puluis vero quo asperguntur: terre leuitas est cogitationis, a qua ipsi summi doctores immunis esse nequeunt. Pedes autem christus discipulorum idcirco lauit: ut et pulchri essent et mundi: et sic per totum mundum predicaturi discurrerent. De quibus dicitur Lanti. vii. quod pulchri gressus tui in calciamentis filia principis. Et alibi Ephe. vi. Calciati pedes in preparatione euangelii pacis. Sordes autem in pedibus sunt: vita reproba in predicatoribus: quia non recordantur finis sui iudicii futuri. unde deponuntur vehementer in conspectu dei non habentes spiritum sanctum consolatorem qui alios consolari deberent: conuersi ergo et humiliati clament. vide domine etc. De pedibus autem speciosis euangelizantium pacem. i. de bonis predicatoribus proficientibus sibi et ecclesie. Esa. li. quod pulchri supra montes pedes etc. vii. q. j. olim. De locis pedibus. de conse. dist. iiii. quando. etc. si eos. ad fi. dist. De his pedibus. Abachuch vlti. Egredietur diabolus ante pedes eius: quod tunc impletum est: quum ad pedes domini remissa sunt peccata Abagdalene: et impletur quotidie quum peccator conpungitur ad pedes predicatoris. Et dicuntur pedes domini predicatoris: quia in eis dominus graditur et gestat.

vi Deut. xxxiii. Qui appropinquant pedibus eius accipient de doctrina illius. Valde formidat hos pedes diabolus. Unde de pisce qui Tobiam voluit deuorare dicit Tobia. v. Adspitare cepit ante pedes. Pisceus ille diabolum significat. Tobias christum. Pedes predicatoris vel sacerdotis. Item ecclesia sancta in membris suis sordes habet in pedibus: sordes vitiorum: que celestis vite et pristine conuersationis in sui principio candorem perdidit. unde dicitur ei. Consurge Hierusalem: excute de puluere. Esa. li. Ecclesia que hodie intantum intendit terrenis actibus. i. pompis mondanis et delicijs: sordes necesse est ut habeat in pedibus. i. affectibus et actibus. unde ps. xlii. Humiliata est in puluere anima nostra. Ab his quotidie lauandi sunt pedes: ne contingat quod sequitur. Oblita est (alias non est recordata) finis sui. Deposita est vehementer: non habens consolatorem. Sed dicat ecclesia captiua. Uide domine afflictionem meam: ut miserearis: non iniquitatem aut peccatum: ut damnes, sed afflictionem: ut liberes. Quoniam erectus est inimicus: diabolus tibi imputans: tibi insultans: quasi non possis nos liberare. unde David ps. ii. Multi dicunt anime mee: non est salus ipsi in deo eius. Ioh. interprete principium malorum. i. quia vidit deus gentes ingressas ad sanctuarium suum: quasi hec est precipua causa malorum. Abanum suam: operationem suggestionis. Misit hostis diabolus. Ad omnia desiderabilia eius: ecclesie sacerdotium, regnum, sancta sanctorum: fidem: spem: baptismum: corpus christi et ceteras virtutes. Quia vidit dominus gentes. scilicet carnales. ps. lxxviii. Deus venerunt gentes in hereditatem tuam etc. Vel vitia vel sacerdotis carnaliter viuentes: et sacerdotium quantum in eis est. j. q. j. quidam. ad fi. pollutentes. Ingressas in sanctuarium suum: animam: ecclesiam. Exod. xxv. Sanctuarium tuum domine etc. de quibus preceperas ne intrarent sanctuarium tuum: ecclesiam tuam. Exod. xxx. Sacerdos in quo fuerit macula: non accedat offerre. xli. dist. hinc etenim. j. q. j. sacerdotes. Abanum suam etc. Diabolus audacter manum mittit ad anime desiderabilia et aufert virtutum ornamenta: fidem: spem: charitatem: discretionem etc. quod iustus iudex fieri permittit: quia videt gentes: scilicet prauas suggestiones: vidit et cogitationes et voluptates in sanctuarium ecclesie vel anime introire: que debuit ostium mentis claudere: et in cubiculo patrem sonare. Mat. vi. ubi August. Per cubacula nostra sunt intelligenda corda nostra: de quibus dicitur in ps. iiii. Que dicitis in cordibus vestris et in cubi. vest. compungimini etc. Ostium est carnalis sensus: foris sunt omnia temporalia que per sensum cogitationes nostras penetran: et turba variorum phantasmatum orantibus obstrepit. Ingredientibus autem gentibus mentem: pudicitia corrumpitur: abstinentia evertitur: et princeps coquorum muros anime id est virtutes evertere conatur. xliii. dist. S. j. Sic vindemiatam omnibus bonis suis animam sine consolatore relinquit: sicut legitur Luce decimo. de vulnere rato a latronibus spoliato et sanguine relicto. Contra tales dicit ps. lxxvii. Tradidit in captiuitatem virtutum eorum et pulchritudinem eorum in manus inimici. Item hostis antiquus ad desiderabilia ecclesie manuum mittit in membris ipsius fidem conuincit: baptismum rescindens: doctrinam corrumpens: corpus et sanguinem domini indigne con-

tractari

tractari suggerens, uasa preciosa. i. oues christi quasi lupus deuastans. Et causa tanti mali redditur: quia gentes carnem amantes, quasi preputium retinentes, et christi circumcisionem non habentes, ministri altaris constituuntur. Hier. ix. Visitabo super omnes qui attonsi sunt in comam habitantes in deserto. Isti sunt clerici et religiosi habitantes in ecclesia solitarij in oratione vel in claustro: quia quasi omnes habent preputium proprietatis proprie uoluntatis et uoluptatis, more incircumisorum uiuentes spiritualiter laicorum: de qua circumcisione spirituales Deutero. x. Circumcidite preputia cordis. et Act. vii. etiam incircumcisi cordibus et auribus. et Hier. iii. Circumcidimini domino, et auferite preputia cordium uestrorum. Eaph interpretatur manus: de qua dictum est: supra proxime. Manu suam: ex cuius tactu clamat uox prophete. Omnis populus eius gemens: ecclesie angustia tribulationis uitiorum et tentationum: maxime isto tempore carnali et hypocritali. Querens panem. Delectationis carnalis: de quo pane dixi supra in. c. ij. in oratione Hier. recordare: super uerbo: et faturemur panibus: non panem uerbi dei. Matth. iij. Luce. iij. Deuter. viij. Non in solo pane uiuit homo etc. ubi Rabanus. Testimonium autem hoc ex Deutero. sumptum est viij. c. ergo si quis non uelicitur uerbo dei: iste non uiuit: quia sicut corpus non uiuit sine terreno cibo: ita anima uiuere non potest sine uerbo dei. Procedere autem uerbum dei de ore dicitur: quum uoluntatem suam per scripturarum testimonia reuelat. Be ista fame uerbi dei. viij. quest. j. audacter. Bederunt queque preciosa: celestia pro terrenis: uirtutes pro uitijs: pro cibo: uoluptate carnali: ad refocillandam non satiandam animam animalitate. Ber. Nec animus uanitate, nec uoluptate corpus aliquando satiatur. Unde Osee. iij. Fornicati sunt: et non cessauerunt. Ubi Hierony. Uoluptas insatiabilis est: habitata irritat, famem non saturitatem parit. Aug. Delectatio presens non satiatur: preterita non delectatur: futura cruciat. Idem. Breuis est uoluptas fornicationis: sed perpetua est pena fornicatoris: quantum enim beata Maria uirgo purissima morabitur in celo: tantum anima fornicatoris torquetur in inferno. Quia autem anima frequenter ponatur pro animalitate et sensualitate. Actuum. xx. Non facio animam meam preciosiorem quam me. Ioan. xij. Et qui perdidit animam suam etc. Uide domine: per compassionem. Uox ecclesie uitijs tribulate. Facturam tuam: non iniquitatem meam: ut perdas me: quoniam facta sum uilis peccato. Uilis efficitur ecclesia quum crescente numero malorum: non summa peccat et celestia: sed infima et terrena. Hier. ij. Quia uilis facta es nimis iterans uias tuas. Seneca. Si scires deos ignoscituros et homines ignoraturos: adhuc dedignarer peccare. Ambro. Disce homo ubi grandis et preciosus es. Uilem te terra monstrat: sed preciosum te faciet imago, quid enim tam preciosus quam imago dei? quam timens: homo iure uocaris: hominis uero nomen amittis: quum eadem neglecta in uitia cadis. Lamech disciplina uel contritio interpretatur, quod enim propheta luget: alia disciplina est: et contritio cordis: ut luceant sancti si mili modo. O uos omnes sancti: qui transitis per uiam, celeriter: non habentes hic manentem ciuitatem. Hebr. x. Niam christum. Ioan. xij. Ego sum uia ueritas. Attendite, compatiendi corde. Et uide-

te charitatis intentione. Si est dolor etc. Corinth. xj. Quis infirmatur: et ego non infirmor? quis scandalizatur: et ego non uxor? Conqueritur ecclesia uel anima preuaricatrix. Sicut dolor meus: pro terrenis celestia perdidit: quoniam uindemiauit me bonis uirtutum: ut locutus est dominus: qui non metitur: per prophetas: in die furoris sui iudicij quia exacerbauit eum. O uos omnes etc. Ecclesia que parit et generat et nutrit et lactat: pro omnibus contristatur: teneros lactat: auersos reuocat: pigros expectat: precipites ut preuideant castigat: ne quem hostis extra castra inueniat: dum ipsa ordinato agmine ad patriam festinat. Uidete dolorem meum. Filios educare uolui, et educere de miseria exilij: et perducere ad gaudia celi: sed multi errant: multi exasperant: multi languent: pauci sunt qui uenire queant: pro omnibus lugeo: pro omnibus uxor: uideate ergo si est dolor sicut dolor meus. Tendite oculos ad extremi iudicij diem: de quo ps. vi. xxxvii. Domine ne in furore tuo arguas me: quando reddet uincuique secundum opera sua. Item O uos omnes etc. Pascasus. Ecclesia in membris et filijs pregrauata uitijs: non tamen omnino excecata: uident bonos filios ad patriam festinantes per uiam uirtutis: cum ingenti merore exclamat. O uos omnes etc. uideate quibus passionibus subiaceam: quoniam uindemiauit me dominus: in filijs bona uirtutum iusto iudicio abstulit: quibus me quasi sponsam de corauit: in die furoris sui exacerbatus malis filiorum meorum. Hos ergo filij qui transitis per uiam idest qui presentem despiciatis uitam: tendentes in uiam ueram: que christus est: uideate si est dolor: sicut dolor meus: celestia amisi in quibusdam filijs, thesaurizauit mihi iram. Roma. ij. ibi. Thesaurizas tibi iram etc. pro eis in die iudicij: et grauior malis in eis: non uobiscum possum festinare ad gaudia celi. Ubi etiam filij qui pretergrediuntur uiam mandatorum dei: iuxta illud. Psal. cxviii. uiam mandatorum tuorum cucurri etc. uindemiant bonis racemis uineam: ecclesiam, que est uinea domini Sabaoth. Esa. v. et paucos bonos ibi racemos dimittunt. unde et sponsus christi pro ea conqueritur, dicens Mich. vi. Ue mihi, quia factus sum sicut qui colligit spicam in messe, et sicut racemum in uindemia etc. xvj. quest. vii. et hec diximus. Item interpretatur ex ipsis, scilicet donis spiritus sancti eruditur ecclesia. De excelso: alto consilio diuino. Psal. cj. Prosperit de excelso sancto suo etc. Misit ignem, spiritus sancti. Actuum. ij. Apparuerunt dispersite lingue tamquam ignis. Luce. xij. Ignem ueni mittere etc. Sic ignis sanctus urens non comburens, spirituales uiros illuminat ad cognitionem ueritatis, inflammat ad amorem bonitatis, et confirmat ad tolerantiam aduersitatis. unde Ecclesiast. xliij. Tripliciter sol exurens montes idest christus perfectos uiros igne spiritus sancti: illuminando rationem, accendendo uoluntatem: corroborando infirmitatem. De excelso idest a patre. Ioan. xv. quem ego mittam uobis a patre. Isti sunt illi tres panes quos petit homo amicus a christo amico. Luce uindemio. Deficit ratio per ignorantiam ueritatis, languet uoluntas per inedia affectionis, infirmatur caro per inopiam fortitudinis. Nam et ratio minus intelligit que agenda sunt, et uoluntas minus diligit intellecta, et adhuc corpus quod corruptum aggrauat animam. Sap. ix. ut non quecumque uolumus illa facia-

mus. Tres ergo panes sunt, veritas, caritas: fortitudo. Commoda ergo christe amice tres panes misisti, et intelligam, diligam, faciam voluntatem tuam, sic enim vivitur, et in talibus vita spiritus mei, sicut Bern. hec per te christe missus dabit spiritus sanctus.

Dicitur autem pater excelsus propter auctoritatem principii: quia ipse a nullo. Alie persone. scilicet filius et spiritus sanctus existunt ab eo, nec propter hoc ponitur ordo dignitatis in trinitate: ut pater sit maior filio: ut mentitur Arrius, seu spiritus sancto, ut mentiuntur Donatiste, asserentes minorem patre filium: et minorem filio spiritum sanctum. xxiiij. q. iij. quidam ver. donatiste, et ver. boetiani, sed est ibi ordo nature, sicut ait Aug. qui ordo non ponit gradum in personis: sicut essentiam: sed sicut proprietates personales: quibus persone adinvicem distinguuntur, ut persona patris sit que a nullo est, et a qua sunt alie persone, et sicut hoc dicitur pater excelsus: non tamen filius vel spiritus sanctus est inferior eo, quoniam omnimoda equalitas et coeternitas est in personis divinis: nec alter est alteri prior tempore, vel dignitate, extra de sum. tri. c. ij. Ossibus meis. i. apostolis fortioribus. Ossa dicuntur apostoli propter sustentationem et rectificationem corporis, et sunt dura et sicca, tales igitur extiterunt apostoli: super quos fundavit dominus ecclesiam suam. xxj. dist. in nouo. extra de elec. fundamenta. lib. vi. j. Reg. ij. Posuit super eos orbem. Job. xxx. Ubi eras quando ponebas fundamenta terre id est ecclesie: que firma est fundata supra christum? Dat. xvj. xij. dist. ita dominus. Fundamenta apostolos, pre. c. fundamenta, quos tamquam lapides preciosos posuit in ecclesie fundamento: per hos sustentatur et rectificatur corpus ecclesie: sustentatur meritis et intercessionibus: rectificatur fide et moribus. Viri etiam extiterunt per tolerantiam: iuxta illud. ps. xxxij. Anus ex his non conteretur. Grego. Occidi possunt: flecti nequeunt. Sicci etiam per temperantiam. ij. ad Corinth. x. In carne ambulantes non sicut in carne militamus. Item misit ignem, divinam vindictam, de qua Job. j. Ignis dei descendit de celo et c. et iij. Reg. i. descendit ignis et c. xxij. q. iij. quod christus. et c. ea vindicta. Ignem inquam, aereas potestates, quod de ore eorum lampades procedunt sicut tede ignis accense: halitus eorum prunas ardere faciunt, et flamma de ore eorum egreditur. Job. xli. In ossibus meis: ut fortia. scilicet prelatos interius exteriusque affligant, et sic erudiantur qui deum blandientem audire noluerunt. Unde addit. Et erudiuit me. Esa. xxvij. Verax dabit intellectum auditui. Expandit rete pedibus meis, ne post voluptates et desideria vana usque ad finem vite irem. Conuertit me retrosum: ne per angustias et tribulationes vadam. Posuit me desolatam. Amos. iij. Tantummodo vos cognovi ex omnibus cognationibus terre: idcirco visitabo super vos omnes iniquitates vestras. Item ecclesia collecta de iudeis et gentibus dicit. De excelso misit ignem et c. i. spiritus sanctum: sicut quem corroboratur ecclesia virtutibus: et eruditur divinitus: ne ultra idolis serviat: vel mundi delicias querat, caste vivat: caste timeat: et ex ipsis erubescat vitijs quibus servierat. Roma. vi. ibi. Quem ergo fructum habuistis tunc in illis, in quibus nunc erubescitis? de pen. dist. j. quem penitet. Expandit illius rete scilicet predicationis. Luca. v. Lavabant retia: iterum. Lavate retia vestra in captivam. Beda. Piscatores sunt predicationes ecclesie et doctores: qui nos per rete fidei comprehendunt, et quasi litori, sic terre viventi advehunt. Sed hec retia modo laxantur in captivam: modo lota pliantur: quia non omne tempus est habile doctrine: sed nunc exercenda est lingua doctoris: nunc sibi metum cura gerenda. Ibi etiam Amb. Que sunt apostolorum que laxari iubentur retia: nisi verborum complexiones: et quasi quidam orationis simus: et disputationum recessus: qui eos quos ceperint non amittant? Et bene apostolica instrumenta piscandi retia sunt, que non captos perimunt: sed referunt: et fluctuantes de infimis ad superna traducunt. Unde et retia piscatorum: sunt eloquia predicatorum: de fide et moribus et diversis adiutoribus virtutum testamenti complexa. Abachuc. j. Facies hominis quasi pisces maris. Bene ergo expanditur rete predicationis, ne ecclesia vadat post vanitates errorum et concupiscentias. Pedibus meis: voluptatibus: pravis affectibus. Conuertit me retrosum: de vitis ad virtutes, de infidelitate ad fidem. Retrosum: ut audirem vocem post tergum monentis. Esa. xxx. Conuertit etiam me retrosum: ut post ipsum irem: non perirem. Hoc rete apostolis et viris apostolicis est commissum: ut de mari huius mundi pisces homines extrahant. Luca quinto. Pedibus. Psalms. cxvii. Ab omni via mala prohibui pedes meos. Posuit me desolatam: tereno solatio: et presentis vite dolore, et desiderio future. vnde. ps. xij. Fuerunt mihi lacryme et c. Lota die: omni tempore. Merore confectam: dolore scilicet presentium tribulationum: et amore futurorum bonorum. Et tanto fortius merore confecta: pro filijs plagit ecclesia: et presentis vite consolationem non recipit: quanto verius in eis per vana desideria perverse considerat aberrasse. Unde ad Rom. vi. Sicut exhibuistis membra vestra et c. xvij. dist. in omnes. Num sempiternum interpretatur. Beate. xxij. provocatur dominus ad vindictam. in Lanti. Audite. Si acervo ut fulgur gladium meum. Vigilavit: quasi vindictam: punit que dormire videbatur. Jugum: de quo xxx. c. Hier. Conteram jugum eius de collo tuo: supponendum mihi. Iniquitatum mearum: que ex me sunt. ps. l. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco. In manu eius: in retributione domini. Jugum ecclesie vigilat in manu domini: que se sceleribus in suis membris subdidit: nisi quotidie penitendo, ponat ea coram oculis suis. vnde. ps. Et peccatum meum contra me est semper. de pen. dist. j. et venit. Voluit enim David vigilare, et peccata fletibus abluere, ne vigilaret iugum eorum in manu domini. vnde dixit. Anerte faciem tuam a peccatis meis. q. d. ut in manibus tuis vigilat, sed ut ego pro peccata mea vigilat: et fletibus purgem: ne convolutas iniquitates imponas collo meo: nec me des in manu de qua non potero surgere. Item dum ecclesia tentationibus quatitur: vigilat in manu domini iugum iniquitatis eius: et hostibus tam visibilibus quam invisibilibus subicitur: amissis monilibus que sibi dederat in ornamento sponsum: vnde in gemiscis ait. Convolute et ipse sunt collo meo: in solubili vinculo: tamquam suffocatio: sicut laqueus Jude. de pe. dist. iij. sceleratior. Lollo meo: tamquam graue pondus. Esa. ij. Quia filie sion: in ecclesia: ambulaverunt extento collo: auferenda esse omnia ornamenta dicit: et inter cetera: torquens et monilia. Torques in peccatis pedetes: intelligentiam mentis demonstrat. Ad monilia: omnia ornamenta spiritualia significat: quibus amissis viri ecclesiastici muliebri affectu ambulantes extento

collo: et nutibus oculo: us loquuntur: et plaudentes manibus et pedibus composito gradu incedunt, seculi gloriam sectantes. contra illud. xij. dist. clericus. et. s. ult. Iure ergo iugo iniquitatum premitur, qui tantis ornamentis virtutum spoliatur. unde conuolute iniquitates, vinculo insolubili planguntur: et in posite collo eius quibus quedam membra eius suffocantur: sicut Judam se laqueo suspendisse legitur, de pen. dist. iij. iudas. Unde addit ecclesia. Infirmatas est vitus mea, ut non possunt resistere. ps. xxx. Infirmata est in paupertate virtus mea. Dedit me dominus, dari permisit. xxiij. q. iij. s. vasis. iusto iudicio dei. In manu diaboli. De qua non potero surgere, per me. unde non adijcet ut resurgat virgo filia Israel. Infirmata est in qua virtus mea, quod impij traduntur in eternum: ubi vermis eorum non moritur, et ignis non extinguuntur. Esa. vlt. Mat. ix. ubi Chryso. Non de extingibili verme hoc dicit, sed vermē conscientia vorcat mordentē aīam: quod sit non operata bonum: vnusquisque enim: suū ipsius accusator fiet, rememorans quod gessit in vita mortali: et sic eorum vermis immortalis permanet. Sicut superior sententia que Adm intulatur. i. ex ipsis, que scilicet dominus misit de celo, conuertit eam ad penitentiam ita ex iugo iniquitatum eius. Nun quod sempiternū interpretatur, impedit in interitū: ut iusto dei iudicio sibi impetentes cor suū sempiternū incurrat supplicium: non quod ecclesia ad vitam predestinata. xxiij. q. iij. obtineri, cum esse. his tradatur supplicij: sed que in membris suis accidunt imputat sibi ac plangit. Jugum etiam iniquitatis est dormire in nequicie torpore, secure et impune quiescere: sed vigilat iugū etc. Unde Hier. j. Argam vigilantem ego video, cui dominus. Vigila bo ego super verbo meo: ut faciā illud. Nobis enim torpentibus, peccata latent: sed in manu domini vigilant: dum nos ad vindictam iuste retributionis accusant. vñ Gen. iij. Vox sanguinis tui clamat ad me de terra. Job dicit ad dominum. xij. c. Signasti quasi in sacculo peccata mea. Osee. xij. Colligata est iniquitas effraim: ad similitudinem pecunie: quod postquam numerata est: ligatur in sacculo et signatur. Et conuolute sunt: quasi pondus ad primendum. Et in posite collo meo: pro torque aurea: funiculo iniquitatis circumdantur. unde Proverb. v. c. Iniquitates sue capiunt impium: et funibus peccatorum suorum constringitur. Samech adiutorium interpretatur: sed dei quod quasi hodie propter peccata nimia sublatū est. Abstulit dominus omnes magnificos meos: non dei: de quibus: deposuit potentes de sede. Luc. j. Dominus in medio mei iusto iudicio. Vocauit aduersus me tempus: qui diu distulerat. i. tpe accepto affligat me: quod non punit ante peccatū: et expectat post peccatū. ps. lxxiij. Eū accipero tempus: ego iustitias iudicabo. Ber. Quid de iniustitijs cum iustitie indicabuntur? Sed hoc ideo: quod quasi pannus menstruate omnes iustitie nostre. Esa. lxxiij. ut conterat electos meos: non dei quos ipse nouit. Joan. x. Cognosco oues meas. ps. ix. Cognoscetur dominus iudicia faciens. Ber. Qui nunc ignoratur misericordiam querens electos prelatos: vel qui videbantur virtutibus eminentiores: vel conatu mentis excellentes. Unde Esa. iij. Aufert a hierusalem validus et fortis: et omne robur panis. verbi dei scilicet: et omne robur aque: scilicet sapientie salutaris. Ecce. xv. Fortem et virum bellatorem iudicem et prophetam etc. et sicut fecisse in hierusalem legitur: sic hodie in ecclesia angeli clamant custodes

eius: transeamus ex his sedibus. et dicunt Hier. ij. Curauimus babylonē: ecclesia in membris confusam: et non est sanata: derelinquamus eā. Item abstulit etc. Quotiens ecclesia queritur: totiens tribulationibus agitatur: vel hereticorum insidijs impugnat. vñ merito plangit dicens. Abstulit dominus omnes magnificos: sepe enim in toto orbe per pauci remanserunt magnifici: qui sana doctrina defenderent causas fidei. Vocauit aduersus eam tempus: peccatis exigentibus: tempus vindicte. Adducit dominus ut conte. elec. eius: quod non est qui defendat vel murus ponat pro domo Israel. Ezech. xij. et. xliij. dist. sit rector. in prin. Ayn interpretatur fons vel oculus. Quia enim christus prelu crucis pressit: de christi latere fons emanauit. unde et continuo exiit sanguis et aqua. Joā. xix. extra de cele. mis. in quadam. de sum. tri. in cle. c. vnico. Hoc fonte lauat sponsa ecclia sponi compleri bus focianda. vñ idem Joan. xix. Latus eius aperuit. Augu. Vigilanti verbo euangelista vsus est: ut non diceret latus eius percussit aut vulnerauit: sed aperuit: ut illic quodammodo vite ostium panderetur: unde sacramenta ecclesie emanauerunt: sine quibus ad vitam: que vere vita est: non intratur. unde sequitur. Et continuo exiit sanguis et aqua. Ille sanguis in remissionē fusus est peccatorum. Aqua illa salutare teperat poculū. Hec lanacru prestat et potū: hec prenuntiauerat quod Noe in latere arce ostium facere iussus est quo intrarent aialia que non erant diluuii peritura: quibus prefigurabatur ecclesia: propter hoc prima mulier facta est de latere vni dormientis: et hic scds Adaz inclinatus in cruce dormiuit ut inde formaretur eius coniunx: per id de latere dormientis efflurit: o mors: unde mortui reuiuiscunt. Quid isto sanguine mundius? quid isto vulnere salubri? Chryso. quod hinc suscipiunt principium sacra mysteria: quum ad tremendum calicem ut ab ipsa bibiturus christi costa accedas. de hoc extra de cele. mis. in quadam. extra in clemē. de fide. c. j. sacrosancte. Ayn etiam interpretatur oculus. Non immerito de hoc fonte oculus inebriatus: aqua lachrymarū deducit. ps. cxvij. Eritus aquarum deducuntur oculi mei. Torcular crucis. unde Esa. lxxiij. Torcular calcavi solus: omnes enim apostoli relicto eo fugerunt. Mat. xxvj. Mat. xliij. Luc. xxi. i. dolores crucis patienti animo superauit: in qua pressus fuit: sicut: vna premi solet in torculari. Mat. xxi. Et fodit in ea torcular. Torcular calcavit dominus virgini filie iuda synagoge vel anime confitenti. Idcirco ego plorās. vox ecclesie: et oculus meus deducens aquam fontem lachrymarum: alludit litere Ayn quod oculus dicitur ut dixi: quia longe factus est a me consolator: paracletus: omnes alij consolatores onerosi sunt. Job. xvj. in prin. conuertens ad bonum. s. animam meā vacantem et errantem: facti sunt filij mei perditū. Ad literā propter peccatum in guerris et inter se et in corpore et in anima frequenter vel opera mala: de quibus filijs Mat. xvij. ibi: Iussit eum dominus ve. et vxo. eius et filios: quoniam conualuit inimicus diabolus. Mat. xij. Inimicus homo fecit. Item torcular etc. Quisquis doctorum sibi ecclesiam commissam: minus conuerti viderit: de fonte amoris hauriat: unde lachrymarum: adducat donec consolatozem et conuertentem paracletum reducat: alioquin inualecente inimico sunt filij eius perditū: quod. s. nondum ablactati: nondū in virū perfectus sunt producti: sed pgnates sunt. Mat. xxiij. Vel torcular scdm Pascasium

Vermis
conscientie

ultionem significat et peccatorum supplicia. *Esai. lxiij.* Torcular calcavi solus, illud scilicet quo malis supplicia, bonis premia calcantur, hoc solus dominus calcavit, quia nullum adiutorium habuit, neque enim angelus, neque archangelus corpus humanum assumpsit: ut pro nobis moriens aduersarii nostri torcular calcarerit atque contereret. Hoc torcular calcavit dominus in passione sua virgini filie iuda ecclesie et synagoge: ut credentibus premia: et incredulis et crucifigentibus perpetue captiuitatis et eterne damnationis effunderet supplicia. Torcular etiam dominus calcavit quando ecclesie strili et absque operibus vacue et otiose penam et tribulationem infligit. vnde sequitur. *Idcirco ego plo.* quia sentit se amisisse consolatores: et impenitentem ruere: ubi erit fletus et stridor dentium. *Matth. viij. et xij. xxij. et xxv. Et Luc. xij.* ubi ingens anime fletus describitur: ut sibi sciat post mundi huius vanam letitiam, omnem consolationem defuturam ubi filii perdentur: quia fructus malorum dissipabitur: solus inualefcit inimicus. *Idcirco interpretatur os, dum Syon. i. ecclesia manus suas expandit inter angustias,* significat quod ore non valet exprimere quod patitur in corde dum sit sine consolatore. Expandit Syon manus suas, ecclesia quasi parturiens: ut quod non valet ore: significet manuum extensione, sicut *Abraham* manus extendens ad deum. *Exo. xvij. xxxvj. distin.* si quis, et non est qui consoletur eam. *ps. lxxvj.* *Renouit consolari anima mea, amisso vero consolatore.* *Ad dicit dominus iuste dissipando aduersus Jacob in circuitu eius, ecclesiam solo nomine gloriantem: et demones non supplantantes hostes eius demones, facta est Hierusalem ecclesia quasi polluta menstruis in membris vana gloria: dum nobis attribuimus bona ex ipsa vanitate: sicut menstruis quicquid tangimus, polluimus: et sicut abominabilis est mulier dum menstrua patitur: sic hodie magna pars christianoz alius gentibus. Item quotiens ecclesia hereticorum vel schismaticorum vel falsorum christianorum publicorum vallatur exercitu: dominus aduersus Jacob, ecclesiam scilicet que debet vitia supplantare contra eam instaurat inimicorum exercitus: quia spiritum sanctum consolatores amisit et doctorem sine quo nullus ad fidem eruditur, nullus a vitis releuatur. ideo expandit manus suas in presuras et dolores, nec est ei vlla vox doloris digna, quae possit hostium dogmata vincere et sua defendere. vnde sepe fit polluta feditate carnalium operum et sanguine carnalium desideriorum inter hostes, quibus interius et exterius impugnatur. Unde ve pregnantibus et nutrientibus in illa die. *Matth. xxij.* pregnantibus dicuntur anime que concipiunt bonum propositum: sed non ponunt in opere nutrientes: qui adhuc opus imperfectum habent: tales in magnis tentationibus deficient. Item expandit et ecclesia que est speculum dei in terris et vitiorum supplantatrix: quum propter iniquitatem traditur in membris spiritualibus nequicis frustra querit consolationem extra quam caret eo intra. *Ad dicit ergo mandauit dominus aduersus Jacob ecclesia quondam vitia supplantantem: nunc exterius gloriantem, vnde in circuitu spirituales hostes obsident eam: ne possit effugere, que sepe se vallatam videns expandit manus suas inter angustias cogitationum, nec enim est ei vox oris: nec vlla excusatio sermonis: quia menstruis in membris polluta. i. cruentis operibus ma-**

culata: a quibus nunquam sine consolatore paraceto liberabitur: quum etiam propheta testetur, quod omnes iustitie nostre, sic sunt coram eo: sicut pannus menstruatus. *Esai. lxvij.* Sade iustitia interpretatur: significat quod iustitie dei iuste: quod bene his vel his ostenditur. *Iustus est dominus quasi iusta sententia ore domini contra me prolata, iustus dominus in omnibus vijs suis. ps. cxliij.* Quia os eius verbum patris. *Lant. j.* *Osculetur me osculo oris sui. i. filij verbi incarnati, sic exponit ibi Berni. vel predicator os. *Idcirco. xv.* Si separaueris preciosum a vili: quasi os meum eris, vel prophetas. *Idcirco. j.* Ecce dec. i. verba mea in ore tuo, vel presentiam. *Ad iracundiam prouocat ecclesia peccando in membris. Audite obsecro aure cordis: quod est intelligere. *Matth. xv.* Audite et intelligite vniuersi populi dolorem meum: non transeuntes per viam ut supra, et videte diligenter considerate. ps. xliij. Audi filia et vide, virgines mee et iuuenes mei: virgines enim nec alium ledere: nec se defendere possunt: virgines caste intentiones: abierunt in captiuitatem: sensuum exteriorum cum quibus cibum recipit bestiarum. *ym Isaac: qui etiam captiuat sub iugo suo. Luc. xij. ibi. Iuga hominum emi quinqs, quod exponitur de curiositate. v. sensuum. Iustus est dominus et c. ecclesia que superius oris iudicium pertulit: que os domini in scripturis sanctis: ad iracundiam prouocauit dicitur consistere: iustus est dominus: nihil enim sine causa fit super terram: et in magna dei republica: nihil sine prouidentia dei fit. xxvj. q. v. nec nunc: vltra colum. ver. nec ideo quisque: quia os eius: non quod humana membra habeat deus: sicut dicunt heretici antropomorphite. xxij. q. ij. qui am. ver. antropomorphite. Sed sicut tropice adscribuntur ei humani affectus: ita et membra. *Idcirco os vel bium de ore patris progenitus significatur. Lant. j.* *Osculetur me osculo oris sui: ac si dicat: flagitijs meis iustum iudicium prouocavi naturam clementem. de pen. dist. j. c. quod diuinitatis natura clementem: compuli contra me duram ferre sententiam. Audite ergo vniuersi: populi et c. calamitatem suam duplicem pensat et ineffabilem: vnde ad condolendum inuitat ut multorum compassionem anxietas lenior fiat, et ut eorum sit vna passio. *ij. Corinth. xi.* Quis infirmatur et ego non infirmor? *Rom. xij.* Gaudete cum gaudentibus: flete cum fletibus, quorum est vna nature conditio: talis quippe est nature affectus ut dolores nostri et gaudij consortes queramus: quorum participatione facilius feramus. vnde *Luc. xv.* Congratulamini mihi quia inveni ouem et c. virgines de quibus dicitur. *ij. ad Corinth. xi. et xxvj. q. j. nuptiarum: sed iste fatue de quibus *Matth. xxv. et xxxij. q. v. si paulus: iuuenes quos in fonte baptismi regenerat mater ecclesia: de con. dist. iij. mater ecclesia: tales bone virgines: et iuuenes laudant dominum. ps. cxvij. iuuenes et virgines et c. sed mutari in malum videntur igne maxime luxurie. vnde ps. lxxvij. Iuuenes eorum comedit ignis: et virgines eorum non sunt lamen. et c. *Idcirco aut heretica prauitate corrumpuntur: aut vitijs constuprantur: non loco: sed mente in Babylonem id est in confusionem captiuantur: qui enim adheret meretrici: vnum corpus efficitur cum ea. *ij. ad Corinth. vj. de talibus virginibus cadentibus: Amos. v. virgo Israel cecidit. et Amos. viij. et virgines bone deficient: iste sunt sine oleo. *Matth. xxv. Esai. xvj. descende et sede in terra: virgo filia Babylonis: de his omnibus. xxxij. quest. v. si pau-*********

luis. de statu virginis scripti in fine istius operis. de iuuenibus dissolutis. Esa. xl. iuuenes in infirmitate sua cadent &c. Loph vocatio interpretatur, vnde continuo subiungit. Vocavi amicos meos hereticos qui fraudulenter incedunt. Hiere. ix. vel affectus animi. & ipsi deceperunt me. Ecclesia sepe amicos vocat quos in fide locos putat: sed ipsi decipiunt qui fidem corrumpunt: aut intus latendo: aut in aperitam heresim prorumpendo, mali quoque catholici in potestatibus maxime constituti: in quibus ecclesia sepe confidit quasi amici sepe decipiunt eam, tales inimici sunt. v. q. v. non omnis. xlii. distin. si inimicus, quodque peius est: tunc crudelius seuiunt quam sacerdotes & senes fame verbi dei consumpti sunt: qui sequentes lucra carnalis vite: magis querunt cibum animalis vite quam celestem. de Salomonis serculo. Lanti. iiij. vel euangelico prandio. Matt. xxij. vel sapientie conuiuio. Prover. ix. ad quod omnium vocatio in Loph litera designatur. sacerdotes mei. regale. j. Pet. ij. Vos estis genus electum regale sacerdotium. extra de elec. fundamenta. §. j. lib. vj. Senes mei maturitas consilij. lxxiiij. distin. porro. Lanties hominum prudentia. lxxiiij. distin. porro. preced. c. porro in vrbe, in ecclesia consumpti sunt: quia intra ecclesiam sacerdotes nomen domini despicunt, & quantum ad se panem pollutum offerunt: qui ad altare indigne accedunt quiq; dato munere sacerdotium presumunt. Malach. j. c. xlii. distin. sacerdotes. cum. §. se. Et omnes euangelij & prophetijs comedias legunt & amatoria bucolicorum versusum verba cantant. xxxvij. distin. sacerdotes. Per continentia ad sua officia ignorant & negligunt. xxxviij. que ipsi. Pauci hodie boni. xl. distin. multi. de altari fornicantur. xliij. distin. §. j. Labia eorum non custodiunt scientiam. xxxvj. distin. §. ecce. xliij. distin. fit rector. Conuiujs vacant contra illud. xliij. distin. non oportet. z. c. quando. que est palea. z. cap. non liceat. Turba eos contemptibiles facit. xliij. distin. legimus. ver. sed dicis. Impie agunt cum maculis celebrantes. j. q. j. sacerdotes. Pro mercede respondent: & sacramenta vendunt. j. q. j. iudices. z. c. nullus episcopus. Sua peccata non sanant: & aliorum diluunt. iij. q. vij. sacerdos. de pen. distin. vj. qui vult. De ecclesijs ad alias ecclesias migrant. vij. q. j. eos sacerdotes. Non libere pronuntiant veritates: ideo proditores. xj. q. iij. nolite. Desi audiant ecclesias. xij. q. iij. c. j. Auaritie incumbunt. extra de deci. c. j. In hoc etiam patentissimum est crimen sacerdotum & ultra modum detestabile secundum Augu. qui non prius se indicant & alios alligant. de pen. disti. vj. c. j. ver. in hoc. Tales etiam sacerdotes sunt nunc qui omnem iustitiam populo mandant: & ipsi nec modicam seruant secundum Chryso. Adat. xxij. xxvj. q. vij. alligant. precipue ipsi scindunt ecclesiam & de domo domini populos seducunt: & vbi que ponunt scandala secundum Hierony. xxiiij. q. iij. transferunt. Difficile penitent & conuertuntur. j. Reg. ij. si sacerdos peccauerit: quis orabit pro eo? de peni. disti. j. §. quod autem. ver. si sacerdos. z. c. quis aliquando. ante. §. his auctoritatibus, & propter hoc dicitur consumpti sunt in aia & corpore. vnde in Lanti. Adoy. fi. Audite. Bent. xxvij. Consumetur fame: & deuorabunt eos aues. i. demones morfu amarissimo. Sequitur. qz quiesierunt cibum, sibi lucra terrena vel vana desideria, vt refocillarent. qz peccatum nunquam satiat, supra dixi in litera Laph, animas suas. i. animalita-

tem. dixi supra in isto. c. Senes etiam mali. de quibus. ii. q. vij. paulus, & dixi supra in expositione Hiere. Item quamplurimi in ecclesia dulces carnis affectus vocant amicos: sed ipsi eos decipiunt. Et qz in eis regale perit sacerdotium: & senium maturitatis vanis illecti desiderijs laborant ad refocillandam concupiscentiam carnis: sed egyptus vane auxiliatur. Esa. xxxvj. xxij. q. iij. §. j. qz mundus transit & concupiscentia eius. j. Joan. ij. que est baculus arundineus: qui superinmitetis perforat manum. Esa. xxxvj. vt pre. §. j. Res capitis interpretatur i mentis. extra de sacra vnc. c. j. §. qz vero. v. in vertice. Vide domine quoniam tribulor, vox ecclesie, conturbatio. n. ventris: vel subuersio cordis, est gemitus mentis qui in capite designatur, iure ergo conturbatio capitis dicitur, dum ecclesia suorum casibus amaritudine repletur, que dolorem & tribulationem suam quotidie clementissimo exponit iudici. Ecclesia enim varijs doloribus vexata, ventrem. i. mentem turbatam gemit. mens enim designatur in capite vt dictum est. vnde Hiere. iij. Ventrem meum doleo, ven. me. doleo, & exponens adiunxit: sensus cordis mei turbati sunt. Sicut enim in ventre cibi concipiuntur & proles: sic in mente cogitationes. Ecclesia enim tentationibus fatigata intus & extra, anxiam se demonstrat foris persecutionibus: intus doloribus, foris enim flagellis atteritur, intus carnis suggestionibus fatigatur, vnde addit: foris interficit gladius: & domi mors similis est, conturbatus est venter meus. ps. xxx. conturbatus est in ira. Rom. xi. xj. q. iij. il la, oculus meus, anima mea, & venter meus. Subuersum est cor meum in memetipsa: quoniam amaritudine plena sum, subuersum est cor meum: qz scilicet super cor suum non posuit dei signaculum. vnde Lanti. viij. Donec me vt signaculum super cor tuum, si enim ecclesia signata esset semper hostis eam non percuteret. Ezech. ix. ibi. Signa thau &c. & sequitur ibi: Omnem autem super quem videritis thau: ne occidatis. Feritur ergo ecclesia foris gladio persecutorum: intus doctrina hereticorum, aut improbitate morum que felle amariora sunt. vnde sequitur. Foris interficit gladius persecutorum exteriori. Apocal. vj. Exiit alius equus rufus &c. & sequitur. Et datus est ei gladius magnus, persecutio magna, tartarorum & saracenorum contra ecclesiam, qz hucusque durat, vel quecumque alia manifesta tribulatio contra ecclesiam diabolo procurante. vñ holofernes ait Achior Judith. v. Gladius militie mee transiet per latera tua. Holofernes interpretatur infirmans vitulum saginatum: & signat diabolum persequentem Christum in ecclesia sua. Luc. xv. Adducite vitulum saginatum & occidite, vel quemlibet iustum de ecclesia. ps. l. Imponent super altare tuum vitulos. vnde Achior interpretatur fratris mei lumen: & significat quemlibet christianum lumine Christi fratris nostri illuminatum, Christus frater est. Joan. xx. Vade ad fratres meos. Et domi. i. in mente, mors tentationum & suggestionum cum consensu, ista est puella que domi mortua iacebat quam Christus resuscitat. Adatt. ix. Adar. v. Luc. viij. de peni. distin. j. §. non ergo, ibi non sunt. z. c. quem penitet. & disti. ij. sicut tribus. Sin interpretatur dentium. i. predicatorum, hic est fletus dentium: de quibus Lanti. iij. Bentes tui sicut greges tonsarum. j. Corinthio. iij. hi sunt qui non late infantie indigent: sed manducant solidum panem. Hebre. v. vnde Petro dicitur Act. x.

Occide et manduca. Predicatores autem sunt ut greges tonfarum: quod vetustate vitiorum spoliati fetibus suis lac doctrine, et indumenta virtutum. xliij. dist. sit rector. ministrant. Audierunt inimici ecclesie. quod ingemisco ego. absente sponso. Et non est qui consoletur me. fugato spiritu. omnes inimici mei de mones, heretici vel mali catholici, audierunt malum meum letati sunt afflictionem. Esa. xlv. ibi: Creans malum. xxiiij. q. ij. quidam. ver. colliciani, quoniam tu fecisti. i. iusto iudicio permisisti. xxvij. q. v. nec mirum. ver. nec ideo. adduxisti id est adduces diem iudicii consolationis mee, non illorum: et sicut similes mei captiui afflicti. Audierunt inimici sponsam ecclesiam plorantem: que sentit sponsum absentem. qui etsi semper adest per maiestatem: patitur tamen sponsam tentationibus concuti. xij. q. j. futuram. ut semper sollicita sit et timida ne corruptoris suggestiones suscipiat. Iudic. ij. Non delebo gentes quas dimisit Josue: ut in ipsis experiar Israel. Non est qui consoletur me. quod ut dicitur in lib. Sap. j. c. Spiritus sanctus discipline effugiet sicum. i. hypocritam qui fingit se disciplinam habere: quoniam non habeat: quoniam tu fecisti. unde Esa. xlv. Ego dominus faciens pacem et creans malum. xxiiij. q. ij. quidam. N. colliciani. i. iusto iudicio permittens. xxvij. q. v. nec mirum. ver. nec ideo. Adduxisti diem consolationis. Rhetoricorum more loquitur: qui sibi iudices conciliant et aduersarium incitant. Item audierunt quoniam videbantur amici ecclesie tribulate: qui de buerant compati scientes scelera membrorum ecclesie irrident quasi inimici. unde Aug. in ps. xxiiij. Si aliquid pedes nostri humana infirmitate in aliquod peccatum mouentur: insurgunt lingue iniquissimorum inimicorum: cui fecisset miserendum. irrident impij unde dolent ps. v. q. v. sed aliud. in fi. unde ps. Qui custodiebant animam meam: con. se. in vnu. deus dereliquit eum. Sed hanc ecclesia dentes virtutes discernentes inter prospera et aduersa: et nouum consolatant spiritu requirere: et in misericordia dei sperare: et post angustias penitentibus consolantem veniam dari: et insultantibus suppliciter retribuere. Thau interpretatur signa pluraliter: quod hoc signo monstrat illud ad quod multa significantia referuntur. unde Ezech. ix. Signa thau in frontibus virorum gementium et c. in hoc crux domini significatur: sicut ipsius figura T testatur. Et sicut apud Grecos vltima est: ita apud Hebreos thau. unde dominus ait Apoc. j. Ego sum alpha et omega. principium et finis. Hac cruce christiani signantur ne ab intersectoribus interficiantur. unde Rababus. Postea signatur baptizandus signaculo sancte crucis: tamen in fronte quam in corde: ut ab eo tunc apostata diabolus in vase suo pristino sue interemptionis cognoscens signaculum, iam sibi deinceps illud sciat esse alienum. unde diabolus dixit. sicut narrat Grego. in dialogo de quodam iudeo qui supra se fecerat signum crucis. heu heu vas vacuum: sed signatum. unde nec ei nocuit. hoc legitur et no. de co. iij. postea signatur. Preterea thau, finis hebraicarum literarum: sic crux christi que est finis legis ad iustitiam. Rom. x. Et quod omnia testamenti veteris signa dominice incarnationis et nostre redemptionis sunt sacramenta: ideo thau virum interpretatur signa: ut per eadem signa, hoc vnum annuntietur in quo omnia referuntur signa iudiciorum dei. Saluantur autem electi per gemitum et dolorem signati. perduntur impij indurati designati. Apoc. vi. Ingrediat omne malum, quod videris nescire, coram te. vox ecclesie. et

vindemia eos futuris bonis, sicut vindemiasti me presentibus per eos, propter iniquitates meas. iuste scilicet multi enim gemitus mei: quia multi excessus. et cor meum merens. Ingrediat omne malum et c. d. quare non vindicas domine sanguinem nostrum. ps. lxxvij. vindica domine sanguinem seruatorum tuorum et c. et Apocal. vi. Et quoque domine sanctus et verus non iudicas et vindicas sanguinem nostrum et c. Et vindemia eos. hoc in iudicio complebitur: quando mali recipient quod merentur: sed impij auferunt temporalia et in futuro amittent eterna. Et sicut sanctos deo permittente oppresserunt: ita de eos opprimente, sustinebunt penas eternas. quod timens ecclesia conquerendo adiungit. multi enim gemitus mei: quia multa perditio filiorum impiorum eius: quia multi perduntur: pauci saluantur. Mat. xxij. q. j. multi. in fi. et c.

De malis principibus prelati. De carnali et spirituali sabbato. De ecclesia carnali et c. Cap. 5.



Quomodo exclamatio prophete per ecclesia a sponso deuante admirationis et doloris plena. Quomodo. quasi non bene conueniunt. obte rit subito caligine erroris peccati et ignorantie. Est caligo bona de qua dicitur Exo. xix. Nam nunc veniam ad te in caligine nubis. et alibi. ps. xvij. et caligo sub pedibus eius. sed non ecclesia nunc caligine turbinis peccatorum et meroris tegitur: et proiecta est pro magna parte de celo contemplationis et celestis conuersationis. de altitudine glorie virtutum. de tutela dei: quod diem domini non obseruat quem vidit Abraham et garrulus est. Gen. xvij. Ioan. viij. et impegit in diem furoris. Item quomodo obte rit: mystica non ecclesia caligine peccati et erroris et ignorantie tegitur: que tantis muneribus antea in ecclesia primitia a suo sponso ditabatur. terram inclitam Israel. terram promissionis. terram ecclesie peculiarem. terram hereditatis ecclesie scilicet specialiter acquisitam et emptam sanguine christi. Ad literam de celo proiectam conspiciamus: quia quasi inhabitata est et deserta. et si qui supersunt cultores: quasi arabes et saraceni sunt. Et hoc ideo: quia iam diu ipsa in membris purioribus actibus terrenis inheret: eius venter terre adheret. cuius conuersatio in celis prius erat: sed abiecit iusto dei iudicio: et non recordatur scabelli pedum suorum. Quis enim ecclesia fuerit habitatio pulcherrima dei ministrantibus angelis et dei protectione honorata multis miraculis: et diuinis solatijs educata: et adhuc sit in sanctis. de con. distinc. iij. queris. vltima medium tamen scabellum dicitur dei propter adorationem in terra. ps. xcviij. et adorate scabellum eius: quoniam sanctum est. Unde et Moyse videbat dominum Israel: et sub pedibus eius quasi opus lapideis saphiri. et quasi celum. Exo. xxij. ad medium. quod serenum est. hoc est celum. i. ecclesia de quo dicitur. ps. xvij. Celi enarrant gloriam dei. In furore suo. supra. c. proximo dixi. et supra. iij. c. in. c. i. super verbo. compleuit dominus furorem suum in vindicta. filiam non. quam tantus diligebat. proiecit de celo. de celesti conuersatione. terram inclitam Israel bona prius quam afferebat fructum euangelicum: et in contemplatione videbat. deus et non est recordatus sca. pe. suorum.

rum. quia desertam eam patitur esse: que esse consue-
nerat sedes Dei. Itē quomodo obtexit et eccle-
sie lumen scientie et speculuz diuine contemplatio-
nis habuit: et nomen eius antequā peccaret in mē-
bris in celo scriptum fuit. de pe. dist. iij. si ex bono.
cum. §. se. Sed peccato detecto in terram profuitus:
et vitis inquinatur: et pedes dñi. i. vestigia precepto-
rum eius dereliquit quum esset templum in quo
habitarat deus et deambulare. ij. Cor. vi. Apoc.
xij. Ideo in die furoris sui ab hostibus conculcat:
nec dñs recordatur. qz in die dñi et in luce stare no-
luit: et tradidit eam in die furoris sui. Job. iij. Des-
reat dies in qua natus sum. et in qua homo de celo
cecidit. et colles: et membra Christi fecit mēbra me-
ritricis. j. ad Cor. vi. id est Babylonis. et ideo eius
non recordatur: sed iniuriam suā vlascitur. ps. xcij.
Et vlascens in omnibus adinventionibus suis.

Beth. Precipitauit dñs qui solebat exaltare qz
non est conuersa. Job. iij. de pe. dist. j. conuertimini
nec pepercit gratiam subrahendo. omnia speciosa
Jacob. virtutes que pulchre sunt. Sap. iij. Quā
pulchra est casta generatio. destruxit qui construxit:
erat in furore suo. qui natura mitis et misericors est.
de pe. di. i. quia diuinitatis. Munitiones. pastores
doctores. virtutes que armant et muniunt animas
Eph. vi. virginis Iuda. ecclesie vel anime prius ca-
ste: quia cecidit. xxij. q. v. cum paulus. Deicit in ter-
ra. permisit deici in terrena desideria qui eleuabat
in celum. in celestem conuersationem: vbi paulus
conuersabatur. Phil. iij. pollut. pollutum ostendit. xj.
q. iij. quomodo. qui mundauerat. ps. l. Cor. mundū
crea in me Deus. Regnum. ecclesie de quo. xxij. q.
vij. si de rebus. sacerdotes. extra de elec. fundamen-
ta. j. responso. vel anima que Dei erat templum. j. ad
Cor. vi. et ij. c. principes. sensus quos promouerat
qui solidati erant. Ecclesiastes. x. De terre vbi rex
puer est. i. ratio puerilis. et cuius principes. i. sensus
mane comedunt. i. in presentibus delectantur. Beata
terra. cuius rex nobilis est. nobilitate morum. et
cuius principes. i. sensus. comedunt in tempore suo.
scilicet in eterno conuiu. o ieiunātes in hoc exilio.

Et principes prelatos. qui delictis affluunt. et
Iesum crucifixum pauperem et esurientē farris cor-
poribus et rubentibus buccis predicant. xxv. dist.
ecclesie. Hi principes non portant crucem. super
quam fundatus est principatus eorum cum Christo:
qui eam portauit super humerum: quam man-
dauit Christus deferri. Matth. x. et xvj. Mar.
vii. Luc. vii. et xiiij. Esa. ix. factus est prin. super
hu. eius. Et Joan. xix. baiulans sibi crucem et c.
vbi Aug. Grande spectaculum: sed si spectet impie-
tas grande ludibrium: sed si pietas grande myste-
rium. Ridet impietas regem pro virga regis lignū
sui portare supplicij. videt pietas regē baiulantē lig-
nū ad semetipsum figendum: qd ipse etiā fixurus
erat in frontibus regum spernendus oculis impio-
rū in quo erant glorificanda corpora sanctorū ipsaz
suam crucem gestans humero. commendabat et lus-
cerne arsure que sub modio ponenda non erat: can-
delabrum ferebat. Chryso. Et sicut victores: ita et
ipse in humeris portauit victorie signū. Nec sunt
hodie prelati principes pacis sicut Christus: Esa.
ix. sed guerre: et alios persequentes: de quibus. ps.
cxvii. principis persecuti sunt me gratis. non ve-
niant cum Michaele in subditorum adiutorium:
sicut illud Daniel. x. Ecce Michael vnus de princi-

pibus venit in adiutorium mihi. sed in rapinam. et
in dispendium. xcij. distinctione diaconi. quita. et
crudelitatem et tyrannidem. r. q. iij. §. de bis. cum
quinque. cap. vsque ad fi. questionis. Principes
sunt exercitus demonum. quum deberent esse exer-
citus dñi. Josue. v. Mala consilia tales principes
dant: sed spernenda sunt. ps. xxxij. Reprobat consi-
lia principum. Constituti sunt a Christo super om-
nem possessionem suam principes. ps. ciii. et princi-
pem omnis possessionis sue. que sunt bona ecclesie
rum: que Christi dicuntur esse. xij. q. j. sicut manife-
ste. et q. ij. c. j. et c. qui abstulerit. j. q. iij. saluator. v. quis
quis igitur. Sed ipsi mali principes possessionem
Christi dissipant et consumunt et defraudant. xij. q.
ij. quisquis. quum quatuor partes deberent facere
de bonis sue ecclesie cathedralis: et vnam sibi: aliaz
clericis: aliam pauperibus: aliam fabrice distribuere.
xij. q. ij. nobis. c. cōcesso. c. quatuor. c. de redditib.
c. cognouimus. c. mos. c. sancimus. totū nunc quasi
rapiunt. xcij. di. diaconi sunt. vers. sed cunctis aufe-
runt vniuersa. et j. solus episcopus incumbit bonis.
solus sibi vendicat vniuersa. solus partes inuadit
alienas. solus occidit vniuersos. Principes nos-
tri prelati. prout cōmuniter infideles. Esa. j. Prin-
cipes tui infideles: socij furum et c. infideliter bona
ecclesiarum dispensantes. consanguineis et amicis:
vt. pre. c. quisquis. et lxxvj. dist. non satis. vt de hi-
strionibus et ioculatoribus: et alijs qui seruiunt in
clanculo taceamus. Socij furum. Notariorum suo-
rum et tenentium sigilla sua: et cum quibus partici-
pant lucra simoniaca: que recipiunt pro chartis et si-
gillo. maxime in magna quantitate: quum pcedunt
litteras ordinationis ptra iura. j. q. ij. nullus abbas.
quod. c. palea est granosa. sed prelati a iuris vt palea.
est palea eos ardens. et c. sicut episcopum. et extra
de simo. c. j. Adde quod no. j. in. §. postqz dei gratia.
vers. sed dicunt isti. in. c. x. Credentem tamen qz et si
pro sigillo vel chartis post datum libere ordinem.
species mali sit et auaritia. c. j. q. j. emendari. aliquid
accipere et turpe lucum. etiam ne de. vel mo. c. j. Si
tamen ordo vel beneficium sine modo conditione
pacto et taxatione libere datum est: non committit
simonia. ij. q. j. quam pio. extra de pac. c. h. de simo.
ca. tua. et c. dilectus filius. A. in. fi. et. pre. c. nullus ab-
bas. que est palea. ibi. Aliqua pacti obseruatione. et
pre. c. sicut episcopū. ibi. Si non ex pacto. vt in pre. c.
de simo. j. c. ibi. Calamum vendere. et ibi in glos.
que incipit: Verbum venditionis. et hec est ibi mēs
Lau. et Vince. Et hoc tenet ibi Joan. an. in sua ad-
ditione in opere suo quod dicitur nouella: dicens qz
si non precedente pacto vel taxatione aliquid reci-
peretur: non diceretur simonia detestabilis: sed for-
san mentalis que per penitentiam aboletur. et eo. ti.
fi. facit pro hoc expresse extra de elec. statuz. in. de.
vers. fructus sigilli successorū reseruantur. Et glos.
Jo. an. ibi que incipit: ex qua. et in glos. siue ad vsuz.
et si hoc simoniacum esset: papa in curia hoc tacite
minime approbaret. lxxij. di. error. vers. pro char-
tis plumbatis tot aurei et taxati redduntur. Socij
etiam furum id est mediatorum. cum quibus com-
mittunt simoniacam prauitatem. de quibus media-
toribus. j. q. j. si quis episcopus. et q. ij. saluator. v.
alioquin. et c. si quis prebendas. extra de testibus.
mediatores. li. vi. Omnes isti principes diligit mu-
nera: sequuntur retributiones. vt. pre. c. Esa. j. Ad li-
terā nihil hodie communitur prelati nisi pro

pter munera & retributiones data vel danda: sed dare est quodcumque dare. & accipere est quicunque accipere ante vel post. j. q. d. eos. scilicet ex pacto ut ibi no. & q. ij. saluator. & c. si quis obiecerit. scilicet ex pacto ut ibi. c. si quis prebendas. Principes nostri strident ut leones rugientes. i. seientes. & vultu esurientes sunt super populum & clerum. Proverbi. xxviii. Leo rugiens, & vultu esuriens: princeps impius super populum pauperem. Principes nostri prelati qui hodie libenter audiant mendacia reportationes & murmuraciones: omnes seruitores impios sicut ipsi sunt habent. Prover. xix. Princeps qui libenter audit verba mendacij: oes ministros habet impios & c. Principes isti tota die conueniunt aduersus dñm patrem, & aduersus Christum ei? filium: vt in ps. ij. Dñs isti principes declinant ambulantes fraudulenter. Hiere. vi. Isti principes nō cogitant q̄ sunt digna principe Christo. Esa. xxxiii. Christus princeps pacem querit. Esa. ix. ibi. princeps pacis. Prelati nostri ad occidendum armati incedunt: sicut principes illi de quibus Ezech. xxij. dicitur: Principes principum & nominati ascensores equorum instructi curru. & rota multitudo populoꝝ lorica & clypeo & galea armabuntur. & c. Stulti facti sunt principes thaneos emarauerunt. principes memphicos deceperunt egyptum & c. Esa. xix. Itē. Esa. xxij. Luncti principes tui fugerunt simul. dureq; ligati sunt principes ecclesie negotiatores. Esa. xxij. & principes contaminati. Esa. xliij. in fin. Item de istis principibus prelati nostris Ezech. xxij. ad fi. Principes scilicet ecclesie quasi lupi rapientes predam ad effundendum sanguinem & ad perdendas animas & auare sectando lucra. & Esa. iij. Babo pueros principes eoz. effeminati domina buntur eoz. & sequitur. In e. c. & mulieres domina te sunt eis. Isti sunt principes nostri prelati de quibus Greg. Principis error multos inuoluit. & tantis obest: quantis preest. Nec cum christo principe pastoz recipient immarcessibilem coronam. j. Pet. v. sed sociabunt se cū beelzebub principe demonioꝝ rum. Luc. xi. Qui est princeps huius mundi. Joā. viij. xij. & xiiij. de pe. di. ij. si enim vltra colum. versū. eligat. De quo princeps Greg. in Homil. Magnis quotidie fletibus cogitandum est, quam seuerus, q̄s terribilis in die nostri exitus princeps huius mundi veniat: si ad deum in carne morientes venit. Isti sunt ergo polluti principes quamplurimi ecclesie: quos hic Hieremias deplorat allegorice. Adde hic quod scripsi in orōne Hieremie. Recordare in prin. super textu, matres nostre sicut vidue. in. cap. viij.

Precepit dominus & c. Ad ecclesiam populo peccante hec iure referuntur: quia si ramis naturalibus non peperit deus: nec nobis qui de oleastro precesi sumus. ad Roma. xj. Et si eoz desperit officia: quantomagis & nostra polluantur mente & conscientia. Speciosa autē ecclesia est. vii. ps. xliij. Adstitit regina a dextris tuis in ves. deau. & Lanti. j. & ij. & iij. c. Pulchra es amica mea & c. & macula nō est in te. sed multis peccantibus deiecit dñs speciosa eius: que olim in principio viriliter luctabatur: & traduntur hostibus. dei autem deicere, est in isto iudicio vnumquēq; in desiderio cordis sui permittere. Rom. j. ibi. Tradidit & c. xxij. q. iij. Abuchodonosoz. S. vasis ire. Destruit autē quoz gratie sue subtrahit auxilium. destruantur munitiones, quando ecclesie dei cultores auxilio dei nudantur: & vo-

luptatibus deprauantur: Quia vero se destructos & dissipatos minus intelligunt: corpus sanctorū eozū pulchritudinem & fortitudinem deperisse deplorat. Est namq; ecclesia christi Hierusalem que edificatur vt ciuitas. ps. cxxj. Et sicut turris Dauid cū propugnaculis, mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium. Lan. iij. Sed quum muri. i. pastores & doctores: qui debent defendere ciuitatem. id est ecclesiam. Ezech. xij. in prin. & xliij. di. sit rector. j. responsio. destruantur per malam vitam: hostis ingredit ciuitate & populatur: q̄ non est qui se opponat muruz pro domo Israel. xliij. di. sit rector. vn sequitur. Deiecit eam in terram, quum scilicet terrenis vitis & actibus occupatur: nec est qui sustineat eam: vel doctrine verbis: vel operum exemplis: quia columne eius scilicet prelati corruerunt. ij. q. vij. accusatio. extra de accusa. qualiter. ij. de. of. cust. c. ij. Ideo diuina vitio sequitur. Solluit regnum & principes eius. Deus autem polluit quum iuste pollutos ostendit: qui se & alios coram deo & populo castos exhibere & custodire debuerunt & immaculatos: qui facti erant regale sacerdotium. vnde de culpa sacerdotuz ruina est populi. xj. q. iij. precipue. xl. di. si papa. et de vo. & vo. redē. magne. S. preterea. & capite languescēte membra dolent. vj. q. j. ex merito. Bimel. Lōstregit in ira furoris sui omne cornu. regnū. Luc. j. Lanti. Zacharie. Et erexit cornu salutis & c. fortitudines virtutum. Israel ecclesie vel anime. Auertit retrorsum dextram suam. defensionem. ps. lxxij. Et quid auertis. Dextram tuam de med. si. tuo in si. A facie inimici. Adat. xij. inimicus homo & c. diabolus: insequētis. Et succendit in Jacob. ecclesia quasi ignē flamme. ire luxurie. concupiscentie. de pe. di. ij. inter hec hircum. j. deuorantis in gyro. Job. xxi. Ignis est vsque ad consumationem deuorans. vide. s. e. c. j. in verbo succendit ignem. Confregit & c. nostra Hierusalem scilicet que est sponsa dei summi quum a deo in membris malis recesserit: & sceleribus seruerit cornu eius id est potentia confringitur quod erexit dñs in domo Dauid pueri sui. in Lanti. Zacharie. Luc. j. ne possit resistere inimicis fidei & vitis. manuz auertit dñs retrorsum a facie inimici. quam extantam tenebat ad defensionem & vltionē. Sed prius ipsa auersa est retrorsum. Per dexteram dei filius intelligitur, & dei virtus & dei sapientia. dist. xxij. si iuxta. Cuius auxiliuz subtrahitur: quū sponsa amatoꝝibus prostituitur. succen. ig. quia quū gratia dei desolatur: suis viribus eneruatur: igne libidinis & vitioꝝ intus & foris deuoratur: hec est fornax Babylonica que sepruplum succenditur. vj. vitis capitalibus. de quibus no. xxvj. q. vj. quid in omnibus, vt incendat quoscumque reperit de chaldeis. Danie. iij. Belet. Tendit dñs arcuz suū. iudicium. ps. Nisi conuersi fueritis arcum suuz tendit. firmavit dextram potentiam ad percutiendum. suam quasi hostis & occidit omne quod pulchrum erat visu. pastores, doctores honestatez mortuz qui pulchri dicuntur. Sap. iij. in prin. in tabernaculis. corpore vel conscientia. Job. xj. Si nō permanserit in tabernaculo tuo in iustitia & c. filie sion ecclesie: effudit potestatem dando quasi ignem ire concupiscentie indignationē suam. Aug. Indignatio eius. non vltionis executio: sed magis absolutio nis operatio est. de pe. dist. j. sed continuo. Tendit contra ecclesiam, tendit dñs arcum suum quasi inimicus, quia ipsa quasi inimica. non vult audire cla-

mantem vt peniteat ⁊ redeat. per arcum, iudicium intelligitur: quo quisq; nunc percutitur vt corrigat. In arcu diuerse sunt sagitte. Alie mittuntur ad perimendum veterem hominem. Ephe. iij. cum actib⁹ suis. Alie ad flagellandum: aut ad coronas. vt Job. j. Aut ad correctionem: aut ad penam. vt Pharaonem. Exo. xiiij. xx. ij. q. iij. Nabuchodonosor. Illos autem genuit ecclesia ⁊ plangit quos percutit dominus quasi inimicus, aut per diabolum, aut per hereticos: de quibus dicitur, Peccatores intenderunt arcum suum: para. sagit. su. huiusmodi. n. sagitte de arcu dñi: id est de iudicio diuino veniunt. vnde. ps. xxxvij. Sagitte tue insire sunt mihi. Quosdam aut percutit dñs: quia arcus in furore tenditur vt corde indurati durius feriantur. vnde. ps. lix. dedisti mentibus te signi. vt. fugi. a fa. arcus. Firmat dñs manum suam quasi hostis contra ecclesiam. quum incessanter affligit vt correcta redeat: aut indurata sua luat supplicia: occidit pulchra visu dum preciosa eius membra perire patitur. effudit quasi igne indigna. suam. videmus oia discordie incendijs ⁊ concupiscentie flammis cremari. hoc citius in nobis ipsis legimus quia experimur: quãquam in scriptura recordamur. De. Factus est dñs velut inimicus: nõ vere: quia quis nos amare potest amplius quam Christus. Joan. xv. Maiorem charitatẽ ⁊c. xxij. q. iij. quis nos. precipitavit Israel. precipitari permittit ecclesiam: precipitavit omnia membra eius. que sunt ornamenta ecclesie virtutes de pen. di. ij. s. recta nos. versi. al. c. illa anima. dissipauit munitiones eius. Ad literam: magna pars ecclesiarum de relicta ⁊ dissipata iacet p mundũ propter peccata ⁊ guerras vel dissensiones ecclesie. vel dona spiritus sancti auferendo vitis succrescentibus: quia simul esse non possunt xxij. q. j. quum renuntiat. ⁊ repleuit multiplicauit. in filia Iuda ecclesia: humiliatum tribulatum ⁊ despectum: sic sumitur in ps. cvij. Bonus mihi quia humiliasti me. Et vide quod dixi. s. in oratione Hieremie. super verbo. mulieres in sion humiliauerunt: in. s. plange. in. ij. c. Et humiliatam in vtroq; sexu. Factus est dñs. Quuz sponsa dñi speciosa se auertit a compleribus sponsi contra precepta ei⁹ agendo inimicitiam dei contrahit: sed temperat deus sententiam seueritatis: quia non absolute dicitur inimicus. q. d. Quis enim ecclesia affligatur: ⁊ penitus destituta videatur: vt redeat flagellatur: sicut pastor flagello ad gregem consuevit peccata errantia reuocare. s. m. Aug. qui ait. Exercet fame Patriarchas. populuz contumacem penis grauioribus agit: non auferit ab apostolo stimulum carnis vt virtutem in infirmitate perficiat. ij. Cor. xij. v. q. v. non omnis. xxij. q. iij. nimium. c. quis nos

Sed notandum qd prius precipitat Israel: quando munditiam cordis auferit: deinde membra ei⁹. que ad pulchritudinem ⁊ decorem pertinent religionis. que sunt exteriora ceremonialia in ecclesia. aliquos etiam de ecclesia dominus precipitari permittit qui videbantur sancti ⁊ ornamentuz ecclesie. aut in heresim: aut in quelibet vitia propter eorum superbiam: aut hypocrisis de p. di. ij. citius: siue masculos. siue feminas: vt sic humilientur. di. l. fidelior. de pe. di. j. potest. Gau. ⁊ dissipauit quasi hortum: ad est dissipari permittit hortum concupiscentiarum. istum hortum voluit facere Achab de vinea Naboth. ij. Re. xxj. s. p. di. ij. s. ecce. c. Achab. xxij. q. viij. uenior. tẽtorium suum demolitus est. tabernaculuz ecclesiaz.

ps. lxxij. quam dilecta tabernacula ⁊c. in quibus quasi in tabernaculis videbatur quiescere: demolitus est. tabernaculum suum: de quo dicitur. ps. xliij. Dñe quis habitat i tabernacu. tuo ⁊c. Obluioni tradidit dñs in Syon festiuitatem in ecclesia ciuitatem populi vnitatem: quia ciuitas fidelis plena iudicij facta est meretrix. Esa. j. ps. liij. ⁊ contradictio nem in ciuitate. Et sabbatum. non sabbatum de licatum scilicet requiescere a malis operibus ⁊ vacare munditie interiori ⁊ contemplationi superiori de quo. sabbato Esa. lvij. Sed sabbatum carnale. s. vacare otio: nihil boni agendo: ⁊ commensationib⁹ ⁊ dissolutionibus: sicut Iudei sabbatizant carnales carnaliter: sabbatum obseruantes vacantes commensationibus ⁊ otio: quum econtrario dominus mandauerit eis sabbatum sanctificare. Exo. xx. ⁊ Dent. v. Memento vt diem sabbati sanctifices: tale sabbatum carneum tradidit dominus in obliuione. de quo Matth. xxij. Orate ne fiat fuga vestra sabbato: id est in ignaia mentis seu torpore boni operis. Aug. Quum deus precepit obseruari sabbatum. illi in his que deus prohibet exercere sabbatum. Vacatio nostra a malis operibus: vacatio illorum a bonis operibus: melius est arare quam saltare. fodere quam murmurare: christiani carnale sabbatum non obseruant nec literale. de co. di. ij. peruenit. sed spirituale: legitur ⁊ no. dist. vi. s. his ita: de quo Esa. vlti. Erit mensis ex mense: ⁊ sabbatum ex sabbato. ⁊ Heb. iij. Relinquitur sabbatum scilicet requies eterna populo Dei: vt de sabbato pectoris perueniatur ad sabbatum eternitatis. Aliud carnale sabbatum nostri hostes derident: vt. s. in Tre. j. c. super litera Sai. in verbo. viderunt. in. iij. c. Et in opprobrium ⁊ in indignationem furoris sui regi male se regentem. ij. q. j. scelus. de quo dicitur: erunt reges nutritij tui. Esa. xlix. ⁊ mamilla regum lactaberis. Esa. lx. ⁊ sacerdotium. al. sacerdotem: de quo dicitur Job. xij. sacerdotes dicit inglorios. de quibus factis. s. dixi primo. c. in Threno. in litera. Coph. super verbo. sacerdotes mei. in. c. iij. Dissipauit in ecclesia multa dissipari videmus quasi hortum. Hortus hic est ecclesia: de qua Lan. iij. Hortus cocclusus ⁊c. ⁊ xxij. q. j. qm̄ ibi. Putus aquarum uiuentium. sapientie salutaris. Eccl. xv. Ibi spirat auster calidus amor inflammans: quia deus charitas est. j. Joan. iij. spiritus sancti. et remouetur aquilo ventus frigidus qui ruit a deserto. Job. j. infidelitatis vel torporis ⁊ ignaie: fluunt aromata gratiarum. s. ⁊ sancte fame: extra de sacra vnc. c. vnico. Fauis cuz melle comedit sponsus. Luc. xxij. opus bonum cu deuotione. Sed alius est hortus deliciarum carnalium: de quo dicitur Gen. xij. Eleuauit oculos suos Loth: ⁊ vidit omnem regionem Iordanis: que irrigabatur sicut paradisus Dei ⁊ sicut egyptus: vt esset quasi hortus deliciarum ⁊ voluptatis: ad has delicias suspirabant Iudei cepas ⁊ pepones ⁊ cucumeres egyptiorũ desiderantes. Num. xj. j. ad Cor. x. que omnia in animo eorum sunt qui terrena sapiunt: vnde ⁊ in ecclesia nostra multi ⁊ quamplurissimi sunt ⁊ seculares ⁊ clerici ⁊ non minus multi religiosi talem paradisum desiderantes carnalem metem: ⁊ quantum possunt corpore in egyptuz reuertentes. contra illud de pe. di. ij. pennata: qui ipsam terram promissionis non intrant: sed eorum cadauera in deserto huius mundi a Dei gratia derelicto: sepulta sunt. lxxvj. dist. ieiunium. contra quos Bern.

Expergiscimini ebrii & flete: peccine cruciatum di-
 uitis causa tota: quod in hoc seculo bonae recepit, ne
 que enim nos ad hoc de paradiso voluptatis ani-
 maduersio diuina eiecit: vt hic, alterum paradysum
 humana adinuentio prepararet si talis est finis, si ta-
 le est iudicium: vt extrema gaudij luctus occupet.
 Proverb. xiiij. Nunquid non preferenda sunt in
 hoc seculo mala bonis? Ad huius horti similitudi-
 nez dissipat dominus in ecclesia lasciuientes: & ad so-
 domorum & gomorreorum & egyptiorum desideria
 suspirantes: sicut in Synagoga aberrantes demoli-
 tur tabernaculum, quum quosdam in ecclesia degen-
 tes flagitijs exterminari & concremari vitijs per-
 mittit. Non enim habitat in tabernaculo dei nume-
 ro & merito: nisi que ingreditur sine macula & opera
 tur iustitiam. ps. xiiij. quib' premisis obliuioni tra-
 dit dominus festiuitates & sabbata nostra: non q' ei
 non placeant festa nostre religionis: sed quia in no-
 bis tabernaculuz: id est templuz dei violatur. Res-
 picit enim offerentes, & sacrificantes: non sacrificia
 xiiij. q. v. scriptum. iij. q. viij. in grauib'. xiiij. q. j. odi.
 Non est enim in nobis vnde placeant ei sacrificia
 que offeruntur: vnde obliuisci dicitur que nobis ad
 iustitiam violato dei templo non imputantur. In-
 de rex & sacerdotes opprobrio traduntur qui eccle-
 sie iuxta Esa. xlix. c. quasi nutritij preponuntur: vñ
 erunt reges nutritij tui: dicitur ibi. & Esa. lx. Suges-
 lac gentium: & mamilla regum lactaberis: sed quia
 violant templum spiritus sancti magis in ecclesia op-
 probrium sunt quam decus, de quibus David. ps.
 ij. Et nunc reges intelligite & c. Ex quibus verbis
 insinuat, quia regale genus & sacerdotium sanctum
 sumus si salutare hostias offerre deo volumus. j.
 Met. ij. extra de elec. fundamenta. lib. vi. salutare spi-
 ritus sancti templum sumus: in quo digne deo hostie
 offeruntur. Hoc ne vitijs demolatur diligenter ob-
 seruemus: vnde. ps. xlix. Nunquid maducabo car-
 tau. aut. sang. hir. po. immola deo sacrificium laudis
 & red. al. vota tua scilicet que in baptismo promisi-
 sti: scilicet & articulos fidei. & renuntiare diabolo &
 omnibus pompis eius: de co. di. iij. primum inter-
 rogetur. de quibus votis no. etiam de sto. & vo. re. c.
 j. in glos. fi. Sed hodie habet locum quod dicitur in
 ps. lxxvij. Et non seruauerunt pactuz quemadmo-
 pa. eorum. conuersi sunt in arcum prauum: qui rep-
 cutit iacentem. 3ay. Repulit dominus altare suu.
 Istud est altare carnale propter impie offerentes: in
 quo offeruntur hostie peccata non auferentes in quo
 altari dei filius conculcatur hodie & sanguis sacro
 sanctus testimonij quantum. xlix. di. c. fi. ad sacrifi-
 cantes pollutus ducitur. Heb. vj. Et Christus iteru
 crucifigitur. de quo altari ad Heb. x. & ostentui ha-
 betur ad Heb. vj. & de pe. di. ij. si enim post tres colu.
 Nostra autem ecclesia plena & superplena est al-
 taribus missis & sacrificijs: sed cum hoc plena in sa-
 crificantibus: homicidijs: sacrilegijs & immundi-
 tijs & simonijs & alijs sceleribus, excommunica-
 tionibus: & irregularitatibus vsque ad summum.
 Sed dominus deus non sacrificiorum magnitu-
 dinem multitudinem, & apparatus deauratos. &
 cantores ad modum tragediarum guttura & fau-
 ces medicamine lenientes. xciij. distinctio. cantan-
 tes: respicit: sed offerentium merita causasq; dijudi-
 cat. xxiiij. q. j. odi. de conse. di. v. non mediocriter. j. q.
 j. non est putanda & c. fertur. xxvij. di. sedulo. xxiiij.
 q. v. scriptum de consecra. di. iij. retulerunt. & c. fi. no

sanctificatur. de co. di. j. quando vnde ironice loque-
 do ait dominus Hier. xj. Quid est quod dilectus
 meus fecit in domo mea? experte domine sicut di-
 xisti Jude: amice ad quid venisti? Mat. xxvj. vel di-
 lectus qui esse debebat: scelera multa? nunquid car-
 nes sancte afferent a te malitias tuas? de con. dist. ij.
 qui scelerate: imo iudicium tibi manducas & bi-
 bis. j. ad Loz. xj. xiiij. q. iij. forte & de con. di. ij. quid
 est Christus. & c. & sancta malis: non quia res illa
 corporis Christi mala sit: sed potior omnibus obla-
 tionibus est. de con. di. ij. nihil. & j. q. j. multi: sed quia
 malus male accipit: vt pre. c. & sancta. & c. prece. qui
 discordat. Tot enim hodie dicuntur missae quasi
 questuariæ vel consuetudinariæ: vel ad complacen-
 tiam: vel ad scelera cooperenda: vel propriam iusti-
 ficationem, quod apud populum: vel clerum sacro-
 sanctum corpus domini iam vilescit. c. extra de pri-
 uile. c. j. quia omne rarum preciosuz. xciij. di. legim'.
 Et rarum est omne qd magnuz est. ij. q. vij. in sancta
 Micena. Unde & almus franciscus voluit quod
 in quocunq; loco fratres contenti essent vna
 missa, prescians fratres se velle iustificare permissas:
 & ad questum eas reducere sicut videmus hodie fie-
 ri. vnde & dicebat quod vna missa celum & terram
 implebat. Hoc dico saluo eo quod dicitur extra de
 cele. mis. cum creatura. Et ad literam dicit hodie po-
 pulus christianus. Anima nra arida est. nihil aliud
 respiciunt oculi nostri nisi ma. Hume. xj. Repulit
 igitur dominus altare: quum sacerdotes sacrifican-
 tes indigne & communicantes scelerate compellit.
 Nam qui tantum sanctum accipit sanctus non erit
 vnde. Aug. Talis conuenit cura sinceritatis sacra-
 mentis: qualia sunt sacra ipsa quibus exhibentur
 officia seruitutis. Male dixit sanctificationi sue sa-
 crificijs nostris: quia ea que sancta sunt in se. xv. q.
 vlt. sacrificantibus: pollumus nos polluti, quantum
 in nobis est. xlix. di. c. fi. j. q. maledicam. & c. multi in
 fi. Tradidit in manus inimici: diaboli: vel heretici:
 muros, apostolos vel opera turrium eius. vnde di-
 cebat Heliseus Helie currus Israel. iij. Reg. ij. Fi-
 delium vel virtutum eius in quibus curribus am-
 bulare debemus. ps. lxxvij. 3bunt de virtute in vir-
 tutem. de pe. di. ij. dum sanctaz. ps. lxxvij. Currus dei
 decem. Vocem dederunt in domo domini. hostes:
 vel demones vel vitia: in domo, ecclesia vel anima:
 sicut in die solenni. Solennizant de nobis quodam
 modo demones nostra sabbata deridentes supra
 eo. j. c. super litera 3ay in verbo, viderunt. Dicamus
 ergo cum Esaia. Desolata est domus sanctificatio-
 nis nostre: vbi laudauerunt te patres nostri. Esaia.
 lxiiij. Repulit & c. Est vnus altare in ecclesia chri-
 stus: qui hostia & sacrificium pontifex & sacerdos di-
 citur. de con. di. ij. sacerdos in eo omnia sacrificia of-
 ferimus: de quo altari Apocal. vj. ibi. Vidi subtus al-
 tare: quod exponitur de corpore christi: sed sunt san-
 cti altaria: ab hoc dicit: vt lux a luce. xciij. di. sacerdo-
 tes: & montes a monte: extra de elec. fundamenta.
 lib. vj. pastores a pastore. xcy. di. esto. Altare illud pa-
 ter repulit in passione pro Iudeis o. antem. Mat.
 xiiij. pater transfer calicem hunc a me. A quibus re-
 pulsus paterno iudicio transfertur ad gentes. ps.
 lxxvij. Tu vero repulisti & desperisti distulisti chri-
 stum tuum. sicut enim sacrificia illa figuram christi
 gerebant. ita altare de lapidibus impolitum quos
 ferruz no tetigit. Deut. xxvij. & Exo. xx. in si. signa-
 bat corpus dominicum. nullo humano opere con-

taminatum.

taminatum. Iterum maledixit deus pater sanctificationi sue Christo: qui quum peccatum non haberet: pro nobis peccatum et maledictum factus est secundum Paulum. ij. ad Cor. v. in fi. vnde Moy. ses Deut. xxi. in fi. quem allegat Paulus ad Gal. iij. maledictus omnis qui pendet in ligno: id est male pene addictus: hic est omnis nostra sanctificatio. j. ad Cor. j. in fi. q. pro nobis crucifixus est. Philip. ij. ad Cor. j. in fi. q. quod sit quum ara cordis nostri profanatur: et mens et conscientia nostra prosternitur vitijs polluitur: vbi a nobis acceptum deo sacrificium: spiritus contribulatus, de isto cordis altari Leui. vi. Ignis charitatis in altari meo, scilicet in corde semper ardebit. Sanctificatio maledicitur quum anima maledictione prosternitur: quia in se nomen domini sanctificare. Matt. vi. sanctificetur nomen tuum: voluit cum digno sacrificio. Beth. Cogitavit dominus, cogitandi facultatem reliquit: dissipare murum, auxilium Christi qui murus dicitur. xlix. dist. Symeon. ibi. Suffoderunt murum propter peccata filie Syon ecclesie: vel anime, tetendit funiculum suum: nihil faciat sine mensura: quia omnia fecit in numero, pondere, et mensura. Sap. xi. Et non auertit manum suam, non retraxit in sinu manum: vindictam. Exo. xiiii. in fi. a perditione: quia perdes omnes qui fornicantur abs te. ps. lxxij. Lugetque, lugere fecit antemurale: fides christus, et murus pariter dissipatus est: ne defendat. Cogitavit dominus super ecclesiam funiculum peccatorum nostrorum: et normam districti iudicij extendit: ut ipsas affligat secundum delictorum merita, vnde Deut. xxv. Pro mensura peccati erit plagarum modus, nec pena ulterius est protrahenda: quam derelictus est in excedente repertum: extra de his que fi. a ma. par. quesuit: murus dissipatur, scilicet rectore, scilicet et defensore: scilicet eius aut immatura morte subtrahuntur: aut ab hostibus superantur. Sed quia iudicio Dei fit: manum suam ad perditorum afflictionem non auertit, vrbs enim fortitudinis nostre Syon saluator: ponetur in ea murus et antemurale. Esa. xxvj. in prin. Urbs enim fortitudinis nostre Syon non minus ab inuisibilibus hostibus interius: quam a visibilibus exterius deuastatur. Luget murus: id est saluator, dum nos lugentes facit Christus in hac ciuitate, et antemurale est et murus, cui membrorum suorum luctus adscribitur. Hic murus dissipatur quum ei munitione ecclesia desolatur. De hoc muro quod corpus christi est prophetauit. Ia. Gen. xlix. Et in voluntate sua suffoderunt murum: id est corpus christi. ps. xxi. foderunt manus me. et pe. meos. Item super verbum tetendit funiculum, dicit glos. Audiant hoc qui temere iudicant: nec causas iusto examine perpendunt. Dominus nihil sine deliberatione et mensura facit: iusto examine cuncta perpendit: qui perfecte omnia creauit et nouit: ad hec xi. q. ii. illa. z. c. summopere. xxiiij. q. j. non afferamus stateras dolosas. xlv. di. omnis. Dominus qui recte iudicat: stateram in manu gestat. In vitroque penso iustitiam et misericordiam portat extra de emp. et ven. c. j. extra de re. iudi. cum et. l. i. vi. ij. q. j. Deus. Unde et articulus scriptus in pariete dicebat Abanetethel, phares. Dan. v. Numeravit: appendit, et diuisit. Antemurale fides est: que dissipato muro lugere dicitur: non illa que per dilectionem operatur secundum apostolum ad Galath. v. de pe. di. ij. s. ex premissis versi. amen amen. z. c. fir-

rum. z. c. circuncisio: sed qua demones credere et contremiscere dicuntur. Jaco. ij. z. de pe. di. ij. si enim vltra colum. versi. nec grande: per quam si murus dissiparetur. virtutum scilicet ceterarum constructio: erat ei christus murus et antemurale per eandem fidem in anima collocatus, sed quia noluit per fidem christum custodem et defensorem habere: dissipatur operatio virtutum, et luget antemurale, fides scilicet: quia iudicium credit et contremiscit et ita non potest resistere hostibus non quod penitentie auferatur locus: sed quia recidre contemnit. Beth. defixi sunt mente in terra terrenis porte doctores qui docebant in portis. ps. lxxvij. qui sedebant in porta. Amos. v. Odis habuerunt corripientem in porta. vel sensus. Hiero. ix. Ascendit moyses per fenestras. perdidit et conuertit dominus vectes, doctores predicatores: qui diuine legis ianuam aperunt. c. xx. di. s. j. sicut ostiarij. xxj. di. c. j. versi. ostiarij. qui immundis spiritibus ianum claudunt, reges, qui non serunt. xxj. di. c. leros versi. sacerdos eius ecclesie, et principes effeminatos: quia delitijs et vitijs assuunt. xxvj. di. ecclesie principes: qui hodie in ecclesia principantur eius mandatorum dei in gentibus vitijs. Non est lex opinione eorum: sed fortitudo et potentia in ecclesia est hodie communiter pro lege. Sap. ij. abi autem fortitudo nostra lex: vel quia non seruatur lex pro eo est ac si non esset: quia parum est iura condere nisi sint qui ea tueantur. ff. de origi. iuris. l. ij. s. post originem. extra de elec. vbi periculum. s. pre terea. lib. vi. z. extra de sta. reg. ca. vno. s. et quoniam: z. dist. iij. facere, et primi hodie legum institutores primi preuaricatores. contra illud. ix. di. iustum. que est palea, z. extra de consti. cum omnes. Plena est hodie ecclesia et superplena sanctionibus et plura eorum preuaricationibus: quia vix hodie factores legis inueniuntur qui iustificentur. Jac. j. de pe. dist. ij. si enim vltra tres colum. versi. rursum. Rectores. n. ecclesie legem precipiunt: sed eam digito mouere nolunt. Mat. xxij. xxvj. q. vij. alligant, sed plus attendunt homines ad illud quod faciunt quam quod vicunt extra de vo. z. vo. redemp. magne. xi. q. iij. precipue, et post eos populus ruit. xl. di. si papa, et prophete eius, doctores. xliij. di. sit rector. j. responso. non inuenerunt visionem spiritualem intelligentiam, vnde Hiero. ad rusticum. Marbon. episcopus. Hunc autem ex quo in ecclesijs sicut in Romano imperio creuit auaritia: perijt lex de sacerdotibus: et visio de propheta. xciij. di. diaconi. v. versi. nunc autem. Et ad literam hodie in ecclesia defecit spiritus prophetie: et adimplet quod scribitur. iij. Reg. xxij. Egrediar et ero spiritus mendas in ore omnium prophetarum. Somnatores prophetant hodie et muliercule qui a domino non mittuntur, contra illud. xxvj. q. v. nec mirum ad fi. Defixe sunt porte ecclesie doctores sunt qui clauem scientie gerunt: de qua. xx. di. s. j. qui in terra fixi sunt dum terrenis occupant. Nam hodie prout communiter finis scientie tam in secularibus et quam in clericis et religiosis terra est. discunt enim ut honores habeant et terram. De quibus Baruch. ij. Filij Agar, qui intrepertantur solennitas vigiliarum: quia in isto mundo qui est vigilia solennitatis eterne: querunt tales festum carnis: de quo. xliij. di. c. j. qui exquisierunt prudentiam que de terra est negotiatores terre et thesaurum: et sabulatores et exquisitores prudentie et intelligentie: viam autem scientie nesciunt: sed tales

discunt & nunquā ad veritatem scientie perueniūt. ij. ad Timoth. iij. xxvj. q. v. nec mirum: vltra colum. versi. his ergo. Contra tales Bern. Impie mentes contente scientia que inflat. j. Cor. viij. Illam que edificat: nescierunt. De ista terre infirmitate ps. lxxvij. Infixus sum in limo profundi &c. Et iterum ps. lxxvij. Eripe me de luto vt non infigar. Non est lex quantum ad eos scilicet qui quotidie sibi mala ac- cumulant: & sine legis vindicta se putant posse pec- care, tales doctores ecclesiarum quasi prophete Ju- deorum diuine inspirationis visionem non meren- tur vt recte doceant, maxime de futuris: quia se pra- uis & vanis implicat desiderijs, quia secundum Grego. carnalis delectatio mentem quaz inficit ob- scurat. Ioh. Sederunt humiliati in terra, in ter- renis ecclesia in malis membris filia Babylonis. Esa. xlvij. xxxij. q. v. si paul. ibi. sede in terra. Con- tuerunt senes: quibus dicit inueterate dieruz malo- rum. Samie. iij. q. vii. paulus. & senes ab etate filie Syon, contemplationis: filie solo nomine, consper- serunt cinere: terrena voluptate. Gen. xvij. Loquar ad dominum quum sim puluis & cinis: capita: mē- tes sua extra de sacra vnc. c. j. versi. per caput virgi- nes fatue. Mat. xxv. xxxij. q. v. si paulus. Hierusalē ecclesia viso pacis: accincti sunt cilijs habitu pe- nitentie. Job. xvi. Ago penitentiaz in fauilla & cinere: vbi Greg. In fauilla & cinere penitentiam agere nihil aliud est quam fauillam cineremq; se cognos- cere. Hester. iij. Planctus ingens erat apud Ju- deos: ieiunium: ululatus, fletus, saceo & cinere mul- tis prostrato vtentibus: & de ipsa hester Hester. xiiij. Pro vnguentis varijs, cinere & stercore impleuit caput. Hiero. Cinis & cilitium arma sunt peniten- tium. l. di. in cap. Abierunt in terra, in terrena. capi- ta mentes sua virgines Juda solo nomine amisso sponsi. Iterum sederunt &c. senes in ecclesia Dei merito tacent: quoniam in terra sedent. Hieremias propheta luget eos quos Greci vocant presbyteros nullo etatis opere decoratos. lxxxiij. dist. pozro, qui fatui in terra sedent: dum terrenis inheret: quibus dicitur semen Chanaan & non Juda &c. San. xiiij. virgines Juda & Hierusalē idem significant: quia renatorum anime celestis Hierusalem filie sunt. he sunt filie Judee: id est confessionis & filie Syon: id est diuine contemplationis: quibus dicitur Lanti. iij. Adiuro vos filie Hierusalem: sed he non cinere se as- pergunt: nec cilitio se induunt: que compositae & or- nate festinant ad sponsi amplexum: sed iste sunt filie solo nomine & sacramento que ceciderunt in here- sim aut schisma de throno regni: aut prolapse sunt in puluere terrene actionis: quibus oppilatum est os: nec ad deum audent lenare oculos quarum ca- pita: id est mentes pulueris operibus asperguntur.

Laph. Defecerunt pre lachrymis oculi mei: pro- uisores rationis. ps. lxxvij. Defecerunt oculi mei dū spero in Deum meum. j. Reg. xxx. Et planterunt donec deficerent in eis lachryme. Conturbata sunt viscera mea, conceptiones cogitationum. Effusum, est in terra iecur meum. diuites curis & voluptatib⁹ feruientes. Secur luxus concupiscentiarum: super contritionem filie populi mei: ecclesia dicitur ma- ter & filia quandoq; de cō. di. j. ecclesia. Naz catho- licorum collectio: que est ecclesia: per episcopozum predicationem generatur. xxxij. q. iij. recurrat, & le- gitur, & no. lxxvij. di. quozum vices. glos. ecclesia er- go duz deficeret paruulus. ps. lxxvij. Zelauit super ini-

quos pacem peccatorum videns. Paruulus: fide lactens sensus extenuatus, paruulus & lactens. j. ad Cor. ij. quibus etas & innocentia misericordiaz im- petrat. d. Iterum defecerunt ecclesia cum Hiere- mia ad lachrymas: quasi ad remedia doloris recur- rit: & se in lachrymas pro membris suis profudit dicens, defecerit &c. Conturbata sunt viscera mea: per hec multitudo fidelium accipitur: que diuinis alimentis quotidie infra vterum ecclesie repletur: sed pressurarum tentatione aut morum prauitas te quasi matre turbatur pro quibus maiores & fi- de robustiores solliciti sunt. vnde dicit ecclesia. Con- turbata sunt viscera. ef. est in ter. iecur: per iecur locupe- tes intelliguntur: qui in ecclesia voluptatibus deser- uiunt: aiunt enim phisici, quod in iecore voluptas, & concupiscentia habeantur. Quuz hi per vana de- sideria se effundunt: vt laxent frenā concupiscentiarum iecur ecclesie: effunditur: filie popu. eccle- sia recte vocatur sanctorum filia: que tunc conteri- tur & afficitur tentationibus quando iecur, id est po- tentes & diuites in terrena desideria effunduntur: tunc paruulus & lactens deficiunt in plateis oppi- di: quum tales omni felicitate abundare videntur: qui nisi paruuli in fide & doctrina christi imperfecti essent in plateis huius seculi: que est via lata ducens ad mortem: non deficerent, & angustam viam: que ducit ad vitam. Mat. vij. & Luc. xij. non relinque- rent. Lamech: matribus suis voluptatibus hui⁹ seculi: dixerunt vbi est triticum doctrina spiritualis. Gen. xxvij. ibi: abundantiam frumenti, & vinuz gra- tia inebriās. ps. xxxij. calix meus inebrians quaz pre- clarus est. Amb. Preclara est ebrietas que lobrieta- tem mentis operatur: de cō. di. ij. in calice: vel com- punctionio. ps. lix potasti nos vino compunctionis. De hoc vino Zacha. ix. Quid bonum, &c. ibi. Et vinum germinans virgines: quia penitentia de me- retrice virginem facit: alia vina cor letificant. ps. ciiij. & vinum letificet cor hominis. Prouerb. xxxij. Bate siceram merentibus & vinum his qui amaro sunt animo. Hoc est vinum viscera anime reficiēs & solationis quod christus nobis propinat. Prouer. ix. Bibite vinum quod miscui vo. & quod de apotheca spiritus sancti extrahitur. Act. ij. Abusto pleni sunt: hoc est vinum conditum speciebus diuer- sorum sentimentozum. Lanti. viij. Dabo tibi pocu- lum cum vino condito. Beata anima que de hoc vino gustat: omnis aqua tribulationis mutatur si- bi in vinum consolationis. Ioan. ij. qui de hoc vi- no vult bibere debet os in oratione aperire. Bern. Orando bibitur vinum spirituale letificans cor ho- minis: vinum quod inebriat spiritum & carnalium voluptatum infundit obliuionem: hoc vinum no- uum est: non mittitur a christo in vtres veteres in peccato. Mat. ix. & Luc. v. ibi. Neq; mittunt vinū nouum in vtres veteres. vbi Rabanus. Vinuz no- uum appellat plenitudinem spiritus sancti profun- da celestium mysteriozum que prius discipuli ferre non poterant: sed post resurrectionem utres noui fa- cti sunt: & uinum nouum receperunt quando spiri- tus sanctus repleuit corda eozum: unde musto pleni dicebantur. Item idem Rabanus. Vinuz quo in- tus reficimur: seruoze fidei & charitatis quo in- reformamur. Item Bern. Lachryme penitentium vinum angelorum sunt quum deficerent sa me pec- candi. j. Cor. xi. Et alius quidez elurit: id est patitur famez peccati. ps. lxxvij. & apposuerunt adhuc pec-

care ei. Osee. iij. Comederunt et non saturabuntur: fornicati sunt et non cessauerunt. de ista fame Luc. xv. de filio prodigo dicente: hic autem fame pereo. xxvii. di. S. hinc etiam: quasi vulnerati a diabolo in peccatis. Luc. x. ibi: Et plagis impositis etc. Illi latrones demones sunt mystice in plateis: ampla est via que ducit ad mortem. Mat. vij. Ciuitatis. Hier. xlvij. relinquitte ciuitates habitatores. Moab. Et alibi: Ego dominus et ciuitatem ingrediar. Osee. xj. Quum exhalarent animas suas fame peccati visam pessime oblectationis vel Selyenne que nutrit ad mortem: in sinu matrum suarum: talibus matribus dicendum est non noui vos. xciij. di. diaconi. v. circa pin. j. q. j. prophetauit matres tales odiende sunt. Luc. xviii. qui non odit patrem et matrem etc. talis mater nedum in peccatis concipit: sed et alit et nutrit. ps. l. Ecce enim etc. et sequitur. Et in peccatis cepit me mater mea. Ezech. xvi. mater tua cethea. i. concupiscentia garrula. Iterum matribus suis etc. quia parvulus et lactens vtriusque sexus per plateas huius seculi luxuriose vagantur, vt supra proxime dixi: sicut prodigus filius: bonis spiritualibus spoliatur: et fame periclitatur: vnde prodigus filius qui nec siliquas habebat: quanti inquit merce narij etc. Luc. xv. Ubi est triticum et vinum? Gen. xxvij. Frumento et vino stabiliui eum: pane confirmatur cor. de con. di. ij. accipite. ps. ciiij. Et panis cor hominis confirmet. et vino letificatur. vnde ibi. Et vinum letificet cor hominis: hic est panis qui de tritico efficitur. de con. di. ij. c. ij. quod in terraz cecidit et mortuum fuit. Ioan. xij. ibi. nisi granum frumenti etc. vbi Augustinus. Se autem dicebat mortificanduz in infidelitate Iudeorum, multiplicanduz in fide populorum et ibi. Beda. Ipse enim ex semine Patriarcharum in agro huius mundi seminatus: id est incarnatus est: vt moriendo euz multiplicatione resurgeret: solus mortuus est, cum multis surrexit. Mat. xxvij. Et multa corpora sanctorum qui dormierunt surrexerunt: vbi Hiero. Quomodo autem Lazarus mortuus surrexit: sic et multa corpora sanctorum surrexerunt vt dominum ostenderent resurgentem, et secundum Remigium: incunctanter credere debemus: quod resurgente domino a mortuis surrexerunt nec post mortui fuerunt quam maius illis esset tormentum si iterum mortui essent: quaz si non resurgerent: sed ascendente domino ad celos, et ibi pariter ascenderunt. Hoc fuit etiam triticum panis viuus qui de celo descendit. Ioan. vi. de con. dist. ij. omnia. etc. sicut est verus. Vinum hoc vinum de vinea Sozeth. additio. Sozeth interpretatur bona vitis: vel optima vinea: seu electa vitis: aut vinea electionis, et hoc verbum puto quod non sit in nostra translatione communi: sed est eius interpretatio. Hiero. ij. j. de vite que est Christus sumitur. Joa. xv. hoc parvulus et lactens requirit: id est peccatores minimi in mandatis dei: quum ipse sit cibus grandium in charitate et humilitate. Unde dixit Christus Augustino vt ait ipse in lib. ix. confessionum. Cibus sum grandium: cresce: et manducabis me. Hec in plateis inuenitur: nec a vulneratis peccatis digne accipitur. j. Cor. xi. de con. di. ij. qui scelerate. Ideo tales lactentes carnales in sinu matrum suarum: id est concupiscentiaruz animas exhalant: que illos male nutrierant: et in sinu pessime oblectationis allegerant sapientior est euangelicus prodigus qui Luc. xv. dicit. Surgam et ibo ad patrem meum.

Si isti lactei ad patrem redirent: non fame exhalarent. hi autem sunt filij patris: qui non ex voluntate car. neq; ex vpluntate viri: sed ex deo nati sunt. Ioan. j. de con. di. iij. si quis autem. Men. Cuius comparabo te. typice loquitur ecclesie. filia ecclesia Hierusalem celestis: cui adequabo te. nulli subaudi. et cum consolabor: id est cuius casus comparatione consolabor te filia virgo Syon. ecclesia speculativa: magna est enim sicut mare sine quiete: tempestate plena contritio tua ruina dissipatio. Esa. lix. Castitas et contritio in visceribus eorum etc. quis medebitur tui. aut rarus: aut nullus. Iterum cui comparabo. hi stozice nulli dubium est quod quanto Iudea gens ceteris precelebatur gloriozior: tanto peccatis erigentibus illis modo est inferior. Allegorice sicut Iudea ceteris regnis gloriozior: ita ecclesia omnium martirum mater: vnde Maximus. Fides catholica mater martirij est et filia ps. xliij. Audi filia celestis patrie. summi regis sponsa. Osee. ij. pre omnibus est glorioza: huius iustificatio ex solo deo est. ad Titum ij. vt iustificati gratia ipsius. et ex omnibus fidelibus vna ecclesia. xxvij. q. j. loquitur etc. quoniam: et vni Christi corpus cum capite suo. ad Col. j. xliij. q. ij. pro membris: extra de sacra vnc. c. j. s. sed et Iustus. fide et charitate coniungitur: et sicut ex omnibus est vna ciuitas glorioza: de qua dicitur in ps. lxxxvij. Glorioza dicta sunt de te ciuitas dei. Ita vna est illa que in Babylonia a christo fornicans degenerat de qua ps. xxv. Odium ecclesiam malignantium: cuius caput diabolus: qui est secundum Augu. caput omnium iniquorum: de qua propheta Iugens ait. Cui comparabo te etc. Sicut enim illa gloriozior est oibus que ad brauium superne vocationis peruenit: ita nulli comparanda est ignominia eius qui cecidit. Ista est illa Babylonia magna mater fornicationum et abominationum terre. que et vocatur magna meretrix: que sedet super aquas multas delectationum carnalium: euz qua fornicati sunt reges terre: inebriati sunt qui inhabitant terram de vino prostitutionis eius. hec est etiam illa mulier: id est vita carnalis: que sedet super bestiam coccineam plenas nominibus blasphemie, et que erat circumdata purpura et coccino et inaurato auro et lapi de precioso et margaritis: habens poculum aureum in manu sua plenum abominatione et immunditia fornicationis eius. Apocal. xvij. Hec etiam ecclesia carnalis et malignantium est illa Babylonia: de qua. Apocal. xliij. cecidit Babylonia illa magna que a vino ire fornicationis sue potauit omnes gentes. Nunc autem quia de tanto dignitatis culmine: immo de itatis altitudine: ad tantam miserie profunditatem: immo in Beluina: id est bestialem ignobilitatem proiecit se ista Babylonia propheta vel corpus electorum Dei. ait. Cui comparabo te? quasi non inuenitur tibi digna comparatio vel assimilatio vel exequatio: vbi nec species: nec forma inuenitur: tota es in formis: tota es horribilis. totam te ruina et contritio deuastauit: ad non esse tendis: Nescio an possis reuocari. q. d. cui comparabo talem ecclesiam a sponso derelictam: vnde sequitur. Quis medebitur. ac si dicat nullus medebitur: nisi ad deum redeas: a quo recesseras. quasi non est qui faciat bonum: non est vsque ad vnum. ps. xliij. et li. Num. Prophete tui. viderunt tibi falsa etc. prophete falsi quasi promissiones annuntiantes: falsa bona scilicet non vera: non speriebant tibi iniquitatem tuam: scilicet quam viderat.

bant: erunt qui beatificant populum istum seducen-
tes: & que beatificantur precipitati. *Isa. ix.* vt te
ad penitentiam prouocarent: penas futuras predi-
cando. Viderunt autem tibi assumptiones falsas:
id est magna & criminalia peccata: & electiones eij-
cienda quasi contēnda dicentes: que omnia pro
suo lucro faciunt: sicut adulatorēs molientes sermo-
nes & vendentes oleum. & ipsi sunt iacula. *ps. liii.*

Prophete tui. *Greg. in. xv. c. sui pastoralis.* Pro-
phete in sacro eloquio, non nunquam doctores vo-
cantur: qui duz fugitiua esse presentia iudicant: que
ventura sunt manifestant: quos diuinus sermo fal-
sa videre redarguit: quia dum culpas corripere me-
tuunt in casum delinquentibus promissa securita-
te blandiuntur: qui iniquitatem peccantium nequa
quam aperiunt, qui ab increpationis voce contices-
cunt. Clavis quippe apertionis est sermo correctio-
nis: quia increpando culpam detegit: quaz sepe ne-
scit ipse etiaz qui perpetravit. *xliij. di. fit rector. iuxta
prin. Item Dormisda papa. l. dist. si quis diaconus.*
Vere dico quia illi ipsi quibus quum periculosa &
falsa misericordia indulgere videmur: quum ante
tribunal christi pro tantis peccatis damnandi ad-
uenerint: contra nos causam dicuntur sicut dicentes
quod dum aut duram asperitatem lingue eorum ex-
pauimus: aut falsa blandimenta & periculosas adu-
lationes ipsozum libenter accepimus: in eisdem per-
manere peccatis eis inutiliter indulgemus. Isti sunt
illi de quibus dicitur per *Ezech. xiiij.* *Ue vobis que
consumunt puluillos sub omni cubito manus, & faci-
unt ceruicalia sub capite vniuersę etatis. Quod ex-
ponens Grego. in moralibus ait. Ad hoc quippe
puluillus sub cubito: vel ceruical sub capite iacentis
ponitur: vt molliter quiescat: quisquis ergo male
agentibus adulatur: & puluillum sub cubito: vel cer-
uical sub capite iacentis ponit: vt qui corripit debue-
rat ex culpa in ea fultus laudibus molliter quiescat
prout hec habentur. *xlvj. dist. in. sunt nonnulli.* Item
Ezech. xxiij. c. Ipse enim edificabat parietem: illi au-
tem lineabant eam vbi *Grego. in moralibus.* *Pa-*
*rietis nomine peccati duritia designatur: edificare
ergo parietem est contra se quempiam obstacula cō-*
*struere: sed parietem liniunt: qui peccata perpetrans
tibus adulantur. hec leguntur. *xlvj. di. sunt nonnul-*
li. ps. cxi. Oleum autem peccatoris non impinguet
caput meum. Oleum secundum *Aug.* adulatio est
& falsa laus: vendunt oleum omnes adultores. *De
istis malis prophetis Hier. v.* Profete fuerunt in
uentum locuti. & in fin. c. *Prophete prophetabunt
mendacium: & sacerdotes applaudebant manibus
suis: & populus meus dilexit talia. quid ergo fiet in
nouissimo eius?* Item allego. mista historie secun-
dum *Bascaum:* prophete tui &c. habuit *Hierusa-*
*lem pseudo prophetas: habet ecclesia hereticos &
schismaticos doctores prauos qui liniunt absq; tē-*
*peramento charitatis & dolosis argumentationib;
vel falsis opinionibus subuertunt corda simpliciū
a veritate recte fidei & statu boni operis. vnde *Pe-*
trus ait. ij. *Pet. ij.* Fuerunt pseudo prophete in po-
pulo: sicut & in nobis erunt magistri mendaces &c.
Hec dubium quoniam culpa magistrorum & sacer-
*dotum ruina sit populis. docent enim falsa & stulta
quasi viderint visionem: & populi palpant iniquita-*
*tem, multa etiam que docent verbis: malis destruūt
exemplis. j. q. j. non quales: vt meretrix que vigilas
filium lactauit, dormiens opp. essit. ij. Reg. ij. hi fa-****

ciunt omnia causa lucri. Isti falsi prophete quan-
do afflictionem populi uident, & imminētia deli-
ctorum supplicia, falsis consolationibus lenigant:
sed ue illis qui dicunt malum bonū. *Isa. v. xj. q. iij.*
siquis homines & c. ve qui dicitis, & uiuificant ani-
mas que non uiuunt. *Ezechie. xiiij. xj. q. plerumq; vñ
Isidorus. qui defendit alium delinquentem male-*
dictus erit apud Deum & homines. xj. q. iij. qui pec-
cantibus. Isti sunt prophete qui liniunt peccato-
res: de quibus *Ezechie. xxiij. ad si. ibi.* *Prophete autē
lineabant eos absq; temperamento videntes vana
& diuinantes eis mendacia. & Ezechie. in si. ibi.* *Quz
tibi viderent vana alias vacua & diuinarentur men-*
dacia. Tota scriptura maxima prophetarum semp-
inuehit se contra doctores & rectores ecclesie & Sy-
nagoge: unde Hier. v. ibi. *Ibo igitur ad optimates:
& loquar eis. Ipsi enim cognouerunt uiaz domini.
Et ecce magis hi simul confregerunt iugum: rēpe-*
*rent uincula. Idcirco percussit eos leo de filijs &c.
Abali etiam doctores in ecclesia hoc leuant. illud
grauant xj. q. ij. plerumq; sua leuioza putant: aliena
grauioza ex amore & ideo carnali. obcecatur in eis
iudicium rationis. xj. q. iij. quatuor a talibus pro-*
*phetis dicit dominus attendendum. *Mat. vij.* At-*
*tendite a falsis prophetis, id est caute considerate.
dicit *Chris.* quia firma tutela salutis est scire que si-
gnas. Juxta tropologiam, falsi prophete sunt tres
spiritus immundi qui exeunt de ore draconis, & de
ore bestie & de ore pseudo prophete, de quibus *Apo-*
cal. xv. Spiritus draconis, id est diaboli: qui animas
deuorat. *ij. q. j. nulli Tentans de honore ait, ascen-*
*de ad prelacionem quia sufficiens es ad regendum.
& prophetat quod multas animas lucraberis: sed
spiritus mendat est dicens. ascende in ramoth *Bas-*
laad. ij. Reg. xxiij. *Ramoth interpretatur excellum
signum: & significat dignitatem cuius appetitus est
certum signum reprobationis. *xl. di. qui primum.
j. q. j. principatus & c. nullus itaq; viij. q. j. in scriptu-*
ris. j. q. vj. sicut is. Salaaad interpretatur transmigrā-
tes testes: quz ibi fit transmigratio de bonitate in ini-
quitatem. ps. x. *Transmigra in montes sicut passer.
Et apparet saule qui ante regnum fuit humilis. post
superbus. j. Reg. ix.* *Greg. Superbus totiens ad cul-*
*pam apostasie dilabitur: quotiens preeffe hominib;
delectatur. *Chriso.* *De prelate tanto igni summitis
caput tuum? *Petro:* si quem saluari contigerit de
his qui principantur in tantis ruinis: & tanta pi-*
gritia video currentes: & sponte se proyiciētes in pe-
ricula. Unde inuenitur de quodam priore clareal-
*lensi: *Saufrido* nomine, quod quum electus esset
in episcopum tornacen. & ab *Eugenio* papa & abba-
te suo sancto *Bernard.* cogeretur ad recipiendum:
ipse prostratus ad pedes abbatis & clericorum qui
eum elegerant in modum crucis ait: *Abbas*
fugitiu? si me eicis esse potero: episcopus vero nun-
*quam. Postmodum autem laboranti in extremis,
quidam monachus ei charus ait. *Chare* mi quia
corpore separamur: rogo te vt si potes salua volun-*
*tate dei. statum tuum mihi post mortem reueles.
Cui oranti post mortem eius coraz altari apparuit
Saufridus in uisione dicens, *Ecce adsum *gaufrid?*
frater tu? Cui ille, *chare* mi quomodo est tibi? Cui
ille. *Bene.* Sed reuelatum est mihi a sancta trinita-*
*te, quod si fuisset de numero episcopozum: fuisset
de numero reproborum. Non propterea dicendum
est quod omnes damnentur episcopi: quia multi*******

Falsi pro-
phete tres
spiritus im-
mundos re-
presentat.

sancti fuerunt & erunt xl. di. ante omnia. ij. q. vij. non omnes. Adde hic quod scripsi. supra prima parte in c. lxij. versi. h3 & cupido glorie. & j. in. x. c. in. §. post q3 prope fi. & j. in. §. expeditis. in. cap. lxxiij. in. §. tertia. Spiritus cupiditatis egrediens de ore bestie: id est mundi: qui amatores suos deuorat, quia inimicos dei constituit. Jacob. iij. xxiij. q. iij. §. ex his dicit ad cor hominis: Acquire vt des filijs & pauperibus: quia redemptio anime viri diuitie sue. Proverb. xiiij. sed dñs. Hier. xxij. Prophetavit in noie meo mendacium. i. sub preterito pietatis dicentes: somniaui somniaui: quia temporalia mendacia: & quasi somnia sunt. Eccli. xxxij. Multos errare fecerunt somnia: & exciderunt sperantes in illis. Quia dicitur Luc. xij. Stulte hac nocte anima tuaz representat a te, que aut parasti cuius erunt? Spiritus voluptatis egrediens a pseudo propheta. i. carne que nobis quotidie necessitates suas pronuntiat dicit: Rationabile sit obsequium tuum: Rom. xij. Et nemo vnq3 carnem suaz odio habuit. xij. q. ij. non existis memus. Esa. lviij. ibi. Carnem tuam ne despereris. expressum ad Ephe. v. Comede. & bibe & epulare. Iste est focer leuite: de quo dicitur. Iudic. xix. q. vir secutus est vxorem suam: sed carnalem concupiscentiaz ptra illud Eccli. xvij. Post concupiscentias tuas non eas. & j. Si prestes anime tue concupiscentias ei, faciet te in gaudium inimicis tuis: quia in labijs suis indulcat inimicis: & in corde tuo insidiat. Eccli. xij. vt subuertat te in fouea: quia sicut ait Grego. super illud Gen. xxxiij. tristem blanditijs delinunt Quandoq3 facit attendere alioz grauiora peccata vt vel nullum vel paruus appareat ei peccatum suum & inde venit temeraria peccandi audacia. Quiaq3 facit attendere penitentiae acerbiter, & inde oritur diffidentia. Aliquando facit cogitare de multitudine misericordie dei: & inde venit falsa spes venie. Aliqñ facit cogitare iuuentutem peccantis dicens: poteris penitere in senectute: & inde exit stulta securitas. Sed falsus propheta est: quia homo est spiritus vadens & non rediens. ps. lxxvii. quia postq3 sponz te cadit: nullo modo potest resurgere nisi gratia releuetur: sed pondere suo de peccato in peccatum demergitur vsq3 in abyssum sine fundo. i. in profundum peccatoz sine estimatione nisi misericordia dei retinea tur. ideo pctm pparat puteo sine fundo. Job. xxxvi. Saluabit te de ore angusto latissime: & non habentis fundamentum subter se. ps. lxxviii. Neq3 aboz beat me profunduz: neq3 vr. super me pu. os suu qd Aug. expones ait: Puteus est profunditas humane iniquitatis: in q3 si cecideris: non claudet super te puteus os suuz: si tu non claudis os tuu. de pe. dist. j. §. ex his itaq3. ad fi. ver. hinc Xps. Samech. Plauderunt & c. patres dolentes sup manibus oes transeuntes per viam: sibilauerunt & mouerunt: patientes affectu: capita sua mente. extra de sa. vnc. c. i. ver. per caput suuz. sup filiaz Hierim ecclesiam vel aiā que tam subdito de tanta gloria corruit. Hecine est vrbs. Esaie. xxvj. Vrbs fortitudinis nostre Syon. ps. lxxvii. Gloriosa dicta sunt de te ciui. dei. dicentes perfecti decoris. Pulchra es & decora filia Hierusalem. Can. vj. Ecclesia in principio & nunc in sanctis decora virtutib9 ecclesia sancta. de tali pulchritudine de pe. di. ij. §. Roma. c. princeps. & c. illa aiā. Cant. j. Ecce tu pulchra & c. & c. ij. ibi. Formosa mea. & ibi Speciosa mea: & ibi. Et facies tua decora. & Lanti. iij. in prin. Quaz pulchra es amica mea. &

ibi. Quā pulchre sunt mame tue. & ibi. Pulchriora sunt vbera tua vino. & Lanti. vj. Pulchra es amica mea suavis & decora sicut Hierim: & ibi. Pulchra vt luna. & Lanti. vij. Quaz pulchra sunt gres. tui & c. & ibi. Quaz pulchra es q3 decora charissima in delictis: que oia de pulchritudine virtuali ecclesie allegorice intelligunt. Gaudium vniuerse ecclesie terre. Gaudium istud est in Spiritu sancto: ad Ro. xiiij. ibi Gaudium in Spiritu sancto: quū sunt membra ecclesie virtuosa. Esa. lxj. Gaudens de collatis. i. virtutibus. gaudebo de bonis opib9: & exultabit aiā mea in deo meo. q3 gaudium hoc spūale est, non carnale. Uū aut gaudeat oñdit Ihd. quū ait: q3 induit me vestimentis salutis: quantū ad gratiā intus ornantē aiāz & decorantem. & indumento iustitie circumdedit me: quantū ad bonaz operationem exterius munientē & cōponentez. vñ Proverb. vlt. Fortitudo & decor indumentum eius. Iterum plauserunt & c. Pascasif9 historice allegorice & moraliter. aliqui super Synagogaz vel ecclesiam vel aiāz hoc interpretantes: plaudentes manibus inimicos esse dixerunt ex irrifione. s. & gaudio insultantes. Sed nos econtrario dicimus sanctos patres & amicos zelo charitatis affectos. hi quū ecclesiā vel aiāz proiectam in peccatis esse cognoscunt: primo plaudunt man9 ad inuicem: sicut facere psueuerunt dolentes. plaudunt manibus non ridētis: sed dolētis affectu, quia de tanto culmine sanctitatis sicut fuit in principio: & per longa tempora ecclesia vel aiā: prolapsa ad tātā peruenit fidei diminute & virtutū ruinā. Hi ptes vere transeuntes sunt p viā: sicut dictū est. s. in. j. c. sibi. Vos oēs qui transitis p viam. non hostes ecclesie: qui viā pacis non cognouerunt: vt ait. ps. xiiij. s3 aberrantes & tumultuantes ad ima corruunt: errāt vñ & errare fecit eos in inuio & non in via. ps. cvj. Sibilauerunt & mouerunt capita sua. Silet motus capitis: vel manuz & sibilus diuersos significare affectus dolētis: sicut & plaudētis. vnde sequitur: Hecine & c. non hostes ecclesie putant eam esse peccati decoris aut gau. vniuerse ter. sed soli sancti & amici: qui quanto gloriozoz & pulchriozem fide & moribus videbant: tanto admirant & lugent, quū in manibus hostium visibilium paganoz & schismaticoz & invisibilium. i. demonum: deiectam in peccatis & diminutam in populis fidelibus vident sed quia gemitum sanctoz super eam propheta & ipse gemens exhibuit: inimicoz gaudium & insultationem subiicit dicens: Aperuerunt super te os suū & c. Ayn. Aperuerūt. accusantes. ps. cvij. De9 laudem eam ne tacueris: quia os pec. & os do. super me apearaz est. sup te os suuz oēs inimici tui heretici: schismatici, demones sibilauerunt quasi serpentes & fremuerunt quasi leo deuorare cupiens. ij. q. j. nulli. de tibus suis. ps. lvj. filij. hominuz dentes eoz arma & sagitte. de pe. di. j. periculose. & dixerunt: deuorabim9 eam: q3 ablato dei auxilio ecclesiam deuorare possumus in sanguine peccatoz conculcatam. Aperuerunt & c. Pascasius, hoc quoq3 historice, allegorice & moraliter exponimus, quia paru9 differt: propheta afficitur: vel q3 amici gemunt p ecclesia vel aiā: vel quia inimici insultant si qua proferuntur vnde aperuerunt & c. Inimici os aperiuunt: sicut etiaz dicit ps. xxj. Aperuerunt super me os suum & c. quūz quid aculent inueniunt: aliter tenent os clauum ptra ecclesiam deiectam vel delinquentem. vel aiāz pctoz sanguine & culcatā. Quotidie venant quid accusant

do obijciant. Unde de quodam legitur, q̄ sic allegabat diabolus p̄tra eum. volui ipsum incitare ad gl̄iam: sed ipse anticipabat meaz cautelam. Volui inflammare ad luxurias: sed ipse p̄uenibat suggestio nez. Volui fallere per auaritia: sed ipse erat ipsa auaritia. Unde quod d̄i Luc. xix. Circundabunt te. moraliter: tunc demones circundant animaz: q̄n̄ eductaz de corpore ad societatem sue damnationis trahunt: ei q̄ omnia mala que gessit replicant. Unde t̄ quo aperient os suuz p̄tra nos in die iudicij accusando: ait Aug. sic dicens. Presto tunc erit diabolus recitans verba professionis, et obijciens nobis omnia quecumq̄ fecerimus: et in quo loco: et in qua hora peccauimus: et quid boni tunc facere debuimus. Dicitur namq̄ est ille aduersarius. Equissime iudex iudica istum. meum esse ob culpam: qui tuus noluit esse per gratiam: tuus per naturam: meus per miseriam: tuus ob passionem: meus ob suasionem etc. Heu heu poterit ne talis aperire os qui talis inueniretur: vt iuste cum diabolo deputetur? non, quia obmutescet. Mat. xxi. Felix si cui obijciuntur culpe: laudes e regione adsunt que culpas repellunt vnde ps. cvij. Deus laudem meam etc. sequitur q̄ os peccatoris: et os do. super me apertum est. Sibi lauerunt vt serpentes: fremuerunt dentibus suis vt leones ad deuorandum rugientes. Sicut enim boni charitate p̄puncti, stupore permoti sibilant: et caput agitant: ita irridentes quum quemlibet corruetuz viderint: sibilant, fremunt subsannant et derident vnde Aug. in ps. xxxiiij. Quuz fuisset miserendum irrident impij: vnde dolent p̄i. v. q. v. §. sed aliud: vnde sequitur. Ista est dies quam expectabamus: inuenimus et vidimus illam die que est dies ire calamitatis et miserie. Sopho. j. Semper hostes expectant qua liceat eis vel cuiuscunq̄ animam: vel totaz ecclesiaz deuorare: sed hoc non p̄t fieri: nisi p̄ctis exigentib̄: et in parte ecclesie non in tota: quia semper sunt sancti in ecclesia: in quibus ipsa dicitur esse sine macula et sine ruga. xxi. dist. quamuis: vbi de hoc. et de con. di. iij. queris a me. versi. offerunt. ibi. Tota ergo hec sancta mater ecclesia: que in sanctis suis est etc. Et iusto iudicio dei permillum fuerit: sicut et terrene Hierusalem accidit: ad hoc. lvj. distin. si gens: vnde addit. fecit d̄s etc. Ps. lxx. Fecit d̄s istam dem que cogitauit. diu expectauit tribuens spaciuz penitendi et expectat. Rom. ix. Sustinuit in multa patientia vasa ire apta in interitu. Ro. ij. Ignoras q̄n̄ benignitas dei ad penitentiam te adducit? et Sap. xj. dissimulans peccata hominum propter penitentiam. Bern. Propter hoc dissimulat: vt t̄m̄ det patientiaz suam: vt impleat electionem suam: vt confirmet charitatem suam. Compleuit opere sermonem suum non hominis: quem preceperat eterna presentia: vel longe ante per prophetam. ad Heb. j. in priu. A diebus antiquis. Destruxit ne habeat semper voluntatem peccandi. ve pen. distin. j. voluissent. sub. §. quod autem. Non pepercit. quia nou fuit emendatum delictum. de pene. distin. j. nouit deus sub. §. ex his omnibus. et cap. vide benignum. vnde Augustinus super ps. lxxxiij. q. d. deus: parcamus huic quia tam non parcat sibi. ignoscamus quia agnoscat. de pene. distin. j. quis aliquando sub. §. quecumq̄ que. Non pepercit. glof. quia tu tibi parcere noluit. Sed nisi dominus edificabit dom. in va. labo. qui edificant eam. ps. cxxvj. Et letificauit super te inimicum: idest letificari permisit. propter peccata.

Et exaltauit: idest exaltari permisit. Coznu. potentiam. hostium tuorum: visibilium et inuisibilium. Iterum fecit etc. Sicut inimici corporei contra Hierusalem hic fecerunt: sic spirituales nequie et ministri antiqui hostis contra ecclesiam faciunt: quando deo iuste inimicos flagellante: sibi traditam penis et doloribus affligunt. hoc tamen de his dicitur: qui intra ecclesiam esse videbantur: non de ista de qua dicitur Mat. xvi. et xix. distin. ita dominus. Et portes idest vitia et hereses: inferi non preualebunt aduersus eam: quod ibi exponitur. Et dixi supra in prima parte istius operis in lv. cap. §. ad ostendendum. versi. item Hilarius cum versi. sequē. Sed de quibusdam dicitur. A nobis eruerunt: sed ex nobis non erant. j. Joan. ij. de pen. distin. iij. si ex bono. Coznu hostium exultatur quum ecclesia infirmatur. Habent etiam carnales intra ecclesiam hic diem suam que transitoriois frui bonis: sed eterna restat damnatio in die alienam qua pro iniquitatibus suis cruciabitur quisq̄ penis eternis. tunc que ad pacem sunt in amaritudine erunt: hec sunt abscisa nunc ab oculis peccatorum fascinatorum: vt dicit d̄s Luc. xix. Facit ergo subito d̄s, que diu expectans deliberauit: in iustitie seueritate vt destruat peccatorem et tradat hostibus diripiendum: a quorum iugo se eruere noluit. Sade. Clamauit intentione cor eorum: hostium: idest p̄tra d̄m: super muros filie Syon: ecclesie vel anime. Deduc. vox Hier. ad hierusalem. Deduc quasi torrentes. ps. cxvij. Christus aquarum deduxerunt oculi mei. Lachrymas: diuina inspiratione non humana voluntate infusas ps. cxlvij. Flabit spiritus eius et fluent aque lachrymarum. Per dies: in prosperis, et nocte in aduersis. Non des requiem tibi: neque taceat pupilla oculi tui compunctio rationis non temperat modum lachrymandi: q̄ tribulatio ecclesie excessiua est. Item clamauit. Clamant magis intentione q̄ voce visibiles aut inuisibiles inimici. super muros filie Syon. ecclesie vel anime quum potestatem qua eis d̄nant: non diuino iudicio, sed potentie sue adscribunt. Clamant autem contra d̄m: cuius potentia quasi murus protegit: et defendit. Quuz vero suuz auxiliuz subtrahit: hostes super muros eoz: quos op primunt: clamare dicuntur p̄tra deuz: quuz scilicet sibi attrahunt: quicquid p̄tra eos possunt: quos dei prius muniebat auxiliuz: quasi liberare non possit. Talis. n. oppressio venit de equitate iudicij, non de impotentia: protegetis. lvj. di. si gens angloz. xxij. q. v. §. hinc notandū. Hoc quoq̄ propheta deplorat vnde moy ad ipsam Hierusalem sermonem p̄uertit. Deduc quasi torrente lachrymas etc. ps. cxxv. Conuerte d̄ne cap. n̄az sicut torrens in austro. Torrens non semper vno eodemq̄ tpe defluit: sed sicut inundatio de celo p̄luit: sic et lachryme s̄m q̄ diuina inspiratione et p̄punctione cordis d̄nant. Nemo ḡppe p̄t sua virtute vt torrente lachrymas p̄punctiuas deducere: s̄ his verbis innuit q̄ m̄s et oculi parati semp debent esse et lachrymas iuxta gram diuine inspirationis effundere. et in prosperis: et in aduersis: nunq̄ quiescere: vt nemo sibi parcat dū vinit: nemo torpeat q̄si securitate accepta: donec ad illam requiem pueniat: in qua absterget deus oēs lachrymam ab oculis sc̄toz. Apoc. viij. ps. cxxv. Etes ibat et flebat mit. se. sua: venietes aut veniet cū erul. por. ma. suos. Neq̄ taceat pu. o. c. tui. Pupilla oculi ora et impetrat. p̄puncta inspiratione diuina ista tacere non d̄

Quingies
saluator
noster fle-
uit.

donec his malis ecclesie deus finem imponat. et om-
nem lachrymam abstergat. Est autem oculus inte-
rior qui ad deum stillat: vnde exterior causa lachry-
matur: et tunc fluminis imperus letificat ciuita. dei.
ps. xlv. alioquin sterilis est lachryma quia tacet pu-
pilla. Quum deus in carne fleuerit: quis non fle-
bit? Quingies autem dn̄s fleuisse legitur. Pri-
mo in die natiuitatis sue. Nam quia pueri commu-
nicant lachrymis et vagitui: et ipse similiter partici-
pauit eisdem. Sap. vii. Dumam voceꝝ similem om-
nibus emisi plorans. Inde canit ecclesia. Vagit in-
fans inter arcta p̄ditus p̄sepia. Ber. Plorat enīz
X̄ps: sed nō sicut ceteri pueri in alijs sensus: in X̄po
p̄ualebat affectus. Alij lugent ex passione: X̄ps ex
compassione. in isto fletu instruit nos deslere misē-
riam p̄ditionis humane: quia fletu legitur Eccles.
xl. Jugum graue super filios. Ade, a die exitus de
ventre matris eor̄ vsq; in diem sepulture in matrē
omniū: vnde dicit Gualfredus. Quem non humi-
lia conceptus impurus: et lugubris ortus aut vnde
ei gaudū in vita sua quia incipit a merore: nascit ad
laborem: terminat euz dolore. dura omnino p̄ditio:
quando quidē non est nobis exire a ceruicibus
graue iugum: donec ingrediamur sepulcrū. nec eua-
dere huius vite laborem: nisi per mortis horrorem.
Ex hoc iugo nobis imminet fames et sitis. ardor se-
bium: dolor viscerum et multiplicium egritudinū.
Inde insipienter extollit: impatienter attrahitur: in
de succedit ira: tabescit inuidia: ebrietate mergitur:
crapula suffocat: inquinatur luxuria. auaritia stimu-
lat: inde voluptas illicit: curiositas angit: timor con-
trahit: meror p̄sumit. Unde ergo hec vita diligit: in
qua etiam qui cautissime gradit: sepissime labitur et
quassatur: misera et fugienda vita que sic procedit:
sic oritur: et sic progredit et sic finitur. Secundo
fleuit in suscitacione Lazari. Jo. xi. Et dicit ibi glos.
flebat quia eum suscitaturus erat ad erumnas se-
culi. et Hiero. Non fleuit Lazarus mortuum: sed re-
diuum: p̄patis illi ad presentis vite miserias re-
uersuro. Quatuor autem de causis fleuit tūc dn̄s.
Primo propter marie deuote sue compassionem:
quia vidit eam plorantem: nec mirum si fons pie-
tatis prorumpit in lachrymas: vnde Petrus Ra-
uennas. O vis: o potentia lachrymarum: que celi
ac terre dominum: eum qui angelor̄ et hominūz le-
titia est ad lachrymandi humilitatem: infirmita-
temq; deposuerunt. Lachryme sunt que Samuelis
ortum impetrauerunt. que aperuerunt Tobie o-
culos et a muri eius demonium excluderunt. ipse sunt
per quas petri negatio: et Marie Magdalene cri-
mina sub vnius hore momento deleta sunt. Secun-
do propter assumpte nature designationem: vnde
Chrys. Uide qm̄ natura humanam circūduidit.
Tertio propter n̄faz instructionē. vt. j. statim dicaz.
Quarto propter Lazari resuscitacione: causa su-
pra dicta est. In isto autem fletu docet nos deslere
mortem anime nostre. Lazarus enim quatrīduan-
latens in monumento ligatus insitis sudario coo-
pertus: lapide supposito p̄sus. significat aīaz i pctō
mortuaz: que iacet in ergastulo conscientie: ligata
vinculis peccatorum. Proverb. v. Fumibus pecca-
torum suozum quisq; constringitur. operta deside-
ritudo temporalium. Job. xv. Operuit faciem eius cras-
situd. vbi dicit Grego. in moralibus. Faciem cras-
tudo operit: quum considerata rerum abundantia
oculos mentis premit. ps. lxxij. operiti sunt iniqui. et

Quatuor
de causis
saluator
fleuit.

impie. sua. Facet etiaz pressa pondere obstinationis.
Job. xxxvij. In similitudine lapidis aque duran-
tur: populi: scilicet extra de cele. mis. cum Marthe.
s. verum. Quatuor dies sunt peccatum cogitatio-
nis: locutionis: operationis: et p̄raue consuetudin-
is de pe. di. ij. sicut tribus: a quibus dominus reuocant
dicens Lan. vj. reuertere. reuertere sanamitis: re-
uerte. reuerte. vt intu. te. Quinque autem fecisse
dominus legitur in suscitacione eius. infrenuit: tur-
bauit seipsum: lachrymatus est: patri gratias egit: et
magna voce clamauit. In quibus notantur. v. nes-
cessaria penitenti. Primum omnis debet fremere
re in contritione: quia offendit deum et creatorēz pa-
trem: et benefactorem et redemptorem suūz. H̄ou.
xix. Sicut fremitus leonis: ita: et ira regis: quia sicut
ad fremitum leonis sistunt gradus omnia anima-
lia: ita ad compunctionem penitentis motus carna-
les: de hac contritione de pe. di. j. s. hoc idēz. et a prin.
distinctio. vsq; ibi: et vsq; ad. s. contra. et di. vlt. cap.
nullus. Secundo turbari debet in confessione. vnde
Eccles. xxx. Sup oēz vocem turbabunt viscera eius.
ps. lix. Commouisti terram et conturbasti eam. san. a
contritiones eius quia commota est. Tertio debet
lachrymari in oratione: quia sicut ait Augustinus.
Plerūq; hoc negotium plus gemitibus et fletu:
q; sermonibus agitur. de pe. di. j. Petr. et c. lachry-
me. Quarto debet gratias agere per cordis deu-
otionem: ne tepescat a seruoze conuersionis: sicut illi
quibus ait Ap̄stolus. Gala. iij. Quum spiritu cepe-
ritis nunc carne consu. de pe. di. ij. pennata. Quinto
debet magna voce clamare: id est intenso affectu se-
ipsum ad exercitia bonorum operum excitare dices.
Lazare veni foras: ad mundum qui in limbo es.
Quia autē dicit: Tollite lapidem: id est duritiam cor-
dis peccator debet tollere et facere cor molle. Eze-
chie. xxxvj. Auferam cor lapideum de carne vestra.
quod quia frequenter per predicatorēz fit: dicit.
tollite lapidem. Hierem. j. Tollite de via lapides.
Item quare Christus fremuit super Lazarum.
Dicit Petrus Rauennas. Fremuit spiritus vt ca-
ro reuiuiscat: fremuit vita vt mors fugatur: fre-
muit indulgentia ne conscientia contradicat: fre-
muit rursus vt gemine. scilicet mentis et corporis
demonstret insignia. Quia etiam exclamauit: in-
nuit quod magno clamore ecclesie opus est vt ali-
quis de tumulo p̄raue consuetudinis educatur. ps.
xc. Clamauit ad me et ego exau. e. et iterū ps. cxvij.
Clamauit in toto corde: et iterum. xc. Clamauit
ad me: et ego exaudiam eum. vbi dicit Bernard
In Dei auribus desiderium vehemens clamor ma-
gnus. Remissa vero intentio vox summissa. dul-
cis lex que meritum exauditionis in clamore pos-
sunt postulantis. Tertio fleuit super Hierusalem.
Luc. xix. vbi Gualfredus. O dignatio: o compas-
sio saluatoris: quam lapideum cor et vere ferreum
pectus: quod non his lachrymis: emollitur. Ne
mibi quem nec peccati consideratio: nec alieni com-
passio periculi monet ad lachrymas. Ne etiam
duro cordi quod ad ruinam inimici: vel forte inno-
centis cuiusq; letatur. Benignus deus super inimi-
cos et iniquos suo perituros scelere lachrymatur.
et quam abundanter prorumpat in lachrymas ver-
borum intercisio manifestat. In quo docet nos de-
slerē mala prauitatis aliene: vnde Ezechie. ix. dicitur
q̄ dominus precipit sex viris ad interficiendūz
paratis transire per mediam ciuitatem Hierusalem

Circa La-
zari susci-
tacionem
quinq; do-
min' egit.

interficere oem uirum super quem non inueniret
 Thau, quod erat signus gementius & dolentius su-
 per cunctis abominationibus que fiebant in me-
 dio eius. Ex quo dat intelligi, qd qui pro alienis pec-
 catis non dolet spiritualiter interficere. ps. cxviii. uis-
 di preuaricantes & tabescebam. Ezechie. iij. Mansi
 septem diebus merens in medio eorum. Quarto fle-
 uit post cenam nocte qua tradebatur: qm orauit in
 monte Oliueti, fundens in sero lachrymas sangui-
 neas: qui in crastino erat sanguinem largius effu-
 surus. sicut ait glos. j. Thre. c. iij. Diuisiones aquarum
 deduxit oculus meus, unde Luc. xxv. Factus est fu-
 dor eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terra.
 Ubi Bern. O sudor precioso, o signum salutis hu-
 mane. attendite miseri amatores carnis: inimici cru-
 cis qui in delictis uestra corpora enutritis: si tantum
 laborauit in oratione: quantum in passione. In
 hoc quarto fletu docet nos flere ptra horrorem ge-
 hennae. Jaco. iij. Miseri estote: lugete & plorate. ris-
 sus uester in luctum uertat: & gaudium in merore.
 Bern. Lotremisco a dentibus bestie infernalis. ps.
 xcij. ne tradas bestias animam consi. & a uentre in-
 feri: a rugientibus preparatis ad escam. Eceli. li. Hor-
 reo uermen rodente. Mat. ix. Esa. lxxv. glo. Ignem
 torrentem. Mat. xxv. fumum & uaporem. Iohes. ij.
 Apoc. ix. sulphur & spiritus procellarum. ps. cxlviii.
 Horreo tenebras exteriores. Luc. xij. Mat. viij. xij.
 xxij. xxiiij. & xxv. Quis dabit capiti meo & oculis
 meis fontem lachrymarum: ut preueniam fletibus
 fletum? Bere. ix. & fridorem dentium. Mat. xxij.
 & pondus catenarum prementium: scilicet ignearu.
 Mat. xxij. ligatis manibus: stringentium: urentium
 & non consumentium: quia in diebus illis querent
 homines mortem, & non inuenient eam: & cupient
 mori: & fugiet mors ab eis. Apocalip. ix. Heu heu
 mater mea: ut quid me genuisti ulium doloris?
 Heirem. xx. in sin. filium amaritudinis & indigna-
 tionis & plorationis eterne? Cur exceptus geni-
 bus? cur lactatus uerberibus natus in combustio-
 nem? Job. ij. ut cibus ignis. Esa. xxxij. Quin-
 to fleuit in cruce beatam animam emisurus. unde
 Heb. v. Preces & supplicationes: cum clamore ual-
 lido & lachrymis offerens: exauditus est pro sua re-
 uerentia. In quo docet nos flere pro dilatione pas-
 trie, sicut. ps. xli. dicit, quando veniam & apparebo
 ante fa. do. sue. mi. lachryme mee pa. die ac nocte. d. u.
 dicitur mi. quo. ubi est Deus tuus. Ubi Richar. de
 sancto Victore. O quantus amor, quanta fidi-
 tate: amor pulchritudinis diuine: fiducia forme pro-
 prie. Sciebat enim anima illa casta: quia omne ge-
 nus ad simile suum conuertitur. si enim omnis ho-
 mo similem sibi querit. Ecclesiastici. xij. & Deus
 profecto suam similitudinem diligit. Uis & tu dili-
 gi a Deo tuo? repara in te imaginem & similitudi-
 nem suam: & concupiscet rex decorem tuum. Lachry-
 me uero ad modum balnei lauant animam celestis
 regis cubiculum ingressuram: unde sequitur. In-
 grediar in taber. admi. usq; ad domo Dei. Quid est
 autem simile esse Deo: quere de pe. dist. ij. §. Roma-
 nos. uers. simile est alias est cap. Quidam patrum
 ait. Lachryma est sanguis anime lauans ipsam.
 Dicebat quidam frater: quero lachrymas & non
 inuenio & conturbor. Respondit alter. lachryme ter-
 ra sunt promissis: omnia: ad quam filij Israel cum mul-
 to labore uenerunt: quas qui habet preliu non pre-
 ualet. sic autem deus uult ut semper anima tribule-

tur & desideret ingredi illam terram promissionis.
 Videns quidam frater alium ridentem, dixit pre-
 senti celo & terra totius uite nostre redditori sumus
 rationem: & tu rides, sicut enim umbram corporis
 nostri ubiq; portamus: ita planctus & punctiones
 ubique sumus relinquere non debemus. Ite
 ait abbas pemen. luctus duplex beneficium est: qd
 non tantum operatur: sed etiam seruat. Quis ab-
 bas panon, mulieres mimas in ciuitate uidisset: pla-
 rit & ait: duplici causa plango. vna perditio illi? mo-
 lieris: alia ego tanta curam non habeo placen-
 di deo, quantaz hz ista placendi hominibus. Dixit
 climacus archimandrita montis Synai. luctus seu
 lachrymarum fons est maior post baptismu? sicut
 tus: eo qd ille quidem ab ingenitis nobis & antea pa-
 tratis malis est purgatorius. iste uero postea patra-
 tor: & illum quidem paruuli oes suscipientes sordis-
 dauimus: per hunc uero & illum repurgamur: qui
 nisi ex deo hoibus benigne donatus esset: rari uero
 & difficulter inuenirentur qui saluati fuissent. Idem
 timent merorem demones: sicut latrones canes: ad
 hunc nos uocauit in hac uita Christus. Mat. v.
 Beati qui lugent non ad nuptias. Idem non con-
 uenit theologia lugentibus. Naz eorum luctum soluere
 naturaliter hz: nempe ille super thronum quide sedet
 ti magistraliter paratur: iste uero sedenti in sterqui-
 lino & sacco. Idem punctio proprie est dolor ani-
 me non elatus: nullam sibi ipsi consolationem prebes
 solum qd suam resolutionem imaginans oibus hois
 & consolationem dei humiles consolantis sicut aquaz
 frigidam sitiendo expectans. Ite. Copunctio cor-
 dis est mentis humilitas ex oriens de recordatione
 peccati & timore iudicij. Ite climacus. Sicut ignis
 est stipule consumptiuus: ita & lachryme caste ois.
 inquinamenti & sordis intellectualis & apparentis.
 Idem multis modis lachryme oriuntur: ex naer
 deo: ex tribulatione ptraia: ex laude & laudate: ex u-
 na gloria: ex fornicatione: ex ebrietate: ex charitate &
 memoria mortis. Aniuersorum uero predictorum istorum
 luctum modos: cum timore dei exercitantes &
 discernentes nostre resolutionis lachrymas munda-
 das & sine dolo adipiscamur. Quicumq; in luctu in-
 cessabili sm deum graditur, iste festum diem agere
 quotidie non quiescit. Qui uero corporaliter diem
 festum agere non desistit: hunc luctus eternus susci-
 piet in futurum. Efficacia lachrymarum triplex.
 Primo: quia deum inebriant. Esa. xxxij. Adipe
 victimarum tuarum: scilicet lachrymarum non in-
 ebriasti me. Secundo deum pungunt. Tob. ij.
 Tunc Tobias ingenuit. Ios. Oratio deum leuit:
 lachryma cogit. hec ungit: illa pungit. Tertio quo-
 dammodo uolentiam ingerunt. vñ super illud ps.
 xxxvii. Auribus percipe lachrymas meas. ait Aug.
 Uolente sunt in precibus lachryme. Loph. Con-
 surge: a torpore negligentie & peccato. Roman. xij.
 Hora est iam nos de somno surgere. Augusti. Et ad
 illum redeamus: a quo peccando recesseramus. Ibi
 esse nostrum non habebit mortem: uelle nostrum:
 non habebit errorem. Ibi amare nostrum, non ha-
 bebis offensionem. Bere. vj. Surgite & ascendamus
 in nocte: & recessit. Ibi. Ne nobis: quia declinavit
 dies & l. di. quidem. Lauda in nocte: ad est in aduer-
 sitate. multi sunt admodum cicade cantantes in esta-
 te prosperitatis. ps. xlvij. Confitebitur tibi quum
 benefeceris ei. silent in hyeme: uel nocte aduersi-
 tatis. Contra quos Job. i. Si bona suscepimus:

Lachry-
 marum est
 ficacia tri-
 plex.

de manu domini: mala autem quare non sustineamus. In principio vigiliarum: ne in principio operis somnus irrepit deceptionis vigiliarum. ps. cxviii. peruenierunt oculi mei ad te diluculo etc. Effunde lachrymas compunctionis. sicut aquam cor tuum calore dilectionis Dei ante conspectum domini. Luc. j. In sanctitate et iustitia coram ipso etc. Non coram hominibus pro gloria tua. Leua ad eum manus tuas: opera tua que dant intellectum. ps. lxxvij. et in intellectibus manum suarum etc. pro animabus paruulorum: fide et opere magis enim fide et virtute non pereunt: de qua magnitudine virtutosa Luc. j. Erit enim magnus coram domino. Mat. v. Qui sic fecerit et docuerit: magnus vocabitur etc. tuorum: qui defecerunt fame verbi Dei. viij. q. j. au- dacter: in fi. et siti charitatis. ps. lxxi. cucurri in siti. Joan. xix. Sitio. Quid? nostram fidem, nostram salutem, nostrum gaudium, plus animarum nostrarum quam corporum: minime cruciatus tenet. Pereunt si sic non essent non perissent: in capite omnium copitorum, compituz triuui est: idest in suggestionibus diaboli mundi et carnis, qui sunt tres hostes anime ad perditionem eam ducentes. Vel illa tria de quibus. j. Joan. ij. Omne quod in mundo est: concupiscentia carnis est: concupiscentia oculorum, et superbia vite. Concupiscentia carnis ad voluptates: concupiscentia oculorum ad opes: superbia vite ad honores pertinet. Bern. Bestia hec triformis non tantum ascensurus est: quantuz ascendit iaz de abyssos: os habet loquens ingentia: et nominibus plena blasphemie: totum pene genus humanum, tribus dictis cornibus ventilauit: omnes prope- rant imprimere sibi imaginem bestie huius: et letantur eius caractere insigniri. Imago et character eius quicquid exterius patet in homine quod non deceat Christianum: sicut est inuerecundia: turpius executio: odiosa contentio: vanitas secularis. Concupiscentiam carnis elidit castitas, concupiscentiaz oculorum, paupertas: superbi- am vite, humilitas: hec tria promittimus religiosi que male seruamus. de ista bestia Apocal. xij. Consurge et lauda etc. Pascasius allego. pro ecclesia: moraliter, pro anima in voce consurgit, qui de tribulatione vel angustia presentis vite: spe eleuatus torpore negligencie excutit et in omnibus deum laudat: quia callidus hostis dum flagella ingerit vt Deus blasphemetur intendit: vnde Job. j. Sicut domino placuit: ita factum est: vnde et vtor ait Job. ij. Benedic deo, quasi maledic. In principio vigiliarum laudare debum? vt omnia que agimus aut patimur ad gloriam: et laudem eius referamus: maxime precauendum est, ne ex vitio intentionis opus, condemnetur: vnde Luc. xj. Abatt. v. et xvij. si oculus tuus: idest intentio: et j. si autem nequam fuerit: idest intentio mala etiam corpus tuuz: idest operatio corporalis, tenebrosam erit: idest corrupta. Vigilare autem fm Greg. est oculos mentis ad claritatem veri luminis habere: torporem negligencie a se excutere: opus dictis ad equare. Precipue autem in orationibus vigilandum est. j. Pet. iij. vigilate in orationibus: quia nisi homo vigil et orare non potest: vnde. j. Reg. xxvj. legitur qd Dauid hastam et citharam aque sauli dormienti in tentorio abstulit. qz quu homo dormit p negligenciaz gratiam orationis et donuz lachrymaruz amittit. et j. Pet. v. ibi. Et vigilate: qz aduersarius vester diabolus tanqz leo rugiens circui. que-

rens quem deuoret. ij. q. j. nulli. ps. xxj. Circundederunt me canes multi: vnde sancto doctor ait: Que spatia terrarum: que magnitudo orbium, que latitudo regionum, tot hostes capere sufficiunt inimicos ad vnam ouem. Heu cur tanta feritas bestiarum pro vnius hedi captione? quare tot rapaces: tanta cogeries animi sordidarum? Luc. xxj. Vigilate omni tempore orantes etc. precipue rectores vigilare debent super gregem suum. Luc. ij. ps. cxvij. Sed nisi dñs custo. cui. frust. vigi. qui custo. eam. Effunde sicut aqua cor tuuz. Ille sicut aqua cor suuz effundit in conspectu dñi: qui ex intimo cordis affectu lachrymas producit compunctionis. Cor quoqz sicut aqua effundit: qn liquefactu amore Dei: et proximi, quasi glacies calore dissoluit. vnde sequitur. Leua ad Deum tu. etc. sicut Moyses manus leuasse dicitur: ne populus dei vinceretur. xxvj. di. siquis. Exo. xvij. Leuantur manus pro animabus paruulorum que pereunt fame verbi. in capi. omni. co. nisi enim in vñs et in capite compi. essent non fame spiritali et siti laborassent. de istis vñs vocantur ad prandium. Luc. xij. et xxij. q. iij. displicet. in fin. Res. Vide dñe oculis misericordie. ps. cxij. Respice in me et miserere mei: et considera diligenter quem vides: miabis: populo tuo priuaberis: verior litera: quem vindemiaueris: quasi populum tuu destruis cui tanta beneficia contulisti. Ita ergo ne comedent mulieres anime peccatorum a mollitie peccati. xxvj. q. vij. s. sed illud Ambrosij. s. hic si quis fructum suo peccatum suuz: paruulos iustitia et fide: ad mensuram palme, operum. Prouer. vlti. Palmas suas extendit ad pauperem. Si pro quia: occiditur in sanctuario dñi sacerdos et propheta ad literam Zacharias. Mat. xxij. et Tho. cantuari. Iteruz vide dñe etc. Deuz nihil latet. rogat tñ vt videat: vt verbis et affectibus ad misericordiaz flectat: quem vindemiaueris: quasi diceret nulli tanta beneficia stulisti sicut ecclesie tue: nulli tam iuste tanta irrogata sunt supplicia: quia pro vñs fecit labruscas. Esa. v. et pro fructu spinas: plus enim spinarum qz vuaruz, plus tribulorum qz ficu. Mat. vij. fructi hodie profert ecclesia. si occiditur etc. quasi iusto Dei iudicio puniunt qui sanctuariu dei polluerunt sanguine prophetarum. hoc quoqz ecclesia Christi, et cuiuslibet anime timendum est. si enim diuinis mancipati officijs similia committimus: similiter puniemur, et nostra ecclesia profanabitur. Mulieres quoqz: idest anime peccatorum ad mensuraz palme filios vteri sui comedunt: quia quicquid vitioz ex se gignunt: ad mensuram operum recipiunt. suisqz saturantur fructibus iniquitatum: vnde nobis magis lugendum est qua explanandum: ne exaltati vsqz ad celos demergamur vsqz ad Assyrios. Syn. Iacuerunt in terra: terrenis negotijs. iacere accipitur in sacro eloquio pro peccare. l. distin. quid est hoc. foris in mundo. Joan. xij. Lazare veni foras. Puer debilis sensib? et moribus: maledictus puer centuz annorum. Esa. lxx. q. vij. Paulus. senex inueteratus dierum malorum. Daniel. xij. lxxvj. dist. tanta nequitie. Job xxvj. Ruge mee. testimoniu dicunt contra me. Virgines mee: apparenter: sed fatue sunt. xxvj. q. v. si Paulus. Abatt. xxv. Iuuenes: moribus. xxij. distin. cap. l. mei ceciderunt in gladio inuisibili: interfecti sunt in anima: in die furoris tui: subtractionis gratie propter peccata percussisti vt peniterent. Dei percussio est vt fiat humiliatio. ps. cvij. Bonum

mihi quia humiliasti me. nec misereberis in punitione temporali vt conuertantur. ps. cvj. Et clamauerunt ad dñm quum tribula. Et iterum. ps. lxxvij. Imple fa. eo. ig. z querent nomen tuuz dñe. Iterum: iacuerunt zc. Jacent foris qui exeunt ab ecclesia: nec permanent in operib⁹ fidei: de quib⁹ loquendo moraliter. j. ad Cor. v. Nihil ad nos de his qui foris sunt. ij. q. j. multi: extra de diuoz. gaudemus plures aut corpore intus sunt: z apud nos viuunt: sed apud Deū perditū sunt: de quib⁹ Apoc. iij. Momen habes q̄ viuas: sed mortuus es. Mali pueri z senes criminosi iacent in secib⁹ terrenis: z virgines facte z iuuenes vecordes feriuntur gladio diuine amaductionis: z q̄ non penitentiam interfecti sunt eterne damnationi deputati: vbi nunq̄ eis Deus miserebitur: quia ibi non est locus misericordie: quia non est ibi aqua misericordie refrigerans. Luc. xvj. Sed perpetue miserere. Thau. Vocasti. nec habes contradicentem vo. demones: quasi ad diem solennem iudicij terribilis qui deterrerent me: quum solutus fuerit Sathan: timebunt electi: z territi purgabuntur. de circuitu in circuitu impij. ps. xj. ambulat. z non fuit qui effugeret indiscussus. August. Quam angustie erunt vie reprobis: superius inderit iratus: inferius horrenduz chaos: a dextris peccata accusantia: a sinistris infinita demonia ad supplicium trahentia: intus conscientia vestra: foris mundus ardens: miser peccator sic deprehensus quo fugiet: latere erit impossibile. apparere intolerabile. ps. cxxvij. Quo ibo a spiritu tuo: z quo a facie tua fugiam. Anselmus. Si ea que celi ambitu continentur: vellent non esse sub celo. vel elongari a celo: nullatenus possent esse nisi sub celo: nec fugere celum: nisi appropinquando celo. Nam z vnde. z quo. z qualiter irent sub celo essent: z quanto magis a qualibet parte celi elongarentur: tanto magis opposite parti appropinquarent. Sic quamuis homo. vel malus diuine voluntati subiacere nolit: non tamen eam fugere valet: quia si vult fugere de voluntate iubente: currit sub voluntate puniente: vnde ps. lxxvij. Neque ab ori. neque ab occi. neque a deser. modo: supple fuga patet quoniam Deus iudex est: id est vltor iniquitatis. Job. iij. Audi eos qui operantur iniquitatem z seminant dolores z metunt eos flante Deo. perisse: z spiritu ire eius esse consumptos: vnde valde stultus erat Jonas: qui volebat fugere a facie domini. Jone. ij. In die furoris domini. districti iudicij. z relinqueretur: quos educaui disciplina tyronum z doctrina. Tyro est nouus miles. vj. q. j. si clericatus: z sic nutrum lacte deuotionis: inimicus meus diabolus consumpsit eos vitijs. j. ad Cor. ij. cap. sicut genula nutrit paruulum lacte carnali. Iterum vocasti zc. dies solennis. dies iudicij. de qua in litera Ayn. in fin. in hoc cap. supra en ista est dies quam expectauimus inuenimus vidimus: dies solennis vocatur: non quod Deo placeat: sed quod tunc improborum expectata lasciuia compleatur: ad cuius solennitatis diem: id est vltimi exanimis soluetur Sathanas qui ligatus est per annos mille. Apocal. xv. vbi dicit glos. a tempore passionis Christi vsque ad nouissima tempora: vnde addit. Qui terrent me. Sapientie. xvij. Persone tristes apparentes panorem illis prestabunt. Videbunt enim electi secundum Pascaum demones vndiq̄ congregatos. visu horrendos. ad deuorandum animas: effrenati z exterriti purgabuntur: vnde san-

ctorum ecclesia gemebunda z planctu consona adempta sibi membra deplorans dicit: quos edu. zc. in fide z moribus: quia non peruenerunt in viruz perfectus vt dimicarent contra exercituz hostium. inimicus consumpsit eos vitioz. s. delictijs nisi qui signaque Thau litera T signat in fronte portat. Unde illud Matth. x. z. xvj. Mar. viij. Luc. ix. z. xiiij. si quis vult post me venire abneget se. z tol. cru. zc. Reliqui non effugient gladium furoris dñi: quamuis in ecclesia Dei educati z nutriti fuerint: quia inimicus consumpsit eos in vitijs finientes: vtinam hodie in ecclesia Dei: diem nobis iudicij terribilis dño comminante eleuemus voces nostras z fleamus. z ecclesia Dei pro membris suis. pro magna parte sceleratissimis. vocet locus flentium siue lachrymaruz. Iudic. ij. z. hic lachrymas aqueas emittimus lauantes animas: vt euadamus locum illum gehennales vbi est fletus otinu⁹. Mat. viij. xij. xxiij. z. xxv. ibi erit fletus zc. vbi Bern. fletus erit ob ignez qui non extinguitur. Et Greg. Illic oculi defleant qui hic per illicitas concupiscentias versabant. Pacharius faciens verbū fratribus z plorans ait: ploramus fratres z producant oculi nostri lachrymas. anteq̄ exeamus hinc: z eamus illuc vbi lachryme nostre corpora nostra oburant: z fleuerunt oēs pmi in terraz. Sed qz pena est flere: vix inuenit q̄ diligat lamentationes. Sed nos sup asinas sedētes cū Axa. i. super lasciuiaz carnez: rogemus vt dignet Deus aretez animaz irrigare. z si non superius irriguz. i. pro celesti patria lugere saltem cedat inferius. i. pro peccatis. Josue. xv. Iudic. j. Axa aut montana interpretatur: quia flentes solitudinem appetunt: z dicatur nobis a Christo. Matth. v. Beati qui lugent.

De quintuplici paupertate Christi. Quō Deus peccatores exaudit zc. Cap. 6.



Leph. Ego Christus vel ecclesia. vir viriliter agens. ps. xxvj. gl. xxx. g. viriliter agite. xxxij. q. vij. s. sed illud Ambrosij. ibi. sciat virum ab Ambrosio appellatur: non sexus sed animi virtute. Job. j. Erat vir videns diligenter: id est considerans. de consecra. dist. iij. venisti: paupertatem Christum in passione clementiam ex qua omnes diuitie paupertatez in spiritu. Matth. v. vel pau. nihilatem. ps. lxxvij. pauper sum ego. z. lxxvij. g. Iterū ego sum pauper z dolens: z iterum lxx. ego egenus vero z pauper sum. Apocalip. ij. in fin. ibi. Et nescis quia tu es miser z misera z pauper z cecus z nudus ps. xxx. infirmata est in paupertate virtus mea: in vrga indignationis eius non furoris sed correctionis: de penitentia. dist. prima: sed continuo. Iterum: ego vir. Allegori. pro Christo. Quid enim mirum si paupertatem suam quisq̄ videat: sed sicut gloriosior est paupertas Christi z mirabilior est omnibus diuitijs seculi: qui non rapinam arbitratus est esse se equalem Deo zc. Philip. ij. Ita hec visio paupertatis profundior. Ideo tota mentis z corporis intentione consideranda est: vnde ps. lx. Beatus qui intelligit super Egenum z pauperem Christum. Si enim Christi paupertas z exinanitio communis esset: sensu discerni posset. nec solo intellectu passeret. Nunc autem beatus predicat qui intelligit. bene aut paupertas admiranda z inquirenda: quum

sanctorum

In Xpo
duplex
fuit pau-
peritas.

sanctorum secundum apostolum paupertas. ij. ad Cor. viij. altissima sit: que a paucis intelligitur, tanto ergo illa magis admiranda quae et angeli mirantur, et de qua intellecta beatitudo nascitur. sunt quidem beati pauperes spiritu. Matth. v. Sed eo spiritu quo ista paupertas intelligitur, que a spiritu sancto datur: ait ergo: Ego vir. q. d. ego: cui ad sunt omnes thesauri sapientie scientie. ad Colo. ij. video paupertatem meam quae sponte pro alijs suscepi: quae miseri nolunt intelligere: qui nec omnimodam miseriam suam volunt aduertere. Sicut autem in Christo principaliter quadruplex paupertas. Prima quantum ad diuitias corporales in natiuitate: quia inuolutus vilibus pannis. Sap. vii. In inuolumentis nutritus sum. Luc. ij. Inuenietis infantem pannis inuolutum. Bern. Non solatur panni Christi ambulantes in stolis, non solatur stabulum et praesepe amiantes primas cathedras in synagogis. Item ibi super illo verbo. Pannus eius inuoluit. Luc. ij. Beda. Qui totus mundus nouo vestit ornatu: pannis vilibus inuoluit: ut nos primam stolam innocentiam et iustitiam vni lapsus est Adam: de pe. di. ij. §. Romanos. et post pauca: recipere valeamus ab eo per quae omnia facta sunt. Jo. j. Item ibi. Breuis. O admirabile coarctationem et peregrinationem, quae subit qui retinet orbem ab initio: caecat penuriam: et eam in seipso decorat. Admirum si voluisset venire poterat mouendo celum: percutiendo terram, emittens fulgura: non. n. sic peccasset, non. n. perdere sed saluare volebat. Ioan. ij. ab ipsis primordijs humanae conculcare superbiam: atque ideo non tantum homo: sed etiam homo pauper, et pauperem matrem elegit: que caret cunis: quibus natum infantem declinet. Dicit de paupertate matris Chryso. xxvij. q. ij. si enim ibi loquens dicit de domina: Et nihil penitus habentem. Item Luc. ij. Reclinavit in praesepe. Beda. Bura praeseptis angustia retinetur cui celum sedes est: ut nos per celestis regni gaudia dilatet. qui panis est angelorum in praesepe reclinatur: ut nos quasi sancta aeterna, carnis suae frumento reficiat. ps. lxxvij. Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi Deus. Item super pre. c. Pannus inuolutum et positum in praesepe. Beda. Et notandum quod signum nati saluatoris datur non in purpura ad ornatum: sed pannis squalentibus inuolutum: non in ornatis auro stratorijs: praeseptibus inueniendum. Apostolus. ii. ad Cor. viij. Scitis gratias domini nostri Jesu Christi: quoniam propter nos egenus factus est: quum esset diues. Ber. Vere magna abusus, nimis magna ut diues velit esse vermiculus propter quem pauper fieri voluit dominus Sabaoth et Deus maiestatis. Item idem. Pauper natus est Christus: pauper vixit: pauper obiit. Item super illud Luc. ij. Reclinavit eum in praesepe. Chryso. O si mihi liceret illud praesepe videre in quo dominus iacuit. Nunc nos Christiani quasi pro honore tulimus lutum et posuimus argentum: sed illud mihi preciosius est quod ablatum est. Argentum et aurum miretur gentilitas: christiana fides miretur illud luteum praesepe qui in isto praesepe natus est aurum condemnatum et argentum, non condemnatum eos qui honoris causa fecerunt vasa aurea. xij. q. ij. aurum, sed admirum deus qui creator est mundi: qui non inter aurum et argentum sed in luto nascitur. Item. Vir iste Christus pauper conuersatione: quia sine hospicio. Item. xiiij. Quare futurus es quasi vir vagus: quia non habuit domum propriam ad manendum. Mat. viij. et Luc. ix. vulpes foueas habent et cetera. vbi Beda. Quid me

propter diuitias, et huius seculi lucra cupis sequi: quibus tante super paupertatis: ut nec hospitium quidem habeam nec modo vtar tecto. Item Chryso. in sermone de prodicione Iude: Quos inquit preciosorum marmorum pompa delectat, cognoscant Christum dominum omnium: quod locum in quo caput inclinaret: non habuit, et ideo discipuli ipsum interrogant: Ubi vis paremus tibi comedere pasca? Matth. xxvj. Mar. xiiij. Ibi etiam Chryso. Aspice, qualiter paupertatem quae dominus docuerat: per opera demonstrat: non erat ei mensa, non candelabrum, non domus: nec quicquam aliud talium. Item super illud Mar. xi. Et introiit Hierusalem in templum. Be. Hoc quoque intelligendum est: quod tante dominus fuerit paupertatis: et ita nulli sit aduolutus: ut in urbe maxima nullum hospitium: nullam mansionem inueniret: sed in agello paruulo apud Lazarum sororem eius habitaret: eorum quippe vicus Bethania erat. Unde sequitur. Et circumspicetis omnibus si quis eius hospitium susciperet: quum iam vespera esset hora: exiit in Bethaniam eius. xij. Item pauper in morte: quoniam nudus pependit in patibulo. Gen. xxxvij. Audauerunt eum tunica talari. ps. xxi. diuiserunt sibi vestimenta mea. ut per crucem reducat nos ad statum innocentie. xij. q. j. dilectissimis. viij. di. §. j. In quo primi parentes nudi erant et non erubescerant. de pe. di. ij. §. Romanos. et al. c. sed nec Adam. et cetera. ut cognouerunt: Bernar. Vide pauperem Christum natum sine hospicio: iacentem inter bouem et asinum in praesepe inuolutum vili panniculo: fugientem in Egyptum cum Ioseph et matris confortio in exilio: sedentem in asino: nudum in patibulo. Item pauper post mortem non habens propriam sepulturam. Matth. xxvij. ibi. Et posuit illud in monumento suo nouo. Anselmus in lib. de sacramentis. Pauper ita fuit Christus ut veniens in mundum, non in sua sed in aliena domo nasceretur: natus propter inopiam loci in praesepe brutorum animalium poneretur: et viuens in mundo non haberet vbi caput suum reclinaret, nec moriens vnde nuditatem suam tegeret. Nec mortuus vbi volueretur. Nec sepulcrum aut locum vbi corpus mortuum locaretur. Secunda paupertas fuit in isto viro Christo quantum ad potentiam: quando permisit se capi et crucifigi. Unde Hier. xiiij. Quare futurus es velut vir vagus: et fortis qui saluare non potest. Hinc est quod princeps sacerdotum deridebat eum dicens Matth. xxvij. Luc. xxij. Alios saluos fecit: seipsum non potest saluum facere. vbi Hiero. Etiam nolentes consentitur Scribe et Pharisei: quod alios saluos fecit. itaque vestra vos condemnat sententia: qui enim alios saluauerat: utique si vellet seipsum saluare poterat. Item ibi Bern. Quum sit ipse salus: saluatione non indiget, sed operatur salutem nostram, nec caudam patitur deesse sacrificio vespertino hostie salutaris. Nam quum salus esse non possit nisi quod perseverauerit usque in finem. Mat. xxij. et cetera. de pe. di. ij. §. euidenter. vers. pp. et vers. itez illud quanto minus poterit esse saluator? Item Abachuc vlt. ibi: Abscondita est fortitudo eius. Et Esa. l. Facies mea non auerti ab increpantibus et conspuentibus in me et cetera. Aug. Inuenio fortem Iesum: in principio erat verbum. Ioan. j. Inuenio infirmum Iesum: verbum caro factum est. Fortitudo eius me creat: infirmitas me recreat. Ambro. Paupertas tua patrimonium meum est: infirmitas tua sanitas mea est: plus debeo

Secunda
paupertas.

Tertia
paupertas.

iniurijs tuis quibus redemptus sum: quam opera
bus tuis quibus creatus sum. Tertia paupertas
fuit in eo quantum ad sapientiam: unde et dicebant
Iudei: Demoniū habet et insanit: quid eum audi-
tis? Joan. vii. diij. et x. Luc. xi. et. Mat. xij. In prin-
cipe demoniorum eicit demonia. Cū iterum inter-
rogatus a Pilato nihil rēdit ita ut miraretur. Pi-
latus. Mat. xv. vbi Theophilus. Mirabatur autē
pilatus: quia quum doctor legis esset eloquens et po-
tens responsione sua eorum accusationes infringere
non respondebat quicquid: sed magis accusationes
viriliter sustinebat. Quarta paupertas quantum
ad pulchritudinem: quia iste in quez desiderant an-
geli prospicere. j. Pet. i. Et cuius pulchritudine sol
et luna mirantur. s. m. Amb. celsus a lapis: sputis illi-
tus deformatur. Esa. liij. Nō est ei species neqz de-
cor. Bern. Facies pulchra pre filijs hominum: sputis
Iudeorū deturpatur. Iterum idem. Vultus tuus bo-
ne Jesu in quez desiderant Angeli prospicere: sputis
inquinaverunt: manibus percusserunt: velo pro de-
risione operuerunt. Idē. Intuere panis fordidum:
plagis lividus: sputis illitus: morte pallidus et nigrus.

Quinta
paupertas.

Paupertas quinta addenda est in Christo que
maior superioribz est: scilicet quantum ad proprias vo-
luntatem. Joan. vi. Quia descendit de celo nō ut fa-
ciat voluntatem meam: sed voluntatem eius qui misit
me patris. vbi Aug. Propterea. n. anima deo
erit: quia superba erat: superbia enim eieci sumus:
humilitate regredimur. Medicus. n. qm egritudi-
nez discit si curet: quod per aliquam causam fa-
ctum est: et ipsam causam non curet: ad tps videtur
mederi: sed causa manente morboz repetitur. Et er-
go causa omnium morborū curaretur. i. superbia: descē-
dit et humilis factus est filius Dei. Quid superbis
homo: filius Dei propter te humilis factus est. Du-
deret se fortasse imitari homines humiles: saltem imi-
tare humiles Deum. Hec enim commendatio humili-
tatis est. Non veni facere voluntatem meam: sed vo-
luntatem eius qui misit me. Superbia quippe facit
voluntatem suam: humilitas voluntatem Dei. Item
idem ibi. Ideo eum qui ad me venerit non eiciam
foras: quia non veni fa. vo. me. humilis veni humili-
tatez docere. Qui ad me venit incorporatur mihi:
et humilis fit: quia non facit voluntatem suam: sed dei:
et ideo non eicietur foras: quia quuz superbus esset
homo: eiecius est foras: ad me. n. venire non potest
nisi humilis. nō mittitur foras nisi superbia: qui ser-
uat humilitatez: non labitur a veritate. Item Luc.
xxij. idē Mat. xxvj. et Mat. xij. vbi. Veruntamen
non mea voluntas: sed tua fiat. vbi Dionysius alex-
randrinus. Perfectissimus autē modus tentationes
evitandi manifestatur hic quuz dicitur: veruntamen
non mea vo. et. Sices. n. inexpertus est malorum.
Vult autē nobis bona largiri supra illud quod peti-
mus. vel intelligimus. Ergo perfectas voluntatem
patris qz ipse noverat petit sortiri effectus: que eadē
est et sua s. m. deitatem. Renuit autē impleri humanā
voluntatem quam dicit suaz paterna voluntate mi-
nozem. Item ibi Athanasius: Seminum quidem
velle hic ostendit: alteruz quidez humanuz quod est
carnis: alterū diuinuz. Humanitas. n. ob carnis fra-
gilitatez recusat passionez: sed diuinus eius affectus
affectanter eaz subiequitur qz non esset possibile euz de-
tineri morte. Sequitur in Thre. In virga indi-
gnationis eius. Hac virga Christus percussus est.
Esa. liij. Propter scelus populi mei percussit eum.

Non quod indignatione dignus esset: sed populus
propter quem percussus est a patre. Item admo-
uetur ecclesia militans videre paupertatem suaz et
miseriaz quādin peregrinatur in terris: et percussum
tur membra eius indignatione diuina: ut humilien-
tur et conuertantur: quia castigat Deus omnem fi-
lium quez recipit. Prover. ij. Heb. xij. Apocal. ij.
de pe. diij. si enim. Si enim pater filium proprium
virga passionis percussit: quantum magis membra:
unde super illud. Ezech. j. Cum fieret vox super fir-
mamentum: et c. Grego. Sancti quuz quum ipsum
virgentum quoqz flagellatum ex sententia patris
in hoc mundo conspiciunt: deponunt siquid de suis
meritis presumunt. Nam si hinc ipse sine flagello
non erit qui sine peccato venit: quomodo flagellis
digni non erunt qui huc cum peccato venerunt?
Hier. xlix. Ecce quibus non erat iudicium ut bi-
berent calicem: bibentes bibent: et tu quasi inno-
cens relinqueris. Item quodlibet membrum de
ecclesia ad Deum conuersum post percussionez di-
cit. Ego vir et c. propterea enim deus tribulationes
mittit ut homo humilietur et cognoscat paupertatem
et nihilitatem suam. Unde secundum Isaac.
de vita contemplatiua. Regulariter humilitas que
est cognitio proprie infirmitatis et paupertatis: nisi
per tribulationes non acquiritur: quam si quis pa-
tienter portat premium consequetur. ps. ix. Patien-
tia pauperum non peribit in finem. Quis autē
cogitare posset quanta est humana paupertas et mi-
seria exterior et interior: propter quod homo ille ad-
dam descendens dicitur a Hierusalem pacifica: idē
est paradiso terrestri in Hierico: idē in defectu. Lu-
ce. x. quia homo miser et mendicis alimunde cogitur
omnia vendicare victum a terra: vestitum ab ani-
malibus: admniculum a iumentis: respiramen ab
aere. Inde est illud poeticum. Vestes quas geritis
fordida lana sunt. Unde increpat dominus iactan-
tiam superbiorum diuitum huius mundi. Apocal.
ij. Sicut quod diues sum et nullius ego: et nescis
quia tu es miser et miserabilis et pauper: et cecus et
nudus. unde Seneca. Si quem vere vis estimare:
nudum inspicere: ponat patrimonium et honores et
alia fortune mendacia: profecto sicut ait Poeta.
Adueret cornicula risum furtiuus nudata coloribus.
Quanta paupertas et miseria: in carcere sum-
mus. Job. vii. quia circundasti me carcere et ps.
cxlij. secundum aliam translationem. educ de carce-
re animam meam: in quo ligatus est homo: et septez
penalitatibus vinculus: que sunt fames et sitis:
frigus et calor: labor et dolor: propter istam pauper-
tatem nobis innatam: dicit Paulus. j. ad Cor. iij.
quid habes quod non accepisti? et Gal. vi. Si quis
existimat se aliquid esse quum nihil sit: ei paupertas
Sed paupertas maior que est in homine: est suam
non cognoscere paupertatem: tam quam pauperes
et mendici oramus. Panem nostrum quordias-
dianum da nobis hodie. Mat. vi. Luc. xi. de con-
ditiu. ij. in calice. in si. vbi dicit Aug. Qui panem quo-
tidianū petit: diues est aut pauper. Huius paupertas
tis cognitiones habebat qui dicebat. ps. lxxvij. Ego
sum pauper et dolens: vbi dicit glo. Non gementi
inopi quis subueniet? quis satiabit pauperem non
dolentem? Ne pauperi dicenti: quia diues sum
et nullius ego. Apocalip. ij. Ne pauperi riden-
ti: pauperi insolenti: pauperi secanti unania: dum
mendicantibus alijs distribuitur alimonia vite.

Quarta
paupertas.

Quidius.

Paupertas.

Alciph

quantum sint misera: quam in felicia: quam malis oppressa iam nudata bonis videre possunt. Hoc enim maxime conatur inimicus, vt anima lumen amittat: nec amissam recipiat. Hinc Philistei Sargon oculos eruerunt. Deinde ad molam mittunt: vt ambulans in circuitu nunquam viam vite inueniat. Indic. xvj. Hinc Sedechie oculos Nabucho donosor effodit. deinde vincum in caueam Babylonis deiecit. iij. Reg. vlt. Quum autem talia mēbra adhuc in carne deuicta plorant: non sunt vere mortua: sed quasi. qz datur eis locus penitentie antequam vigeat super ea puteus os suum. ps. lxxviii. qz miserante deo de profundo iniquitatis ad vitam redeit. de pe. di. j. s. ex iis itaqz ad fi. Symel. Circummedificauit. ps. cxliij. Circumdede- runt me dolores mortis. cohortes iudeorum. Aduersum me. vt non egrediar. ps. lxxxvii. Traditus sum et nō egrediar de manibus inimicorum. de laqueis peccatorum. Aggrauauit compedem meum. Hieremias in carcere compeditus erat. Hiere. xxxij. historice. christus ligatus a iudeis allegorice. anima a vitijs tropologicē. Circummedificauit. alleg. ac si christus dicat. Excitauit aduersum me pater corda iudeorum circummedificauit cohortes vt non egrediar de manibus eorum: donec impleantur vaticinia prophetarum. Ecclesia quoqz concluditur dogmatibus hereticorum. vallatur supplicijs peccatorum vel persecutorum. quod deplorans. totum deo attribuit: cuius iudicio fit. Aggrauauit compedes meū: id est immanitatem tormentorum ps. ciiij. Humiliauerūt in compedibus pedes eius. Vel deceptio- nem. quod frequenter contigisse nemo dubitat. sed habet anchoram suam: id est spem in celo. Hebre. vi. desiram: ne huiusmodi fluctibus submergatur. j. q. iij. turbatur. Membra ecclesie sceleribus aggrauata ne possint euadere formidant: quorum sunt corruerunt miserentis dei est eruere. vnde conclusa carcere pessime captiuitatis. non possunt egredi ad libertatem bone actionis. Aggrauantur compedes: quoties iniquitatem iniquitati apponimus. in quibus peccatorum nostrorum cōstringimur. Pro- uer. v. His aggrauati compedibus. pium dominus indefinenter oremus. vt propter importunitatem accipiamus quod petimus. Luc. xi. de pe. di. j. im- portuna. Greg. Importunitas deo placet: que in- grata hominibus esse solet. ps. cxliij. Prope est dominus omnibus inuocantibus eum: alioquin ad patriam transire non poterimus. obstruxit enī nobis viam concupiscentia oculorum: voluptas carnis: et superbia vite. j. Joan. ii. Istis compedi- bus ligantur potentes ecclesie: qui et reges dicun- tur: regnantes male in carne ps. cxlix. Ad alligan- dos reges eorum in compedibus etc. Et vitiaz fer- rea essent hec vincula: et tumerēt. Augu. Ferrea sunt vincula qz diu timent. ament: et aurea erunt. Item Hiere. liij. Oculos Sedechie eruit: et fixit eum com- pedibus. ps. ciiij. Humiliauerunt in compedibus pedes eius. Item ps. cxlv. Dominus soluit com- peditos. Aug. Ligatur qui soluit cōpeditos. ligno suspenditur et erigit elisos. aceto potatur fons vite. Bern. Vide homo quo amore est dilexit deus: vt vestigia eius imiteris. pro te ligatus est: vt te a vin- culis peccatorum solueret. Symel. Sed et quum clamarem et rogarem. vox christi. Pater si fieri po- test trāseat a me calix iste. Mat. xxvj. Exclisit ora- tionem meam. anima peccatis obsistentibus non

audis. ps. xvij. Clamauerunt: nec erat q saluos face- ret. qz cum superbia clamauerunt ad dominum. nec exaudit eos: qz causas contra quas orabant non abscederunt secundum Climacum in gradu de superbia et ps. cxviii. Et oratio eius fiat in pecca- tum. de pe. di. iij. nihil. Joan. ix. Scimus autem qz peccatores deus non exaudit. volentes scilicet in peccato remanere. j. Joan. iij. Charissimi si cor no- strum non reprehenderit nos: fiduciam habemus ad deum. vt quicquid petierimus. recipiemus ab eo. vnde ps. lxxv. Iniquitate si asperi in corde meo: non exaudiet deus. Greg. Quando is qui displicet ad intercedendum mittitur: irati animus ad deter- riora prouocatur. iij. q. vij. in grauibus. xlix. di. s. fi. alias peccatores ad deum reuerti volentes deus exaudit. Unde Aug. super illo verbo predicto Jo. ix. Scimus etc. ait. Adhuc tamen inunctus loqui- tur: nam et peccatores exaudit deus. si enim non: frustra publicanus diceret. Luc. xvij. Deus propi- tius esto mihi peccatori. et ex ista cōfessione meruit iustificationem: quomodo iste cecus illuminatio- nem. Si quis etiam orat pro aliquo cuius peruersi- tas orationi resistit: vt propostum peccandi: maxi- me per peccatum in spiritu sanctum. de quo Mat. xij. Mat. iij. xxv. di. qualis. Que sunt peccata in spiritu sanctum legitur et no. de pe. di. j. s. potest. etiam in glos. peccatum in spiritu sanctum. non impetrabit. sicut nec Hiere. cui dominus ait. Hiere. vij. Noli orare pro populo hoc. nec adsumas p- eis laudem et orationes: et non obsistas mihi: quia non exaudias. de pe. di. j. predixerat. et Hiere. xv. Si steterit Moyses et Samuel contra me: non est ani- ma mea ad populum istum. ad hoc. l. dist. si quis. Symel. Conclisit vias meas. id est itinera sancta- rum scripturarum. Joan. j. Dirigite viam domini scilicet per sanctarum scripturarum predicationes. Lapidibus quadris. philosophorum quadratis eloquijs. ne recto tranate fidei citius ad eternam perueniat patriam. Lapidibus qua. quatuor affe- ctibus hinc cupiunt metuuntqz dolent gaudetqz. dicit Virgilius enei. vj. Quatuor autem sunt af- fectus animi: qui secundum Augu. quasi quedam p-incipia et communis materia sunt omnium vi- tiorum atqz virtutum. scilicet timor. et dolor: spes et gaudium. vel quatuor lapi. logica arithmetica geo- metria astronomia que non sunt scientie pietatis. de quibus. xxxvij. di. nome. et c. omnem vim. que palea est. et s. sed et contra legitur. ibi. quod infide- les non putant. qz non legunt in euangelijs et pro- phetis astrologiam: et alia huiusmodi que despecta sunt. qz nihil valent ad salutem. sed mittunt in erro- rem. et c. si quis grammaticam. Semitas meas sub- uertit. subtilissimas scilicet diuinarum rerum in- telligencias seculari dogmate subuerti permisit. sic- cut fit Parrhisij et in Anglia Oxonie. Be- leth. Ursus insidians factus est mihi diabolus in membris. Leo in abscondito in seipso que circuit querens quem deuoret. iij. q. j. nulli. ps. ix. Insidia- tur in abscondito quasi leo in spelunca sua. de pe. di. ii. si enim. N. sedet quippe. Ursus insidias etc. Alleg. Communis vox est capitis christi et corpo- ris ecclesie: qz versus insidians factus sit eis. qui et eternus est et incommutabilis. non qz a natura pie- tatis et bonitatis immutetur. sed propter effectus. xxxij. q. iij. incommutabilis. de pe. di. j. qz diuinita- tis. Illum enim contra filium suum erigi permisit:

et contra suam ecclesiam permittit: qui versus et leo
 est per effectus: his enim duabus bestijs ois diabo-
 li feuitia demonstratur. Per leonem ipse diabolus
 vij. q. j. hoc autem. Per versus vero membra eius:
 heretici et falsi fratres. Sed proprie leo est diabolus
 in aperta persecutione ecclesie: vt pre. s. hoc autem.
 versus vel draco in occulta. vt ibi. vnde Aug. Leo
 aperte irascitur: draco occulte insidiatur. Pugna-
 uit ecclesia prioribus temporibus aduersus leonem,
 pugnat modo aduersus draconem. Semit ergo pro-
 pheta immo christus et ecclesia. versus insi. et. He
 sunt bestie que contra David pastorem obuias ve-
 niunt: et gregez deuorare cupiunt: sed eruit David
 onem de ore leonis et faucibus vsi. vnde. j. Regu.
 xvij. dicit david qui christum significat: quia inter-
 pretatur manu fortis. Luc. xj. Leonem et versus in-
 terfecit ego. Hic est christus qui oves suas ducit ad
 pascua vite. Ezech. xxxij. Joan. x. Et eruit de ore
 leonis: et versus brachia confregit. ps. xciiij. Nos
 autem populus eius et oves pascue eius, hoc factu
 est in morte christi quando oves liberavit. Luc. xv.
 ps. xc. Conculcabis leonem et draconem, de isto per
 que diabolus accipitur in membris. Dani. vij. Be-
 stia versus similis in parte stetit. Et tres ordines erant
 in ore eius et in dentibus eius, et sic dicebant ei: sur-
 ge comede carnes plurimas. versus animal est de-
 uorans, significat carnales gulosos et murmurato-
 res, maxime quia mel libenter comedit. Inquietu
 est. vagi sunt serui demonis per mundu. sicut Gen.
 iij. de pen. dist. j. s. ex us itaq. ver. cayn. In abditis
 locis moratur: quia qui male agit odit lucem. Jo.
 ij. xvij. q. ij. perniciosam. extra de of. dele. consuluit.
 Caput habens debile, qz debilis est diabolus si sue
 suggestioni quis a principio contradicat. vnde et si
 percutiatur in capite cadit. vnde ps. cxxxvj. et alli-
 dit paruulos. i. primos motus vel suggestiones sua
 ad petram christum. Ad att. xvi. ibi. super hanc pe-
 tram. j. ad Corin. ix. de conse. dist. ij. reuera. Tri-
 plici ordine dentium percutit et mordet: quosdam
 apertis vitijs: quosdam occultis: quosdam sub spe-
 cie virtutis vel boni: in lucis angelum transfigura-
 tus. ij. Corin. xj. xli. dist. sepe. xxvj. q. v. nec mirus.
 extra de regn. licet. Comedit carnes plurimas: qz
 multos carnales deuorat. ps. xxvj. vt edant carnes
 meas: et iterum: quia comederunt Jacob, et iterum
 ps. xij. et li. Qui deuorant plebem meam vt cibuz
 panis. De duobus versus diabolo et corpore ei. iij.
 Reg. ij. ibi dicitur qz duo versus lacerauerunt. xli. pue-
 ros. Beth. Semitas meas subuertit: vox eccle-
 sie. i. subverti permittit semitas: stricta consilia euan-
 gelij: de quibus Ad. v. xiiij. q. j. s. j. xxij. q. v. qui
 sint. ps. cxxxvij. Semitam meam inuestigasti: et ite-
 rum ps. cxvij. Deduc me in semita mandatorum:
 et iterum. ps. xxij. Vias tuas domine demonstra-
 mihi: et semitas tuas edoce me. Et confregit me. i.
 permittit: propter peccata. Posuit me desolata. Ec-
 clesia sponsa christi sanguine eius dotata gemit se
 desolatam et quasi adulteram a sponso relicta a ma-
 nis membris. Hec est qui hodie consoletur eam ex
 omnibus charis eius. supra. j. c. in litera. Beth. qz
 consolationem terrenam querit. vnde habet ibi co-
 solationem suam in suis honoribus: delicijs et diui-
 tijs. Sed ve ei Luc. vj. Bern. Preciosa est diuina
 consolatio: nec omnino attribuitur admittentibus
 alienam. Beth. Tetendit arcum suuz, indicu.
 ps. vij. Nisi conuersi fueritis et. arcum suum teten-

dit et. Vel arcum scripturarum. Apoc. vj. ibi Haba-
 bat arcum. Scripturarum cum qua percutit contu-
 maces. Et posuit me: vndiqz percutiendas. Quasi
 signum ad sagittam. s. timoris, vel amoris, vel cu-
 iuslibet afflictionis, christus enim et ecclesia in titu-
 lum contra omnes aereas potestates erigitur. vnde
 de. j. ad Cor. iij. spectaculum facti sumus huic mu-
 do angelis et hominibus, christus in se et in omni-
 bus membris iaculis inimici opponitur: et ipse est
 signuz cui tota die contradicitur. Luce. ij. ibi. Et in
 signum cui contradicitur. vbi Basilus. Signum
 contradictionem accipiens proprie crux dicitur a
 scriptura: fecit enim inquit. Numeri. xxi. iij. Reg.
 xvij. Joan. ij. Moyses serpentem eneus: et posuit
 pro signo. lxxij. dist. s. verum. Et Origenes. Omni-
 bus autem que de christo narrat historia contradi-
 citur ab incredulis: quia apud incredulos vniuersa
 que de eo scripta sunt: signum sunt cui contradi-
 cetur. Bern. Sustinuit in dictis contradictores: in
 factis obseruatores: in miraculis deprauatores: in
 tormentis illusores: et in morte expobatores. Spe-
 cialiter in signum charitatis positus fuit christus
 in hac vita: maxime in cruce. Quante enim chari-
 tatis fuit signum qz christus sagittas opprobior:
 irrisorum: sputorum: colaphorum: clauorum: et
 lancee sustinere voluit: sic nos per charitates debe-
 mus esse tanqz signum immobile contra sagittas
 castigationum diuinarum. de quibus Job. vi. Sa-
 gitte domini in me sunt. Item contra sagittas de-
 tractionum et persecutionum humanarum: de qui-
 bus ps. lvj. Filij hominum dentes eorum arma et
 sagitte. de pen. dist. j. periculose. Item contra sagit-
 tas tentationum diabolicarum. Ephe. vj. in omni-
 bus sumentes scutum fidei: vt possitis tela nequif-
 simi extinguere et. ps. cxix. Sagitte potentis acute
 contra tam multiplices aduersitatum sagittas stat
 charitas quasi signum immobile. Aug. Charitas
 inter opprobria secura est: inter odia: benefica: in-
 ter iras placida: inter insidias: innocens: in iniqui-
 tate, gemens: in veritate, respiciens. Prelati etiaz
 intra ecclesiam sunt sicut signum positum ad sagit-
 tam. extra de accusa. qualiter. ij. s. licet. qui a subdi-
 tis merito sagittantur: qz prout comuniter, signis
 et vite domini contradicunt. Nam pre alijs ipsi ca-
 stitati sue et matris virginis contradicunt. Quibz
 Ezech. xvj. dicitur. Ad omne caput me edificasti si-
 gnum prostitutionis tue: caput vocat principium.

Infelix enim luxuria principium est viaruz ma-
 larum sicut patet in pueris colludentibus. Bene au-
 te dicitur edificasti. Sicut enim edificantes lapide
 lapidi opponunt: Ita luxuriosi nuc vbi: nuc actu,
 nuc tactu: nunc visu: nunc nutu: signa prostitutio-
 nis multiplicant. xxij. q. iij. meretrices: et. q. v. sicut
 c. uec solo. c. qui viderit. Contradicunt etiam humi-
 litati christi non detestando signum superbie: sicut
 Hester que dicebat. Hest. xiiij. deo: Tu scis infirmi-
 tatem meam et necessitatem qz abominer signuz su-
 perbie et glorie mee quod est super caput meum.

Quatuor sunt signa superbie. Ornatus vestium: si-
 cut patet in diuite purpurato Luc. xvi. vbi Grego.
 Si subtilium preciosarumqz vestium cultus: culpa
 non esset: nequaqz sermo dei tam vigilanter expri-
 meret: qz diues purpura et bysso indutus: apud in-
 feros torqueretur nemo quippe vestem preciosam
 nisi ad inanem gloriam querit vt honoratior ceteris
 esse videatur. Nemo enim vult preciosis vesti-

Supbie
 signa
 sunt qua-
 tuor,

bus indui: nisi vbi ab alijs possit videri. Unde et septima synodus dicit: Omne quippe quod non propter necessitatem suam: sed propter venustatem accipitur: elationis habet calumniam quemadmodum magnus ait Basilius. xxj. q. iij. omnis iactantia. ver. hoc verba et pomposa et se iactantia. ps. xvj. Os eorum locutum est superbiam. Tales loquuntur grandia totus eorum sermo superbia est. de pe. dist. ij. si enim. ver. petrus quoque. et. ij. De. ij. ibi superbiam enim vanitatis loquentes xlvi. dist. hoc habet. Ascensus loci ps. lxxviii. superbia eorum qui te oderunt ascendit semper. Amant primas cathedras in synagogis. Mat. xxij. Contradicunt etiam signo charitatis christi. de quo dicitur: Hic quasi signum ad sagittam: per signum fraudulentie et odij. Mat. xxvj. Qui autem tradidit eum: dedit eis signum et. De. misit in renibus et. luxuriosis vel infidelibus. Filias pharetre sue, sagittas occulti iudicij vel scripture. Misit, mitti permisit, vox sponsi et sponse. Pharetra dei patris scriptura est: ex qua iudicij dei quasi ex arca sagittas corpus christi accepit. Heretici quoque sagitta infidelibus aliquando intoxicatas ex hac pharetra producant corda innocentium ferunt. Ex hac pharetra veniunt sagitte, ex quibus exterior homo timore configitur: et interior amore afficitur. vnde misit i re. re. si. pha. s. i. affectiones diuini amoris vel timoris. ps. cxvij. Confige timore tuo carnes meas a iudi. enim tuis timui. Et iterum ps. lxxv. vire renes meos et cor meum et. et iterum ps. lxxv. Sagitte tue infire sint mihi. Vel pharetra astutia et malitia diaboli est. de qua percutit in ecclesia multos. ps. x. Parauerunt sagittas suas in pharetra: vt sagittent in obscuro. i. subtili tentatione maxime sub spe boni que difficilime cognoscitur. De. factus sum vox christi vel corporis sui ecclesie. In derisum omni populo: infideli, vel heretico. ps. xxj. Omnes videntes me deriserunt me. Tota etiam die pagani derident christum et ecclesiam: maxime propter scelera nostra: propter que nomen domini blasphematur: et fides nostra contemptibilis habetur. xlv. dist. de iudeis. extra de hap. maiores. s. item queritur. Canticum eorum tota die. ps. lxxviii. In me psallebant qui bibebant vinum. De. Repleuit me amaritudinis bus passionis. Inebriauerunt me absinthio: myrrhatum vini. Mat. xv. ibi. Et dabant ei bibere myrrhatum vinum. vbi August. Hoc intelligendum est Mattheum dixisse Mat. xxvj. Et dederunt ei bibere vinum cum felle mistum: fel quippe pro amaritudine posuit. Myrrhatum enim vinum amarissimum redderent. Ibi etiam Theophilus ait: vel ignoratio ne quadam existente, alij alia offerebant: quidam acetum et fel, quidam vinum myrrhatum. Beda. Bere. ij. ad med. Amara vitis: amarum vinum fecit, quo propinat dominum iesum: vt impleatur quod scriptum est. ps. lxxv. Bederunt in escam meam fel: et in siti mea potauerunt me aceto. Hau. Confregit ad numerum dentes meos. ps. iij. Dentes peccatorum contriuisi, et iterum. ps. lvj. Filij hominum dentes eorum arma et sagitte: loquuntur detractoribus: diffamatoribus: et falsis accusatoribus. de pen. dist. j. periculose: vt nec vnus remaneat. Dentes: christi apostoli. Allego. et alij discipuli in passione contracti et dissipati sunt: quibus quasi dentibus credentes in corpus suum transfundit

christus. Canti. iij. Dentes tui sicut greges tonsarum. Libauit me cinere. ps. c. quia cinerem tanquam panem manducabam. Ecclesia quodammodo etiam fractos dentes habet. Et ideo plangit: quia sanctam scripturam non ruminat neque terit. Animal autem quod in lege non ruminat immundum est. Leui. ix. Nam etsi hodie plena sit ecclesia scientia legendo audiendo et predicando: pauci tamen in ea sunt ruminatores: gustatores: et se ea spiritualiter pascentes: et aliquorum hic mentes impie scientie que inflat contente: eam que edificat nescierunt. vnde Chrys. Sicut qui non masticat cibum non sentit eius saporem: ita nisi masticauerimus verbum dei quod audiuerimus retractantes intra nos, non intelligemus virtutem verbi. vnde Pascasius. Verbum dei sensibus quasi dentibus molere et ruminare sanitas et victus est. vnde in preconium dicitur Moyse Deuter. vlt. q. dentes Moyse non fuerunt comminuti: quia verbum dei semper corde et ore ruminauit: et panem angelorum. ps. lxxv. Panem angelorum. s. gustum dei indefinenter comedit. Quis autem dentes franguntur: recte cinere cibatur, in quo cordis mestitia et penitentia designat. Job. xli. Ago penitentiam in fauilla et cinere. Dicit ergo ecclesia: quia verbum dei ruminare distuli: ingenisco cibata cinere mortalitatis insipido. Hau. Et repulsa est anima mea: vox christi. i. repulsus a deo credebar a crucifigentibus. Oblitus sum, credebar oblitus. Honoris, credo videre bona domini. ps. xxvj. Et repulsa et. dolet ecclesia in membris se a deo repulsam et tentationibus expositam: ne ad bona que sentit redire possit que oppressa bonorum acredine doloris: non potest bonorum spiritualium que habuit in primitiuo tempore: recordari nec futurorum. de quibus. ps. xxviii. Anima mea in bonis demorabitur. de istis bonis. Mat. xvij. Marc. ix. et Luc. ix. Bonum est nos hic esse. Abi. Verum. Quid enim tam bonum est illo? quid aliud bonum quam in bonis animarum demorari: quandoquidem corpus non potest? Quis ex nobis cogitans futuram illam vitam sed letitiam: sed iocunditatem, sed beatitudinem, sed gloriam filiorum dei: non continuo de plenitudine suauitatis intime eructat: domine bonum est nos hic esse? Non sane in hac re nostra peregrinatione: vbi corpus detinetur: sed in sua salubri cogitatione: in qua corde versatur beatus qui in istis moratur bonis. Hau. vox christi. Et dixi Perijt finis me: perijisse videbar. Et spes mea a domino. Principes sacerdotum dicebant Mat. xxvj. Alios saluos fecit seipsum. sal. fa. no potest Ecclesia dicit et luget pro membris. Perijt finis meus. i. spes finis. vñ et sequitur. Et spes mea a domino: quia ad deum se erigere non valet et oppressa doloribus ps. lxxij. Mei autem pene. mo. sunt pedes: Peccata grauius frequentata spem minuunt: et quum in profundum malorum quis venerit: contemnit. Prouer. xvij. xvij. dist. nec licuit: et facto desperat non verbo. extra de iudi. cuz non ab homine. s. si. Fay. Recordare paupertatis: vox christi: pro nobis pauper factus est et transgressio et maledictum et peccatum. i. pena peccati. de eius paupertate. supra in isto. c. dixi in pma litera. Transgressio. i. exinanitionis. i. modi excessiui que tenuit in passione quem Lucas vocat excessum Luc. ce. ix. ibi. Et dicebant excessum eius quem completurus erat in Hierusalem. vbi. Cyril. i. mysterij di-

spensationis

id quod
sup
sunt

spensationis in carne: necnon saluiferam passionem completā in venerabili cruce. Non enim christus transgressus est: sed transgressio legis pro nobis factus est, sicut maledictum, ut nostram transgressionem deleteret, sicut factus pauper, ut nos ditaret. Absinthij erumne. Felis amaritudinis. Recordare: uox ecclesie que in paupertate bonitatis et uirtutis in mēbris suis uiuit: pro quibus orat, sed etiam transgressionibus legis dei plena est: unde et multis erumnis repletur: et amaritudine absinthij et felis: dum laboribus et doloribus fatigatur: ut decocta passionibus: sponso suo fiat aptior. August. in homil. ego sum uitis, ut quanto fuerint mūdiōres, tāto amplius pulchriores. **Say.** Memoria minor ero: recordans ecclesia que p transgressionem patitur. i. absinthij et felis tribulationū: ait. Memoria memor ero, eterne. suite: et ideo mor. **Tabesceat anima mea: ad eam suspirans. sm** illud ps. cxviii. Defecit in salutari tuo anima mea. unde et hec. s. uitam eternam recolens in corde meo: in deo sperabo. Quum enim ecclesia ad eius contemplationem se dirigit quasi deficiens gemit: et q̄ expressissime potest dicit **Me. me.** ero. s. memoria eterne uite, que interior aspirata uiuificat, ut discat christi membra nihil aliud memorari et cogitare. ps. xxvi. quia unā petij a domino hanc re. ut inha. in do. dñi oi. diebus uite mee. **De** recolens in corde meo in deo sperabo. **Met.** **Me dñi.** multe mie dñi est: nō nostri meriti, uox ecclesie. Quia nō sumus conformati, tot peccatis et tribulationibus. Quia non defecerunt miserationes. ps. l. **Miserere** mei deus sm magnam miā tuam. **Hiero.** **Ma** gnum peccatum, magna uult deleri miā. de pe. dist. ij. si enim. ultra. iij. colū. **si. dauid.** item. ps. cxliij. **Miserationes** eius super omnia opera eius. et iterum ibidem. et. **Miserator** et misericors dñs. de pen. dist. j. multiplex. **Johel.** **Conuertimini** ad dominum deum uestrum: q̄ benignus et misericors est: et prestabilis super miseria: et multe misericordie. **Bern.** **Si** supra modum peccauit: non despero: q̄ supra modum doluit in quo respiro: si exacerbatur in immanitate sceleris mei: mitigabitur in dolore filij sui. **Augu.** **Adulte** et magne sunt domine lāguores mei, multi et magni, sed amplior est medicina tua. unde nulli diffidendum. de pen. di. j. q̄ diuinitatis. ij. q. vij. c. j. **Sons** misericordie nō sic catur nisi prius fueris ericatus. **Aug.** **Nullus** desperet de dei misericordia: maior est enim incomparabiliter sua miā: q̄ nostra miseria. Est ergo inuitū nostre cōuersionis timor ne cōsumamur. ps. cxviii. **Confige** timore tuo car. me. a iudicij enim tuis timui. **Iste** timor charitatem inducet. de pe. dist. ij. sicut. **Met.** **Noni** diluculo. ps. cxvii. **exurgam** diluculo: exurgit diluculo qui querit bona. **Prover.** **xi.** quando sol iustitie surrexit. **Mar.** **vlti.** **Magna** (alias multa) est fides tua, sic dixit dominus **Phanane** **Mar.** **xy.** **M**ulier: magna est fides tua: ac si dicat, approbauit que humiliter gemens enumerasti, et noscere te feci quia multa est fides tua. **Diluculo**, radio exorto, quando. **scilz** christus refurrexit. **Mar.** **vlti.** **Hic** ergo sponse angustias suas plangēti continue adest sponus: et consolatur dicesi. **Ho.** **di.** mag. est fides tua: fidem tuam laudo et presentē me exhibeo: quem absentem lugebas. unde ecclesia respondet. **Pars** mea dominus: dixit aia mea: felix qui hoc dicere potest: alienus a uitijs: segregatus

ab omni labe peccati. unde et ps. cxviii. portio mea domine. **Iterum** **Met.** portio mea (alias pars mea) que modo dicebas in litera **Han.** supra perijt finis meus. **Dixit** anima mea ps. xv. **Domini** pars hereditatis mee: et iterum ps. cxviii. **Portio** mea domine dixi custodire te tuam. **xxi.** dist. **cleros.** **xij.** q. j. cui portio. **Sed** contra illud quod fit hodie cōmuniter in ecclesia intonat **Hiero.** dicens. **Propterea** clerici dicuntur q̄ de forte dñi sunt. **Uel** q̄ ipse dñs sors pars clericorū ē. **Et** q̄ uel ipse pars dñi est: uel partem dñi habet talem se exhibere dēt: ut ipse possideat dñm, et ipse possideatur a dño: qui dñm possidet, et cum propheta dicat: pars mea dominus: nihil extra dñm habere potest. Quia si q̄spiam aliud habuerit preter dñm: pari eius non erit dñs uerbi gratia, si aurum, si argentum, si possessio nes, si variam suppellectilez et c. **hucusq̄** **Hiero.** qui tamen sm glossatores loquitur de clericis abutentibus his rebus, hec leguntur. **xij.** q. j. clericus qui. **Propterea** expectabo euz. ps. xxxix. expectans expectaui dñm. et iterum ps. cxviii. et non confundar ab expectatione mea. **Met.** **Bonus** est dominus: q̄ bonus israel deus. ps. lxxij. et iterum. **Bonitatem** fecisti cuz seruo tuo dñe. ps. cxviii. **Sperantibus** in eum: optando diligendo non est ociosa spes. **Aug.** **Quantum** quis sperat, tantum diligit. **Anime** que renti, desideranti illum. **Lant.** **ij.** **In** lectulo in nocte quesui que diligit anima mea. **Ubi** quatuor omni querenti notantur, ut. s. deliberet quid q̄rat, et ubi, et q̄n, et q̄dū, donec. s. inueniat. **Qui** enim in lecto querit. **Prover.** **vij.** **Intertui** funibus lectulū meum carnalis. **Et** in nocte per totam noctez laborantes nihil cepimus. **Luc.** **v.** **cecitatis**, dominū querit: nulli dubium est q̄ inuenire non possit: sed lectum exeat: torporem abijciat. ad **Ro.** **xij.** ad diez ueniat gratie. **Ro.** **xij.** **Dies** autē appropinquauit: querat donec inueniat. **Requiritur** autem inquirēdo deum tempus quo inueniri possit. s. in hac uita. **Esa.** **lv.** **Querite** dominum cuz inueniri potest. **Et** quomodo sit querendus adiungit. **Derelinquat** impius uiam suam. **Et** ubi sit querendus **Hiero.** **xxxix.** **Queretis** me, et inuenietis quoz quesieritis me in toto corde uestro. **Sz** prius oportet purgari cor uitijs et cogitationibus malis, q̄ de corde exeunt cogitationes male. **Mat.** **xy.** **q. vij.** c. j. **He** inter parentes inuenitur. **Luc.** **ij.** unde **Bern.** **Quo** te o bone **Jesu** inter cognatos meos inueniam: qui inter tuos minime es inuentus: quo te inuenias in gaudio: quem mater dolens uix inuenit. **Quo** etiam queritur dicit **Dauid.** ps. xxij. quis ascēdet et c. **Et** sequitur. **Hec** est generatio querētium dñm. **Bern.** **Non** curant carnales querere quem tamen desiderant inuenire cupientes consequi sed non sequi. **Et** qui eum querit inuenit. **ij.** **Paralip.** **xy.** **Dñs** uobiscum q̄ fuistis cuz eo, si quasi eritis eum inuenietis, si dereliquitis eum: derelinquet uos, qui eum querit: uiuit. **Amos.** **v.** **Querite** deum et uiuite. **Memendo** queramus panem uiuum. **Joan.** **vj.** de consec. dist. ij. omnia supra **Thre.** **j.** in litera **Laph.** **Omni** s popululus gemens et querens panem. **Augu.** **Fameli**ci dei esse debemus, ante ianuam conspectus illius in orationibus mendicemus, queramus uultum eius uidere. ps. quesui uultum tuum. itez ps. ciiij. querite faciem eius semper. **Bern.** **Oculat** se dominus ut ardentius queratur: quesitus cū gaudio inueniatur: inuentus cum solitudine teneat:

Querēdi non nihil modus.

magis aduocatum

tentus non dimittatur: donec in amoris cubiculuz mansurus introducatur. **Zeth.** Bonum est prestolari cum silentio, cordis absq; murmuratione cum patientia. Salutare dei: christum Iesum. **Luc.** ij. qz vi. oc. mei: salutare tuum. vbi Grego. nissenus. Salutare nanq; quod tuis oculis percepisti, ipse iesus est quo nomine salus declaratur. Cum silentio, venit dominus. Sapientie. xviii. Dum medium silentium tenerent omnia &c. **Esa.** xxx. Erit fortitudo vestra in spe & silentio. **Luc.** vi. sabbato siluerunt propter mandatum. **Job.** iii. Nunc dormiens. in quiete conscientie silerem. scz a mundi strepitu. iij. **Reg.** ij. silete. In vitis patrum legitur qd abbas Agathon per tres annos portauit lapidem in ore affectans silentium. Alter pater dixit: serua silentiu vsquequod interrogaris. Qui silet requiem habet intus dicebat **Arsenius.** Sepe fuisse me locutus penituit, at vero tacuisse nunq;. Dicebat **Syonyus.** Quia ratione animas nostras possumus saluare: quum lingua nostra aperto ore sepe profiliat. Iterum cuidam seni dixit **Antonius.** Bonos forcos inuenisti: cui senex. Boni quidem sunt: sed atrium eorum non habet ostium. sed qui vult ingrediur in stabulum & soluit asinum: & quo vult proficiscitur: hoc tamen dicebat: qd quicquid illis euenisset in ore loquebantur. Dixit abbas pamen. Si cor alicuius multos contemnat: iste talis multum loquitur: qui autem cum iuamine loquitur semp silet. Item senex qui non silet peregrinus no est: monachus sileat. xvj. q. j. placuit. j. in oratorio: refectorio: dormitorio: & claustro silentium obseruetur extra de sta. mo. cum ad monasteriu. §. in oratorio Clerici in choro ex de cele. mis. dolentes. Silentiuz verum est cum clausura labiorum contra malas cogitationes pugnare & ad deum cor leuare. **Zeth.** Bonum est viro quum portauerit iuguz: graue originaliter. **Ecl.** xl. Iuguz graue super filios Ade. &c. ab adolescentia sua. ps. cxvii. In quo corrigit adolescentior viam suam. xvj. qd. j. si clericatus. ibi. In adolescentia sua iugum christi collo suo imposuit. & talibus bonis adolescentibus. lxxviii. di. §. hoc regulariter. Est iugum proprie voluntatis: quod non est simplex, sed multiplex: qz singuli sensus iugum suum imponunt. **Luce.** xiiij. Iuga bouum emi quinq;. i. curiositatem sensuum non sine magno labore acquisiui: vana inuestigando, & delectando in eis. Hoc iuguz qz graue sit ostenditur **Job.** vii. Posuisti me contrariuz tibi: & factus sum mihi metipfi grauis. vbi **Bern.** Nullum mihi onus importabilius me ipso: nulla sarcina grauior est: factus suz mihi talentuz plumbi: & reledit iniquitas super illud. **Dee.** x. Confundetur israel in voluntate sua. Item **Bern.** Qui iuga iumentorum emit: iumentis stolidior, & bestialior: bestis reputatur, si optas iugum: tolle super te iugum christi suauis. **Matth.** xi. quod non infligit laborem: sed tribuit requiem, dimitte cupiditatem: & elige charitatem. Est aliud iuguz diabolice dominationis. **Esa.** x. Auferetur onus de humero tuo: & iugum eius de collo tuo: & computrescet iugum a facie olei. i. a gratia spiritus sancti. **Diere.** xxx. conteram iuguz eius de collo tuo. Tertium est iugum diuine iustionis. **Matth.** xi. Tollite iugum meum &c. & hic. vbi **Rabanus.** Iugum christi est euangelium christi quod Iudeos & gentes in vnitatem coniungit, hoc autem iubemur sumere. i. in honore habere: ne forte subtus ponentes. i.

prauis illud continentibus: luculentis pedibus vitorum conculcemus, & in eodem. c. **Mat.** ibi. Iugum enim meum suauis est: & onus meum leue. **Hilarius:** Iugum autem suauis & leuis oneris blandimenta proponit: vt credentibus eius boni scientiam prestet quod ipse solus nouit in patre. **Grego.** iij. mora. Quid graue ceruicibus nostris imponit: qui vitare omne desiderium quod perturbat precipit: qui declinare laboriosa huius mundi itinera monet: Item ibi **Hilarius.** Et quid ipso iugo suauis: quid onere leuius: probatum fieri: sceler abstinere: bonum velle: malum nolle: amare omnes: odisse nullum: eterna consequi: presentibus non capi, nolle inferre alteri quod sibi perpeti sit molestum: dist. j. humanum. Item **Rabanus.** Sed quomodo iugum christi suauis quum. supra **Mat.** vii. ca. dicatur & **Luce.** xiiij. qd arcta est via que ducit ad vitam. Sed quod angusto initio incipitur, processu temporis ineffabili dilectionis dulcedine dilatatur. Item **Aug.** de verbis domini. Iugum dormini qui intrepida ceruice subeunt taz difficilia pericula patiuntur: vt non a laboribus ad quietem: sed a quiete ad laborem vocari videant: sed profecto adest spiritus sanctus: qui in exterioris hominis corruptione, interiorum renouat. **Eph.** iij. de die in diem: & gustata requie spirituali, in affluentia deliciarum dei in spe future beatitudinis omnia presentia delinit: & omnia aspera releuat. Omnia enim seua & immania prozsus facilia & prope nulla efficit amor. Item hoc iugum domini leue est propter dominationem. vnde **Aug.** qui huic iugo subditur: cuncta sunt ei subiecta. Quare autem hoc iugum leue, graue nobis videtur declarat disertissime & pulcherrime **Abraham** in li. collationum. **Jo.** cas. in collatione vltima de mortificatione dicens. At autem vobis econtra iugum christi non leue nec suauis videatur, contumacie nostre est iustus adscribendum. Et nobis enim. i. ex vitijs nostris: diabolus telum quo dilaceremur exculpit: funiculis nanq; peccatorum suoruz vnusquisq; cōstringitur. **Proverb.** v. & **Esa.** dicente. **Esa.** l. Ecce vos accendentes ignez accincti flammis quas succendistis ambulat in lumine ignis vestri: & in flammis quas succendistis. Per hoc enim, vt sapiens ait Sapientie. xi. vnusquisq; per quod peccauerit punietur. Ipse enim nobis tormenta sunt quibus vtimur voluptates, & oblectamenta huius carnis atq; deliciae carnificum vice in suum retro: quentur authorem. Unde & alibi. Nam si ambularent semitas rectas: inuenissent vtiq; vias iustitie leues. **Mostra** ergo culpa est: qui semitas domini rectas ac leues prauis desideriorum cantibus aspernamur: qviam regiaz apostolicis & propheticis silicibus cōmunitam sanctorumq; omnium ac precipue ipsius domini vestigijs complanatam amentissime deserentes, deuia queq; ac dumosa sectamur: & presentium oblectationum illecebris occerati, per obscuros impeditosq; sentibus calles laterib; crucibus, & dirupta illa nuptiali veste. **Mat.** xxij. reptamus, non modo acutissimos verprium aculeis configedi: sed etiam virulentorum serpentium vel scorpionu illic latitantium ictibus vulnerandi. Tribuli enim & laquei in vijs prauis. Qui autem timet deum surgit ab eis. Et ita ab itinere regio deuiantes: ad illam metropolim ciuitatem: vbi noster cursus indeclinabiliter semper debet esse directus, non potue-

runt

ibruu
hdm non
eubom

Iugum
multifa-
rium.

rant peruenire, qz Labor inquit Eccl. x. stultorum affliget eos qui nesciunt in urbem pergere. i. qui nō cognouerunt ire in ciuitatem illam. Hierlm celestem: que est mater nostra. Gala. iij. Quisquis autem in veritate huic mundo renuncians super se tulerit iugum christi: abrenuncians delectationibus carnis, diuitijs mudi & proprie voluntati: & didicerit ab eo quotidianis iniuriarū exercitijs eruditus qz mitis est & humilis corde. Mat. xj. in cunctis temptationibus semper manebit immobilis: omniaqz illi cooperabantur in bonis. Ro. viij. qz sm Osea. Osee. c. vlt. Recte vie dñi, & iusti incedent in eis: p uariatores vero corruent in eis: nihil dulcius qz respicere in mandatis dei. Eccl. xxij. in fi. hucusqz Abraham. Item Pascasius. Hoc iugum propter auferitatem correctionis & crucis graue est: sed spe remunerationis suae, magnum autem est iuuenibus se a vitijs abstinere: & lubrico & pplexo vie errorem fugere. Unde David. ps. xxij. delicta iuuentutis mee &c. Nec enim etas fragilis est. xj. q. j. c. j. & la bilis. iustitia temeraria hoc graue iugum super se leuat, qui autem a iuuentute seculo in veritate renuntiat: suauitatem inuenit primitus in expertem. De isto iugo plenius no. j. in c. lxvij. §. & fm eorum vitij. ver. secundo, obedientia cum se. & supra in ista secunda parte in princ. §. qui incipit, iā nunc, in expositione. iij. c. Thre. super textum interierunt in vis primo c. Joth. Sedebit solitarius: a strepitu mudi. Solitudo infortuz est, vt si corpore sint in mudo: animo sint in celo. Job. iij. Edificant sibi solitudines. Bern. Anima sancta sola esto, vt soli omnium serues teipsum quez tibi ex omnibus elegisti, adde quod dixi supra in Thre. c. j. in prima litera. Dixit senex. Si non dixerit homo in corde suo: quia deus & ego solus in isto mundo sumus: non habet requiem. Item senex. Imminuens humanam notitiam & ventrem habet requiem. Dixit dominus? Arsenio magno Romano: Arseni fuge homines: tace: quiesce: & saluus eris. Dixit magnus Antonius. Qui sedet in solitudine & quiescit a tribus periculis eripitur, auditus, locutionis, & visus. Est autem bona sessio per humilitatem & penitentiam, de qua Ione. iij. Sedit in cinere. Esa. xlvij. Descende sede in pulvere virga filia Babylonis. xxxij. q. v. si paulus. j. in illo. c. prima litera. & supra in primo. c. & prima litera in Thre. dixi. Est & sessio contemplationis de qua hic & Lanti. ij. sub ymbra illius quem desideravi sedi. Luc. xxij. Sedete in ciuitate. Est & sessio auctoritatis. Mat. xix. Vos q secuti estis me in rege. cum se. fi. hominis sedebitis & vos super sedes duodecim &c. Est & sessio tranquillitatis. Esa. xxxij. Sedebit populus meus in pulchritudine pacis. Apoc. iij. Qui vicerit dabo ei sedere mecum in throno meo. Et tacebit, qz non erit opus excusatione. Solitudo preparat silentium corporale: corporale mentale: mentale ascensum parat ad contemplationem & ectasim. vnde sequitur. Leuauit se super se. videlicet ectaticus, qz nō sentit se. vnde Antonius. Non est perfecta oratio: nisi qua se monachus vel hoc ipsum quod orat intelligit, & ponitur hoc in li. collationum Jo. cassi. in collatione Isaac prima de oratione. Istum raptum & ectasim habuit Paulus. ij. Corin. xij. c. Ad se reuersus est Petrus. i. ad fruendum visibilibus: & ratione humana de ectasi rediens. Act. xij. In se reuersus est filius prodigus. i. ad viuendum rationabiliter: & ad

cognoscendum vitaz bestiale in qua vixerat. Luc. xv. vltra. vires corripite nature. Supra se: sensum carnis: & sepe supra intellectum & rationem, vt non sentiat se in deum transformatus. Aug. Mat. est homo ab exterioribus ad interiora redire: ab interioribus ad superiora ascendere. Tante enim dignitatis est humana conditio: vt nullum bonum preter summum bonum ei sufficere possit. Item August. Ubi te inueni veritas deus meus: nisi in te? Supra me. Unde Paphuntius de tribus renuntiationibus in li. collationum Jo. cassi. dicit. Veraz perfectionem tertie renuntiationis de visibilibus huius mundi tunc merebimur obtinere: quando mens nostra nullo pinguedinis hebetata coragio: sed impuris eliminatis omnibus, & polita ab omni affectu & qualitate terrenae: per indefinitam diuinarum rerum meditationem spiritualesqz theorias ad illa que inuisibilia sunt eousqz transferit: vt circumdatam se fragilitate carnis ac situ corporis supernis & incorporeis intenta non sentiat: atqz in huiusmodi rapiatur excessus vt non solum nullas voces auditu recipiat corporali: nec intuentis presentium imaginibus occupetur: sed ne adiacentes quidem moles & ingentes macerias obiectas oculis carnis aspiciat. Cuius rei fidem atqz virtutem nemo nisi is capiet qui hec que dicuntur experientia magistra perceperit, cuius videlicet ita dominus cordis oculos de vniuersis presentibus aduocauerit. Adde quod dixi supra in Thre. j. c. in prima litera: vt ea nō tāqz transitura: sed quasi trasacta iam reputet: & velut inanem fumum in nihilum resoluta conspiciat, ambulansqz cum deo vt Enoch Gene. v. ac de humana conuersatione moribusque translatus: non inueniatur in presentis seculi vanitate. Joth. Donet in puluere os suum: caput se humiliavit pro corpore: christus pro ecclesia posuit etiam in sepultura os suum christus. Si forte sit spes: si pro quia forte dicit, quia non pro omnibus spes: qui desperant per malam vitam & humilitatem christi nō participant. Ecclesia enim quod sit puluis: momentis singulis cogitabit. Gen. ij. Quia puluis es & i puluere reuerteris. Et Mich. j. In domo pulueris puluere vos cōspargite. Gen. xvij. Loquar ad dominum meum quum sit puluis &c. Factus est autem homo de puluere & de limo terre: vt humilietur ex consideratione sue originis: vt in tam vili materia appareat sapientia artificis. Admirabilis artifex dominus: qui de tam vili materia fabricam corporis sic compegit, vt anima tam gloriofa habitaret in eo. Si forte sit spes, quia erit pro humilibus, qui se cognoscentes & humilitatem christi sectantes: in eum sperabunt: quia sine humilitate nō habetur spes. ps. cxxv. quia in humilitate nostra memor fuit nostri. Joth. Dabit percutienti se maxillam. Joan. xvij. Unus adfistens ministroz dedit alapam iesu: vbi Alchpinus. Sic impletur prophetia. Bedi maxillam meā percutientibus. Esa. l. Joā. xix. Babant ei alapas: propterea mandauit: & qui percutit te in maxillaz prebe ei & alteram. Mat. v. & Luc. vi. xxij. q. iij. §. j. vbi Chrys. Nam & medici quum calce feriant ab insanis: tunc maxime miserent eis: & accingunt se ad eoz remedia. Tu quoqz similem habeas coniecturā erga persequentes. Ipsi nanqz sunt qui p̄cipue infirmitatem nec prius desistamus: qz totā amaritudinē euomuerint: tunc vberes gratias agent ti-

bi: et ipse deus te coronabit: quod fratrem tuum a pessima egritudine liberasti. Item ibi Basilius. Fere autem cuncti contra hoc mandatum procedimus: et precipue potentes seu principes: non solum si passi fuerint contumelias: sed et si prestita eis non sit reuerentia, aduersarios reputantes quicumque eos minus reuerenti fuerint quam se reputauerint dignos. Est autem magna infamia principis esse promptum ad vindictam. Nam qualiter alios docebit nil mali pro malo rependere: qui nocenti retribuere satagit? Item super Iob pre. Jo. xviii. dedit alapa iesu Aug. Quid ista responsione verius: mansuetius: iustius qui enim accepit alapa: nonne vellet eum qui percussit aut celesti igne consumi: aut terra delibescere forberit: aut correptum demonio volitari: aut etiam alia huiusmodi qualibet pena vel etiam grauiore puniri? Quid horum per potentiam inbere non potuisset per quem factus est mundus. Jo. i. nisi nos patientiam docere maluisset qua vincitur mundus? Hic dicit aliquis. Cur non fecit quod ipse precepit, percutienti enim non sic responderet, sed maxillam aliam debuit preparare, sed non solum alteram maxillam: sed totum corpus figendum preparauit in ligno. Hic potius demonstrauit illa precepto patientie non ostentatione corporis sed cordis preparatione faciendam. Fieri enim potest ut alteram maxillam homo visibiliter prebeat iratus, quanto ergo melius respondet vera placat? tanto ad perferenda grauiora tranquillo animo sitis paratus, ad hoc. xxiiij. q. i. h. ita. et c. paratus. unde et in li. collationum. Jo. cassi. in collatione de amicitia Ioseph sic ait et exponit hoc verbum. Si quis te percussit in dextra maxilla tua, prebe illi alteram, subauditur sine dubio dexteram, scilicet interioris hominis. si exterior dextera tua impetum ferientis exceperit: interior quoque homo per humilitatis assensum dexteram suam prebeat ad verberandum: ut sic non solum nosmetipsos alienos ab iracundie perturbatione seruemus sed illos qui suo commoti sunt vitio succumbentes eorum iniurijs ad placiditatem expleta cedis fatietate cogamus. Item super pre. verbo Jo. xix. Babant ei alapas. Chrys. Tot autem et talibus factis ipse stabant similes: tu vero audiens hec in mente habe continue, et regez orbis terrarum et angelorum dominum videns contumeliam patientem et omnia ferentem silentio inuitare. Item ibi Aug. Sic enim implebantur que de se dixerat christus: sic martyres informabant ad omnia que persecutoribus libuisset facere perferenda, sic regnum quod de hoc mundo erat. Jo. xviii. superbum mundum non atrocitate pugnandi, sed patienti humilitate vincebat. In etentibus sermones fratribus ait Antonius. si te percussit aliquis in maxilla etc. At illi hoc se non posse facere dixerunt, quibus ipse, si prebere alteram non potestis: vel in illa vna: ut iterum si voluerit feriat: sustinete. Sed quomodo hoc se non posse facere testarentur, dicit eis, si ergo nec hoc potestis: ne reddatis quod accipitis: qui et dixerunt nec hoc possumus. Tunc Antonius ait discipulo. Fac eis escas: quia nimis infirmi sunt, si enim non potestis portare: quid a me requiritis? necessaria est vobis oratio per quam infirmitas vestra sanetur. Sequitur. Saturabit opprobrijs auide suscipiet vsque quod est ad completionem opprobrii. ps. cxv. Calicem salu. ac. et iterum. Opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me. et iterum. Opprobrium factus sum multis etc. Saturabitur, non dicit sustinebit opprobria, sed

saturabitur. Facile est vnum et alterum sustinere: sed ut facilius in iudicis moueat multitudinem opprobriorum auide suscepisse declarat, quia ab aueritate surgit fatietas. unde et David semel opprobria et contumelias patienter tolerat dicens: quia dominus iussit illi ut maledicatur mihi si quomodo videat humilitatem meam et retribuatur mihi bona pro maledicto. ij. Regum. xv. Laph. Quia non repellit in sempiternum dominus: etsi ad horam non repellit si reuertatur: sic ecclesia nulli claudit gremium redeunti. xxiiij. q. iij. duo ista. c. de sum. trini. inter claras: quod qualiter intelligatur declaratur extra de here. super eod. lib. vj. Quia si abiecit a facie peccatoris. Et miserabitur. ps. cxij. Non in perpetuum irascetur etc. Et iterum. Non obliuiscetur misereri deus secundum multitudinem misericordiarum suarum. ps. l. que a seculo sunt. Et iterum. secundum multitudinem miserationum tuarum etc. de hoc supra in isto. c. super litera Math. dixi. Non enim humiliavit ex corde suo: non vult saturari penis nostris. unde Aug. Non concupiscit deus penam reorum tanquam saturari desiderans vilitate: sed quod iustus est cum tranquillitate discernit et recta voluntate disponit. Et etiam mali sunt inordinati: et abiecit penitus filios hominum: quia non vult mortem peccatoris. Ezech. xxvii. xxiiij. q. ij. admonere. ij. q. ij. admonere. ij. q. iij. hi qui. Lamech. Et contereret crudeliter: sub pedibus suis: ps. viij. Omnia subiecisti sub pedibus eius. Omnes vincos terre: terrenis compedibus. Verba stulti sunt: que propheta accipit: quasi diceret. Non conteret reuertentes: quia magis vult saluare quam damnare. Ut declinaret iudicium viri, qui est iudex viuorum et mortuorum. Act. x. extra de sum. tri. c. j. hec sancta, qui reddet unicuique iuxta opera sua. Mat. xvij. ps. lxxi. Ro. ij. Apoc. xix. et xxij. extra de sum. tri. c. j. hec sancta. In conspectu vultus altissimi: et si non in conspectu hominum: irrisorie: quod dicit david. ps. cxlij. Non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Et peruerteret hominem in iudicio suo: presenti vel futuro: dominus qui omnia iuste agit. Dominus ignorauit. q. d. quod stultus quam audax est hoc dicens: quia oculus eius omnia conspiciat. Eccles. xxiiij. q. ij. perniciosam. Hier. xxiiij. Si occultabitur vir in absconditis: et ego non videbo eum. ps. xcij. Qui finxit oculum non considerat. Item. Quis est iste: tam amens: quomodo sit pulvis et cinis. Qui dixit ut fieret aliquid domino non inuente? quo iuste disponente omnia fiunt voluntate vel permissione. xxvi. q. v. nec mirum. xxiiij. q. i. quid culpatur. Ex domini misericordia patrantur bona: et ex dei iusto iudicio fiunt mala. xxiiij. q. v. hinc etiam. Ex ore altissimi. q. d. stultus et peccator: sine dispositione dei fluctuant omnia mortalia. Non egredientur bona vel mala. q. d. infidelis. Omnia a casu vel a fortuna absque dei dispensatione veniunt. Apud veros christicolos nec est generis, nec casus, nec fortuna, nec necessitas, nec fatum. xxvi. q. vij. non obseruetis. de peni. distinc. ij. si enim versi. et paulo post sed dei providentia et iusta permissio. ut in glos. proxime posita sicut dicebat pater sancti Clementis omnia fieri a generi: id est a natiuitate. Unde et genethliaci dicuntur: propter natiuitatum considerationes dierum. Geneses enim hominum per. xij. signa describunt. xxvi. q. iij. igitur. vers. genethliaci. Quid murmurauit homo?

contra deum? Gen. xvj. Nec contra nos est murmur vestrum: sed contra dominum. Et Numeri. xlii. ibi: Quisquod multitudo hec pessima murmurat contra me? 2c. dist. alienus. j. ad Corin. x. ibi. Neq; murmuraueritis. Sapientie. j. Tumultus murmurantiu non abscondetur, custodite ergo vos a murmuratione que nihil prodest. Ex octava synodo. Alienus sit a fratru unitate: qui murmurat z opus eius. i. oratio vel oblatio secundum gl'of. abijciatur qui murmurans extiterit. 2c. dist. alienus. de hoc etiam. vii. q. vii. S. itez obijciatur. Aliens vir pro peccatis defendendis: vel deo imputandis, sic vt dixit Adam Gen. iij. Mulier quam dedisti mihi sociam dedit mihi de ligno: z comedi: suis: ex se, ex libero arbitrio. xxij. q. iij. vasis ire. de peni. dist. ij. si enim. vltra quatuor colum. ver. z paulopost. Hinc Paulus ait ad Rom. ix. O homo: tu quis es qui resp' deas deo? 2c. q. d. Quid diciturus es homo pro peccatis tuis quu omne os obturatur. ps. cvj. g. Omnis iniquitas oppilabit os suum. Unde vigilanter vir ait pro peccatis suis. Vir seruz indicat. xxij. q. vii. S. sed illud. homo communem naturam. xxij. q. iij. duo. Aliud est ex natura: aliud ex gratia: vt neq; homo, qui ex propagine prime nature corrupte. de conse. dist. iij. non ex quo: quam nutrit: flagellatur: neq; vir, qui gratia discernitur. i. qui a virtute nominatur. vt pre. S. sed illud: habeat contra figulum quid queratur. Unde Job ait. j. c. tribulationibus pressus: sit nomen domini benedictum. Nun. Scrutemur: diligenter a propria persona vias actiones, scito teipsum z queramus diligenter. Et reuertamur penitendo. Ad dnm: a quo recesseramus per peccatum. Hier. xxx. Reuertetur Jacob z requiescet. Lanti. vj. Reuertere sanamitis. Tria facere debemus. Scrutari opera nostra. Querere quid facti sumus: quid fuimus: quid esse debemus. Et reuertere ad dominum patrem: a quo discessimus peccantes. Ab agnum est vniciuq; seipsum cognoscere. Unde Moyses. Attende tibi, non diuitijs, non possessionibus: non viribus sed animo z menti: vn de facta z consilia z cogitationes veniunt. Lanti. j. Si ignoras te inquit o pulchra 2c. ij. ad Cor. iij. Vosmetiplos tentate si estis in fide, ipsi vos probate. Item. ij. Jo. canonica. c. vnicuq;. Videte vosmetiplos ne perdati que operati estis: sed vt mercedem plenam accipiatis. In vitis patrum legitur q; quidam frater dixit cuidam seni: Quemadmodum dicunt quidam, q; visiones videmus angelorum respondet. Beatus est qui peccatum suum semper attendit, z videt, cognitio sui precedit dei cognitione, quia qui se non cognoscit: nec deum. Leuemus: a limo terre. Cor. da nostra: integritatem fidei. Luz manibus, operibus. Ad dominu in celos. ps. xxiiij. Ad te domine leuavi animam meam 2c. Et iteruz. ps. cxvij. Ad te leuavi oculos meos 2c. Hierem. iij. Leua oculos tuos in directu: z vide vbi nunc protrata sis. Leuauerunt vocem leprosi. Luc. xvij. Leuandum caput. Luce. xxi. Nos inique egimus: quasi culpa nostra est: non tua: egimus contra proximum. Et ad iracundiam prouocauimus deum quod peius est. Idcirco inexorabilis es pro tantis peccatis. Sed si plura essent z innumerabilia: exorabilis est, vt in Athanasse. ij. Paral. vlti. Vide supra in ista. ij. parte. in. iij. c. in. si. in. S. hec autem. Sed hoc dicit vt aggrauemus peccata nostra, z q; ma-

gni peccatores non confidunt orare. Nam multiplicatum peccatum fiduciam tollit orandi. Sed quisq; se cogat euz gratia orare, quia deus audit orationem humilium z non spreuit precem eorum. ps. c. Leuemus ergo corda nostra cum operibus ad deum, quia deum ad iracundiam prouocauimus. quia preterea abundant, presentia peccata non cessant. Aliter enim inexorabilis est, non q; venie claudatur ianua, nisi nostra claudatur malitia. Samech. Operuisti in furore. Percussisti plaga dispersionis. Occidisti spiritualem intelligentiam abstulisti. Nec pepercisti, omnibus bonis spoliari temporaliter sepe z spiritualiter permisisti. Plangit se ecclesia pro membris, peccatorum caligine operiri, z percussam iudicio dei preeunte vulnere prauitatis. Nubes delictorum opposita plangitur: que magis contra nos orare q; deum exorare creditur. Unde Gen. iij. Vox sanguinis fratris tui 2c. z Heb. xi. Melius loquentem q; Abel. Nam cogitatio terrena z delictorum immanitas facit ne oratio nostra possit ad deum transire, nec ipse orantibus parcere: quia clamor terrenus opponitur. Opposisti nubem peccatorum: que contra nos clamat tibi ne transeat ad te oratio nostra. j. Jo. iij. Si cor nostrum non reprehenderit nos: fiduciam habemus ad deum vt quicquid petierim accipiemus ab eo. Esa. lix. Iniquitates nostre diuiserunt inter nos z deum nostrum. Non edificantur bona nisi destruantur mala. Hier. j. At euellas z dissipet 2c. edifices z plantas 2c. z extra de ma. z obe. solite. S. potuisses: non enim edificantur bona nisi destruantur mala vt dicitur est. xxij. quest. j. cum renuncietur. Est autem nubes leuis supra quam ascendit dominus, de qua Esa. xix. in princip. Ecce dominus ascendet super nubem leuem. i. assumet carnes a grauedine peccati immunem z ingredietur egyptum: id est hunc mundum: visibiliter apparendo. Est nubes lucida in figura spiritus sancti. Matth. xvij. Est nebula obscura z densa: que densitatem peccatorum significat. de qua hic de oratione supra. c. cap. super litera Bymel dixi. Samech. Eradicationem: de terra viuentium. Et abiectionem indignationem contra indignos. Posuisti me: christum. In medio populozum: in manifesto: vox christi est Joan. ix. In iudicium ego in hunc mundum veni: vt qui non vident videant: z qui vident ceci fiant. vbi Augusti. id est qui se non videre consententur: z medicum querunt: videant: z qui putant se videre z medicum non querunt: in sua cecitate permaneant: simile quod dicit Symeon. Luc. ij. Ecce positus est hic in ruinam z in resurrectionem multorum 2c. vbi Origen. Qui simpliciter potest exponere z dicere in ruinam eum venisse infidelium z in resurrectionem credentium. Ambrosius. Et scilicet iustorum iniquorumq; merita discernat, z pro nostrorum qualitate factorum iudex verus z iustus aut supplicia decernat aut premia. ad hec dist. iij. omnis autem lex. Ayn. Oculus meus afflictus est. Ideo dicitur oculus singulariter: non oculi vt cum deo unia tur. Lanti. iij. Vulnerasti cor meum in vno oculozum tuorum. Oculus dexter charitas est, oculus sinister cupiditas: Christus in uno oculo uidetur. Alij sunt oculi carnis: qui aperiuntur ad malum: alij mentis: qui transeunt in vnum. ut sit una mens cum deo. Ecclesia etiam duos habet oculos. Morales z Mysticos: mysticus: acutior. Morales

Oculi ecclesie.

dulcior. Habet etiam ecclesia oculos per quos videt: scilicet prelatos, de quibus *Can. j. ibi. Oculi tui columbarum. z. v. ibi. Oculi tui sicut columbe: sic intelligit Gratianus. xxxvj. dist. §. ecce. in fi. facit. xciij. distin. diaconi. j. z. ij. z. extra de of. arch. ad hec. Sed isti oculi hodie obscurati sunt: z. ideo non vident: sicut predixerat ps. lxiij. Obscurentur oculi eorum ne videant. xxxvij. dist. §. vt itaqz. Nec tacuit. Lachryme apud deum pondera vocis habet de quibus *Eccle. xxxv. dicitur. A maxilla vsqz ad celum ascendunt. Esa. xxxiiij. Adipe victimarum tuarum non inebriasti me. de his. s. c. ij. supra literam sate. in thre. late dixi. Ego q. no. i. esset requies. scilicet: vera quia deum amisit qui sabbato carnali requieuit. *Hiere. xlvij. Requieuit moab in fecibus suis. Ayn. Donec respiceret. Qui perseverauerit vsqz in finem hic saluus erit. Mat. x. z. xxxij. de pe. di. §. euidenter. Item illud. vbi *Chrys. Quonia enim consuenerunt multi in principijs esse vehemetes: postea vero dissolui: propter hoc ait, quoniam finem requiro. que enim utilitas est seminum in pini pio quidem florentium, postmodum vero tabescentium? Item *Hiero. Non enim cepisse, sed perfecisse virtutis est. ad hoc de pe. di. ij. non reuertebantur. z. §. euidenter. Item illud evangelij. cum. c. se. Et videret dominus oculo misericordie. sic vidit viduam z. misericordia motus est. *Luce. vij. Be celis. de altitudine bonitatis sue. Ayn. Oculus meus. singulariter. quia ad diuina tendit: depredatus est animam meam. omnia extrahendo in deus. In cunctis filiabus. cogitationibus eterne vite. *Arbis mee afflictionis delictorum. Oculus animam depredatur: quando omnis doloris affectus effunditur. Et ardor animi in animas liquatur: quando quicquid est in anima, sicut de fonte riuus fluit vnde de ps. cxvij. Defecit anima mea in salu. tu. z. defecerunt oculi mei ad te. Anima enim depredationem patitur ab oculo: vt suo creatori hereat: de se diffusa: in illo confusa. Deficit vt in spiritu transeat: z. si vno spiritus cum deo. Ideo dicitur singulariter oculus: non oculi. vt cum deo vniatur. Unde oculus christi amore repletus animam depredatus in cunctis filiabus vrbis mee. per singulas delictorum affectiones vel afflictiones z. eterne vite cogitationes. *Bebet enim quisqz peccator fonte lachrymarum reba ptizari qui nutritur oculo sancte conuersationis vel contemplationis. Isto se fonte spiritualiter baptizabat *Judith i valle Bethulie. *Judith. xij. *Breg. Quia post baptismum inquinauimus vitam: baptizemus lachrymis conscientiam. De isto baptismo lachrymarum de pe. di. ij. baptizantur. z. *Eccle. xxxiiij. in fi. ibi qui baptizatur a mortuo. Est z. intellectus magis adherens litere: q. oculus impudicus animam depredatur in aspectu mulieru. vnde *Mat. v. Omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eaz: iam mechatus est eam in corde suo. xxxij. q. v. qui viderit. vbi *Hiero. Inter passionem z. propassionem hoc inter est: q. passio reputatur pro vitio propassio licet vitij culpaz habeat: non tamen adhuc crimen. Ergo qui viderit mulierem: z. anima eius fuerit trillata: hic propassione percussus est. Si ergo consenserit: de propassione transiit ad passionem. z. huic voluntas peccati non deest: sed occasio. Quicumque igitur viderit ad concupiscendum idest sic aspexerit vt concupiscat z. facere disponat iste recte mechatur in corde. Item ibi. *Aug. Tria sunt quibus im-***************

pletur peccatum. scilicet suggestio que post memoriam fit: siue per corporis sensus. quod si frui delectauerit. delectatio illicita refrenanda est. si autez co sensio facta fuerit plenum peccatum erit. Duplex est consensus secundum *Tho. Unus est circa delectationem. z. hoc mortale. Alius est circa actum. z. hoc grauius. Unde *Leuiti. xvij. Homo quilibet de domo israel z. de aduenis qui peregrinantur inter vos si comederit sanguinem: obfirmabo faciem eaz contra animam illius: z. disperdam eam de populo suo: quia anima carnis in sanguine est. Satis furdus est qui ad tonitruum tante comminationis non timet. Sanguis est noxia delectatio. quam sicut carnis impudentissimus lambit, qui ad delectandum peccata preterita recolit. de hoc legitur z. not. xxxij. q. vij. non solum. in glos. scilicet vt delectetur. Adde hic quod scripsi. j. in ista. ij. parte in ca. liij. §. septim. in prin. z. in ca. lxxij. §. Nunc de immunditia. s. supra verbo autem. z. versiculo se. *Leui. xvij. prohibetur sanguis comedi. z. anima in sanguine est. Nam sicut caro per sanguinem viuunt: ita fomes prauis operis in delectatione consistit. Funde sanguinem: z. caro morietur. Tolle delectationez z. non erit qui praua operetur. Unde non vitulum, sed caput vituli, populus dicitur adorasse. z. licet hoc non dicatur. *Exodi. xxxij. hoc tamen dicit doctores. vnde *Eccle. xvij. Nimis odito execrationem idest peccati opus execrabile. ita vt nec videre nec audire nec loqui nec cogitare velis de illo: nisi ad detestandum z. dolendum de illo. Sicut *Ezechias q. dicebat. *Esa. xxxvij. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Facit quod legitur. z. no. lxxij. dist. valet. in gl. memorie. Veruntamen delectatio ante consuetudinem vel nulla est vel tenuis. cui consentire peccatum est. Si autem z. in factum processerit videtur satiari z. extinguere cupiditas. sed postea quum suggestio repetitur: maior attenditur delectatio: que adhuc minor est q. illa que in consuetudinem vertitur. quam vincere difficile est. *B. ego. xxi. mora. Quisquis vero incaute exterius respicit, in delectationem peccati cadet. atque obligatus desiderijs incipit velle quod noluit. Namqz caro deorsum trahit: z. semel forme corde per oculos alligata. vix soluitur. Prouidendum ergo nobis est. Quia intueri non debet: quod non licet concupisci. At enim munda mens in cogitatione seruetur: a lasciuia voluptatis sue depzimendi sunt oculi. quasi qui dum raptos ad culpam. *Chrys. in homi. Si ergo continue velis oculos pulchris facibus infigurare: z. si bis vel ter fortassis possis continere. non tamen semper. non enim es extra humanam naturam. Qui autem flammam semel accendit: etiam visa muliere absente format apud se imagines turpium actionum: a quibus multotiens procedit ad opus. Quia si aliqua se ornando, oculos hominum ad se attraxerit: etiam si nulli plagam intulerit: penam patietur extremam. Venenum enim fecit z. porrexit: etsi nullus qui bibat inuentus est. Quod autem viris dicit hoc z. ad feminas loquitur. capiti enim loquens z. corpori persuadet. Item *Passus. Non dixit simpliciter qui viderit. sed addidit: ad concupiscendum eam. Nec dicit mechatus est in oculo: sed in corde. q. d. consensit in delectatione videndi. z. ibi est mechatus. vt preceden. cap. qui viderit. z. capit. nec solo. quia adulterium committitur voluntate cum consensu delectationis**********

vt pre. c. z c. sicut enim cum cap. se. z. xxxij. q. v. non mechaberis. z. q. vij. non solum. Job. xxxi. in prin. Depigi fedus cum oculis meis: vt nec cogitarem quidem de virgine. vnde August. in preced. c. nec solo. Oculus impudicus, impudici cordis est nuncius. An narrat in li. de vita contemplatiua Isaac. q. quidam pater probatissimus noluit videre quemdam alium anachoritam imberbem iuuenem. dicens socio suo qui dixerat ei. Nunquid tu pater tuus mes? Non timeo, sed occasionem timendi nolo mihi inducere. **De.** Aperuerunt: sanguis eius super nos z super filios nostros. **Matth.** xvij. vbi Hierony. Perseuerat vsq; in presentem diem hec imprecatio super iudeos, z sanguis eorum non auferitur ab eis. Aperuerunt: vox prophete, super nos deuorandos. Os suum, omnes inimici, demones persecutores etiam christi z ecclesie. **De.** For mido cordis. Et laqueus, pedibus insipientium. **Sap.** xiiii. Facta est nobis, que debuit iuuare. Uaticinatio prophetarum: quam timebat ne impleretur in christo. vnde passio z contritio z humilitas christi infidelibus fuit ruina. vnde Ioan. xv. Si non venissem, z locutus eis non fuisset: peccatum non haberent, nunc autem excusationem non habent de peccato. Et contritio: idest destructio z ruina. Alia vero est contritio prophetarum z seruorum dei deuotione diuine inspirationis. Deus enim cor contritum non despicit. **Psalm.** l. de penitentia distinc. j. conuertimini. Alia eorum qui pro peccatis afflicti spiritu vexantur erroris: de quibus hic loquit. Quia enim vaticinium z contritionem prophetarum pro iudeis gementium spreuerunt: ideo vaticinium eis laqueus z contritio fuit: quod in passione domini accidisse nulli dubium est. Sic z hodie in ecclesia, quia predicatorum multi z videtes multa predicunt de futura z quasi intolerabili tribulatione ecclesie: z communiter maxime a prelatibus ecclesie non curatur: z ab ista veritate auditum auertunt: z ad fabulas conuertuntur. **xxvi. q. v. nec mirum:** sed in canticum z derisum z fabulam talia verba ducunt. **Ezechie.** xxxiii. Idcirco hec vaticinatio in laqueum erit eis z contritio z ruina. **De.** Diuisiones: plangit ecclesia super contritionem z ruinam filiorum suorum. Diuisiones aquarum. **Pascalius.** De diuisiones aquarum peccata abluunt, deliciarum areolas infundunt: vt fluant omnia aromata virtutum. **Can.** iiii. Has diuisiones aquarum cum impetu deducit ecclesia de libano. Libanus interpretatur candidatio: peccata abluendo. Diuisiones autem aquarum deducit: qui singula crimina abluendo profundit: vel amoris vulnera linit. vnde **Can.** iiii. vulnerata charitate ego sum. Deducebat illa diuisiones aquarum, que pedes domini lachrymis irrigauit. **Luc.** vij. z **David Psalm.** xciii. secundum multitudinem dolorum suorum. Et **Petrus** fleuit amare. de peniten. distinc. j. **Petrus.** z **David ps.** vj. Lauabo per singulas noctes lec. me. la. me. stram. meum rigabo. Et iterum ps. cxviii. Eritus aquarum dedux. ocu. mei quia non cul. legem tuam. Flet enim sancti magis culpam quam erumnam. Flet **Diere.** non tam contritionez presentis vite in ecclesia: quam penam eternam supplicij, quia videt in ecclesia plurimorum impenitentiaz. Omnes sancti flet z diuisiones aquarum deducunt: vt vberiorum accipiant fructum. De istis lachrymis superius in **Thren.** ij. c. super litera Sade.

super verbo, deduc quasi torrentem, z iunge quod scripsi, supra e. c. j. in prin. ver. constat. in litera Aleph. in textu. Quomodo sedet. plene dixi. Deduxerunt oculi mei. In contritione spirituali: captiuitate filie, ecclesie. Populi mei, est enim ecclesia mater z filia. vt supra in **Thren.** dixi. ij. c. super litera Laph. in verbo filie populi mei. Sade. Venatione, deceptione. Leperunt me: vox christi. Quasi auem inimici mei, iudei. Gratis, sine causa: quasi venantes auem cum gladijs z fustibus christum apprehenderunt. **Luc.** xxij. **Job.** v. homo, scilicet christus, nascitur ad laborem: scilicet in passione, z auis ad volandum, scilicet in ascensione. Sic z tota die inimici demones qui nos oderunt gratis capiunt in sustentationibus membra ecclesie, sicut aucupes auem.

Sade. Lapla est, vox christi. In lacuz vita mea. in torculari passionis. Unde torcular calcami solus. **Esa.** lxiiij. Et posuerunt lapidem, qui aduolutus est ad ostium monumenti. **Mar.** xv. ibi **Beda.** Dicitur q; monumentum domini domus rotunda fuit ex subiacente rupe excisa, tante altitudinis vt homo rectus medius existens vix extenta manu culmen possit attingere, z habet introituz ab oriente: cui lapis magnus aduolutus atq; impositus est. In eius parte aquilonari ipsum sepulchrum: idest locus dominici corporis de eadem petra factus est, septem pedes habens longitudinis trium palmorum mensura a pavimento altius eminentis, qui scilicet locus non desuper, sed a latere meridiano per totum patet: vnde corpus inferebatur. Color autem monumeti z locus albo z rubro colore dicitur esse permixtus. Secundum mysticum intellectuz domus rotunda diuinitatez christi designat seu significat, que caret principio z fine, z qui est principuz z finis. **Apocal.** j. Figura enim circularis eternitatem designat. **xx. quest. j. duo.** xxxij. distinc. prohibete. Et quia perfectior est alijs figuris: designat perfectionem corporis christi in instanti conceptionis factam. Unde **Bregio.** Humentante angelo z adueniente spiritu sancto: mox verbum in vtero: mox intra vterum verbum caro. Ideo dicitur **Hierem.** xxxj. Femina circundabit viruz. Quod erat excisum de petra, designat quia caro christi excisa est de massa humani generis incorrupta, operatione spiritus sancti. **Luc.** j. z ideo dicitur **Danie.** ij. abscessus est lapis de monte sine manibus. Quia homo non posset attingere culmen, quia humanus intellectus non sufficit incarnationis mysteria indagare, quia nedum de diuina natiuitate sed etiam de humana dicit **Esa.** liij. Generationem eius quis enarrabit? Introitum habebat ab oriente idest a beata virgine, de qua ortus est sol iustitie christus deus noster. **Eccles.** j. oritur sol, z ipse oriens. **Zach.** vi. Ecce vir oriens nomen eius. In parte aquilonari erat locus dominici corporis: quia nunc in populo gentili factus est locus domini. **xxxv. q. j.** S. hac itaque. Septem pedes habet longitudinis: propter operationem gratie septiformis manentem in christo. **Esa.** xj. Tribus palmis eminebat a terra: propter fidem trinitatis: que non de terra, sed de celo est: sed celum z terram implet. **Diere.** xxxij. Patet a parte meridiana: quia cor fidelium inquit habitat ad recipiendam gratiam spiritus sancti: que designatur in austro. **Lantic.** iij. Surge z veni auster. Christus calidus charitate. Color erat ex albo z rubro permixtus, quia ipse dominus

Sepulcrum
domini.

candidus fuit per munditiam. Ruber per caritatem et innocentiam. **Can. v.** Dilectus meus candidus et rubicundus. Super me, ne resurgerem: respice textum: supra posuerunt lapidem. Inundantur aequae populi. **Apoc. xvij.** de conse. dist. j. cuz omne extra de cele. mis. cum marthe. §. verum. Super caput meum: quia caput sum ecclesie. extra de sacra vnc. c. vnico. §. sed vbi iesus. **Dixi.** Perij in membris desperantibus. vnde **Michae. vij.** Ne leteris inimica mea: scilicet synagoga. Quia cecidi: scilicet per mortem. **Consurgam:** quum sedero in tenebris: dominus lux mea est: quia diuinitas cum corpore in sepulchro et cum anima in inferno. i. in limbo. Unde et quod proxime dicitur. **Lapsa est in lacum vita mea:** exponitur. i. anima mea in limbum inferni: sicut hydrus serpens in ventre Crocodili. **Dicitur** quod hydrus inuoluit se luto vt facilius labi possit et intrat per os Crocodili, et mordet cor eius et interficit eum. Ita christus lutum nostre carnis assumens infernum momordit: et vires demonum emittit: iuxta illud **Osee. xiii.** O mors ero mors tua. **Loph.** Inuocaui nomen tuum: vox christi secudum humanitatem ad patrem: et vox ecclesie pro membris in lacu tribulationum. **Domine de lacu nouissimo.** ps. xxxix. de lacu miseris et de luto fecis. **Et Daniel.** vlti. Qui liberaisti Danielez de lacu leonum. **De lacu corruptionis nouissimo inferno.** q. d. chris et ecclesia. **Quauis in lacu lapsa sit vita mea:** ego tamen de nouissimo lacu inuocaui, sicut Jonas in ventre ceti. **Jone. ij.** Cui simile dicit **Job:** si descendero in profundum inferni: inde me liberaabis. **In carnatus christus ad extrema montium descendit:** rat terre vectibus conclusus: sed fiducialiter sciebat quod liberaret pater eius vitam de corruptione, quam pressus nobiscum pro nobis dolens dicebat. **Inuocaui nomen tuum.** et. **Qui in infirmitate carnis venit vsq; ad nouissima laci:** sed inuocando exauditur est pro sua reuerentia. **Hebr. v.** Nos quoque corruptione et peccato conclusi: idem nobis ad futurum credimus: vt nos fiducialiter idem dicamus et speremus. **Qui autem sic conclusi sumus:** aspicere et circumspicere nos debemus: et dicere deo. **Aspice** quod mortalitas et corruptio ad nouissima laci nos perduxit: quomodo laqueis sumus conclusi: et noli infirmitatem et periculum dissimulare: nam concluditur vnusquisque innumeris laqueis: de quibus ps. cxxviii. **Laqueum parauerunt.** et iterum. **Psalmus.** cxxviii. **Laqueus contritus est.** Nos euadit sola humilitas secundum Antonium. **Vocem meam audisti:** a persona sua quasi humilis et suppliciter orat. **Exaudisti:** quia pater semper exaudit filium. **Joan. xj.** Forma orandi et impetrandi proponitur nobis. **Ne auertas aurem tuam a singultu meo.** **Jaco. iij.** **Miseri estote et lugete.** **Et clamoribus cordis et mentis.** **Exod. xiiii.** **Quid clamas ad me?** ibi gloriatio facies: qui clamat sine deuotione: silet: cor requiritur non vox apud deum. **xxviii.** **Distin.** sedulo. **de conse. distin. v.** non mediocriter. **Appropinquasti:** ad te fecisti appropinquare. **In die fiducie exauditionis.** **Quando inuocaui te.** ps. xxvi. **Domine illuminatio mea et salus mea** quez timebo? **Dixisti ne timeas:** confortatio. **Esa. xl.** **Noli timere serue meus Jacob.** **Gen. v.** in princip. **Noli timere Abraham ego protector tuus sum** et. **Et in Joan. ne.** **Joan. xvij.** **Confidite:** ego vici mundum. **De duplici timore.** xxiii. q. vi. §. ex his.

Res. **Judicasti** domine: vox capitis et vox electorum: id est corporis christi qui sunt primatum benedictionis adepti: quod designat litera. **Res.** que interpretatur primatus. **Causam:** iustitiam. ps. xliij. **Judica** me deus et discerne causam meam et. **Et est vox iustorum venundata sub peccato.** **His** tribus versibus electi per caput quod est christus. ad **Colo. j.** extra de sacra vnc. c. vnico. patri commendantur: eiusque iudicio iustificati et redempti offeruntur: et iniquitas et furor aduersariorum et cogitationes condemnantur, et mira capitis et corporis vnitas declaratur. **Audisti domine:** quem nihil latet. **xviii. q. vlti.** perniciosam. **Iniquitatem** illorum aduersariorum demonum, vox capitis cum corpore. **Aduersus me.** **Judica:** qui omnia recte iudicas. ps. cxviii. **Et rectum iudicium tuum:** quod sustineo pro corpore mystico: ecclesia. **Colo. j. xxiiij. quest. v.** de liguribus. **Audisti:** quia intellexisti. **Omniem:** absque meo. **Furorem,** absque ratione. **xi. q. iiii. illa.** **Prophe** tat **Jacob.** **Gen. xliij.** **In furore suo occiderunt viros:** scilicet christum iudei. **Uniuersas cogitationes eorum.** ps. xciii. **Domine** scit cogitationes hominum et. **Aduersum me:** innocentem agnum. **Joan. j.** **Syn.** **Audisti opprobrium eorum.** **In his** tribus versibus irrenocabilis malorum infamia plangitur: qui omnem medicinam repellunt: quam quasi super vulnus christus attulit: qui vinum et oleum in seminiui vulnera relictis infudit: et alligauit: et stabulario qui curam illius haberet: commisit qui de Hierusalem descendebat in hiericho. **Luc. x. xlv. dist. disciplina.** **Opprobrium,** vt **Bernardus** nium habet. **Joan. viii.** et huiusmodi. **Omnes cogitationes eorum:** vt. **Quid cogitatis mala in cordibus vestris?** et. **Matth. ix.** **Labia.** **Labia** dolosa in corde et corde locuti sunt. ps. xj. **Et meditationes eorum aduersum me** tota die: assidue: vox christi et ecclesie, contra schismaticos et hereticos et pseudo christianos: quibus detractoribus et ecclesie persecutoribus vtinam per malam vitam prelatorum ecclesie persequendi paleam ecclesie tanta occasio non daretur. **Sed ipsi qui ecclesiam regere videntur,** vita pessima totaliter christo contraria et sepe pestifera doctrina: que de vita carnali oritur: sunt principales persecutores et sancte ecclesie inimici. **Deu heu domine deus:** quia ipsi sunt in perlecutioe tua primi: qui videntur in ecclesia tua primatum diligere, et regere principatus. **Bernardus.** **Quis enim in prelatu hodie euocatur,** qui virtute aliqua polleat? nam et si aliqui non vere sapientes sed sciolli ad prelationes accedat, propter malam vitam tamen eorum ecclesiam implent erroribus cum suis subtilitatibus carnalibus. **Nam** secundum abbatem **Westeroth** in sua collatione de scientia spirituali in li. collationum **Jo. cassi.** **Impossibile est** immundam animam quantalibet desudauerit lectionis instantia adipisci scientiam spirituaalem. **Quam enim in christo omnes thesauri sapientie esse dicantur.** **Colo. ij.** quomodo is qui christum inuenire contempsit: aut inuentum sacrilego ore blasphemat, aut certe catholicam fidem immundis operibus polluit: veram scientiam assecutus credendus est? **Quid enim prodest** quempiam ornamentum eloquiorum celestium, et illam preciosissimam scripturarum speciem consequi: si eam latulentis operibus vel sensibus inheredo quasi immundissima terra subigendo confringat? **Sessionem eorum quasi magistro**

rum. **Mat. xliij.** Super cathe. **Ap. oy.** sedebant & c. j. q. non quales. Et resurrectionem, exaltationem. Ego sum psalmus eorum. i. confabulatio & derisus ego sum. **ps. lxxviii.** & in me psallebant qui bibebant vinum: vox christi. **Thau.** Reddes eis vicem: pro fidelitate amplius expellentur a fide. **c. xlvij.** distin. quantumlibet. Juxta opera manuum suarum: qui reddes vnicuique iuxta opera sua. extra de sum. **tri. c. j.** **Matth. xvj. ps. lxxj.** **Rom. ij.** **Apoc. xix. & xxj.** Imprecatur propheta mala contra malos: vt terra conuertantur. **Hoc primum deus iudeis reddidit:** qui corde obdurati & perfidi excecati, a fide & veritate amplius sunt expulsi: vt videntes non videant. **Joan. ix.** Qui enim vitam peremerunt mortem meruerunt. **Habes eis scutum cordis:** ne preterit iaculo predicationis. **Laborum tuum:** passionem: crucem, mortem. **ps. ix.** Tu solus laborem & dolorem consideras. **Et iterum.** Vide humilitatem meam & laborem meum. Sed qz pauci sunt qui hunc christi laborem considerent, & sequantur: ait **Esai. xlix.** In vanum laboravi sine causa & c. **Basis & c.** Judei dum laborem passionis deriserunt: eodem corde suum tulerunt: nec predicationis iaculis penetrari permiserunt. Sic quoqz reprobi quos inuitat ad penitentiam patientia dei, eandem opponunt sibi quasi scutum cordis: vt non videant qz sustinens laboret: & sic thesaurizant sibi iram. **Rom. ij.** Aliud est scutum electorum. **ps. v.** Domine vt scuto bone voluntatis. nos, qui habent etiam scutum fidei: cuius quo extinguitur omnia tela nequam ignea. **Ephe. vj.** Hoc scutum fides incarnationis & passionis est. **Et est istud scutum triangulum:** licet sit vnum, qz in christo vna persona: triplex est substantia: diuinitatis, carnis, & anime. **Ite in scuto corium desuper extenditur in ligno:** & pingitur extra. Ita & caro christi extensa fuit in ligno crucis & picta. **Hiere. xj.** Venite mittamus lignum in panem eius. **Pictura est effusio sanguinis per diuersas partes corporis.** **Esai. lxxij.** Quare rubrum est vestimentum tuum? **Hoc scutum debet geri a sinistris:** quia ibi est cor hominis. **Proverb. iiii.** omni custodia serua cor tuum. **Et sic etiam potest hic intelligi scutum in bonam partem:** quia qui in corde passionem domini portat: armatus est in corde suo fortissimo scuto contra tentationes diaboli. **Audentis & fidelis meditatio passionis christi:** potentissima est ad expellendum aereas potestates. **Persequeris, vox christi,** sicut me persecuti sunt gratis. **psalm. cxviii.** Persecuti sunt me gratis. i. sine causa. **In furore tuo:** hic vel in futuro. **Iustitia dei furor videtur esse dampnatis.** **de pen. dist. j.** sed & continuo. **Et conteres eos.** **Ite maledicti in ignem eternum.** **Matth. xxv.** Sub celis: qz celestes esse noluerunt. **Domine duplici contritione conterere eos:** domine deo noster. **Hiere. xvij.** **Persequeris, vox prophete** te imprecatoria contra non reuertentes ad christum: & passionem eius contemnentes. **Qui enim christum & membra eius persecuti sunt:** iure in furoris persecutione cõtriti sunt & erit. **Quia dedit eis dominus signationem sicut Dauid.** **ps. lix.** f. passionem & crucem christi: vt fugiant a facie arcus ultionis diuine: & noluerunt: nec se signaculo crucis signauerunt: adeo liberati non sunt. **Ezech. vi.** Nec erunt sicut dilecti domini: qui per crucem domini liberantur: sicut per ratem nauigantes. **Sap. xvij.** quia ipsi reprobi contra hmodi scutum perfidie obiecerunt.

Quod aurum multipliciter accipitur. Quid designant lapides in scriptura, & de bonis & malis vasis. **apoc. xliij. in Lap. 7.**



Leph. Quomodo obscuratum. **Quantum hoc. iiii. c. Threnozus. 3.** in ista. ij. parte in princ. in illo cap. anteqz exponerem primum capi. extarauerim: qz tamen hic **Hiere.** euidentius lamentatur statum miserabilem istius temporis ecclesie militantis: ideo & denuo in prin. & in si. stud. c. quantum ad excitandum sollicitius ecclesiam sanctam in se nimis tuentem in membris: ad planctum & tristitiam sanctam, latius commentabor: dicit ergo **Hiere.** Quomodo. **Attentos nos facit dicens rem magnam nouam & incredibilem:** quasi admiratiue & lamentabiliter loquendo. **Unde vox est prophete dolentis & increpantis.** **Sicut illa:** Quomodo se. **so. ci. supra. j. c.** Obscuratum est aurum: vita reproba ministrorum dei sordibus fuscata: quondam virtutibus gloriosa: nunc per negocia seculi obscurata. **Color optimus:** sanctitatis habitus: per terrena & abiecta mutatus. **Obscuratum:** qz fides in nobis remanet & baptismi sacramentum **Aurum.** vocatur. **Lapides sanctuarij:** sed obscurati caligine peccatorum. & **Dispersi:** per diuersa genera negotiorum & vitiorum. **Unde plangit se ecclesia in baptismo niue dealbata.** **ps. l.** Lauabis me. **in baptismo:** & super niuem: scilicet materialem: dealaboro: in anima spiritualiter. **Et propterea traditur christiano post baptismum vestis candida:** que significat innocentiam & puritatem. **sm Raba. de conse. dist. iiii.** post baptismum infusione spiritus sancti auro pulchrius colorata: **h postea in membris aliquibus & heresibus infecta & in alijs vitijs obscurata:** cuius sapientia auro clarius fulgebat in lege domini diligenda. **ps. cxviii.** Super aurum & topazium: eloquentie coloribus distincta. **Sed dum mundi concupiscentiis oblectatur:** aurum obscuratur: & color mutatur in amorem mundanarum rerum ab amore celestium. **Lapides sanctuarij.** i. eccle. **ps. xxi.** Tu autem in sancto habitas: virtutes disperguntur. **In capite oium platearum:** qz amissa charitate ceterae virtutes dissoluntur: & ad concupiscentiarum mundane vite inclinantur: & lapides quos super rationale **Exo. xxviii. & xxxix.** iudicij anneros in pectore portare debet in gloria & laudem dei: in deterius commutati dispersi iacet in c. pla. **Quia quum verbi dei substantia in nobis manet incorrupta:** quibus peccatis obscurata: non nature substantia perempta: sed obscurata plangit. **Na etsi heretici integritate fidei corrumperere videantur:** vis verbi & natura non soluitur: obscurat quis deus: sed non corripitur. **Ite ergo obscuratur aurum:** eloquium. **ps. cxviii.** f. dei ignitum: & preceptum dni lucidum illuminans oculos. **ps. xviii.** Quomodo obscuratur mihi quod lucet alijs? **ad hec. xix. distin. sm. xv. q. vlt. sciscitantibus. de cons. dist. j. & sancta. & dist. iiii.** queris a me. **ibi.** Dicit enim apostolus Spiritum sanctum nolite extinguere. **j. Thes. v. f.** non qz ille extinguere possit: sed quantum in ipsis est: extingutores eius merito dicuntur: qui sic agunt vt extinctum velint. **Ite quomodo obscuratum est aurum.** **Greg. mora. xxxiii.** Appellatione auri aliqui in sacro eloquio diuinitatis claritas accipit vt **Can. v.** Caput eius aurum. diuinitas. optimum. Aliqui splen-

Aurum qd in sacris scripturis significet,

doz superne ciuitatis. Apoca. xxi. Ipsa vero ciuitas aurum mundum simile vitro mundo. Aliquā charitas. Apoc. i. precinctum ad mamillas zona aurea, et de pen. dist. ij. principium versi. si enim. Aliquā nitor glorie secularis Apoc. xvij. Habens poculum aureum in manu sua, et alius propheta. Hier. l. Calix aureus babilon. Aliquā arrogantiam spiritualium designat. vnde Dan. ij. dicitur de illa statua que est vnitatis huius mundi quod habeat caput aureum. i. arrogantibus prelatos qui sunt capita in populo et clero. Aliquā pulchritudo sanctitatis. sicut hic. Quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus. Aurum obscuratur, quā subsequētibz iniquitatū tenebris iustitie pulchritudo deseritur. Color optimus mutatur: quā splendor innocentie in feditate vertitur culpe. Et sic adimpletur illud Job. vlt. Sternit sibi aurum quasi lutū. vnde Grego. in prealleg. loco. Hoc in loco aurum claritas sanctitatis accipitur. Lutū vero vel terrenarum rerū auaritia, vel prauarū contagia doctrinarū, vel sordes carnaliū voluptatū, nil obstat intelligi. Quia enim multos Leuiathan iste qui intra sanctā ecclesiaz fulgore iustitie et scientie resplendere videntur: terrenarū rerum concupiscentia vel errantis doctrine contagio, vel carnalibus sibi voluptatibus subijcit, aurum sibi proculdubio quasi lutum sternit. Toties nunc igitur aurū sibi quasi lutum subijcit: quoties castitate fidelium per carnis vitia sternit. Toties aurum velut lutū calcatur: quoties sensum continentium per immūda desideria dissipat. hucusq; Grego. Mine etiaz auri hic possunt hypocrite intra ecclesiam designari, qui aurum videntur, desuper deaurati, sicut interpretatio nominis sui importat, quia hypocrita dicitur ab epi. quod est. s. et crisis quod est aurū, quasi desuper deauratus, sed quia non perseverant, obscurantur in tenebris peccatorū, de quibus de pen. dist. ij. citius. cum. §. prece. nam electi in hac vita in tribulationibus et tentationibus probantur et purgantur. Sap. ij. Tanquā aurū in fornace etc. de pen. dist. ij. si enim. ver. vasa figuli. Sed hypocrite in tribulatione deficiunt et in scoriam vertuntur. vnde Ezech. xij. Verba est mihi domus israel in scoriam, omnes isti es et stannū et ferrū et plumbū in medio fornacis, quod ad literas hodie de ecclesia proloquor dici potest. q. d. Purigare eos per ignem tribulationis voluit eos aurū facere vel argentū: sed ipsi facti sunt es vel stannū, ferrū et plumbū: quia non ad virtutē sed ad vitia in tribulatione prorūpunt. In es vertitur, qui in tribulatione murmurat. Nume. xiiij. j. ad Corin. x. In stannum, qui simulatione se palliat. Mat. vi. et. xxiiij. De hypocritis de pen. dist. ij. citius. In ferrum, qui nocendi malitiā non relinquit. Mat. xxij. In plumbū, qui peccādi pondera non deponunt. Hier. xvij. Nolite portare pondera. Item aurum in quinque excellit alia metalla. scilicet in claritate, in puritate, in preciositate, in ponderositate, in durabilitate. In claritate splendor diuine sapientie, bone fame, et virtutum designatur. Sap. iij. Quā pulchra est casta generatio cum claritate. Unde super illud. ij. Corin. iij. ibi. A claritate in claritatem. glos. a claritate fidei in claritatem spei, fide enim oculi anime clarificantur. Unde de ceco illuminato dicitur. Mare. viij. Restitutus est vt clare videret omnia. Magani habent oculos cecos, deus huius seculi excecavit mentes infidelium. ij. Corin. iij. Iudei velatos. ij. Corin. ij. Alii christiani lip

pos. xlij. dist. c. j. Leui. xxi. Grego. Qui nunc deo inhabitante non regit, diuine claritatis specie non letatur. De claritate fame et honorum operum. Mat. v. Luceat lux vestra coram hominibus etc. Sed separetur a malis qui claritatem bonorum desiderat. vnde Joan. xii. Nunc clarificatus est filius hominis, clarificatus eius fuit in membris suis bonis ab ipsis Iuda separato. De claritate sapientie et bone fame Sap. viij. Habebo propter hanc claritatem ad turbas, scilicet propter sapientiam. Grego. Fama a bono opere virtutes accipit: et fauoris gratiam quasi claritatis lumen aspergit. vnde qui clare nomen suum conseruat: clarificatur in eo nomen domini. Joan. xii. Pater clarifica filium tuum. De puritate auri ministrozum ecclesie quod dicam? Ubi est verbum Petri. j. De. ii. Deponentes omnem malitiam, et omnem dolum, simulationes et inuidias: sicut modo geniti infantes etc. Ubi est hodie cordis puritas, conscientia bona, et fides non ficta? et hec charitas. j. ad Timo. j. de pen. dist. ii. charitas. ver. hec est. Iaco. iij. Purificate corda vestra duplices animo. Psal. xvij. secundum puritatem manuum mearum. Bern. Durus est qui in omnibus que agit aut dei honorem: aut proximi vtilitatem respicit. Egidius socius beati Francisci. Puritas deum videt: deuotio ipsum manducat. Item puritas malum alterius non videt: malitia aliorum mala scrutatur scrutatio. Psal. lxxv. scrutantes scrutatio. De preciositate auri referatur ad opus martyrii. Psal. cv. Preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius. Nam hoc sumus precio comparati: empti enim sumus secundum apostolum precio magno. Portemus christum in corpore nostro. j. ad Corin. vj. c. in. si. per carnis mortificationem. ii. ad Corin. iij. c. j. Pet. j. Redempti estis non corruptibilibus auro vel argento: sed preciosos sanguine agni incontaminati et immaculati iesu christi. August. O bone mercator: gratias agimus: quia enusti nos: sanguinem tuum bibimus: carnem tuam comedimus, euangelium legimus instrumentum nostrum: serui tui sumus: creatura tua sumus: fecisti nos: redemisti nos. Esa. xli. Preciosior erit vir auro: et homo mundo obrius. i. auro mundo et rutilante. Ponderositas auri referenda est ad grauitatez fidei et morum et constantiam. Job. xvij. Qui facit ventis pondus id est sanctis animabus: que propter subtilitatem nature dicuntur venti dedit grauitatem maturitatis: vt non dissoluantur vitio lenitatis. ps. xxxviii. In populo graui laudabo te. Pondus hoc facit proprie timor dei. Job. xxxij. Semper quasi tumentes super me fluctus: timui dominum: et pondus eius ferre non potui: scilicet communicationem diuini iudicij. Alibi ponderosus pro vitio accipitur. xlij. dist. hinc etenim. ver. ponderosus. In durabilitate virtus boni in perseverantia accipitur. de qua Mat. v. et. xliij. de penitentiā disinctio. ne. ij. §. euidenter. in cap. apostolus. et cap. in honore. et cap. propter. et cap. multi. alias sunt. versi. sub illo. §. quia. Et he virtutes et alie designate per proprietates auri: quasi hodie in ecclesia defecerunt: ideo bene dicitur: quomodo obscuratum est aurum. Ideo autem hoc aurum. i. virtutum sanctitas obscuratur est in ecclesia: quia qui aurum materiale concupiscit: libentius intuetur aurū quā solem iustitie christum. xlvij. dist. sicut hi. Ordinationes in ecclesia: prout

communiter

Primia
rei habent
de cupido
cā est ido
latricie.

omnes
coppi
et orna
munt

communiter auro emuntur: et auro venduntur. j. q. j. cum ordinaretur. Aurum habet ecclesia: et aurum conseruat: aut consanguineis dat, auro sacramenta emuntur et aurum querunt, contra id. xij. q. ij. aurum. et c. si quis ep̄s. lxxxvi. disti. non satis. Et auro nitent sepe marmora ecclesiarum: sed ministros ecclesie et pauperum non est cura. xij. q. ij. gloria. ver. multi. De parte domini. i. de decimis et primitiis et oblationibus. xij. q. j. cui portio. et c. sicut manifeste. et. xvj. q. j. reuertimini, aurum sibi reponunt. xij. q. j. clericus. Epi aurum seruant: et a se medicantium manus reuocant. xij. q. j. nolo. Josaphat fecit naues que nauigant in Ophir propter aurum. que confracte sunt in Ahyon Haber. ij. Reg. vi. Josaphat interpretatur iudicans. Ophir mundus infirmum: interpretatur enim infirmans. Hauris Josaphat in Ophir propter aurum vadit: quando rector prelatus vel iudex in ecclesia nil nisi temporalia querit. xj. q. ij. pauper. ibi dicitur: cito violatur auro iustitia. Per aurum idololatria committitur. ij. Reg. xij. ibi dicitur qd Hieroboam fecit vitulos aureos vt adoraret eos populus. Et Exodi. xxxij. ait Aaron ad Ahyosen. Aurum dederunt mihi: et proieci illud in ignem: et egressus est hic vitulus: quem populus adorabat, vbi dicit exposito. Audi sacerdos quia aurum tibi datum est: non enim ex tuo thesauro habes illud: vel patrimonio: vel labore: sed oblatione fidelium. Sed acceptum aurum in ignem projicere: est in ipsius concupiscentiam corda hominum inflammare: inde vitulus terre cultor sic colitur: inde studium hoc est cura vehementius terrena colendi: et immoderatus incumbendi eiusmodi lucris, nam etsi magna de contemptu mundi dicantur: plus tamen attendunt homines quid agatur. Achor propter regulam auream quas furatus est, lapidatus est. Josue. vij. j. q. iij. s. item peccato ciuim. Thesaurizantes aurum exterminati sunt et ad inferos descenderunt. Baruch. iij. Datur aurum clericis: sed ipsi de eo fecerunt sibi Baal. i. idolum auare conseruando vel male expēdendo. j. q. j. cum omnis. Osee. ij. Tulerunt clerici aurum dñi et intulerunt in delubra sua, super capita eoz fiet retributio. Iohē. iij. ait dñs. Naum. ij. clericis. Diripite argentum, diripite aurum, et non est finis diuitiarum ex omnibus vasis desiderabilibus et c. et sequitur in fi. c. Exterminabo de terra predam tuam et c. Vere hodie quilibet quasi prelatus cooperatus est auro et argento: et omnis spiritus nō est in visceribus eius: qz idolum est pastor hodie. Zacha. xj. Abachuc. j. in fi. Repleta est ecclesia auro et argento: et non est finis thesaurorum eius, clericorum. Esa. ij. Vere hodie in ecclesia stat verbum Sophonie. Sophon. iij. Principes eius scilicet ecclesie in medio eius quasi leones rugientes. Iudices eius lupi vespere non relinquebant in mane. Prophete eius vesani: viri infideles: sacerdotes eius polluerunt sanctum. Iniuste egerunt contra leges. Aurum tollunt clerici: sed non faciunt inde coronam Iesu. Zach. vj. Et vtinam de auro hodie clerici calices fabricarent. de cons. dist. j. vasa. et c. et calix. Sed ipsi in poculis bibunt aureis. Hester. j. calix stagnus est. pre. c. et calix. quia ipsi de auro in stagnum conuersi sunt. Ezech. xij. Quis hodie in ecclesia dei potest dicere verbū Pauli Act. xx. Argentum et aurum aut vestem nullius concipiunt: vos ipsi sitis. Utinam non fuerit mortis occasio a Constantino data co-

rona ex auro purissimo ecclesie sacrosancte in abundantibus hac corona. xcvi. dist. Constantinus. vers. decreuimus. Omnes de saba veniunt. i. de terra orientali: vbi nascitur aurum optimū. Gen. ij. Aurum sed non thus deferetes. Esa. lx. ad romanam curiam. Et plumbum reportantes. Plus ponderat aurum quod datur pro ipso plumbo: qz ipsum plumbum: nā z frequenter pro ipsa bulla plumbea quinquaginta. lxx. et c. floreni soluuntur. Sed pro plumbo datur aurum: vt de plumbo fiat manus aurum, qz quod quis emit, paratus est aliis vendere: et simoniam committere. j. q. j. quibusdam. Nec curandum est si quod datur pro bulla: totum vel pars pauperibus erogetur. j. q. j. nō est putanda. xliij. q. j. per to. in primis. viij. c. vsq; ad. s. contra. Recordentur dñi prelati et alii clerici de Crasso dictatore Romano: qz aurum sitiuit: et aurum bibit: eque perit vero auro: sicut vero veneno. j. q. j. s. ex his verbis Petrus cephas ecclesie. i. caput. xij. dist. c. ij. ait Actu. iij. Argentum et aurum non est mihi. Prelatus hodie quilibet dicit auz. ar. est mihi: sed non est ei quod sequitur. In nomine iesu christi nazareni surge et ambula: qz auro abutitur, et aurum auet. i. cupit: et sic auarus. Unde Isidorus. Auarus dicitur est qz sit auri cupidus. Et Chrysi. Non amabit proximum qui aurum amat. Et Jo. euangelista de vitis fecit miraculose aurum et gemmas quas reddidit duobus iuuenibus Tito et Eugenio, qz omnia pro christo reliquerant et pauperibus erogabant. xvij. q. iij. s. sed notandus. Hiero. Nemo opponat diues in iudea templum, mensam, lucernas, turibula, patellas, cyphos, mortariola ex auro fabricata: hec in figura preceserunt: nunc vero cum paupertate domus se pauper deo dedicauit: portemus crucem: et delicias lutum putemus. xij. q. ij. gloria epi, alias est. c. multi. In thecis clericorum eruginat hodie aurum et argentum, et erugo eoz in testimonium eis erit: et manducabit carnes eoz sicut ignis. Iaco. v. quia qui aurum diligit, non iustificabitur. Eccles. xxxj. Non possunt simul stare virtutes et aurum: qz virtus aurum distribuit si quod habet. xij. q. ij. Socrates. Aurum s̄m Ber. terra rubra est: et fer terref, sed hec terra et fer celum z munditiam eius superat hodie in ecclesia militanti. Propter hoc aurum terrenum quod charitatem celestem designat: ipsa charitas exulat hodie a consistorijs prelatorum: quia ipsa et cupiditas que est radix omnium malorum. j. Timothy. vj. xlvj. disti. omnium bonorum, secundum Augu. simul esse ambe non possunt: nisi vna euulsa radicitus fuerit: alia plantari non potest. de pen. dist. ij. s. ex premissis. xxxij. q. j. cū renuntiatur. De auro charitatem designante. psalms. xliij. loquens de ecclesia. adisti. regi. a dext. tuis in vesti. deau. et c. Sicut enim aurum est species metalloz: sic charitas forma virtutum. de pe. di. ij. s. euidenter. j. ad Cori. xii. qz non habet s̄m Greg. in se aliquid viriditatis ramus boni operis: nisi procedat ex radice charitatis. de pen. dist. ij. s. opponitur. Item sicut aurum in fornace non corrumpitur, nec charitas in tribulatione. Sap. iij. Tanqz aurum in fornace et c. Unde Aug. Aurum in igne fulget: palea fumigat, aurum non tinnit percussum, charitas patiens est. j. ad Corinth. xiii. Fulget in splendore boni operationis: qz benigna est, vt in precedē. cap. xiii. Rubet pudore honestatis: quia charitas non gaudet super iniquitate. precedē. cap. xiii. feditatis,

Diploma
tuz papa
liu precia
notantur.

Charitas
cum auro
confertur.

vel alia. Usus in fouet consideratione felicitatis
 aliene: q. charitas nō emulatur. p. ec. c. xij. Aurum
 vitam conseruat: charitas vita est anime. de pen. di.
 fin. ij. charitas. ij. Aurum preciosius inter metalla:
 charitas excellētiōr inter virtutes. p. ec. c. xij. z p. ec.
 c. charitas. ver. hec est charitas. Istud est aurū cha-
 ritatis quod desert nauis Salomonis. id est christi
 pacifici de Tarsis: que interpretat exploratio gaudi-
 di: id est de vita eterna plena gaudio. ij. Regum. x.
 Quod aurum charitatis obscuratum est, quia ver-
 sum est in scoriā cupiditatis. Omnes enim hō-
 die, prout communiter, querunt in ecclesia aurum:
 z que sua sunt: non que christi, ad Phil. ij. h. xij. dis-
 nosse. viij. q. j. sunt in ecclesia: extra de renun. quidā.
 z de cens. cum apostolus. Hoc autem aurum chari-
 tatis suadet nobis deus emere: quia ignitum est.
 Apoc. ij. ad si. ibi. Suadeo tibi a me emere aurum
 ignitum probatum: vt locuples fias. Quot sunt
 ex numero clericorum z religiosorum nedum lai-
 corum, qui fornicantur cum illa muliere inaurata
 auro: z habente poculum aureum plenum ab omni
 natione? Hec mulier cupiditas z ambitio honoris
 huius vite. Apocal. xv. que mulier. ibi in si. c. dicitur.
 Ciuitas magna que habet regnum super reges ter-
 re. Hec est ecclesia militans que z ciuitas dicitur:
 z regnum suum habet super alia regna: vt las-
 tius scripsi. supra in. l. j. c. s. z primo quidem in pri-
 ma parte istius operis. Que z in mēbris suis ma-
 lis Babylon. i. confusio dicitur, de qua dicit Apoc.
 xvij. Cecidit cecidit Babylon magna. s. a sanctita-
 te z virtutibus suis que fuerunt in ecclesia primiti-
 ua: z facta est habitatio demoniorum. Demoniū
 interpretatur sufficiens iniquitas: qua sancta eccle-
 sia plena est maxime in prelati iniquis: qui demo-
 nes visibiles sunt: qui cruci non cedunt. Tot etiam
 sunt in ecclesia demonia: quot vitia. de quibus de-
 monijs Abar. vlti. In nomine meo demonia eij-
 cient. i. peccata. Unde super illo Abar. xvj. Appa-
 ruit primo Marie magdalene de qua eiecerat sep-
 tem demonia. dicit Grego. Septē demonia Ma-
 ria habuit: quia vniuersis vitijs plena fuit. Et
 sequitur Apoc. xvij. Et custodia omnis spiritus im-
 mundi: quia intra ecclesiam omnia peccata inue-
 niuntur hodie: que immunda dicuntur: quia im-
 mundam faciunt animam maxime spiritus im-
 munitie fornicationis. De istis spiritibus immundis
 A Matth. xij. z Luc. xj. Quis enim clericorum intra
 sanctam ecclesiam castitatem seruat? rarus est. l. di.
 quia tua: quia difficile est. xxvij. dis. de his. xxvij. q.
 v. qui sitit. Sed licet istud peccatum sit naturale. i.
 ad quod natura corrupta inclinatur: non excusat ta-
 men. ff. ad. l. a. qui si seruus. §. si fornicaueris. z no. in
 p. ec. c. quia tua. in glos. fi. Per pauci enim hodie sunt
 presbyteri maxime in Hispania z regno Apulie q.
 quoz sint publici concubinarij, z q. sint suspensi
 a iure z quantū ad se z quantū ad alios: nihilomi-
 nus z tota die celebrant: z dant ecclesiastica sacra-
 menta, contra canonica instituta. xxvij. di. §. veruz.
 c. nullus. extra de cohabi. cle. vestra. z c. fin. Et sic
 suspensi celebrantes irregularitatem. scdm Ostien.
 incurrunt. qui hoc no. extra de biga. quia circa: z
 sic seruat stilus curie sicut in officio penitentiarie do-
 mini pape sui expertus: qui multas literas dedit
 clericis concubinarijs Hispanie vt cum eis sui epi-
 scopi super irregularitate sic contracta auctoritate
 mea dispensarent. de hoc etiā scripsi: infra. in. xvij.

cap. §. de presbyteris. versic. xxx. Sequitur Apo-
 calip. xvij. Et custodia omnis volucris immunde.
 Nomine volucrum volantium z subtilium: pecca-
 ta spiritualia. Inuidie. Malitie. Hypocrisis. Su-
 perbie z similituz designantur: que hodie intra san-
 ctam ecclesiam magnum vendicant sibi locum, z
 plus vere in clericis, z religiosis q. in laicis: qui
 in peccatis corporalibus: furtis: homicidijs: z im-
 munditijs: z periurijs plus offendunt: nam quilibet
 secundum suum modum plus a demonibus tē-
 tatur, seculares de peccatis corporalibus: z clerici
 z religiosi de spiritualibus, sicut z experientia ma-
 nifestat. Carnalia autem peccata s. m. Grego. minoris
 sunt culpe: sed maioris infamie. Contra pec-
 cata spiritualia maioris sunt culpe: sed minoris in-
 famie. Et odibilis: quia omnes seculares z natio-
 nes de clericis murmurant propter eorum vitam:
 z eis non dubito: propterea oppido sunt infesti. ij.
 q. vij. laicos. Quis enim vel infelicissimus bonum
 clericum aut religiosum odit. immo bonitas de se
 odio non potest haberi. Unde qui odit bonum vi-
 rum: non odit proprie in eo virtutem: sed natura:
 nec peccatū quod non habet, z in hoc peccat. xvij.
 q. iij. duo. Fateor tamen q. contingit sepe quem q.
 maxime inuidum odisse bonum. lxxvij. disti. odio.
 z diligere malum: quod perferitari subtilium est.
 vnde Michae. ij. Nunquid non vestrum est scire
 iudicium: quis odio habetis bonuz z diligitis ma-
 lum? Quia de vino ire fornicationis eius. s. eccle-
 sie. Fornicatio accipitur pro omni peccato. xvij.
 q. j. idololatria. Biberunt omnes gentes: in malum
 exemplum peccandi a clericis z malis religiosis ac-
 cipientes: z maxime a prelati. extra de vo. z vo. re.
 magne. Et reges terre cum illa. ecclesia. i. membris
 eius. fornicati sunt, peccauerunt, quia ad literam
 frequenter principes mundi cum quibusdam pre-
 latis ecclesiarum ineunt contra deuz z ecclesias pa-
 eta sua, gratias contra deum ab ecclesia impetrant:
 z eas emunt speciez simoniacam committentes. j.
 q. j. gratia. Decimas ecclesiarum ab ecclesia nunc
 inuita nunc voluntaria absq. causa necessaria vel
 vtili ecclesijs recipiunt z detinent. vnde z dantes
 eis z ipsi recipientes eterni ignis incendijs depu-
 tantur. j. q. ij. peruenit. Et mercatores terre de vir-
 tute deliciarum eius diuites facti sunt. Ad literam
 familiares secretarij negociorum gestores precipui
 aliquorum prelatozū ecclesie mercatores sunt: ma-
 xime florentini z Senesles z alij de Thuscia z de
 alijs prouincijs: z de pecunijs ecclesiarum senus
 continue aliqui exercentes z prelati quibusdam
 de certa parte respōdentes, nomine partis vel mer-
 cantie vel societatis: z de alijs denarijs prelato-
 rum z redditibus beneficioruz que predicti merca-
 tores impetrant pro consanguineis suis diuites fa-
 cti sunt z si non respondeant frequenter mercato-
 res prelati de lucro pecunie quaz ab eis tenent in
 pecunia numerata: respondent tamen eis de pre-
 ciji pannozum: de vasis argenteis: z ornamentiis
 ecclesiasticis z alijs magnis encenijs que ad mu-
 nerum veniunt quantitatem. ff. de off. pre. solent. §.
 vlti. extra de rescript. statutum. §. insuper. Que est
 encenia ab eis dicantur: vsura tamen est: quia nec
 ipsi mercatores talia presentarent: nisi ab eis pecu-
 nias tenerent. Hec prelati apud eos pecuniam des-
 ponent: nisi ab eis talia non dico emolumenta:
 sed recipere detrimenta: contra iura illa. xij. q. iij.

per illa

Pre-
 lato
 rū nego-
 tiatio ta-
 ratur.

per illa iij. c. vsq; ad fi. questionis. z. q. iij. canonum cum. vers. c. seq. z. extra de vsura: consulu. z. j. q. iij. per totum: z. legis z. notatur extra de simo. tua. in fi. z. c. fi. Et paulo post sequit ibi Apoc. xviii. d. ecclesia. Quantus glorificauit se ecclesia in membris corruptis: glorians in q; diuitiis. ps. xlviii. Et in mult. diui. suarum gloriantur. Et in malitijs. ps. ij. Quid gloriaris in malitia, extra de excels. prela. qua graue. In potentia. i. Abach. ij. z. scientia. Mat. xx. z. simi libus. Et in delicijs fuit xxxv. di. ecclesie principes. Tantum date illi tormentum z. luctum. vt puniat in eo in quo deliquit: z. in quantum deliquit: extra de his que fi. a prela. quesit. z. xvj. q. vij. cognouimus. z. callud. Quia in corde suo dixit: ecclesia. Sedeo regina reguz. z. vidua non sum. tot prelatos magnos habeo pro maritis. vij. q. j. sicut vir. Et luctu: tribulationem. Non videbo in hac vita: nec mala: sed decepta est: quia beati qui lugent. Mat. v. Et risus ecclesie dolore miscebitur. Idouer. xiiij. Et extrema gaudij eius luctus occupat. vt ibi dicitur. Ideo in vna die in vno tempore in quo ianuis sumus. Venient: id est venerunt: z. veniunt toto die in multis malis clericis male viuentibus z. fimentib;. Plage eius: ecclesie: predictio tribulationis ecclesie superbientis in membris. Adors z. luctus z. fames: per hec tribulatio corporum z. animarum predicatur. Et igni comburet: tribulationis in hac vita: z. membra in dritra igne inextinguibili gehennali. Mat. xxv. Quia fortis est deus qui iudicabit illam: sponsam adulteraz in membris. Et paulo post. He ve ciuitas illa magna Babylon. damnatio ecclesie malignantijs in corpore z. in anima: z. ideo duplex ve. z. semper ve in scriptura damnationez designat pro mortali: sm L. hyl. Ciuitas illa fortis potentia. Am vna hora: id est vno tempore. Venit iudicium tuuz. condemnationis tue. Et negotiatores terre flebunt z. lugebunt super illam: ecclesiam scilicet. Am merces eoz nemo emer amplius. Ad literam: tempore persecutionis ecclesie recedent mercatores de curijs prelatorum: cum mercibus que ibi specificantur: qz nb inuenient emptores clericos. nec venditores beneficiorum: nec florenos eoz: quia fugient a facie arcus: z. vir audebunt publice apparere. Et amplius illaz non inuenient mercatores. ad literam. Qui diuites facti sunt ab ea. ecclesia. Longe stabunt propter timorem tormentoz eius: flentes z. lugentes ac dicentes. He ve d. anatio tribulatio. Ciuitas illa magna: ecclesia. Que amicta erat bysso purpura z. cocco z. deaurata auro. per hec omnia diuitie z. vanagloria ecclesie designant. Et lapide precioso z. margaritis. qm vna hora destrincte (alias destructe) sunt tante diuitie. Ad literam. quum sepe intrauerim in cameram camerarum dñi pape: semper ibi vidi nummularios z. mensas plenas auroz clericos computantes z. trutinantes florenos: quas Christus pauper iterum in remediabiliter z. sempiternè de ecclesia euerstat z. cito. Mat. xj. Mat. xxi. Lu. xix. Jo. ij. q. iij. ex multis zc. vendentes. Ad literam: quia velit no lit ad initium paupertatis sancte redibit ecclesia: in qua fundata est. xj. q. j. c. j. cum sequen. vide. In prima parte in. S. firma columna. in. c. l. vij. Et sequitur. He ve ciuitas illa magna: ecclesia zc. z. j. Am vna hora. vno in tempore. Desolata est: temporaliter. quod electis expedit propter caput tribulatum Christum pauperem z. mendicum z. compunctum corde zc. ps. cviii. Exulta super eam: ecclesiam. Ce-

lum: celestes homines. ps. lviij. Verabitur iustus qui viderit vindictam zc. Et sancti Apostoli z. prophete patres z. ecclesie fundatores. xxxv. q. j. S. hac itaq; pauperes z. despecti crucis dñice portatores. quibus dignus non fuit mundus. Hebreo. xi. Am indicauit deus veruz iudicium de illa: de membris eius inimicis paupertatis z. crucis. z. j. Ad hoc impetu mittetur Babylon ciuitas illa magna. Infinitus est numerus stultoz. Eccl. j. Et multi vocati: pauci electi. Mat. xx. Et vltra non inuenietur ecclesia sepe boz: remanente ecclesia in sanctis suis sine macula z. sine ruga. Ephe. v. xvj. dist. quamuis. de con. dist. iij. queris: ad medium abi. tota ergo zc. Et vox L. thare doz zc. Recedent ioculatores de ecclesia: cantores: z. cantatrices. z. tibicines: quia neq; clerici talia audire debent: nec talibus interesse. xviii. di. presbyteri: de con. dist. v. non oportet: di. lxxvj. donare. z. j. Quia mercatores tui erant principes terre. Ad literam: prelati cum mundi principibus multas faciunt mercaturas. emptiones. z. venditiones in suarum ecclesiarum dispendiu z. iacturam. xj. q. ij. quicunq; zc. quisuis eps. Quia in veneficijs tuis errauerunt oēs gētes: quia a clericis accipiunt laici exemplum male viuendi. xj. q. ij. precipue: extra de vo. z. vo. re magne. Et in ea membris corruptis ecclesie sanguis sanctorum z. prophetarum inuentus est: magnam enim persecutionem z. mortes sustinuerunt multi sancti z. sustinent a viris sanguinum rectoribus. xv. dist. diaconi ecclesiarum: z. omnium qui in terfecti sunt in terra. Nam hodie intra ecclesiaz sanctam multi clericoz z. innocentum z. alioz: est nō acti: lingua tñ. calamo. z. signis: z. nutu adiutorio famulie: z. equoz z. pecuniarum sanguinez fundunt. l. di. si quis viduam: extra de homic. sicut dignum: de ele. pug. in duello. c. ij. Aderito ergo dicitur: Aurum obscuratum. Intelligitur etiam aurum obscuratum verbum. Greg. quia pectus frigidum non potest verba ignita proferre. Abutatus color optimus. sanctitatis habitus: charitatis ornatus. Color optimus. candidus per innocentiam z. puritatem: de con. dist. iij. post baptismum. Abutatus in nigredinem iniquitatis z. seditatis. Augu. Anima peccatoris nigrior est coruo. Color op. rubicundus per charitatem: metatus in pallorem inuidie z. furie. Grego. Mens inuida dum de alieno bono affigitur: quasi de radio lucis obscurat. De istis bonis coloribus. Lant. v. Dilctus meus candidus z. rubicundus zc. Dispersi sunt lapides. Lapidis vini disper. a sanctuario dei. ecclesia. scilicet. Lapidis sanctuarij. Patriarche. prophete. sacerdotes. Christumonachi. virgines virtutes qui semper debent adistere conspectibus dei: qui nec debet exire foras: nec occupari circa secularia: extra ne cle. vel mo. per totum. xvj. q. j. monachi vagantes. z. c. generaliter. Dum foras animi inquietudine z. corporis occupantur z. dispergunt iure in capite platearum vagantes plangunt. Non est secularis vite actio: qz non administrant sacerdotes hodie: z. ministri altaris z. religiosi: extra de of. oz. quanto. Oēs hodie communiter secularia querunt: z. in eis em implicantur: z. virginum castitas z. verecundia multis exponitur illedebris z. familiaritatibus carnalibus contra omnia illa iura. lxxv. di. p. to. xxi. q. iij. p. to. extra ne cle. vel mo. per totum. xvij. dist. his igit. xvj. q. j. placuit. c. qui vere. c. de presentiu. c. sunt nonnulli. c. generaliter. c. monachi vagantes. xvij. q. ij. quidaz monachoz extra de of. oz.

quanto: extra de regu. c. si. Disperguntur ergo lapides non solum in plateis: sed in capite omnium platearum: dum per desiderium et sepe per actus opera huiusmodi agunt: et de religioso habitu culmen honoris vel laudis querunt: extra de elec. quorundam oculos. lib. vi. Porum lapidum ordinem dominus promittit dicens. Esa. liij. Sternam per ordinez lapides tuos: et fundabo te in Sapphyris: et ponaz lapides propugnacula tua. et qui loquitur christus ecclesie sponse sue. statuit enim Christus in ecclesia electorum animas varietate meritoz distinctas. ps. xliij. adsi. re. a dex. tuis in vesti. de au. circū. va. Fundavit eam in sapphyris. qui sunt aeri coloris: id est in animabus celestia petentibus. Aspiciem posuit propugnacula. qui est viridis coloris: illos. s. qui in vigore fidei et mox extra aridos et marcescentes ecclesiam dei defendunt. De istis lapidibus preciosis designatis virtutum: de pe. dist. ij. principium. verois lapis. Notandum est hic secundum Basiliū quanta sit vis huius lamenti: quante propheta charitatis ad omnia se extendit. Plangit cecitatem Iudeoz: dispersionem ecclesiarū: nuditatez animarū. veniente autem tempore persecutionis que in proximo est: isti lapides dispersi non relinquent in ecclesia dei: quia deficient in tribulatione: et hoc tropice predixit dominus Luc. xix. ibi. Non relinquent: scilicet persecutores ecclesie in te ecclesia sancta lapides prelatum dispersum: super lapidem. subditum dispersum suo capite: sed remanebunt lapides viui et virtuosi illo tempore qui ecclesia sustentabunt ne deficiat: tracti et eccisi de illo lapide angulari Christo Iesu. Ephe. ij. super quem ecclesia est fundata. xix. di. ita dominus: et extra de elec. fundamenta. et Dat. xvj. Unde Esa. xxvij. Ecce ego mittam in fundamentis Syon: id est ecclesie fundamentum: lapidem angularem: scilicet Christum gentilem et Iudeos in unitate fidei copulantes: probatum in passione sicut solent probari lapides preciosi. Sap. iij. Et probemus patientiam eius: preciosum in sanguinis effusione. j. De. ij. redempti estis et c. et j. sed precioso sanguine agni immaculati. Hic est lapis vere adiutorij: maxime in tempore tribulationis ecclesie: de quo. j. Reg. iij. Lastrametati sunt filij Israel: Christiani opere: qui deū videbunt. Dat. vij. scilicet iuxta lapidem adiutorij ubi dicit glossa. Lapis iste fortitudo castroz et in circuitu sese ducens non solum murum sed antemurale constituit: legitur enim in ps. cxxij. Et dominus in circuitu populi sui. Bene autem lapis adiutorij dicitur: quia non solum munimentum tribuit: sed etiam adiuvat et defendit: dum de periculis eius in funda accipimus: et rotantes quicquid fideles lapides de fide quandoque suoz vulnerum contra Soliam glorioz sam de adversario cum David Christo manu sorti victoriam reportamus. j. Reg. xvij. Iste est etiam lapis et Iudeis reprobatus: Christus a Iudeis condemnatus. ps. cxxvij. Lapidem quem reprobaverunt edificantes et c. lapis etiam abscissus de monte viro virginali: sine manibus et c. quia conceptus de spiritu sancto. Luc. j. qui percussit statuam: vanitatez Antichristi et membroz eius. Dan. ij. Isti ergo fixo lapidi adherentes: non dispergemur per latam viam: que ducit ad mortem. Dat. vij. et Luc. xij. Et carnalem huius mundi designatam per plateas latas: sed edificabit Hierusalem celestis: et reparabitur ruina eius et nobis viuis lapidibus preciosis: de quibus expresse loquitur Apoca. penul. c. Sequitur in

Thren. Bet. filij Syon ecclesie Christiani fideles. Inclyti: genere: quia a Christo Christiani: de con. di. iij. postqz: et extra de sac. vnc. c. vnc. s. ante baptismum. et doctrina evangelica tota sancta et virtutibus nobilissima. Amicti. ornati Auro primo: id est purissimo scilicet celesti sapientia et amore: de pe. di. ij. principium maxime clerici in ecclesia primitiva. Quo quam admiranda: quod insperata mutatio? Reputati sunt in vasa testea: que erant aurea: relictis celestibus curantes terrena Opus manuum figuli: qui potest de eodem luto aliud vas facere in honorem: aliud in contumeliam: ad Roma. ix. ca. z. ij. ad Timo. ij. xxij. q. iij. qui secundum carnem: et q. vj. c. j. in fi.

Filij et c. Auro primo. dei sapientia. unde thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. Hoc auro amicti nostri patres in ecclesia primitiva fulgebant quasi luminaria in mundo: cuius sapientie celestis non secularis radix est timere deum. Eccl. j. fructus est videre ipsum. Auro primo: membra ecclesie sapientia dilectionis dei et proximi amicta: que erant vasa aurea ad fragilia et terrena labuntur opera. et sunt vasa testea: que debuerunt esse vasa incorruptibilia et celestia. Est aurum primum Arabicum purissimum: et quod de saba offertur domino. Dat. ij. Est et preciosissimum quod de Ophir offertur. ij. Reg. vlti. Ophir enim visus vel herbosus interpretatur: in illo scilicet risu de quo sunt omnia gaudia. ubi anime sanctorum in herbis vibrantibus requiescunt. Ezechie. xxvij. hoc iure primum et purissimum dicitur. hec. n. sapientia et immortalitas preciosior est cunctis opibus: sed facta sunt hec vasa testea et lutea. ps. xvij. s. vt lutum platearum delebo eos. Hec autem vasa probat fornax tribulationis: de pe. di. ij. si. n. vere edificemus aurum. Hodie domini clerici non custodiunt vasa sua in honore bone fame et sanctificatione munditie. j. ad Thessa. iij. et ideo lutea sunt et stercorea. ps. lxxxij. Facti sunt vt stercus terre. Hodie ecclesia pauca vasa hz plena oleo charitatis. iij. Reg. iij. et pauca sunt vasa electionis cum Paulo. Act. ix. qz multi sacerdotes numero: pauci vita. xl. disti. multi. Pauca sunt vasa mellis gestativa et contemplativa Christum. iij. Regum. iij. ibi. Et vas mellis. Pauca vasa sapientie et discretionis. iij. Regū. ij. ibi. Afferte mihi vas novum: et mittite in illud sal. xlij. di. sit rector. ver. per sarem. Pauca sunt vasa admiratione digna. Eccl. xlij. vas admirabile. Multa sunt vasa aceto odij iniquitatis plena. Jo. xix. vas autem positum erat aceto plenum. Pauca sunt habentia manna: id est dulcedinem cum communicant. Exo. xvj. Manna autem corpus Christi designat. de con. dist. i. reuera. Propter hec omnia dicuntur clerici plerumque et religiosi vasa testea: et vasa ire. xxij. q. iij. Nabuchodonosor. ver. vasis ire: non vasa aurea: de quibus potat Rex Salomon: id est. Christus pacificus. iij. Reg. x. omnia vasa de quibus biberat rex Salomon erant aurea: sicut enim impij sunt vasa lignea et fictilia et cremabilia: sic iusti sunt vasa aurea: et preciosa: vt preal. ca. qui secundum xxij. q. iij. Potat autem Christus in his vasis aureis vinum charitatis: que inebriat eum: que ebrietas secundum Ambrosium preclara est: que sobrietate mentis operatur. de con. di. ij. in calice. Hoc vinum animam inebriat. Unde quicumque gustu charitatis perfecte inebriatus fuerit: ad omnem laborem et dolorem hilarescit: deridetur: non auertit: laborat: et non lascessit. Symbel Sed et lamie et c. heretici hypocrite. Audauerunt

Prelatorum cum
lamijs co-
paratio.

mammam aperuerunt prauam doctrinam. Lactauerunt catulos suos: discipulos, vel actus suos prauos. Filia populi mei: ecclesia. Crudelis: in prelatis tyrannis, que filios suos exponit absq; fomento. Quasi strutio in deserto: presentia tantu cogitans: nihil de futuro curans. Sed et lamie, prelatoꝝ ecclesie istius temporis duritia et crudelitas arguitur: qui lamijs diuiores lac doctrine paruulis negauerunt. Lamia aut crudelior suis fetibus q̄; cetera bestie dicitur. vnde lamia quasi lamia appellatur: q̄; catulos suos laniare fertur. Sic et prelati hodierni populo doctrinam negantes: insuper populum laniant et excoriant. Michæe. iij. dicitur de prelatis. Qui comederunt carnem populi mei, et pellem eius desuper excorauerunt: et ossa eozꝝ p̄freguerunt: et conuiderunt sicut in lebetis: et quasi carnem in medio ole. z. j. Hec dicit dñs super prophetas qui seducunt populum meum: qui mordent dentibus suis: et predicant pacem: si quis non dederit in ore eozꝝ qui p̄fiam sanctificant super illum. prelium. z. j. Audite hoc principes domus Jacob et iudices domus Israel: qui abominamini iudicium: et omnia recta peruertitis, qui edificatis Syon: id est ecclesiam in sanguinibus: id est in consanguineis: et Hierusalem ecclesiam in iniquitate. Principes eius in muneribus iudicabant: et alia que sequuntur ponuntur. j. q. j. iudices. Strutionibus etiam similes que oua sua ubi ponunt, exponunt: nec in fetum calefaciunt. Lamia etiam hebreice silit nominatur: quam quidam hebreozꝝ vnam de furijs suspiciuntur: que parce dicuntur eo q̄; nulli parcant: quibus similes nostri sunt prelati Scribe et Pharisæi: qui totum Christu crucifigunt in membris suis ad Heb. vi. de pe. di. j. si. n. ultra tres col. veti. ad hebreos quoq;. Per Lamias etiam hypocritarum et hereticozꝝ callida peruersitas designatur: quia faciem humanam et coram delinqua gestant. Adamnam nudant: q̄; errorem suum libere predicant. Catulos lactant: q̄; sequaces peruersa doctrina oblectant: et ad impietatem male nutriendo confirmant. Filia populi mei scilicet ecclesia delinquentium membrorum: que filia sanctorum alis dicitur: per quos in Christo renascitur: sed quasi bestia inuoluta s̄uetudine peccandi similis est strutioni: presentia tantum cogitanti: nihil in futurum speranti: partus suos sine calore charitatis exponit: nullam future vite curam gerit: s̄m glos.

Item Lamia est animal magnum et crudelissimum: nocte s̄pnas eprens et hortos intrans: franges arbores et dissipans: eo q̄; habet brachia fortia in omnem actum humilia. Et quum homines superueniunt (vt dicit Aristo.) pugnat cum eis. et moribus vulnerat sanctis aut moribus eius non sanatur: donec eiusdem bestie rugientis voces audierit. Hec animal in desertis riuosis habitare diligit. et aliquatulum in vultu figurat feminam. Et est pium catulis q̄; lactat. Dicunt aut quidam q̄; quedam lamie sunt in Chaldea capris in quantitate equales: et domesticant: et vberes sunt in lacte: hec commentator in conuento de animalibus. lib. xliij. tractat. ij. c. iij.

Item est alia lamia piscis crudelissimus quantitate immensæ tres ordines dentium habens: cuius dentes venenum fugant ac manifestant: quemadmodum et lingue serpentine quibus prelati vtunt. Idem commentator. Item lamia s̄m Augui. in deriuationibus dicitur quasi lamia, a laniando pueros: id est strix: et habet faciem hominis: sed corpus

bestiarum. Item Esa. xxiiij. Ibi cubauit lamia: et inuenit sibi requiem: dicit glos. Lamia pedes habet equinos: cetera feminea. Et Greg. xliij. mora. dicit Lamiam humanam habere speciem, sed corpus bestiale dicitur: sicut omnes hypocrite in prima facie quod ostendunt quasi ex ratione sanctitatis est: sed bestiale est corpus quod sequitur: quia valde iniqua sunt que sub boni specie molunt. Item idem Grego. Quid vero strutionis nomine nisi hypocrisis designatur? strutio namq; speciem volandi nõ habet: et tñ quodammodo volare nititur et alas expandere, sicut vidi Auimione in horto papali: quia hypocrisis cunctis intuentibus imaginem de se sanctitatis insinuat: sed tñ vitam sanctitatis ignorat. In peruersa ergo mente draco cubat: et strutio pascitur: quia et latens malitia callide tegitur: et intuentium oculis simulatio bonitatis antefertur: hec glo. Bre. ponitur in p̄. c. Esa. xxiiij. ibi. Et erit cubile draconum et pascua strutionum. zc. Delet. Adhesit lingua, misera. Lactentis, incipientis, infirmi, in sc̄i, et simplicis. Ad palatum eius: in siti verbi dei. Paruli: qui nondum poterant sumere solidum cibum. Heb. v. Petierunt panem vite et intellectus. Eccli. xv. Sed nobiles interierunt fame: et multitudo eius siti aruit. Esa. v. c. Et non erat qui frangeret et exponeret. Integrum enim paruuli non comedunt. Paruli: id est pauperes. Mat. xxv. Quod vni ex minimis zc. Petierunt panem: sustentatione vite Gen. xxxix. dicitur de Joseph. Hec quicq; aliud nouerat nisi panem quo vesceretur: sed non est qui frangat. quia pauci hodie intra ecclesiam dei frangunt panem pauperibus Esa. lvij. Frange esurienti panem tuum. Aug. Dicit Christus: da mihi ex eo quod dedi tibi: habuisti me largitorem: habe me de bitorem: et te teneratorem. Unde et quidam sanctus amore pauperum vendit domos et regnum suum: fragmentum panis ponit in precium. Quid cause excusare poterit non ementem? sed hodie in domibus prelatoꝝ datur canibus et ioculatoribus panis filioꝝum. Ad literam contra verbum dñi. Non est bonum panem filioꝝ scilicet pauperum dare canibus. Mat. xv. Et nolite sanctum scilicet panem datum in ecclesia et dño consecratum. xij. q. ij. nulli dare canibus. Mat. vij. xi. q. ij. nolite. Item paruuli pe. pa. populus verbum dei. Mat. iij. Luce. iij. et Deut. viij. Non in solo pane. j. et Eccli. xxxi. Splendidum in panibus: id est verbis dei dispensandis: bene dicent labia multoz: hoc indigemus ad nram et alioꝝ instructiones. Job. xxxi. Si comedi buccellam meam solus. Sed prelati hodie hunc panem raro frangunt: quia sunt prout communiter, ignorant: alij scientes laborare nolunt: aut predicare erubescunt: timentes ne eis dicatur hypocrita eijce primuz: trahes de oculo tuo. Mat. vij. Lu. vi. z. q. cuius vita despicitur: restat vt eius predicatio contemnat de his. iij. q. vij. s̄. Idem testatur: cum. c. f. vsq; ad. s̄. item in euangelio. Contra tales tepidos et timidos prelatos. Prover. xij. Qui abscondit frumenta: maledicetur in populis: vbi Greg. dicit. Qua pena prectendi sunt qui quum fame verbi anime pereant: panem percepte gratie non ministrant? Luce. xix. Quare non dedisti pecuniam meam ad mensam? contra non predicantes prelatos. xliij. di. per totus. lxxvi. di. in tribus primis. ca. extra de of. oz. inter cetera. viij. q. j. audacter. De qui vescerantur voluptuose. Amb. super Mat. ix. Qui Christum domi-

micillo recipit in throno maximis delectationibus
 exuberantium pascit voluptatum sacramentis scri
 pturæ et ecclesie. Interierunt in vijs: id est in vita lar
 ga et relaxata: et quia Christum contemnunt qui est
 via veritas et vita. Jo. xiiij. et dist. viij. si consuetudis
 nem. Qui nutriebantur in eroceis. donis spiritusan
 cti. Amplexati sunt stercoza: carnalem vitam. Cro
 ceis, color croceus claritatem dilectionis designat:
 quum autem charitas amittitur, relique virtutes
 amplexantur stercoza. de pe. dist. ii. §. euidenter: quia
 de bono dei et proximi odore dilectionis transitur
 hodie ad fetorez prauitatis: vnde. j. ad Cor. xiiij. Si
 charitatem non habueris factus sum velut es sonas
 aut cymbalum tinniens. Color etiam croceus:
 igneus: quo designatur ignis spiritusancti: quo cor
 da inflammantur. Actu. ij. de con. di. iij. c. vlti. Ignē
 veni mittere. et est signum saluandorum de Hierico,
 que interpretatur deficiens: id est de mundo, cum
 Raab meretrice: que funiculum cocineuz in signū
 posuit ad fenestram. per quod saluata est. Josue. ii.
 Qui ignis hodie extinctus est: maxime propter he
 resim simoniacam. j. q. j. sicut eunuchus: et remanet
 stercoz rerum temporalium in beneficijs emptis.
 Phil. iij. ibi. Et arbitror oia vt stercoza: vt Christus
 lucrifaciam. Hau. Et maior et c. Plangit ecclesia
 peccata populi: maxime clericorū: quasi maior a pec
 cato sodomorū videmus enim qd fides et iustitia ter
 ram reliquerunt: humanitas et benignitas nulla sit,
 discordia et concupiscentia orbem incendunt: ire et
 inuidie flamma vorax rapinis et fraudibus: et simo
 niacis contractibus ecclesia populatur: pauperes
 exoriantur. Jam iacet orbis terrarum incultus: in
 vepribus legis sacratissime per ora principum di
 uinitus promulgate: de accu. c. qualiter. ij. L. de le
 gi. leges. xvj. q. iij. nemo. Sacra pagina sacriq; cano
 nes pro fabulis habentur. Vbi in cathedris chris
 tianorū et maxime religiosorū perstrepat et triūphat:
 non est sciens hodie qui nouitates non inuenit: que
 ad literam inter scholasticos pariunt discordiaz. xi.
 di. quis nesciat: extra de consue. cum consuetudinis.
 Tota lectio ecclesie in questionibus est et opinionibus
 recitandis: et solutio et conclusio veritatis nulle
 la: falsq; nefasq; confunduntur. Maior enim iniqui
 tas nostra: qd eorū qui viam veritatis non agnosce
 runt. et ideo minora supplicia meruerunt. xi. q. j. sci
 mus. Que in momento subuersa est. Gen. xij. Mo
 mentum est omne quod viuimus: et quotidie peccā
 do quasi in momento ad penam subuertimur: qui
 deteriora meremur, qui thesaurizamus nobis iram
 in die ire iudicii. Rom. ii. Hau. Et maior effecta
 est rei: quia ecclesia maiorem notitiam habuit dei
 quam synagoga: et synagoga qd gentes, et contempsit.
 Unde seruus sciens voluntatem dñi et non faciens,
 vapulabit plagis multis. Luce. xij. vbi Chri. Non
 enim similiter omnia in omnibus iudicantur: sed
 maior cognitio fit maioris pene materia. Unde sa
 cerdos eadem perpetrans cum populo, multo gra
 uiora patietur: de pe. di. j. §. qd aut vers. si sacerdos:
 alias est. c. xl. di. homo christianus. vbi plene de hoc
 et extra de iureiu. cum quidam: vbi de hoc. Item
 ibi super Lucam Cyrillus. Homo enim perspicax q
 turpioribus suam voluntatez implicauit: in excusa
 bile peccatum commisit: quia propter malitiam res
 cessit a dñi voluntate: sed homo rusticanus rationa
 bilius implozabit veniam iudicantis: sed sm Theo
 philum ibi. Iste ignorans nihilominus punietur:

sed non tantum: quia pigritia ipsa fuit sue ignoran
 tie causa. Et etiam sm Basilium ibi. et si in eternuz
 eruciabitur: remissius tñ: non sm numeruz penarū:
 sed in verme mitius torquente et alijs penis: de hoc
 xxxij. di. §. si. cum. c. si. Iniquitas filie populi mei ec
 clesie peccantis in membris. Peccato Sodomorū:
 qui sine lege et noticia dei erant: Que subuersa est.
 Sodoma. In momēto: quia gaudiū hypocrite ad
 instar puncti. Job. xx. c. et idem Job. xxj. Ducunt in
 bonis dies suos, et in puncto ad infernum descen
 dunt. Et non ceperunt in ea manus. aliquid boni:
 quia manus non extendit ad pauperes. Proverb.
 vi. Et maior et c. peccatum sodomorū. sm Ezech.
 xvj. c. superbia fuit abundantia: saturitas panis: et
 otium: et pauperi non porrexerunt manus. In his
 et in alijs magis hodie offenditur in ecclesia dei: vñ
 de ecclesia iustificat sodomam: sicut Vanitas: et re
 ginam Saba. scilicet comparatiue: vide Matth. xij.
 et Luc. xj. quia cepit mandata dei facere: et postea cō
 tempfit: et (quod peius est) mala deaurando tegit si
 mulando virtutes cum cerimonijs suis: quas non
 habet: et spiritus immundus exierat ab ea. Matth.
 xij. et Luc. xj. Sed quia inuenit eam otiosam: et va
 cantem a bonis operibus: ornatam exterius missis
 et cantibus: et in solemnitatibus sanctorū: preciosis
 apparatibus et verbosis predicationibus et eleemo
 synis. Luc. xv. xxxvij. dist. §. hinc etiam: siliquaruz et
 quisquiliarum sunt frumenti immunditie. Amos.
 vij. sursurum et micarum remanentium de adipib⁹
 et nidoribus et delitijs prelatoz. Remanentibus
 alijs occultis vitijs et manifestis in ea cupiditatz,
 ambitionum: simoniarum: intrusionum: immundit
 iarum, renoditiz: et philargyrie: et inuidie: et tyr
 nidis et alioz flagitioz indubitium ideo reuersus
 est ad membra eius cum septem spiritibus nequior
 ribus se. Matth. xij. et Luc. xj. quia sm August. super
 Lucam. xj. c. super hec verba. Maior est charitas si
 mulata, qd odium et paupertas simulata: qd auaritia
 et castitas simulata: qd luxuria: et sic de alijs virtuti
 bus simulatis. Jay. Candidiores Nazarei eius.
 ecclesie florentes vel sancti. Niue: que de celo est con
 templatiui. Nitidiores lacte: quod de terra est: de pe
 cudibus terre: actiui. Rubicundiores eboze antiquo
 z antiquoz patrum fortitudine. Sapphyro pulchro
 res: in spirituali feruore. Candidiores haberet eccle
 sia Nazareos suos, qui interpretantur sancti vel cō
 secrati: niue candidiores: et lacte nitidiores per quos
 abstinentia et vita actiua significatur. Per niue can
 dor vite celestis. Per lac temporalium actio demō
 stratur. Habet ergo ecclesia Nazareos: qui per con
 templationem vitam ducunt celestem. de qua. ii. q.
 vij. sancta. z. xvj. q. j. placuit. z. c. de presentium. Et p
 actualis vite dispensationem lacte candidius ad lau
 dem creatoris nitent: vt plerunq; eos qui celestem
 vitam tenent: terrena bene dispensando virtutum
 operibus transcendant: extra de renun. nisi cuz pri
 dem. §. ne putes. et de regu. licet. §. si vero. vers. qm
 Quia vero per feruorem spiritus antiquoz fortituz
 patrum vitam superabant in ecclesia primitiua: re
 cte adiungitur. Rubicundiores eboze antiquo. Sū
 enim ruboris pulchritudo laudatur: flamma sui de
 siderij exprimitur. Ebur aut elephantis os esse non
 dubitatur. Sapphyro pulchriores. Sapphyr⁹ et he
 rei coloris est. vbi breuiter tota Nazareoz vita ex
 pressa est: qd per actionem ad contemplationem ten
 dentes precellentes patres veteris testamenti su

perare visi sunt. maxime post missiones spiritus sancti illi de ecclesia primitiua. Sed quia plerumque in opem copia facit: et felicitior est homo quam expedit: mens sepe de se presumens et vano fauore acquiescens: fusca tur: et qui albescere videbatur: denigrata sordescit. Et patres nostri in ecclesia primitiua. Ideo per eam generationem laudauerunt: ut istius temporis membrorum ecclesie maxime clericorum et religiosorum seditas et dissolutio ostendatur: unde sequitur. **De th.** Denigrata est: amissa candore iustitie: quia presumit de se. **Unde.** Noli esse nimis iustus. **ij. q. vij. §. his ita. j. versi. lenita.** Super carbones facies eorum. nedom in vita interiori, sed exteriori. Et non sunt cogniti in plateis: quia prius in angusta via que ducit ad vitam, nunc in ampla sunt: que ducit ad mortem. **Matth. vij. et Luc. xij.** Adhesit cutis eorum infirmitas visionum. **Omibus fortitudini virtutum. vij. q. j. §. hic tunc. versi. est et aliud.** Aruit: et facta est quasi lignus aridum: insensibile: vel inflexibile. **Denigrata.** Magri post candorem sunt: qui amissa dei iustitia suam laudes querunt: quia de se presumunt. **Unde in peccata etiam corrumpunt nescientes: et post ignem mentis ad frigus corporis: post candorem vite: ad ingreditur vane adulationis descendunt: unde extinctus carbonibus similes sunt. Et non sunt cogniti in plateis: id est in vite secularis latitudine. Nichil enim hu mane mente angustius: quam proprias voluntates abnegare: desideria carnis frangere: et huiusmodi. **Unde nihil latius quam propriis seruire voluptatibus. nullis subesse legibus: et huiusmodi. In plateis autem sunt querentes sua. Ampla autem hec via que ducit ad mortem. **Mat. vii. sed in plateis non cognoscuntur: qui non sunt quod videbantur: qui aliud erant: et aliud ostendebant: sicut hypocrite. de pe. di. ij. citius. **De th.** Melius fuit occisis gladio. **verbi dei. Eph. vi. quam interfertis fame eiusdem verbi. vij. q. j. sunt in ecclesia. **Quia isti extabuerunt consumpti a sterilitate terre: penuria ecclesie: dum predicatio cessat: ecclesia non fructificat. **Melius. et c. gladio verbi dei quam interfertis fame eiusdem verbi. hi occiduntur a vita: illi interficiuntur ut pereant. **Est autem gladius quo mors punitur: ut vita sequatur. **Ille est gladius verbi dei. ad Eph. vi. **Est alius qui precidit vitam: occidit animam. de quo. **Gladius meus deuorabit carnes eius. **Judi. vi. **Alius gladius flammeus atque versatilis ad capiendam viam ligni vite. **Gen. iij. in fi. **Alius limatus et acutus. de quo **Luce. ij. **Tuam ipsius animam gladius pertransibit: id est dolor dominice passionis secundum glossam. **Luget ergo ecclesia consumptos fame et siti verbi dei. **Hac fame qui fuerit peremptus: eterne morti subiacet. **Sicut enim homo ex duabus substantiis constat: extra de cele. massa. in quam ita duabus vitam conseruat. car. osistentatur corporali: animus cibo spirituali: extra off. ordi. inter cetera. **Et maior est refectio mentis quam dapes corporis: ut dicit glossa super illud **Actu. vi. **Non est bonum nos derelinquere verbum dei: et ministrare mensis. **Unde panem quotidianum petimus vtrumque. de con. di. ij. in calice. et **Mat. vi. et **Luce. xj. vtrumque petimus qui vtroque indigemus. **Sterilitas terre. penuria ecclesie: quando magistris deficientibus verbi imbibus: non infunditur. **Esa. xxxix. **abitur pluuia semini tuo vbi cumq; seminaueris in terra: quia semen est verbum. **Matth. xij. **Luce. vij. **pluuia. gratia. de aqua **Ezech. xxxij. **Pluuie benedi-******************************************************************

ctionis erunt. **Pro mittit ergo dominus predicatori quod in quacumque gente seminauerit verbum dei: ipse gratie pluuiaz largietur. **Unde est magna promissio quod gratia sequatur predicationem: unde valde beatum est audire predicationem: quum per hoc audientibus gratia infundatur. **Lulpam autem sacerdotum et predicatorum iniustitiam vel negligentiam docendi con sumptio sequitur plebis. **Job. **Adrianus mulierum. que sexus natura misericordes sunt. **Mulierum predicatorum vano fauore esteminatorum. **Misericordiarum: opinione sua. **Loxerunt iniurijs: afflictionibus. **Filios suos: subditos. **Facti sunt cibus earum: dum carnalem vitam subditorum affligunt reprehendunt: et arguunt. **In contritione filie populi mei. apostolorum et successorum. **In ecclesia enim quasi filios suos decoquant: qui culmine regiminis sublimati: igne zeli vel inuidie inflammant animas subditorum: dum nimis iusti videri cupiunt: et tyrannica potestate opprimunt. **xlv. di. sunt namque. c. vera. c. recedite. **ij. q. vij. §. his ita. versi. unde bene. qui est habent zelum dei: sed non secundum scientiam. ad **Rom. i. xv. q. j. §. j. qui a austeritate dominationis quasi pro iustitia adurunt: et infirmam carnalem vitam subditorum minus et increpationibus quasi dentibus rodunt. **Hec omnia in contritione ecclesie que est filia populi dei id est apostolorum et successorum: ab eis fiunt quod seculari: aut ecclesiastica potestate animas tyrannice exurit. dum inuidie. aut ire: aut invidie zelus: concupiscentia inflammatis: filios quos lacte doctrine nutrire debuerant: adustione afflictionis vexant: non attendentes quod dicitur. **j. ad **Lox. i. **Factus sum infirmis infirmus. **xlv. distin. recedite. **xxvj. q. vij. alligant. **Laph. **Compleuit: quasi iam cesset ira cui satisfecit pena. **Dominus furor em suum: impletis peccatis. **Effudit iram indignationis sue: hominibus per vitia effudit. **Gen. xlix. **Effusus es sicut aqua: sicut in vislem libidinem. **Non crescas ps. lxxvij. effunde super eos iram tuam etc. **Et succendit dominus ignem in Syon: concupiscentiam peccatorum succendi permittit in ecclesia ingrata. **Et deuorauit fundamenta eius? vera fide miste heresibus. **Compleuit. super ecclesiam completus est furor domini: quia mensuram peccatorum impleuit. unde ps. cvj. **Effusa est contentio super principes: scilicet ecclesie prelatos. **xxxv. di. ecclesie principes: et errare fecit eos in inuio et non in via. **Et **Apoca. vlti. **Qui in sordibus est sordescat. adhuc: et iustus iustificetur. **xlvi. di. quatumlibet. **Succendit dominus ignem in Syon. non qui ibi super apostolos descendit. **Actuum. ij. de conse. di. iij. c. vlti. sed qui pueros. **Job consumpsit **Job. j. et duos quinquagenarios. **iii. **Reg. j. et **xxij. q. iij. ea vindicta. **Habet enim deus ignes varios quos emittit de thesauris suis. cuius ignis in Syon: et caminus in Hierusalem. **Esa. xxxj. **Alios inflammat ut erudiat. ut **in. j. c. in litera **Ben. in thren. **Abisit ignem in os meum et erudiuit me. **Alios ut exurat. **Matth. xxv. **Ite in ignem etc. et in vitis accendi permittat. de pe. di. iij. inter hec hircum. j. quibus succensus fundamentum fidei dissipatur. **Unde magis nostras quam iudeorum miseras plagere debemus: quia magis in nobis quam in eis ignis omnis concupiscentie succensus est: vsque ad consumptionem deuorans maiora et puriora membra ecclesie. **Job. xxj. **Uitior omnium fama vorax quasi vniuersos possidet. et olla succensa a facie aquilonis feruet. **Bier. j. **Et fornax **Chaldeorum **Chaldeos incendentes incendit. **Daniel. iij. **Hanc****************************************************************************************************************************

foznacem ille lucifer cum suis satellitibus ignis succendit: cuius halitus prunas ardere facit: et flamma de ore eius egreditur: et de naribus eius procedit. sicut oleum succense atque feruentis: et de ore eius lampades procedunt: sicut tede ignis accense. Job vlti. Iste etiam faber succendit hanc foznacem vitiozum de quo Esa. liij. Ego creavi fabrum: sufflantez in igne prunas. Illi autem pauci intra ecclesiam dei qui non adorauerunt auream statuam istius vanitatis et carnalitatiz, que est in ecclesia militanti: euadent hanc foznacem de corde et ore et opere: et cum illis tribus pueris dñi hic et in perpetuum collaudabunt. Dan. ij. Fundamenta autem hereticorum et hypocritarum quibus in omni statu ecclesia plena est: deuorantur et deuorabuntur ab ira furoris dñi. Job. v. Audi stultum firmam radice: supple firmatum: gloria mundi: et maledixi pulchritudini eius statim. id est exteriori apparētie: quia hypocrite sepulcra sunt dealbata extrinsecus: feuda intus ex ossibus mortuorum. Matth. xxij. Quot prelati in ecclesia Dei pulchri exterius: potentes a seculo: viri famosi: gigantes in terra? Sen. vj. Sunt hic et erunt propter eorum pulchritudinem maledicti: et eradicabuntur a fundamentis: eorum radice fundata in terra sanguinea et sterili penitus desiccata: quamuis enim tales videantur exterius quibusdam apparentibus et ceremonialibus operibus firmati et radicati: sunt tamen coram dño maledicti: quorum corda et corpora varijs vitijs et vanis laudibus et fauoribus inflammanur: unde sequitur: non crediderunt etc. Lamech. Non crediderunt etc. Reges terre: demones vel quilibet principes. Et vniuersi habitatores: non transitores. Qui ingredere hostis: diabolus vel membra eius. Et inimicus: confortauit dñs seras portarum tuarum etc. ps. cxiij. Per portas: predicatores vel virtutes. Hierusalem ecclesie. Non creare terre: de quibus dicitur ps. ij. Adstiterunt reges terre et principum: in vnum: vel demones secundum illud Eph. vj. Non est nobis colluctatio etc. Habitatores orbis: qui nesciunt dicere ps. xxxvij. Advena ego sum apud te et peregrinus: sed audiunt: ve super habitatores terre. Apoc. viij. hi videntes ecclesiaz dei: auxilio dei firmatam: non credunt quod ingrediatur hostis per portas Hierusalem: de quibus dicitur in ps. ar. Qui exaltas me de portis mortis vt annuntiem omnes laudationes tuas in portis filie Syon. Adm. Propter peccata prophetarum: prelatorum. j. q. j. iudices eius ecclesie. Et iniquitates sacerdotum eius. Qui effuderunt: fide corrupta: vel exemplo. In medio publice eius ecclesie. Sanguinem iustorum. Propter iniquitatem sacerdotum et principum ecclesie male crebescunt: qui legem in publico peruertunt: iudicia inuertunt: et sanguinem sanguini addunt: nam et eorum machinationibus et consilijs et fraudibus et preceptis multorum sanguis funditur: et vix fit bellum hodie et guerra inter Christianos: in quibus prelati consanguinei: et amici: vel odio vel amore manum nedum clanculum sed publice non apponant non obstantibus. c. xxij. q. viij. §. j. cum c. seq. vsque ad §. his ita. et c. reprehensibilem. et c. si in mortem. l. di. miro. c. clericum. c. de his clericis. c. si quis viduas. et c. de his. et c. studeat. c. si quis homicidium. c. hi qui arborem. l. j. dist. c. j. c. si qs. ij. q. vj. §. his ita. iij. extra ne cleri. vel mo. clericis. c. sententiaz: de homici. quasi per totum: de cle. percul. per totum: de cle. pug. in du. per totum: de rap. in archiepiscopatu: de

ex. pre. ex literis: cum si. Ipsi autem glossant et declarant iura sicut volunt: sed in die iudicij erit alius declarator: qui illa iura edidit per vicarium suum papam. l. dist. si quis diaconus. Nun. Errauerunt: doctores a via veritatis. Ceci. sine luce. xxxvij. di. §. vlti. In plateis: voluptatibus. Polluti sunt sanguine: peccatis subditorum. xliij. dist. Ephesijs. Quomodo non possent: intrare scilicet ecclesiam: quia nolebant. Tenuerunt lacinias. Lacinia sive Huguiam deriuationibus: est vestis lacerata: vel ora vestimenti: vnde Macrobius in saturnalijs. Loga Cesar precingebatur: vt trahendo laciniam mollius incederet. Et inde lacinosus. a. um. id est laceratus vel pannosus. vnde Hiero. in expositione super Esa. Qui precunctis lacinijs legis cerimonijs dedit preceptum. et inde lacinio: a. id est euellere: lacerare: bellare: vel bellicare. Sua peccata veteris vite: a lacerando: id est vestes laceratas. Allegorice. In ecclesia doctores et prelati et sacerdotes sanguinem iustorum effundunt: qui iusti esse possent: nisi eorum negligentia deperissent: vnde Ezech. ij. c. z. xvij. z. xxxij. Si non annuntiaueris impio iniquitates suas: sanguinem eius de manu tua requiram. Actuum. xx. Abunde sunt manus mee a sanguine omnium vestrum etc. xliij. dist. Ephesijs: extra de of. irrefragabili: vbi de hoc in glos. j. Sanguis autem: id est peccatum subditorum culpa sacerdotum et prelatorum effunditur: et sepe qui videbantur iusti exemplis prelatorum: et doctrina prauitatis peruertuntur: et peccati sanguine polluti moriuntur: inde sacerdotes et prophete ceci errant in plateis dum spatiosam et latam viam que ducit ad mortem: apprehendunt: et angustam que ducit ad vitam. Matth. vij. z. Luce. xij. non introeunt: nec alios introire permittunt. Matth. xxij. Et hoc est quod premissum est. Sanguinem iustorum effuderunt in medio eius: id est ecclesie: que est Hierusalem vera et mater nostra. Gal. iij. de. cō. di. iij. mater ecclesie. Hi. quum dei templum sanguine suo polluti intrare: nequeunt tenent lacinias suas: vt quum cecus ceco ducatum prebeat: ambo in foueam cadant. Matth. xv. Luce. vj. z. xxxvij. dist. §. si. Hoc deplorat propheta: immo electorum concio tota: quum in spatiosam viam ambulantes: et veterem vitam dicentes: vias vite non apprehendunt: et suis se anfractibus impediunt. Ceci se sequunt: qui Christum veram lucem. xxi. di. c. j. versi. Acho lyti. sequi dedignantur. Samech. Recedite a nobis: Polluti. ne nos polluatis. Clamauerunt: prelati. Eis subditis. Recedite: abite: ad consilium. Nolite tangere sacramenta dei. scilicet talis locutio sive Hiero. non illuminat cecum: non sanat egrotum: non curat infirmum: sed magis occidit atque in desperationem cadere periclitantem permittit. xlv. d. recedite. Furgati quippe: pro tali correctione. Sunt: et commoti sunt. ideo Dixerunt inter gentes. inter quos per tales nomine dñi blasphematur. lxx. dist. de Judeis. Non adijecit (alias addet) vltra vt inhabitet in eis: vbi non est pax vel concordia. xxij. q. j. §. si autem. Recedite: sepe in ecclesia ceci et polluti nequeunt ingredi templum dei vini: et sacris patri patri mysterijs. xlix. dist. hinc etenim. quos alij. quamuis et ipsi polluti: quasi zelo dei despicunt: qui iusti videri appetunt: quia nondum manifesti sunt: vnde erecto supercilio obiurgantes dicunt. Recedite a nobis et sacramentis dei. Ite ad eos quorum consortes estis. Nolite tangere sacrosancta quibus indigni estis. his et huiusmodi alio

criminando

criminando: iustos se ostendere conantur: inde sepe
lites generantur: quia non s̄m deum corrigunt: sed
alijs oppressis sanctiores videri cupiunt. Unde sub
ditur. Iurgati sunt quippe et commoti sunt. prius
enim commoti iurgantur: deinde acrius commouē
tur: quia non stant in illo qui idem est, et eū reliques
runt qui est pax vera. Ioan. iij. preterea subditur in
ter gentes nō adiecit vltra et. quia vbi pax et con
cordia non est: deus esse non potest. ps. lxxv. quia sa
crus est in pace locus eius. Inter gentes namq; per
tales nomen dei blasphematur. xlv. dist. de Iudeis.

Avi. Facies dñi, ira vel vidicta. Diuisit eos. Ite
maledicti in ignem eternum. **Mat.** xxv. diuisit inq; a
predestinatis: qui tandem non pereunt. de pe. dist.
ii. §. hec itaq; veri. firmum alias est. c. et. veri. nullus
alias est. c. Non adijciet (alias addet) vt respic
iat eos, scilicet miserando. vnde respexit dñs **Pe
trum.** Luc. xxij. vbi Augu. de consensu euangelista
rum. **Ad**hi videtur illa respectio diuinitus facta.
Et sicut dictum est. **Respice et exaudi me dñe deus
meus** et. et ibi ps. vi. **Conuertere dñe: et eripe animam
meam.** Ita dictum arbitror: conuersus dñs respexit
Petrum et Beda. **Respicere** nāq; eius: est misereri
quia non solum quuz agitur penitentia: verum etiā
vt agatur: dei misericordia necessaria est. et **Ambros.**
deniq; quos **Iesus** respicit: plorant delictum et. **Fa
cies sacerdotum:** quoz facies reuerenda et dignitas.
lxxxij. dist. in porro. Non erubuerunt illi de populo
quibus presentibus et corrigentibus peccauerunt.
Nec senum: dicentium quis infirmatur: et ego non
infirmor. ii. ad **Cor.** xi. et. vij. q. j. §. hoc aut. **Ad**serti
sunt: quum sit miseranda senectus prophetarum et
sacerdotū. **Facies et.** Quidā in ecclesia dei timor
abiecto facies sacerdotū nō erubescunt: q̄a facie dñi
et ab ira vultus ei? diuisi sunt ab ijs q̄ vocati sunt ad
vitā: neq; miserti sunt sentū prelatorū scilicet, qui oib;
eis p̄dolentes condescendunt. Nota q̄z terribile sit
sacerdotes contemnere: nec faciem eozum erubescere
residēt illis mouentibus et videntibus a sceleribus
non cessare. de his enim dñs dicit **Luc.** x. et. xxi. di. in
nono. **Qui vos audit: me audit.** vbi **Cyillus.** Per
quod docet quicquid per sanctos apostolos ecclesie
dicitur, acceptan dūz esse quia qui illos audit: et chri
stum audit. Ineuitabilis est ergo pena illis qui apo
stolos et eoz successores contemnunt. vnde et sequit.
Et qui vos spernit: me spernit. viij. q. j. qui. vos. **Be
da.** Et scilicet in audiendo quisq; vel spernendo eū
gelij predicatorum, non viles qualq; personas, sed
dñm saluatorem immo ipsum patres spernere se vel
aud. ire disceret. nam sequitur ibi. **Qui aut me sper
nit: spernit eum qui me misit.** quia in discipulo ma
gister auditur: et in filio pater honoratur. **Ibi etiam
Aug.** de verbis dñi. Si aut sermo dñi ad vos quoq;
peruenit: et in eo loco nos constituit, videte ne sper
natis nos: ne ad illum perueniat quod nobis fecer
itis. **Hec aut diuisio** de qua hic loquit: plene fiet in
iudicio: dicēte dño. **Mat.** xxv. **Ite maledicti.** Et no
tandum q̄ supra sacerdotes quasi homicidas plan
xit et hic separantur a facie dñi que non detulerint
eis: quamuis enim mali sint non sunt contemnē
dis: sed ille in illis colendus et honorandus in quo
nisi sunt xxx. di. sz. j. q. j. non quales. et. §. preceden.
hoc ergo cum. cap. sequenti. vsque ad. §. si. **Phē
cum** adhuc subsistere remus: in carne in fide. **Defecē
runt a vero lumine oculi nostri:** intentiones terre
nis insistentes: sicut oculi coruini vel vulturini. non

columbini: columbar. **Can.** iij. **Que** resident iuxta
fluenta plenissima scripturarū. xxxvj. di. **Secce** in fi.
Ad auxilium nostrum vanum: mundanum. de quo
Isa. xxxvj. **Baculus** arundineus rex **Egypti:** et cū
xxij. q. ij. §. j. facit de conse. di. j. omnis **Christianus.**
Cum respiceremus potentes: diuites literatos buc
cinantes. **Attenti** ad gentem: maledictus qui confi
dit in homine et ponit carnem brachiū suū **Hiere.**
xvij. **Que** saluare nos non poterat: quia tu solus sal
uas dñe: quod alius non potest: quia ps. cxxij. **Ad**iu
torium nostrum in nomine dñi qui fecit celus et ter
ram: et iterū ps. lxxxij. **Beatus** vir cuius est auxiliū
abs te et. **Luz** adhuc: vox est in ecclesia plangen
tium: qui se vana spe lactauerunt secularibus nego
tius occupatis: sed mortis infirmitate aut qualibet tē
tatione preuenti: inueniunt se non solum deceptos:
sed etiam cecos: cum adhuc subsisteremus. **Subsi
stet** quisq; qui dum viuit in carne: rectam fidem tes
net etsi operibus non implet, sed aliqua tactus mo
lestia inuenit oculos suos defecisse: quos ad caduca
et labentia intenderat, vanum querens auxiliū, qz
s̄m **Grego.** **Qui** labētib; adheret: necesse est q̄ cū
eis pariter collabatur. **Sade.** **Lubricauerunt.** ps.
xxij. **Fiat** via illoz tenebre et lubricum. **Vestigia**
nostra. non fixa supra petram **Christuz.** xix. dist. ita.
In itinere platearum nostrarum: voluptatum lar
garum. **Appropinquauit** et dum secula complentur:
dum securis ad radicem ponitur. **Mat.** iij. et **Luc.**
ij. vbi **Chryso.** super **Mat.** **Securis** enim acutissi
ma est ira consummationis qui totum precitura est
mundum: sed si posita est: quare nō precidit? quia ra
tionales sunt arbores: et in potestate habent facere
bonum aut non facere: vt videntes ad radices suas
positam esse securim timeant: et faciant fructum. **Er
go** denunciatio ire que est securis posita: etsi malis
nihil agat: tñ a malis segregat bonos. **Finis** noster.
retributionis. **Completi** sunt dies nostri. sicut cōple
tis peccatis **Amoreoz** venit finis eozum. **Gen.** xv
xxij. q. v. §. hinc notandū. **Quia** venit finis noster.
Lubricauerunt hoc quoq; in ecclesia iure plangi
mus: dum eos qui voluptuose in splendide viuunt
respicimus, plangimus eoz lasciuam qui lubricam
sectantur viam: quia non sunt fun. super fir. me. **Hāc**
se euasisse gaudebat **Dauid** dicēs. ps. xxxix. **Statuit**
supra petram pedes meos et direxit gressus meos et
alibi ps. xvij. **Qui** perfecit pedes meos tanq; cer
uoz. **Loph.** **Velociores** fuerunt persecutores no
stri. heretici demones tyranni ecclesie. **Aquils** celi.
doctoribus. xxij. q. j. q̄n ve conse. dist. ij. est corpus
post. c. est cibus. **Super** montes: in specula regimi
nis positos. **Persecuti** sunt nos percutiam pasto
rem et. **Mat.** xxvj. vbi **Hiero.** **Percutitur** pastor
bonus: vt ponat animam suam pro ouibus suis: et
de multis gregibus errorū fiat vnus grex: et vnus
pastor. **Est** aut duplex persecutio. **Bona** qua apo
stolus tradidit **Corinthum** **Sathane:** vt spiritus
eius saluus esset. j. ad **Cor.** v. et simile. j. **Timo.** j. xi. q.
ij. audi in die dñi. **Et** **Christus** flagellat **Iudeos.**
Mat. xxj. q. ij. ex multis: de qua ps. cx. **Betrabē
tem** secreto proximo suo hunc persequar. **Alia** mala
qua rex nequissimus persequatur **Helis.** iij. **Reg.**
xvij. et. xix. et mali persequuntur bonos xxij. q. ij.
qui secundum: de vtraq; eod. causa et. q. qui peccat.
In deserto monachis et eremitis. **Hiere.** ix. **Vilita
bo** super omnes qui attonsi sunt in comas habitā
tes in deserto. **In**siatiati sunt nobis: demones et hec

Persecu
ti duplex.